Objevte léčivou sílu budoucích životů pomocí progresní terapie

BRIAN L. WEISS

jedna duše mnoho Těl

2. VYDÁNÍ

Stále víc lidí se dnes přiklání k víře, že nežijeme jen jednou, nýbrž že se naše duše stále vracejí, aby se v nových tělech dál učily a postupovaly v pomyslných školních ročnících až ke konečnému „absolutoriu". A skoro každý také ví, že metoda zvaná reinkarnační regrese nám pomáhá do minulých životů nahlédnout a poučit se z nich. Málokdo už ale tuší, že může existovat také reinkarnační progrese! O co jde?

O nic menšího než o to, že autor téhle knížky a světoznámý praktik hypnoterapie, dr. Brian Weiss, usoudil, že stejně jako „nazpět" by to logicky mělo jít „dopředu". A ono to k všeobecnému ohromení také šlo! K údivu snad ještě většímu však Weissovi „cestovatelé časem" jeden po druhém zjišťovali, že jejich budoucnost není pevně daná a neměnná, nýbrž představuje Jen jakousi variantu, několik cest, jimiž by se mohli, ale někdy naopak neměli dát.

Tak třeba dívka s věčnými neúspěchy ve škole se v minulosti uviděla jako řecký architekt a v budoucnosti jako slavná lékařka.

m SS, před sebou uviděla dvě cesty: život ubohé arabské dívky nebo kariéru manažerky světových lázni, Není tak těžké uhodnout, co si vybrala...

Úspěšný, leč nespokojený právník byl v raném středověku krutě zkoušenou jeptiškou, zatímco v budoucím se uviděl jako myslitel, který ve společnosti ostatních moudrých mužů léčí celou planetu duchovní silou...

Brian Weiss říká: „Teprve ten, kdo pozná svou minulost, smíří se se současností a přijme budoucnost, si může do života přivolat radost, zdraví a božský mír."

Brian L. Weiss, M.D.

Jedna duše, mnoho těl

Objevte léčivou sílu budoucích životů pomocí progresní terapie

Přeložila Drahomíra Michnová

METAFORA

Brian L. Weiss, M.D.

Jedna duše, mnoho těl

Z anglického originálu *Same Soul, Many Bodies,*
vydaného nakladatelstvím Free Press,
divize Simon & Schuster, v New Yorku roku 2004,
přeložila Drahomíra Michnová

Vydala Metafora, spol. s r. o., v Praze roku 2009
Redakce Jana Moravcová
Technická redakce Hana D. Benešová
Sazba Edward Feldek

Tisk a vazba Těšínské papírny, s. r. o., Český Těšín

Vydání druhé v roce 2009

METAFORA
U Krbu 35
100 00 Praha 10
www.metafora.cz

Copyright © 2004 by Weiss Family Limited Partnership 1, LLP
Translation © Drahomíra Michnová, 2005, 2009

All rights reserved

ISBN 978-80-7359-234-9

Předmluva

V poslední době se vydávám do míst, kde jsem ještě nikdy nebyl: do budoucnosti.

Když ke mně před čtyřiadvaceti lety přišla Catherine jako pacientka a s ohromující přesností mi vylíčila své návraty do minulých životů, které prožila, připadalo mi to tak vzdálené, jako je druhé tisíciletí před naším letopočtem vzdáleno od poloviny 20. století. Tak mi navždy změnila život. Byla přede mnou žena, která mluvila o zážitcích a prostředích z časů tak dávných, že s jejím současným životem neměly nic společného, a já - člověk, který vystudoval psychiatrii na Yaleově a Kolumbijské univerzitě, *vědec* - i mí kolegové jsme šije mohli ověřit. Moje „věda" je ovšem nedokázala nijak vysvětlit. Jen jsem věděl, že Catherine mluví o tom, co opravdu viděla a cítila.

V průběhu terapie mi Catherine přinášela ponaučení, kterých se jí dostávalo od Mistrů - nehmotných průvodců či duchovních bytostí vládnoucích neuvěřitelnou moudrostí. Obklopovali ji, když se její duch vzdálil z těla. Catherine dokázala jít tak daleko do minulosti a měla tak mimořádné mimosmyslové zážitky, že když jsem ji poslouchal, pociťoval jsem kouzla a záhadnost. Otevírala se přede mnou říše, o jejíž existenci jsem neměl tušení. Nadchlo mě to, ohromilo - a zároveň vyděsilo. Kdo mi uvěří? Věřím tomu vůbec já sám? Nejsem blázen? Připadal jsem si jako malý kluk, který má tajemství. Až je někdo odhalí, navždy se změní dosavadní pohled na život. Přesto jsem si říkal, že tomu nikdo nebude věřit, nikdo to ani nebude poslouchat! Přes čtyři roky jsem sbíral odvahu popsat Caťherininy a svoje výpravy a soustředit je do knihy *Mnoho životů, mnoho Mistrů.* Bál jsem se, že budu vyobcován z kruhu psychiatrů, ale zároveň jsem nabýval jistoty, že všechno, co píšu, je pravda.

V letech, která následovala, se moje jistota jen upevnila, a moje poznatky potvrdilo mnoho dalších pacientů i terapeutů.

Do dnešního dne jsem pomohl více než čtyřem tisícům pacientů tím, že jsem je prostřednictvím hypnózy vrátil do minulých životů, a tak můj šok *z faktu* reinkarnace a fascinace tímto objevem v průběhu let trochu opadly. Teď však jsem šokován znovu a důsledky tohoto šoku mi dodávají novou chuť do práce. Dokážu své pacienty přenést *do budoucnosti* a vidět ji spolu s nimi.

Jednou jsem vlastně zkoušel převést do budoucnosti i Catherine, jenže nemluvila o té své, nýbrž o mé. Viděla jasně mou smrt. Bylo to přinejmenším napínavé! „Až vykonáš, cos sem byl vyslán vykonat, teprve pak tvůj život skončí. Nikoli dřív. Máš ještě hodně času... hodně času," řekla.

Pak sklouzla do jiné roviny a nic dalšího už jsem se nedozvěděl.

Za několik měsíců jsem se jí zeptal, jestli bychom mohli znovu jít do budoucnosti. Mluvil jsem tehdy přímo k Mistrům a zároveň jsem rozmlouval s jejím podvědomím, a oni mi odpověděli za ni: *Je to zakázáno.* Snad by ji pohled do budoucna příliš vylekal. Nebo k tomu možná nebyla vhodná doba. Byl jsem mladý a pravděpodobně bych si byl tenkrát nedokázal kvalifikovaně poradit se specifickým nebezpečím, které cesta do budoucnosti obnáší, zatímco teď už to zvládnu.

Cesta do budoucnosti je především pro terapeuta mnohem obtížnější než návrat do minulosti, protože budoucnost se ještě neodehrála. Co když jsou pacientovy zážitky jen výplodem jeho fantazie, a ne skutečností? Jak to můžeme potvrdit? Nemůžeme. Víme, že když se vracíme do minulých životů, popisované události už se staly a v mnoha případech mohou být prokázány. Představme si však, že žena ve věku vhodném pro mateřství uvidí, že se svět za dvacet let zhroutí. *Nebudu na tento svět přivádět dítě,* pomyslí si. *Předčasně by zemřelo.* Kdo ale může říct, že její vize byla skutečná? Ze se rozhodla logicky? Musela by být velmi zralá osobnost, aby pochopila, že to, co viděla, může být deformace, fantazie, metafora, symbolika, skutečná budoucnost anebo třeba směs všeho dohromady. A co když

člověk uvidí, že za dva roky zemře - že ho řekněme přejede opilý řidič? Zpanikaří? Už nikdy nesedne za volant? Způsobí ta vize návaly úzkosti? Ne, řekl jsem si. Nechoď tam. Začal jsem mít obavy ze samosplnitelné věštby a nevyrovnaných osob. Riziko, že se někdo začne chovat pod vlivem klamné představy, bylo příliš veliké.

Jenže v průběhu těch čtyřiadvaceti let od doby, co se Caťherine stala mou pacientkou, se i několik dalších klientů zcela spontánně podívalo do budoucnosti, často ke konci terapie. Když jsem měl jistotu, že jsou schopni pochopit, že to, co vidí, může být pouhý klam, povzbudil jsem je, aby v tom pokračovali. Řekl jsem: „Jde o váš další růst a získávání zkušeností, pomůže vám to udělat v přítomnosti správná a moudrá rozhodnutí. Ale vyvarujeme se všech vzpomínek (ano, vzpomínek na budoucnost!), vidění nebo souvislostí s úmrtími nebo vážnými nemocemi. Využijeme toho jen k ponaučení." A jejich vědomí to tak udělalo. Terapeutická hodnota nebyla nezanedbatelná. Zjistil jsem, že tito lidé pak činí moudřejší rozhodnutí a volí lepší cestu. Mohli se podívat na nejbližší životní rozcestí a říci si: „Půjdu-li touto cestou, co se stane? Nebude lepší vydat se tou druhou?" A někdy se jejich nahlédnutí do budoucnosti vyplnilo.

Někteří z těch, kdo ke mně přicházejí, popisují prekognitivní události: vědí, co se stane, dřív, než se to stane. Vědci, kteří se zabývají zkušenostmi se zážitky blízkosti smrti *(NDE, Near Death Experience),* o tom píší; je to pojem, který spadá až do doby předbiblické. Vzpomeňme na Kassandru, která dokázala přesně předpovědět budoucnost, ale nikdo jí nevěřil.

Zkušenost jedné mé pacientky ukazuje sílu i rizika jasnozřivosti. Začaly se jí zdát sny o budoucnosti a často se jí pak vyplnily. Sen, který ji přiměl přijít ke mně, byl o tom, že její syn měl těžkou autonehodu. Bylo to „tak skutečné", řekla mi. Viděla všechno jasně a přišla celá vyděšená, že její syn takto skutečně zahyne. A to přesto, že muž ve snu měl úplně bílé vlasy, kdežto její pětadvacetiletý syn byl černovlasý.

„Podívejte se," řekl jsem a najednou mě osvítil nápad, když jsem pomyslel na Catherine. Byl jsem si jistý, že jí dávám dobrou radu. „Vím, že řada vašich snů už se vyplnila, ale to ještě neznamená, že se musí splnit i tenhle. Existují duchové - můžeme jim říkat andělé, strážci, průvodci nebo Bůh. Všechno je to vyšší energie, vyšší vědomí kolem nás. A ti mohou zasáhnout. V náboženské terminologii se tomu říká boží milost, řízení boží. Modlete se, vysílejte světlo, dělejte, co umíte, a dělejte to po svém."

Vzala mou radu doslova a modlila se, meditovala, prosila a znovu si onen výjev vyvolávala v mysli. K nehodě přesto došlo. Jenom nebyla smrtelná. Panikařila zbytečně. Je sice pravda, že její syn utrpěl zranění hlavy, ale nebylo to nic vážného. Přesto to pro něj byl traumatický zážitek: když mu lékaři sundali obvazy z hlavy, uviděli, že mu zbělely vlasy.

Až donedávna, ještě před několika měsíci, jsem v těch ojedinělých případech cest do budoucnosti posílal své pacienty do jejich vlastního budoucího života. Dělal jsem to jen tehdy, když jsem byl přesvědčen, že klient je dostatečně psychicky silný, aby to zvládl. Často jsem byl z toho, co tam viděli, stejně nejistý jako oni.

Loni na jaře jsem pořádal cyklus přednášek na lodi při zábavní plavbě. Při podobných přednáškách často své posluchače hypnotizuji, zavedu je do minulosti a zase vrátím do přítomnosti. Někteří se vrátí v pravý čas, jiní usnou, a jsou i takoví, kteří zůstanou, jak jsou, to jest nezhypnotizovaní. Tentokrát se jeden posluchač - Walter, bohatý muž a génius v oblasti softwaru - vydal do budoucnosti na vlastní pěst. Jenže ne do svého budoucího života, skočil o tisíciletí dopředu!

Přes temná mračna se dostal do jiného světa. Některé oblasti, třeba Střední východ a severní Afrika, byly nepřístupné, snad v důsledku jaderné zkázy nebo epidemie, ale zbytek světa byl krásný. Žilo tam o hodně méně lidí, což způsobila jaderná katastrofa, mor nebo snížení porodnosti. Zůstal na venkově, a tak

nemohl mluvit o životě ve městech, ale lidé tam byli spokojení, šťastní, dokonce blažení. Tvrdil, že nedokáže popsat jejich stav slovy. Ať to bylo cokoli, co snížilo počet obyvatelstva naší planety, událo se to už hodně dávno. Viděl jen samou idylu. Nebyl si jistý datem, ale věděl určitě, že je přinejmenším o tisíc let dál.

Ten zážitek mu emocionálně pomohl. Byl dost bohatý, aby mohl spřádat plány, jak měnit svět, ale teď si uvědomil, že to není záležitost jedince. Řekl, že existuje příliš mnoho politiků, kteří „nemají uši" pro dobročinné koncepce a globální odpovědnost. V první řadě musejí chtít zlepšit svět všichni, a teprve pak přijde na řadu dobročinnost, kdy každý, i on, může osobně přispět. Když se vrátil do tohoto života, bylo mu trochu smutno, možná proto, že už nebyl v idylické budoucnosti. Nebo ho možná trápilo pomyšlení na nadcházející katastrofu; pociťoval její nevyhnutelnost, jako ji pociťuje většina z nás.

Když se probudil, popisoval živě a přesvědčivě to, co viděl, líčil pocity a vjemy, které tam měl. To je jeden z důvodů, proč si myslím, že nejde jen o fantazii. Jeho nadšení zdaleka nedosahovalo mého, protože já jsem si konečně uvědomil souvislosti. Došel jsem k poznání, že minulost, přítomnost a budoucnost představují jednotu a že to, co se stane v budoucnosti, může ovlivnit přítomnost, tak jako ji ovlivňuje minulost. Toho večera jsem si poznamenal: „Můžeme se podívat do budoucnosti, pokud to budeme dělat rozumně. Budoucnost se může zpětně odrážet do přítomnosti a ovlivnit nás, abychom se rozhodovali lépe a správněji. To, co děláme teď, můžeme změnit na základě zpětné vazby z budoucnosti. A tak nasměrujeme svou budoucnost pozitivněji."

Jen si pomyslete, co to obnáší! Stejně jako jsme až dosud měli neomezené minulé životy, budeme mít neomezené i životy budoucí. S využitím vědomostí o tom, co bylo *a co má přijít,* možná dokážeme formovat budoucnost světa a *svou* vlastní budoucnost. Váže se to k starověkému pojetí karmy: Jak zaseješ, tak sklidíš. Když provedeš lepší setbu, sklidíš kvalitnější úrodu a za lepší skutky se ti budoucnost lépe odmění.

Od té doby jsem poslal na cestu do budoucnosti řadu dalších lidí. Někteří se podívali do svých vlastních životů, jiní do budoucnosti celkově. Science fiction, splněná přání, fantazie - to všechno může vysvětlit věci, které ti lidé viděli, ale zároveň se stejně dobře dají vysvětlit možností, že se tam skutečně ocitli. Možná největším ponaučením, které si z tohoto života odnesu, bude to, co budoucnost skýtá a jak ji můžeme ovlivnit. Tento poznatek, nebo alespoň jeho část, kterou zatím znám, ovlivní moje i vaše budoucí životy na naší cestě k nesmrtelnosti.

Budoucnost se rodí z minulosti. Téměř všichni moji pacienti zažili nejdříve návraty do minulého života, než se vydali do své budoucnosti. Tento směr dláždí cestu lepšímu porozumění a umožňuje jim činit moudrá rozhodnutí v přítomnosti.

To, že budoucnost je přizpůsobitelná a že my v ní budeme *přítomni,* je problematika, o níž pojednává tato kniha. Soucítění, empatie, nenásilí, trpělivost a duchovnost, to je škola života, kterou musíme projít. Tato kniha vám na příkladech několika mých nejpozoruhodnějších pacientů ukáže, proč jsou právě tyto vlastnosti zásadní. Zároveň vám nabídne jednoduchá cvičení, jak se jim můžete začít učit, abyste Jich dosáhli v tomto životě. Některé skutečně mohou vyvolat prožitek regrese, nebuďte však zklamáni, když se tak nestane. Jestliže všechny lekce zvládnete, bude váš přítomný život, stejně jako životy příští, šťastnější, citově bohatší a plnější. A co víc, pokud se poučíme všichni, budoucnost se stane lepší pro nás pro všechny, protože ať si to uvědomujeme nebo ne, všichni směřujeme k jednomu konečnému cíli - a tím je láska.

1. KAPITOLA

Nesmrtelnost

Každý z nás je nesmrtelný.

Tím nemyslím jen to, že každý pokračujeme v genech, v názorech, ve způsobu chování a „postojích" v našich dětech a ony zase ve svých, i když to je samozřejmě pravda. A nechci ani říct, že naše výtvory - umělecká díla, nový způsob výroby bot, převratná myšlenka, recept na borůvkový koláč - tady zůstávají, když my odejdeme, přestože i to je také pravda. Chci říct, že naše nejdůležitější část, naše duše, žije věčně.

Sigmund Freud dospěl k závěru, že vědomí funguje v různých rovinách. Jednou je takzvané nevědomí, které si neuvědomujeme, jak tvrdí, ale ve kterém jsou uloženy všechny naše prožitky a které řídí naše jednání, myšlení, reakce a cítění. Freud se domníval, že jedině proniknutím do nevědomí se dozvíme, kdo jsme, a na základě tohoto poznatku se dokážeme léčit. Někteří autoři napsali, že právě toto je duše - freudovské nevědomí. Já při své práci na regresích a posléze i progresích - jak se nazývá odesílání lidí do minulých a budoucích životů, aby se mohli snáze vyléčit - také vidím, že nesmrtelná duše funguje.

Věřím, že každý z nás má duši, která přetrvá po smrti fyzického těla a čas od času se vrací do jiných těl v progresivním úsilí dosáhnout vyššího plánu. (Jedna z častých otázek zní: „Kde se všechny ty duše berou, když dnes je o tolik lidí víc, než jich bylo na počátku světa?" Položil jsem tu otázku už spoustě svých klientů a odpověď byla vždycky stejná: Naše Země není jediným místem, kde se duše nacházejí. Existuje

mnoho dimenzí, mnoho různých rovin vědomí, kde jsou duše. Proč bychom si měli myslet, že jsme jediným místem: energie nemá hranice. Toto je jen jedno místo z mnoha. Několik pacientů mi také řeklo, že se duše může rozštěpit a její části pak žijí vedle sebe.) Neexistuje pro to žádný empirický důkaz; duše nemá DNA, alespoň ne tu fyzickou, kterou popsali vědci a nositelé Nobelovy ceny James Watson a Francis Crick. Svědectví těch příběhů jsou však jednoznačná a pro mě nevyvratitelně směrodatná. Vídám je denně na vlastní oči od té doby, kdy mě Catherine vzala s sebou do tak vzdálené minulosti, jako byla Arábie v roce 1863 před Kristem a Španělsko roku 1756 našeho letopočtu.

Máme tu i další případy: Elizabeth a Pedro, milenci v minulých životech, jsou v tomto životě zase spolu, Linda, popravená ve Skotsku gilotinou a o staletí později provdaná v Itálii za svého současného dědečka, a dnes tráví stáří v Holandsku v kruhu velké a milující rodiny, Dan, Laura a Hope a nějaké čtyři tisíce dalších - o některých jsem už psal, o většině ale ne - jejichž duše cestovaly minulými životy a přinesly si tu nesmrtelnou část do současného. (Někteří tito pacienti dovedou v minulých životech mluvit ciizími jazyky, kterým se v současném životě vůbec neučili. Tomuto jevu se říká xenoglosie a jde o významný „důkaz", že to, o čem vypovídali, je pravda.)

Když se mí pacienti rozpomněli na to, kým byli v jiných životech, traumata, která je ke mně přivedla, se zmírnila a v některých případech se dokonce úplně vyléčili. To je totiž jeden z primárních cílů duše: postupovat k vyléčení.

Kdybych to byl jenom já, kdo se s takovými případy setkal, mohli byste si oprávněně myslet, že jsem buď měl halucinace, nebo jsem se zbláznil, jenže buddhisté a hinduisté shromažďují takové případy minulých životů už po tisíce let. Reinkarnace byla popsána v Novém zákoně, a teprve v době císaře Konstantina ji Římané přísně odsoudili. Sám Ježíš v ni možná věřil, protože se ptal apoštolů, jestli v Janu Křtiteli poznávají navrátivšího se Eliáše - Eliáš žil devět set let před Janem. Reinkarna-

ce je základním dogmatem židovského mysticizmu; v některých sektách byla běžným učením až do počátku 19. století.

Stovky dalších terapeutů zaznamenaly tisíce sezení týkajících se minulých životů a mnoho zážitků jejich pacientů bylo ověřeno. Já sám jsem si prověřoval jisté podrobnosti a události zaznamenané při sezení s Catherine a dalšími, kdo vzpomínali na své minulé životy - šlo o přesné detaily a události, které nelze připsat špatné paměti nebo fantazii. Už nepochybuji, že reinkarnace existuje. Naše duše žily dříve a budou žít zase. To je naše nesmrtelnost.

Těsně předtím, než zemřeme, se naše duše - ta část nás samých, která je při vědomí, když opouští tělo - na chvilku zastaví, vznáší se. V tomto stavu dokáže rozlišit barvy, slyší hlasy, identifikuje předměty a přehlíží život, který právě opustila. Tento jev se nazývá zážitek opuštění těla, doslova zkušenost mimo tělo *(OBE, Out of Body Experience),* a byl už tisíckrát zdokumentován; nejznámějšími autory, kteří o tomto tématu píší, jsou Elizabeth Kübler-Rossová a Raymond Moody. Každý to zažívá při umírání, ale jen nemnoho lidí se vrátilo zpět do původního života, aby o tom mohli podat zprávu.

Jednu takovou zprávu jsem přesto vyslechl, i když ne od pacientky samé, nýbrž od jejího kardiologa z nemocnice Mount Sinai v Miami, vědce, který je velmi „akademický" a hodnotí věci střízlivě. Pacientka, starší žena s cukrovkou, byla hospitalizována kvůli lékařským testům. Během hospitalizace u ní došlo k zástavě srdce (přestalo pracovat) a dostala se do komatu. Lékaři jí dávali jen malou naději, přesto se však horečně snažili pacientku zachránit a zavolali na pomoc jejího kardiologa. Ten vběhl do pokoje na jednotce intenzivní péče a ve spěchu upustil elegantní zlaté pero. To se kutálelo po podlaze a zastavilo se u okna. Během kratičké přestávky v resuscitaci je kardiolog zvedl.

Zena později vypověděla, že když se ji celý tým snažil zachránit, odpoutala se od svého těla a celý proces sledovala z místa nad nemocničním vozíkem, kousek od okna. Dívala se

velice soustředěně, protože to byla ona, koho lékaři zachraňovali. Chtěla na ně zavolat, ujistit je, že je v pořádku a že nemusejí pracovat tak horečně, ale věděla, že ji neuslyší. Když se pokoušela poklepat svému kardiologovi na rameno a říci mu, že je jí dobře, ruka jí projela jeho tělem a on nic necítil. Viděla všechno, co se s jejím tělem děje, a slyšela každé slovo, které lékaři pronesli, avšak ji bohužel nikdo neposlouchal.

Úsilí lékařů se vyplatilo. Zena se vrátila k životu.

„Sledovala jsem celý ten proces," sdělila pak svému kardiologovi.

Byl z toho úplně konsternovaný. „Ne, to jste nemohla! Byla jste v bezvědomí. V komatu!"

„To pero, co vám spadlo, je moc krásné," prohlásila. „Určitě muselo být drahé."

„Vy jste ho viděla?"

„Vždyť vám to teď povídám," řekla a popsala pero, oblečení lékařů i sester, pořadí, v jakém na jednotku intenzivní péče přicházeli a v jakém odcházeli, a co každý z nich dělal - věci, které nikdo, kdo tam nebyl, nemohl vědět.

Kardiolog byl ještě pořád šokovaný, když mi to o několik dní později líčil. Potvrdil, že všechno, o čem ta žena mluvila, se opravdu událo a její popisy byly přesné. A přesto nebylo pochyb, že byla v bezvědomí, a co víc - už pět let byla slepá! To její *duše* viděla, ne její tělo.

Od té doby mi onen kardiolog vyprávěl o umírajících pacientech, kteří viděli své dávno mrtvé známé, jak na ně čekají, aby je převedli na druhou stranu. Šlo o pacienty, kteří nebyli pod vlivem žádných léků a měli úplně jasnou mysl. Jeden mluvil o své babičce, která trpělivě čekala na židli v nemocničním pokoji, až přijde jeho čas. Jinou pacientku zase navštívilo její dítě, které v útlém věku zemřelo. Kardiolog zdůraznil, že jeho pacienti byli klidní a vyrovnaní se smrtí. Zvykl si jim říkat: „Moc mě zajímá, jak se cítíte a co prožíváte. I když se vám to může zdát divné a neobvyklé, nebojte se mi to vyprávět, mluvit o tom se mnou." Když s ním mluvili, jejich strach ze smrti se zmenšil.

Stává se, že pacienti, které lékaři oživují, pak mluví o tom, že viděli světlo, často zlatou záři v dálce, jako na konci tunelu. Andrea, zpravodajka jedné velké televizní stanice, mi dovolila, abych ji vrátil do minulosti, a popsala svůj život jako život farmářky na Velkých pláních v 19. století. Na konci svého dlouhého života se vznášela nad svým tělem, zdálky je pozorovala. Pak ucítila, že ji něco táhne ke světlu - v jejím případě zářilo modře; stále víc se vzdalovala svému tělu a směřovala k novému životu, prozatím ještě nejasnému. Toto je běžný, téměř klasický příklad stavu blízkosti smrti, jen s tím rozdílem, že Andrea popisovala zážitky někoho z minulého života - sebe samé - ženy jež byla už přes sto let mrtvá.

Kam putuje duše, když opustí tělo? Nevím to určitě; možná pro to ani neexistuje slovo. Já tomu říkám jiná dimenze, vyšší rovina vědomí nebo vyšší stav vědomí. Duše určitě existuje mimo fyzické tělo a je ve spojení nejen s jinými životy osoby, kterou právě opustila, nýbrž i s jinými dušemi. My sice fyzicky umíráme, ale tato naše část je nezničitelná a nesmrtelná. Duše je časově neohraničená. Nakonec, možná, že existuje jen jedna duše, jedna energie. Mnoho lidí ji nazývá Bohem, někdo tomu zase říká láska; ostatně, na názvu nezáleží.

Já chápu duši jako soubor energie, která se smísí s univerzální energií, pak se z ní zase odštěpí a neporušena se vrací do nového života. Než splyne s Nejvyšší jednotou, shlédne na tělo, jež právě opustila, a provede něco, co nazývám revizí života, přehlédnutím života, který opouští. To se děje v duchu lásky a porozumění. Není to kvůli trestu, nýbrž naopak pro poučení.

Duše si dělá seznam svých zkušeností. Pociťuje díky a vděčnost těch, komu jste pomohli, všech, koho jste milovali, a protože právě opustila tělo, dělá to jakýmsi vyšším způsobem. Stejně tak pociťuje bolest, hněv a zoufalství všech, komu jste ublížili nebo koho jste zradili: tyto pocity jsou opět umocněné.

Takto se duše učí nedělat nic, co někomu škodí, a naopak s každým soucítit.

Když duše skončí tuto rekapitulaci, pravděpodobně se ještě více vzdálí od těla a často nalezne to krásné světlo, jaké nalezla duše Andreiny předchůdkyně, i když k tomu nemusí dojít hned. To vůbec nevadí; ono světlo tam je vždycky. Někdy jsou poblíž další duše — můžete je nazývat učiteli nebo Mistry - které jsou velmi moudré a pomáhají duši na cestě k Nejvyšší jednotě. Na určité úrovni duše s oním světlem splyne, ale pořád si udržuje své vědomí, a tak se i na druhé straně může dále učit. Jde o současné splývání s vyšším světlem (s nímž na konci nesmrtelné cesty splyne docela) provázené pocity nepopsatelného blaha a radosti, vědomím, že si udržuje i nadále svou individualitu a má se stále co učit, jak tady na Zemi, tak na druhé straně. Nakonec - dříve či později - se duše rozhodne k návratu do jiného těla, a když se vtělí, pocit splynutí zmizí. Někteří lidé jsou přesvědčeni, že oddělení od věčné blaženosti, od blaženosti splynutí s božskou energií a světlem, je provázeno pocitem hlubokého smutku, a možná tomu tak vskutku je.

Na Zemi, v přítomnosti, jsme jedinci, jenže individuální existence je iluzorní vlastností tohoto plánu, této dimenze, této planety. Ano, jsme zde, tak skuteční a hmotní jako křeslo, ve kterém třeba právě teď při čtení sedíte. Je však známo, že křeslo jsou jen atomy, molekuly, energie; je to křeslo *a současně* je to energie. Jsme lidé - smrtelní *a zároveň* nesmrtelní.

Myslím si, že na nejvyšší úrovni jsou všechny duše spojeny. Jde o naši iluzi, sebeklam, že jsme samostatnými jedinci. Přestože tady tomu tak je, jsme současně spojeni s každou další duší, a tak v jiné sféře jsme všichni jedno. Na tomto světě jsou naše těla hutná a fyzicky těžká, trpíme různými neduhy, nemocemi. Věřím však, že ve vyšších sférách žádné tělesné choroby neexistují. V ještě vyšších sférách už pak neexistuje vůbec nic tělesného, je tam jen čisté vědomí. A ještě výš a ještě dál, ve sférách, které nedokážeme svým chápáním obsáhnout a kde jsou

všechny duše jedno, tam neexistuje dokonce ani čas. Což znamená, že se minulé, přítomné a budoucí životy mohou odvíjet současně.

Jsem lékař a psychiatr a léčení je mou životní vášní. Jsem přesvědčen, že každý z nás je instinktivně motivován k léčení ducha, k jeho růstu, k porozumění druhým a cítění s nimi, k evoluci. Věřím, že se duchovně pohybujeme dopředu, ne dozadu. Nevědomí (nebo podvědomý či nadvědomý duch či duše) si vybudovalo mechanizmus, který jím pohybuje po pozitivní cestě duchovní evoluce. Jinými slovy, duše se *vidy, v každé době vyvíjí směrem ke zdraví.* Na vyšší úrovni se čas měří tím, co se duše naučila, ale tady na Zemi je čas lineární, postupuje chronologicky. Žijeme jak v čase, tak mimo něj. Naše minulé a budoucí životy se sbíhají v přítomnosti, a když nás dokážou podnítit k léčení v tomto okamžiku, aby náš současný život byl zdravější a duchovně bohatší, budeme dosahovat pokroku. Funguje tu nepřetržitá zpětná vazba, která se snaží zlepšit budoucí život už ve chvíli, kdy ještě prožíváme tento.

Myslím, že si mnozí z nás příliš lámou hlavu úvahami, jaké mohou být ty vyšší roviny poznání. Je to úžasné téma k rozjímání, ale náš cíl tady na Zemi je vyléčit se, dokud jsme v hmotném světě. Znám spoustu lidí, obzvlášť vyznavače New Age, kteří nestojí pevně na zemi - teď a tady. Pokrok v oblasti rozjímání a meditace je důležitý, ale ti, kdo tráví život v ústraní, by měli pochopit, že jsme druh společenský a že ti, kdo neužívají tělesných radostí, potěšení smyslů, se neučí naplno tomu, co je má současný život za úkol naučit.

Jak už jsem řekl, až donedávna jsem pacienty vracel, aby viděli a pochopili své minulé životy. Teď jsem je začal posouvat do budoucnosti. Nicméně i když zkoumáme jen minulé životy, vidíme, jak jsme se v jejich rámci rozvinuli. Každý náš život je poučná zkušenost, a zmoudříme-li ze svých minulých životů, pak prostřednictvím svobodné vůle - vědomé svobodné vůle a svobodné vůle duše - dokážeme ovlivnit přítomnost.

Naše duše si vybírá rodiče, protože naším impulzem je pokračovat v procesu poznávání, abychom mohli dospět k vyléčení. Ze stejného důvodu jsme si vybrali to, co v současném životě děláme. Netoužíme mít rodiče, kteří nás týrají, protože nikdo nechce být týrán. Přesto si je někdy vybereme; někteří rodiče prostě takoví jsou (je to jejich svobodná vůle) a v pozdějším životě nebo možná už v tomto se naučí soucítit s druhými a přestanou se tak chovat.

Já jsem si vybral, že se vrátím jakožto syn Alvina a Doroťhy Weissových a že budu psychiatrem. V předchozím životě jsem byl českým podzemním odbojářem, kterého v roce 1942 nebo 1943 zabili. Možná mě způsob, jakým jsem zemřel, přivedl k současnému studiu nesmrtelnosti, možná má touha studovat a učit je jakýmsi restem z předchozího života, kdy jsem byl knězem v Babylonu. Ať už tak nebo tak, zvolil jsem si, že se vrátím jako Brian Weiss, abych se toho mohl co nejvíc naučit a podělit se o své poznatky s ostatními, zatímco je budu léčit. Vybral jsem si své rodiče proto, že mi učení usnadní. Otec si vážil vzdělání a chtěl, abych se stal lékařem. Také se zajímal o náboženství a učil mě židovské věrouce, ale nevnucoval mi ji. Tak jsem se stal světským rabínem, psychiatrem. Matka byla milující a bez předsudků. Dala mi pocit bezpečí, který mi později umožnil riskovat kariéru a finanční zabezpečení publikováním knihy *Mnoho životů, mnoho Mistrů.* Ani jeden z rodičů nevedl duchovní život ve smyslu New Age, nevěřili v převtělování. Vybral jsem šije podle všeho kvůli tomu, že mi poskytnou pomoc a svobodu, abych se vydal na životní dráhu, kterou jsem si nakonec zvolil. Ovlivnil mě v tom rozhodnutí ještě někdo? To bych rád věděl. Duchové, vůdcové, andělé, kteří byli všichni součástí oné jedné duše? Nevím.

Pravda, některá duše si vybrala návrat v podobě Saddáma Husajna, jiná se zase vtělila jako Usáma bin Ládin. Věřím, že se vrátily, aby měly maximální možnost něčemu se naučit, tak jako vy nebo já. Neměly v *úmyslu* vrátit se proto, aby ubližova-

ly, působily násilí, zabíjely jiné lidi a staly se teroristy. Vrátily se, aby tomu nutkání *odolaly,* nejspíš proto, že mu v předchozích životech podlehly. Vrátily se, aby podstoupily zkoušku v terénu, v té škole, ve které žijeme, a katastrofálně neuspěly.

Toto všechno jsou samozřejmě spekulace, ale já věřím, že jejich duše se vrátily, aby obývaly příslušná těla v úsilí nalézt alternativy k násilí, zaujatosti a nenávisti. (Duše rodiče týrajícího své dítě se vrací ze stejného důvodu.) Ti dva zmínění nashromáždili peníze a moc a stáli tváří v tvář volbě, jestli páchat násilí, nebo soucítit, ubližovat, nebo učit dobru, nenávidět, nebo milovat. Protentokrát už jejich volbu známe. Budou se muset znovu vrátit, čelit důsledkům svých činů, zase stát před volbou, dokud nebudou schopni posunout se vpřed.

Studenti se mě často ptají, proč by si někdo měl vybrat, že se narodí do brlohu plného krys v Bogotě nebo Harlemu. Buddhističtí mniši, se kterými jsem se setkal, družina kolem dalajlámy, se té otázce jen smějí, protože na život nahlížejí jako na divadelní představení. Chudák v brlohu, to je jen jedna role, v příštím životě se stejný herec objeví jako princ. Myslím, že zrození do brlohu plného krys volíme proto, že potřebujeme pochopit, jaké to je, být chudý - v dalších životech se budeme učit být bohatí. Musíme být bohatí, chudí, muži, ženy, zdraví, nemocní, velcí, malí, silní a slabí. Budu-li v jednom životě bohatý a někdo jiný bude žít tak jako já kdysi - v brlohu v Bogotě - pak budu toužit takovému člověku pomáhat, protože to bude krok kupředu při mém vlastním růstu.

Působí zde dva důležité prvky. Za prvé: během jediného života se všechno naučit nemůžeme. To ale nevadí, protože nás čeká řada dalších. Za druhé: pokaždé, když se vrátíme, je to proto, abychom se vyléčili.

Naše životy jsou sérií kroků po vývojovém žebříčku. Kde se ocitneme potom, až budeme úplně vyléčeni, až se dostaneme na nejvyšší příčku? Nejspíš na nejvyšší duchovní úrovni, kterou někdo nazývá nebem, jiný zase nirvánou.

Jsem přesvědčen, že naše planeta byla stvořena jako místo, kde máme prožívat city, dojmy, pocity a vztahy. Tady můžeme být zamilovaní a cítit obrovské štěstí a radost. Můžeme vonět ke květinám, dotýkat se hebké kůže dětí, vnímat krásu krajiny, naslouchat hudbě větru. *Toto* byl ten záměr. Jaká škola!

V dalších letech nás čeká veliká zkouška, zda si budeme této školy vážit, nebo ji budeme chtít zničit, protože moderní technika nám to už umožňuje. Nejsem si jist, že toto dokáže rozhodnout naše svobodná vůle; možná je to náš osud. Jestli vyšší inteligence, Nejvyšší, rozhodne, že si naše planeta zaslouží být zachována, pak zničena nebude. Pokud ne a my proměníme svůj svět v páru,naše duše přetrvají i tak; jenom si najdou jinou školu.

Ta však asi nebude tak krásná jako náš svět, a možná ani nebude tak hmotná.

Naše duše jsou stejně staré, což znamená, že nemají žádný věk, ale některé dosahují pokroku rychleji než ostatní. Saddám Husajn je třeba ve třetí třídě, zatímco dalajláma už je maturantem. Nakonec odmaturujeme všichni a dospějeme k Nejvyšší jednotě. Jak rychle budeme postupovat, to záleží na naší svobodné vůli.

Svobodná vůle, o níž tu mluvím, není totéž jako schopnost duše vybrat si rodiče a okolnosti. Je to spíš lidská vůle a my ji můžeme tady na Zemi řídit. Odlišuji ji od osudu, který nás často svede dohromady s jinými, v dobrém i ve zlém.

Je to svobodná vůle, která nám dovoluje vybrat si, co jíme, jaké máme auto, jak se oblékáme a kam jedeme na dovolenou. Svobodná vůle nám také dovoluje vybírat si partnery, i když nás k nim přivádí spíš osud, stejně jako naše partnery k nám. Já jsem se seznámil se svou ženou Carol v Catskillských horách. Pracoval jsem v hotelu jako umývač nádobí a ona tam byla hostem. Osud. Průběh našeho vztahu - jako u stovek milionů jiných - závisel na naší svobodné vůli. Zvolili jsme si, že spolu budeme chodit a že se vezmeme.

Podobně si můžeme zvolit, že zvýšíme svou kapacitu lásky nebo soucitu; můžeme si zvolit, že budeme konat drobné dobré skutky, které nám přinesou vnitřní uspokojení; můžeme dát přednost štědrosti před sobectvím, úctě před zaujatostí vůči druhým. V každém bodě života se můžeme rozhodnout pro lásku, a když to uděláme, naše duše se bude rozvíjet.

John E. Mack, jehož kniha byla odměněna Pulitzerovou cenou, lékař a profesor psychiatrie na lékařské fakultě Harvardovy univerzity, tvrdí, že „jsme teď svědky vzájemného sbližování přírodních věd s psychologií a spiritualitou, což se děje po staletích ideologické a disciplinární roztříštěnosti. Moderní fyzika i hlubinná psychologie nám odhalují vesmír, ve kterém je všechno, co vnímáme kolem sebe, propojeno rezonancemi, hmotnými i nehmotnými, které vytvářejí možnost univerzální spravedlnosti, pravdy a lásky víc než utopická fantazie.

V jádru této možnosti leží to, co se v západním zesvětštěném světě nazývá .neobvyklé' stavy vědomí a co je ve světě velkých náboženských tradic nazýváno primárním náboženským cítěním, mystickou jedinečností, spojením s podstatou bytí nebo univerzální láskou... A v srdci těchto stavů vědomí nebo bytí spočívá možné rozšíření vlastního já za jeho obvyklé hranice."

Já bych jen nahradil výraz „vlastní já" slovem „duše" a dodal, že ony hranice přesahují měřitelný vesmír.

Trvalo mi čtyřiadvacet let, než jsem se dobral této prosté pravdy, která je jádrem mé knihy. Jsme nesmrtelní. Jsme věční. Naše duše nikdy nezemřou. Vzhledem k tomu bychom měli začít jednat tak, jako bychom věděli, že tato nesmrtelnost je naším požehnáním. Stručně řečeno, *měli bychom se připravovat na nesmrtelnost* - tady, teď, dnes, zítra a každý den po zbytek života. Pokud se připravíme, naše duše se budou pohybovat vzhůru po vývojovém žebříčku, přiblíží se vyléčení, přiblíží se vyššímu stavu. Jestliže se nepřipravíme, budeme jen recyklovat sou-

časné životy a přešlapovat na jednom místě, čímž oddálíme zvládnutí lekce, kterou bychom mohli absolvovat už teď.

A jak se máme připravovat? Jak jednají nesmrtelní lidé? V tomto životě se na to připravíme tak, že se naučíme, jak zlepšit vztahy, jak v sobě mít víc lásky a porozumění, jak být zdravějšími fyzicky, citově i duchovně, jak pomáhat druhým, jak se radovat z tohoto světa a zároveň usilovat o jeho rozvoj, usilovat o jeho ozdravění. Přípravou na nesmrtelnost umlčíme současný strach, budeme ze sebe mít lepší pocit a duchovně porosteme. A zároveň tak ozdravíme své budoucí životy.

Teď díky tomu, že mí pacienti zažili posun do budoucnosti a podali mi o tom zprávu, vidíme výsledky našeho současného chování, a tak je tvarujeme pro budoucnost. Dokážeme-li urychlit onen léčebný proces, proces vývoje, bude to nejúčinnější léčba, jakou můžeme podstoupit; bude to to nejlepší, co můžeme udělat, a nejen pro vlastní duši, nýbrž pro všechny ostatní duše na světě. A to jsem se naučil od svých pacientů.

2. KAPITOLA

George: Vítězství nad hněvem

Zvládání vlastního hněvu je jednou z dovedností, kterou si teď můžeme osvojit, abychom se vyvarovali opakování násilí v příštích životech. Následující příběh je příběhem muže, jehož jsem léčil předtím, než jsem některé pacienty začal přenášet do budoucnosti. Kdyby byl už tenkrát schopen vidět, co ho čeká v letech, která má před sebou, jeho léčba by možná postupovala rychleji.

George Skulnick dělal všechno pro to, aby se zničil. Přestože prodělal infarkt a měl vysoký tlak, trpěl nadváhou, náruživě kouřil, příliš mnoho pracoval, na poslední chvíli rušil dovolenou a léky na srdce buď zapomínal brát, nebo si jich naopak vzal moc najednou, aby opomenutí nahradil. Měl za sebou vážný infarkt a spěl k dalšímu.

Jeho kardioložka Barbara Tracyová mu poradila, aby mě navštívil kvůli zvládání stresu.

„S Georgem to není lehké," varovala mě. „Dej si pozor, snadno se rozčilí."

A tak přišel ke mně do ordinace i s manželkou; bylo jí něco přes čtyřicet a upírala na mě pohled, který jsem pokládal za prosebný.

„Betty počká v čekárně," oznámil George, „kdybyste ji náhodou potřeboval."

„Kdyby vám to nevadilo," požádal jsem jemně a otočil se k ní.

„Vůbec ne." Ještě jednou se na mě úpěnlivě podívala, pak vyšla z ordinace a zavřela za sebou dveře.

George byl podsaditý, udělaný chlapík; mohutnými pažemi budil dojem siláka, měl velké břicho a překvapivě tenké nohy. Žádný atlet. Kulatý obličej měl zarudlý a nos protkaný červenými žilkami svědčil o tom, že se rád napije. Hádal jsem mu blížící se šedesátku, i když se později ukázalo, že je mu dvaapadesát.

„Vy jste ten doktor na převtělování," ozval se - oznámil to jako fakt, nebyla to otázka.

„Ano."

„Já takovým blbostem nevěřím."

Pokud mě tím chtěl vyvést z konceptu, nepodařilo se mu to. „Tomu nevěří spousta lidí."

„Doktorka Tracyová mi říkala, že praktikujete nějakou regresní terapii či co."

„Ano. Ta pacienta často zavede do minulých životů."

„Nesmy-" Zarazil se a omluvně zvedl ruku. „Neberte to tak. Podstoupím cokoli, když mě to uchrání před dalším infarktem."

George totiž jednou Barbaře popisoval, jak se ocitl blízko smrti. Při infarktu měl pocit, že se vzdaluje od svého těla k oblaku modrého světla. Když se tak vznášel, uvědomoval si: Všechno bude dobré. To vědomí ho uklidnilo a chtěl to říct své rodině. Ze svého vyvýšeného místa viděl, kde je jeho žena a dvě děti. Všichni tři se o něj hrozně báli. Chtěl je uklidnit, ale nemohl. Podíval se znovu na své tělo, a když se ohlédl, viděl, že mu vůbec nevěnují pozornost. Jako by byl už roky mrtvý. Tento zážitek ho přivedl do mé ordinace.

„Rozhodneme se, co dělat, až se o vás něco dozvím," usoudil jsem. „Doktorka Tracyová mi říkala, že pracujete ve stavebnictví."

„Firma Skulnick. Specializujeme se na továrny, skladiště a kancelářské budovy. Určitě jste naši značku už někde viděl. V Miami je jich plno."

To byla pravda.

„Je s tím spousta starostí," pokračoval. „Věčná honička. Pokud na každou stavbu osobně nedohlídnu, někdo něco zvorá."

„A co v takovém případě uděláte?"

V očích se mu zablýsklo. „Rozčilím se."

Věděl jsem od Barbary, že rozčilování je pro George tím největším nebezpečím, je to nůž namířený na jeho srdce. „Vyprávějte mi, jak to vypadá, když se rozčilíte."

„Přestanu se ovládat. Řvu. Celý zrudnu a cítím, jak mi srdce pumpuje, div se nerozletí." Dech se mu zrychlil, jen když o tom mluvil. „Chce se mi kolem sebe mlátit, někoho praštit, někoho *zabít.* Tak strašně zuřím."

„A jak to bývá, když jste doma, s manželkou?"

„Je to stejná hrůza, možná ještě horší. Někdy se v kanceláři příšerně rozlítím, cestou domů si dám pár skleniček a přijdu celý nabroušený. Ještě není večeře? *Tumáš!* Nemáš hotové úkoly? *Bum!"* Přejel si dlaněmi obličej. „Mají ze mě strach. Nikoho samozřejmě nebiju. Ale možná jednou nastane chvíle -"

„Chápu. Možná ale přijdeme na to, odkud se ve vás ten vztek bere."

Zvedl hlavu. „Asi to mám po tátovi. Ten taky řval a pil."

„Tím by se to mohlo vysvětlit," připustil jsem, „ale možná tam bude něco víc."

„Něco z minulého života?"

Pokrčil jsem rameny. „Snad."

„A vy si myslíte, že mi ta regrese pomůže?"

„Jsem přesvědčený, že je pro vás důležitá, ano. Mohl bych vám pomoct tradiční psychoterapií a vy byste byl třeba radši. Ale protože jste měl zážitek blízkosti smrti, myslím, že ve vašem případě bude regrese snadná. A pokud by to pro vás snad bylo nepříjemné nebo bolestivé, anebo snad příliš intenzivní, okamžitě to zjistím a přestanu."

Chvilku mlčel. Pak se ozval: „Vy používáte hypnózu, že?"

„Ano."

„Když budu zhypnotizovaný, jak se dozvíte, že chci přestat?"

„Řeknete mi to."

„Z jiného svého života?"

„Přesně tak."

Viděl jsem, jak se mu v mozku formuje *jo, to zrovna,* ale nahlas řekl: „Tak do toho. Zkusme to."

V knize *Through Time into Healing* (Napříč časem k uzdravení) jsem napsal:

Hypnóza je hlavní technika, kterou používám, abych pomohl pacientům zpřístupnit vzpomínky na minulý život... Jedním z cílů hypnózy, stejně jako u meditace, je zpřístupnit podvědomí. V podvědomí se duševní procesy vyskytují, aniž je vědomě vnímáme. Okamžiky intuice, moudrosti a kreativity prožíváme, pakliže tyto procesy problesknou do našeho plného vědomí.

Podvědomí není omezeno hranicemi logiky, prostoru a času, které jsme si sami vytyčili. Dokáže se rozpomenout na všechno, z kterékoli doby... Může přesáhnout to „obyčejné" a dotknout se moudrosti daleko za hranicemi našich každodenních schopností. Hypnóza zpřístupňuje moudrost podvědomí zaostřeně, abychom dosáhli vyléčení. Do hypnózy se dostaneme, pokud je obvyklý vztah mezi vědomím a podvědomím přeladěný, takže podvědomí hraje dominantnější roli...

Když vás zhypnotizují, *neznamená* to, že spíte. I přes silný kontakt s podvědomím dokáže vaše mysl komentovat, kritizovat a cenzurovat. Vždycky máte kontrolu nad tím, co říkáte. Hypnóza *není* „sérum pravdy". Nenastoupíte do stroje času a neocitnete se zničehonic v jiné době a na jiném místě tak, abyste si neuvědomovali přítomnost...

Může se zdát, že k tomu, abyste dosáhli těchto hlubokých rovin hypnózy, je zapotřebí velkého umění. Přitom ji však každý z nás denně zažívá - ve chvíli, kdy procházíme stavem mezi bděním a spánkem, kterému se říká hypnagogický stav...

Naslouchání hlasu někoho, kdo vás vede, pomáhá k většímu soustředění, a klient tak může dosáhnout hlubší roviny hypnózy a uvolnění. Hypnóza nepředstavuje žádné nebezpečí. Žádný člověk, kterého jsem kdy zhypnotizoval, v hypnotickém stavu „neuvázl". Z hypnózy se můžete vynořit, kdykoli si to budete

přát. Nikdo v ní nikdy neporušil své morální a etické zásady. Nikdo se proti své vůli nechoval nějak nenormálně. Nikdo vás nemůže ovládnout. Ovládáte se sami.

V hypnóze je vaše mysl vždy při vědomí a sleduje, co se děje. Proto i lidé v hluboké hypnóze, zcela zabraní do vzpomínek na dětství nebo na předešlý život, dokážou odpovídat na terapeutovy otázky, mluví jazykem svého právě probíhajícího života, znají zeměpisná místa, která vidí, a dokonce vědí, který se v té době píše rok. Letopočet obvykle svítí před jejich vnitřním zrakem nebo se jim jen tak objevuje v mysli. Hypnotizovaná mysl si ale vždy zachová povědomí a znalosti o přítomnosti a dává vzpomínky na dětství nebo minulý život do kontextu. Když „svítí" rok 1900 a vy právě stavíte pyramidu ve starověkém Egyptě, tak *víte,* že je to *před* naším letopočtem, i když to tam nikde není napsáno.

Proto také zhypnotizovaný klient, když se ocitne například v těle rolníka, bojujícího ve středověké evropské válce, dokáže v lidech z minulého života poznat ty, které zná ve svém životě současném. Proto dokáže mluvit moderní mateřštinou, srovnávat primitivní zbraně oné doby se zbraněmi, které třeba viděl nebo použil v tomto životě, uvádět data atd.

Jeho mysl si uvědomuje přítomný den, sleduje, komentuje. Vždy dokáže srovnávat podrobnosti událostí s těmi ze současného života. Je filmovým divákem a kritikem a obvykle zároveň i hlavním hercem. A po celou dobu dokáže zůstat v onom uvolněném hypnotickém stavu.

Hypnóza přivádí člověka do stavu, v němž se nalézá velký potenciál k vyléčení, tím, že mu poskytuje přístup k podvědomí. Řečeno metaforicky, zavede nás do kouzelného lesa, ve kterém roste léčivý strom.

Jestliže však je hypnóza tím, co člověka do léčivé krajiny zavede, teprve proces regrese je oním stromem plodícím čarovné ovoce, jež musí pacient sníst, aby se uzdravil.

Regresní terapie je mentální akt návratu do dřívější doby (ta může být různá), aby člověk objevil vzpomínky, které mohou

pořád negativně ovlivňovat jeho přítomný život a které pravděpodobně jsou zdrojem jeho symptomů. Hypnóza umožňuje mozku zbořit bariéry vědomí a spojit se s informacemi i s bariérami, které pacientovi brání ve vědomém přístupu k minulým životům.

Zavedl jsem George do toho „kouzelného lesa" a zůstal v roli terapeuta, aniž bych mu cokoli sugeroval nebo ho nějak ovlivňoval a napovídal mu, jaké ovoce může na „léčivém stromě" najít. Klidným a konejšivým tónem jsem mu chtěl navodit pocit klidu a uvolnění; ptal jsem se hojen tak, abych mu umožnil dál popisovat, co vidí; nedával jsem najevo překvapení, nevynášel žádné morální soudy, nic jsem mu neinterpretoval, jen jsem mu dával vybrané instrukce - zkrátka jsem se choval jako průvodce.

Posadil se na malou pohodlnou pohovku. Já jsem seděl na židli a díval se mu do tváře. „Uvolněte se," řekl jsem. „Zavřete oči..." A začali jsme.

Ani já, ani on jsme nevěděli, co objeví.

„Jsem hostinský," pronesl znenadání, „německý hostinský. Ležím v posteli nahoře v pokoji, v naší ložnici. Je středověk. Jsem stařec, je mi přes sedmdesát a jsem velice slabý, i když nedávno jsem byl ještě silák. Vidím se jasně. Jsem zanedbaný, oblečení mám špinavé. Jsem nemocný. Kdysi silné paže mám jako hůlky. Svaly na zádech mi úplně ochably, přestože kdysi jsem dokázal skály lámat. Teď mám sotva dost sil, abych se posadil." Podíval se na mě z dálky sedmi století a sklonil hlavu. „Nemám srdce."

Jeho rodina se shromáždila kolem něj. „Byl jsem na ně na všechny zlý. Trápil jsem svou ženu. Svoje děti. Zanedbával jsem je, pil jsem a měl pletky se ženskými. Ale oni na mně byli závislí, nemohli mě opustit, i když jsem se k nim choval hrubě. Když jsem se rozzuřil, byl jsem násilný. Báli se mě."

Nedávno ho ale stihla mrtvice nebo infarkt, a teď byl on závislý na nich. A přestože se k nim choval tak krutě a zanedbá-

val je, pečovali o něj soucitně, dokonce s láskou. Jeho současná manželka byla v minulém životě jeho synem a jeho dnešní dcera byla tehdy jeho ženou.

(Takové „přemety" jsou běžné. Ti, kdo jsou důležití v současném životě, byli důležití i v těch minulých a zůstávají s námi.)

Jeho rodina ho ošetřovala neúnavně a bez reptání, protože byl tak nemocný, že se v ničem nemohl obsloužit sám. Nakonec se jeho tělo, zničené mnohaletým pitím, vzdalo a on se vznášel nad truchlící rodinou, díval se na ně shora a cítil se provinile, že s nimi tak neurvale zacházel.

Je to právě v okamžiku smrti těla, kdy člověk rekapituluje svůj život, a on mi řekl, že ze všeho nejvíc cítí vinu, vinu za promarněný život.

„Zbavte se té viny," vyzval jsem ho. „Není třeba se cítit provinile. Rodina je v pořádku a ta vina vás zbytečně tíží."

Společně jsme zrekapitulovali jeho život hostinského. Jaké si z toho může vzít poučení? Byl ještě v hypnóze, pořád v té hospodě, uvědomoval si okamžik, kdy zemřel. Vyjadřoval své myšlenky útržkovitě, ale city, které se za nimi skrývaly, byly jasné a čisté.

„Násilí je hrozná hloupost," usoudil. „Těla jsou křehká a dočasná. V lásce a porozumění je bezpečí. Všechny rodiny potřebují živobytí a oporu. Já jsem se o ně měl starat, jako se oni starali o mě. Největší síla je síla lásky."

Všechno tohle mi sděloval jako veliký objev. Když skončil, zdálo se, že je vyčerpaný, a tak jsem ho jemně vrátil do přítomnosti a mohli jsme diskutovat o tom, jak pochopil to, co v minulosti viděl. Pořád se cítil jako omámený - první regrese každopádně bývá hodně silný zážitek - a slíbil, že příští týden zase přijde.

Když odešel, zapsal jsem si: „Lze vidět semínka zasetá do jeho současného života. Znovu srdeční infarkt. Znovu ubližování rodině. Podobný model. Přijde lekce."

Těšil jsem se na Georgův návrat.

* * *

Při druhé regresi byl sedmnáctiletým vojákem. Bojoval za svou vlast, za Francii, v první světové válce. Levou ruku mu utrhl granát, a když se to stalo, stiskl si paži a řekl mi, že cítí bolest. Ta ale zmizela, protože si uvědomil, že svým zraněním podlehl. A opět se v okamžiku smrti vznášel nad svým tělem a mohl se vidět v jiné době stejného života. Teď nebyl vojákem, ale pozorovatelem, stranou událostí, které popisoval. Byl desetiletým chlapcem, žil v klidu na farmě, kde se muselo hodně pracovat, měl milující rodiče a mladší sestru, která ho obdivovala. Na farmě chovali koně, krávy a slepice. V jeho dětství před válkou se nic zvláštního neudalo.

Přemýšlel jsem, jestli jeho bolest v levé paži nějak souvisí s infarktem, který prodělal nedávno, a v minulém životě také, ale nebyl jsem si tím jistý. Někdy je jednoduché vidět spojitost mezi minulým a současným životem, ale v tomto případě jsem žádnou nespornou souvislost nevypozoroval.

Neměl jsem čas o tom dlouze přemýšlet, protože najednou se velice rozrušil. Připojil svůj život ve Francii k dalšímu. (To je neobvyklé, protože regrese normálně vede jen do jednoho života, přestože pacient často mluví o jeho různých obdobích a různých událostech.) Teď byl bojovníkem, Mongolem nebo Tatarem, a žil v Rusku nebo v Mongolsku - nebyl si jistý. Bylo to asi před devíti sty lety. Byl silný, až z něho šel strach, výborný jezdec, na svém koni křižoval step, pobíjel nepřátele a hromadil obrovské bohatství. Lidé, které zabíjel, byli velmi často nevinní mladíci, většinou zemědělci, kteří byli nedobrovolně odvedeni, právě jako ten francouzský chlapec, kterým se nakonec stal. Během svého života jich zabil stovky a dožil se vysokého věku. Nepocítil ani špetku lítosti; ta přišla až o dvě stě let později, kdy už byl německým hospodským. On sám netrpěl. Nepoučil se - to přišlo až v pozdějších životech. Životní rekapitulace, kterou udělal teprve jako hostinský, byla nejspíš prvním případem, kdy se kál.

Jeho zážitky z Mongolská mi ukázaly něco, co jsem začal chápat krátce předtím: o následcích svých činů se nemusíte

dozvědět ihned. George musel prožít několik dalších životů násilníka, než vůbec pocítil, co způsobil. Nevěděl jsem přesně, kolik těch životů bylo; mohl jsem spočítat jen ty, o kterých mi referoval.

Možná to, že ho v první světové válce zabili, byla odplata za násilí, které páchal ve svém válečnickém životě. Kdyby se byl napravil už před svými násilnickými činy, možná by se nemusel vracet kvůli tomu, aby „se dal zabít" ve Francii. Třeba by prožil dlouhý život někde na farmě. Toto všechno jsme spolu probrali, když jsem ho vrátil z hypnózy. Říkal něco v tom smyslu, že kdyby nebyl ve svých minulých životech takovým násilníkem, nestal by z něj takový hrubián v přítomném životě. Prošel životem nelítostného zabijáka, pak hostinského-tyrana, pak francouzského vojáka, kterého zabili dřív, než dostal šanci prožít celý život, až k úspěšnému podnikateli, který i nadále propadá zuřivosti a má vážné potíže se srdcem a vysokým tlakem.

Toho dne jsem si zapsal dvě poznámky. „Důležitost empatie. Musel pocítit, co způsobil." a „Tyto životy spojuje srdce." Co bude dál?

Tentokrát byl hubeným japonským homosexuálem; bylo mu přes třicet a žil koncem 19. století. Řekl mi, že má trápení s láskou - zamiloval se do mnohem mladšího muže. Měl pocit, že nemá naději získat mladíkovu lásku, jedině že by ho svedl, a tak se rozhodl, že to udělá. Pomocí alkoholu. Vzal svého milovaného do pokoje a častoval ho likérem. Napůl proti mladíkově vůli se té noci stali milenci.

Mladý muž se styděl, bylo mu trapně a cítil se ponížen. Homosexualita byla v jeho kultuře hanbou, byla zakázána a mladík byl zdrcený hlavně z toho, že sám dovolil, aby s ním druhý muž obcoval. Jeho reakcí byl vztek. Na další schůzku si přinesl nůž nebo dýku a proklál svému svůdci hruď. George byl tenkrát velice hubený a slabý, a tak nepřežil. Zemřel na místě.

V jeho rekapitulaci života byla přítomna všechna tato témata: nenávist, hněv, impulzivní vztek a alkohol. Nemusel onoho

mladíka svést, mohl si počkat na povolného partnera. Neodsuzoval svou homosexualitu, hřešil ale tak, že zasahoval do něčí svobodné vůle tím, že jím manipuloval.

A byla tu ještě delikátnější spojitost. Přes všechnu svou sílu byl George v současném životě obézní, což zvyšovalo riziko infarktu. Lidé někdy přiberou a udržují si nadváhu jako nějakou ochranu. Běžné je to zejména u žen, které někdo týral nebo znásilnil; symbolicky se snaží zabránit tomu, aby je to potkalo znovu. A to platilo o Georgovi: násilník, který se také stal obětí násilného činu. Vypadalo to, že jeho obezita má kořeny v tomto , japonském" životě, a ještě v jiném, ale nikoli v přítomném. Až si George toto uvědomí, dokáže snáz držet dietu.

Zapsal jsem si: „Ta jeho jizva z minulého života - možná po ráně nožem - v budoucnu náchylnost k srdečním chorobám?" Nemohl jsem si být úplně jist, ale často se vracíme se zraněními nebo slabými místy v těch částech těla, které byly v některém minulém životě cílem smrtelného poranění nebo nějakého ublížení na těle. V Georgově případě tato souvislost vypadala dost pravděpodobně.

Tou dobou už George dokázal jít hodně hluboko. Se vší pravděpodobností jím jeho prožitky otřásly a inspirovaly ho.

V roce 1981, když byla moje pacientka Catherine v hluboké hypnóze a vzpomínala na důležité lekce ze svých minulých životů, se vrátila se vzkazy od „Mistrů". Teď jsem se zeptal George, když se i on dostal do hlubších rovin: „Je tam ještě něco navíc? Nejsou tam pro vás nějaké další vzkazy, nějaké další informace nebo moudrosti, s nimiž byste se mohl vrátit?"

Zapsal jsem si všechno, co mi řekl, jako bych psal diktát: „Pozemský život je dar. Je to škola, kde se naučíte, jak se láska projevuje ve fyzických dimenzích, kde existují těla a emoce. Ale ta škola má mnoho hříšť a ta musí být využita. Fyzický život je k tomu, abyste se z něj radovali. To je jeden z důvodů, proč jste byli obdařeni smysly. Buďte dobrými lidmi. Bavte se a radujte se. Těšte se z obyčejných, ale hojných radostí života a neubližujte ostatním lidem nebo věcem, ani přírodě."

Když odešel, zapsal jsem si: „Když se George probudil, věděl, že tyto vzkazy jsou pro něj velmi důležité, protože v přítomném životě nemá žádnou zábavu, a věci, kvůli kterým jsme tady, jsou jednoduché. Jsou tu i hřiště. Není jen práce a vážné věci. ‚Buďte dobrými lidmi' znamenalo, že máme mít soucit a starat se o druhé."

Když George přišel na další sezení, vyprávěl mi, jaký měl podivný sen. Všechny jeho pochybnosti o regresní terapii byly tytam. Byl rozrušený, přímo vibroval. Vzkazy, které se dozvěděl, dostaly podobu osoby, duchovní bytosti, která se koupala v modrém světle, jež viděl během své první regrese. Bytost v modré záři mu sdělila, že musí sám sebe víc milovat a že lidé na Zemi o sebe musejí navzájem pečovat, ne si škodit. Řekl mi, že obdržel instrukce, ačkoli nedokázal sdělit mnoho podrobností. Věděl, že ty pokyny platí pro něho, ale týkají se zároveň celého lidstva. Musí lépe komunikovat, vysvětlovat své myšlenky a činy, a ne jen rozdávat rány. Buď jemnější, nabádal ho duch. Neubližuj druhým.

George mi řekl, že existuje hierarchie duchů a že ten, který ho ve snu navštívil, nemusí být nutně nejvyšší. Existují jiná místa a jiné dimenze, které jsou ještě výš a nepatří k naší Zemi. Přesto se musíme poučit od Mistrů, protože tím důležitým je náš vývoj, jak řekl. I když tohle nebylo tak výstižné a všezahrnující jako vzkazy, které doručila Catherine, zapůsobilo to na mě. Opět šlo o případ, kdy pacient vede lékaře.

V další Georgově regresi se objevily odlišné souvislosti. Tentokrát žil život otrokyně z amerického Jihu na počátku 18. století. Její manžel byl mimořádně surový člověk. V přítomném životě byl Georgovým otcem. V minulém životě, jakožto manžel George-otrokyně, svou ženu tloukl tak zběsile, že jí přerazil obě nohy, a ona zůstala chromá.

V tomto životě byl otec zdrojem veliké síly a pomoci, hlavně v Georgově dětství, které bylo poznamenáno artritidou kolen. Jenže otec byl autoritativní typ, naháněl strach stejnými záchvaty

vzteku, jaké později George opakoval, a chlapec rychle pochopil, že pokud si bude chtít dělat věci podle svého a ne podle otce, bude se muset „osvobodit", což je jasná souvislost s životem George jako otrokyně.

Nezávislost a síla se staly charakteristickými znaky Georgova života před infarktem a nesl si je s sebou, možná až moc umíněně, i po návratu z nemocnice. George se totiž potřeboval v tomto životě naučit vyrovnanosti; musel zkombinovat autoritu se schopností naslouchat druhým a kromě udílení rozkazů přijímat i návrhy.

Krátce se vrátil do jiného života, z nějž uviděl jen pár letmých „záběrů". Byl mužem doby kamenné, oblečený v kožešinách, na dlaních a chodidlech mu rostla srst. Zemřel velmi mladý - hladem. To bylo další vysvětlení jeho nadváhy v tomto životě: lidé, kteří prožijí hladovění, například ti, kteří zahynuli během holocaustu, mívají v další inkarnaci často nadváhu, protože ji potřebují jako ujištění, že už nikdy nebudou hladovět.

Poskládal jsem jeho minulé životy do časové posloupnosti: muž z doby kamenné, mongolský bojovník, středověký hostinský, zchromlá otrokyně, zavražděný japonský homosexuál a Francouz umírající pro svou vlast. Určitě existovaly ještě další minulé životy, ale do těch se během našich sezení nedostal a nejspíš už nikdy nedostane. Modrý duch mu řekl, že vidíme ty jeho minulé životy, které jsou důležité pro jeho současný život.

„Člověk se učí i z té druhé stránky," sdělil mi jakožto novopečený „odborník" a já jsem byl rád, že uvažuje tak pozitivně. „Rozvíjíte dovednosti. Vylepšujete talent. Nikdy to nepřestává."

Ve všech životech, na které se upamatoval, se vyskytovala shodná témata - násilí a hněv, fyzická bolest, týrání, neustálá hrozba smrti - a to vše bylo paralelně přítomno i v jeho současném životě. Když si George poskládal minulé životy, pochopil, že jeho dnešní životní styl je vražedný. Příliš pil. Potřeboval si hlídat krevní tlak. Mohl dostat další infarkt. Jeho záchvaty vzteku mu mohly přivodit mozkovou mrtvici.

Toto všechno vyžadovalo bezmála dva roky intenzivní terapie (s občasnými sezeními ještě i potom), ale když spojil své poznatky s dalšími terapeutickými prostředky, které jsem mu poskytl, třeba relaxačními nahrávkami, měl jsem to potěšení sledovat, jak se začíná měnit. Byl schopen víc odpočívat, i když neprováděl skutečnou meditaci (tu jsem mu sice doporučil, ale bezúspěšně). Řekl mi, že lépe komunikuje se spolupracovníky v kanceláři, že dokáže víc naslouchat a přijmout porážku, aniž by „se vytočil". A když se někdy přece rozzlobil, byl to jen krátkodobý hněv a ne tak zuřivý. Čas od času dokázal relaxovat; v polední přestávce si pustil některé z mých cédéček a požádal sekretářku, aby ho chvíli nikdo nerušil. Začal hrát golf a vrátil se k rybaření, účastní se baseballových zápasů Florida Marlins.

I tělesně se zvolna zotavoval. Tlak mu klesl a srdeční činnost se zlepšila. Začal cvičit, méně pil, jedl zdravější jídla, a to vše společně se svou ženou. Někdy jsem ji pozval na naše sezení, kde si mohla ověřit jeho pokrok, a oba mi byli upřímně vděčni. Stejně dobře si vedl s dětmi, stával se jim otcem, přítelem a rádcem, ne diktátorem.

Jedna změna vedla k druhé a brzy nastal bouřlivý rozvoj změn - říkáme tomu synergická smyčka. Úspěch stíhal úspěch.

„Zahlédl jsem něco málo na druhé straně," řekl mi jednou. „Viděl jsem se v budoucím životě jako milovaný učitel mnoha dětí. Byl to velice šťastný život. Byl jsem nesmírně spokojený. Dovednosti, které jsem tam získal, jsem si mohl přinést do svého fyzického života tady. A viděl jsem jiný svět, letmé záblesky. Křišťálové struktury a světla a lidi, víte, něco jako světelné paprsky."

Byl jsem ohromen. Jak už jsem říkal, toto všechno se stalo předtím, než jsem začal lidi úmyslně brát do budoucnosti. Pomyslel jsem si pak, že jeho vize byla nejspíš metaforou, symbolem toho, co si jeho současná duše přála, anebo to mohl být jen sen ovlivněný naší prací na jeho minulosti. Přesto možná bylo to, co viděl, pravda.

Na konci našeho posledního sezení jsem si poznamenal: „Vyléčil si duchovní i fyzické srdce." Jeho kardioložka Barbara Tracyová potvrdila onu fyzickou část a já jsem věděl, že George je teď plný nadějí. Život pro něho byl najednou důležitý. Duchovnost se stala součástí jeho duševní stránky. Záleželo mu na rodině. Na přátelích. Na spolupracovnících. Na radosti.

Byl připraven na další stadium svého rozvoje. Až jednou Georgovo tělo zemře a jeho duše bude připravena vrátit se na Zem, jsem přesvědčen, že jeho nový život bude na vyšší úrovni, téměř určitě ušlechtilejší než ty, které dosud vedl. Kdyby ale nenavštívil své minulé životy a nevzal si z nich poučení, trvalo by mu mnohem déle, než by dosáhl stavu, ve kterém se teď nachází. Možná by musel strávit několik dalších životů v hněvu a násilí, než by sám pochopil pravdy, které mu jeho regrese ukázaly. Jeho terapie skončila a já se s ním už jako s pacientem nevídám. Kdyby chtěl, uvítal bych příležitost poslat ho do budoucnosti, ne z terapeutických důvodů, ale abychom oba viděli, jaký bude jeho nenásilnický budoucí život - či spíše životy.

Georgův přítomný život se změnil, protože se zbavil hněvu a násilí, svých převládajících vlastností. Přítomné a minulé životy jiných klientů ukazují, že je možná změna v řadě různých aspektů života a extrapolací ve stovkách dalších. Málokdy se stává, že člověk zvládne v jednom životě víc lekcí než jednu, i když okrajová pozornost bývá často věnována i dalším. Pro účely této knihy jsem rozdělil lekce do různých samostatných oblastí, třebaže ve skutečnosti se často překrývají a rozvoj jedné může vést k rozvoji dalších. Příběhy, které teď budete číst, jsou pozoruhodnými příklady lidí, již se postupně rozíjejí k novým životům, které je vedou k vyšším plánům, až je nakonec dovedou k plánu nej vyššímu.

3. KAPITOLA

Victoria, Evelyn a Michelle: Zdraví

Jsem lékař a psychiatr, a tak mým posláním je léčit nemoc těla i ducha, někdy každou zvlášť, ale mnohem častěji současně, protože duch ovlivňuje zdraví těla a tělo zase zdraví ducha. Samozřejmě, znám pojem „duševní zdraví", ale podle mě je duše vždycky zdravá. Je skutečně dokonalá. Když lidé mluví o léčbě duše, nevím, co tím myslí. Je to tím, že se vzdalujeme oduševnělosti, citovostí, a to v nás vzbuzuje pocit, že je potřeba duši léčit.

Spatné zdraví z nás dělá narcise a nárcizmus vede k neschopnosti soucitu, empatie, zvládnutí hněvu a trpělivosti - což jsou všechno základní prvky, které nás, pokud je ovládneme, dovedou na vyšší příčku evolučního žebříčku vedoucího k nesmrtelnosti. Jsme-li nemocní, myslíme často jen na nemoc, a šance na rozvoj je nepatrná. V této kapitole tedy píšu o nemocích a chorobách těla a nezdravých stavech duše - fobiích, strachu, depresi, úzkosti - a o tom, jak je zmírnit. Mají na ně minulé životy nějaký vliv? Absolutně. Mají budoucí životy také nějaký účinek? Víc a víc věřím, že ano, protože důkazů neustále pribývá.

Představím vám dvě mimořádné ženy: Victoru a Evelyn. Té první učinila rakovina z každého dne peklo, druhá trpěla takovým stresem, že její navenek úspěšný život byl vlastně fakticky nezvládnutelný. Victorii jsem vyléčil tím, že jsem ji zavedl do jejich minulých životů, Evelyn jsem pomohl, když jsem jí ukázal její budoucnost.

Dnes už jsem zvykly na úžasné regrese, ohromující odhalení, ale Victoriin případ mě naplnil pocitem zázraku, který jsem od té doby, co jsem před čtyřiadvaceti lety poznal Catherine, nezažil.

Victoria je fyzická, žije na Manhattanu. Je proslulou členkou Akademie humanitních a přírodních věd. Seznámil jsem se s ní, když za mnou přišla na začátku pětidenní konference v Institutu Omega, což je léčebné a vzdělávací středisko v Rhinebacku v New Yorku. Řekla mi, že posledních šestnáct let pociťuje silnou bolest v zádech, způsobenou rakovinou, kterou četné operace, série chemoterapie ani ozařování nedokázaly vyléčit. Podala mi složku se svým chorobopisem, byl tlustý snad deset centimetrů. Bolest neustupovala; popsala ji jako neustálé útoky vystřelující trýzně, jakou známe, když máme zánět v zubu. Na noc musela brát velkou dávku léků na bázi morfia, jinak by bolestí nemohla spát, ale ve dne tu agónii přetrpěla bez léků, aby mohla pracovat s jasnou hlavou. I když nebyla tak stará - měla něco přes padesát - tou bolestí jí zšedivěly vlasy. To její nelíbilo, a tak si je barvila na černo.

Victoria mi tvrdila, že pár dní před konferencí vysadila léky, aby se mohla soustředit na mé přednášky. Ale teď se ptala: „Jak vydržím pět dní bez léků? Bude mě muset odvézt sanitka."

„Snažte se ze všech sil," řekl jsem jí, „ale pochopím, když budete muset odjet."

Zůstala celých pět dní a zúčastnila se všech sezení. Na konci za mnou přišla, aby mi podala zprávu. Byla tak důležitá, že jsem ji požádal, aby se o své prožitky podělila se skupinou. Během týdne prošla několika regresemi, všechny se týkaly jednoho a téhož života, který se odehrával poblíž Jeruzaléma v Ježíšově době. Byla chudým rolníkem, silným mužem s mohutnými rameny a svaly, ale jemnou a citlivou duší, který měl rád ptáky a zvířata. Se svou ženou a dcerou žil v dřevěném domku u cesty, nikomu neublížil. Victoria ve své tehdejší dceři poznala tu

dnešní. Rolník jednoho dne našel hrdličku, měla zlomené křídlo, a tak k ní poklekl a chtěl ji zachránit. Římský voják, který právě pochodoval s elitní jednotkou palácové stráže kolem, se na muže překážejícího mu v cestě rozzuřil a surově ho kopl do zad. Zlomil mu několik obratlů. Ostatní mu zapálili domek a zabili ženu i dceru. Zdrcený muž začal Římany divoce nenávidět. Od té chvíle nikomu nevěřil. Záda se mu už nikdy nezhojila.

Zoufalý, fyzicky a citově zlomený se přestěhoval do města a bydlel tam v chatrném přístěnku u hradeb, nedaleko hlavního chrámu. Žil ze zeleniny, kterou si sám zvládl vypěstovat. Nemohl pracovat, pohyboval se jen o holi a opíral se o osla, který mu zůstal. Lidé si mysleli, že je blázen, ale byl jen starý a zlomený. Zaujala ho zpráva o nějakém rabínovi, který je čím dál známější jako léčitel, a urazil kus cesty, aby si mohl poslechnout kázání toho muže - bylo to kázání na hoře Olivetské. Nečekal, že ho rabín vyléčí ani že mu poskytne útěchu, ale zároveň byl zvědavý. Rabínovi učedníci se pohledu na starého rolníka zděsili a odháněli ho. Schoval se za keř a podařilo se mu zachytit pohled Ješiho. (Právě tak ho Victoria nazývala, je to zdrobnělina aramejského jména Ješua. Jméno Ježíš, jak je známe my, je řecké. Jméno Ješi Victoria nikdy předtím neslyšela, narazila na ně poprvé až ve své regresi.) „Bylo to jako pohled do bezedné studny naplněné nekonečným soucitem," sdělila mi.

Ješua řekl rolníkovi: „Nechoď daleko," a ten po zbytek dne uposlechl.

To setkání mu nepřineslo vyléčení, ale naději. Vrátil se do svého přístřešku naplněn rabínovým kázáním, které mu připadalo „jasné a pravdivé".

Když se měl rabín vrátit do Jeruzaléma, rolníka se zmocnila úzkost. Věděl, že Ješua je v nebezpečí, slyšel, co mu chtějí nenávidění Římané udělat. Snažil se ho najít a varovat, ale už bylo pozdě. Když se spolu setkali podruhé, Ješua právě zápasil s těžkým dřevěným trámem na své cestě k ukřižování. Rolník vě-

děl, že Ješua je nesmírně žíznivý. Sám se divil své odvaze, když k němu natáhl ruku s navlhčeným kusem látky, aby mu svlažil rty, ale Ješua ho mezitím minul. Rolník si připadal hrozně, ale vtom se po něm Ješua ohlédl a pohled měl zase plný nekonečného soucitu, přestože se vlekl s vypětím posledních sil, vyprahlý a vyčerpaný. Ačkoli Ješua nepromluvil, rolník si uvědomil jeho slova, která se mu telepaticky vryla do mysli: „To je v pořádku. Tak to mělo být." Ješua šel dál. Rolník ho následoval až na Kalvárii, kde byl Ješua ukřižován.

V další vzpomínce se Victoria opět viděla v těle starého rolníka: stál osamělý v lijáku u kříže, na němž Ješua před pár minutami zemřel, a vzlykal. Ješua byl jediný, komu od vyvraždění své rodiny uvěřil, a teď i on byl mrtev. Najednou ucítil na temeni hlavy něco, co Victoria v regresi nazvala „elektřinou". Proletěla mu páteří a on si uvědomil, že se mu záda narovnala; už nebyl hrbatý a zmrzačený. Zase nabyl síly.

„Podívejte se!" vykřikla Victoria v přítomnosti. „Podívejte!"

Začala tančit, vlnila se v bocích, zcela bez bolesti. Když se starý rolník napřímil, nebyli tam žádní svědkové; o dva tisíce let později Victoriin tanec sledoval každý účastník konference. Někteří plakali. I mně se nahrnuly slzy do očí. Někdy, když si procházím poznámky při rekapitulaci tohoto případu, zapomínám na ten pocit kouzla, pocit tajemná a posvátné úcty, které ve mně regrese vyvolávají, ale tentokrát to bylo přímo hmatatelné. Nešlo o hypnotickou sugesci. To, že má vážně poškozené obratle a úbytek chrupavky, zapsali odborníci do lékařské zprávy a bylo to doloženo i výsledky testů.

Vzpomínám si, že jsem si pomyslel: *Jak asi tahle fyzická, žena vědy, do svého života začlení to, co se jí právě přihodilo?* Byla to intelektuální otázka, která možná bude včas zodpovězena. Ve chvíli, kdy jsem ji pozoroval, jsem ale cítil jen její radost.

Mělo se však stát něco ještě podivuhodnějšího.

V knize *Only Love Is Real* (Jen láska je skutečná) píšu stručně o své vzpomínce na vlastní minulý život. Byl jsem mladí-

kem z velmi bohaté rodiny, která žila před dvěma tisíci lety v Alexandrii. Velmi rád jsem cestoval, hlavně po pouštích severního Egypta a jižní Judeje, často jsem prozkoumával jeskyně, kde v té době žili essejští a další náboženské skupiny. Moje rodina vlastně přispívala k jejich blahu. Během jedné takové cesty jsem se seznámil s mužem o něco mladším než já. Byl mimořádně chytrý, cestovali a tábořili jsme pak spolu asi měsíc. Jemu se podařilo mnohem rychleji než mně nasát učení oněch duchovních komunit. I když jsme se stali dobrými přáteli, naše cesty se nakonec rozdělily. Já jsem se vydal k synagoze nedaleko pyramid.

Tenkrát jsem svůj příběh v knize nedopověděl, protože byl velice osobní a nechtěl jsem, aby si lidé mysleli, že se chci chlubit: Doktor Weiss v době Ježíšově! Hned ale pochopíte, proč to dělám teď. Protože je to Victoriin příběh, ne můj.

Svého přítele jsem potkal zase v Jeruzalémě, kam jsem cestoval dost často, protože tam směřovala spousta obchodních aktivit mé rodiny. Já jsem však přijížděl do legendárního města jako badatel, ne obchodník, přestože jsem byl bohatý. V té době jsem nosil úhledně upravený plnovous barvy pepř a sůl, na sobě jsem měl výstřední oděv, pestrobarevné roucho, své vlastní „barevné peří". Viděl jsem ho živě a vidím ho tak i dnes.

V té době se ve městě vyskytoval potulný rabín, který dokázal oslovit zástupy, a tím představoval hrozbu pro Piláta Pontského; ten ho odsoudil k smrti. Vmísil jsem se do davu, který se shromáždil, aby sledoval odsouzencovu cestu na popravu, a když jsem se mu zadíval do očí, věděl jsem, že jsem našel svého přítele. Už však bylo pozdě i na pouhý pokus o jeho záchranu. Ačkoli později jsem byl schopen alespoň finančně podporovat některé jeho učedníky a jeho rodinu, v té chvíli jsem mohl jen přihlížet, jak se vleče kolem mě.

Myslel jsem na to teď, když Victoria, tolik v přítomnosti a pořád tak nadšená, hovořila a já jsem jen tak na půl ucha zaslechl, jak říká: „Viděla jsem vás tam."

„Kde?" zeptal jsem se.

„V Jeruzalémě. Když šel Ježíš ke kříži. Byl jste někdo mocný."

Polilo mě horko, v zádech mě zamrazilo. „Jak jste věděla, že jsem to já?"

„Podle výrazu v očích. Je to stejný výraz, který tam vidím teď."

„Co jsem měl na sobě?"

„Takové roucho. Podklad byl pískově hnědý, bohatě zdobené našitou tmavočervenou šňůrkou, velmi elegantní. Nebyl jste žádný vysoký úředník, nikdo z Pilátových mužů, ale podle toho roucha jsem viděla, že jste bohatý, poznala jsem to i podle toho prošedivělého plnovousu, protože ostatní ho tak upravený neměli. Byl jste to vy, Briane! O tom není pochyb." Oba jsme měli husí kůži a užasle zírali jeden na druhého.

Psychiatr by možná řekl: „No, to je projekce. Přednášel jste na kongresu, jehož se účastnila, autoritativní postava a léčitel, její bolest je tatam, a tak přirozeně věří, že vás při své regresi viděla." To je sice všechno pravda, ale popsala mé roucho, plnovous, můj vzhled i místo přesně tak, jak jsem to viděl před mnoha lety při své vlastní regresi. Celý příběh své regrese jsem vyprávěl jen třem lidem; v žádném případě nemohla vědět, jak jsem vypadal nebo co jsem měl na sobě.

Tady probíhá něco mimořádně pozoruhodného a já si to nedovedu vysvětlit. Sahá to za hranice zdraví a léčení, do říše transcendentna. „Tak to mělo být," řekl jí léčitel Ježíš. Cítím, že to jsou důležitá slova, ale nevím přesně, jak si je vyložit.

Zavolala mi večer po konferenci, ještě pořád rozrušená. Oba jsme si uvědomili, my vědci, že její vize Ježíše byla ověřena. Z nějakého důvodu, který jsme ani ona, ani já nechápali, jsme byli přeneseni za hranice vědy ke dvěma bodům, kde nám bylo souzeno se setkat, aby se ona mohla vyléčit. Nebyla to náhoda ani fantazie, že mě viděla v Jeruzalémě; šlo o to, že jsem se o dva tisíce let později měl stát nástrojem jejího vyléčení.

Požádal jsem ji, aby se mnou zůstala v kontaktu, a pravidelně se vídáme. Pořád se pohybuje bez bolesti a umí se krásně

vlnit v bocích. Když šla zase ke kadeřníkovi, divil se, jak jí barva dlouho vydržela - a teprve pak si uvědomil, že jí *rostou černé vlasy,* že se jim zase vrátila přirozená barva. Její internista byl podle jejích slov „úplně paf" z toho, že může bez bolesti chodit a tančit. A v říjnu jí volal její lékárník, dělal si starosti, protože neobnovila předpis na léky proti bolesti. „Už je nepotřebuju," odpověděla mu. S úžasem si znovu uvědomila, co všechno se stalo, a začala plakat. „Je mi dobře."

Evelyn se ve svém povolání zabývala fúzemi a akvizicemi, což znamená, že pomáhala uskutečňovat sloučení dvou firem nebo prodej jedné firmy druhé. Pokud šlo o velké firmy, byly ve hře často miliony dolarů a honoráře vyplacené firmě, pro niž Evelyn pracovala, bývaly běžně sedmiciferné. Evelyn dostávala slušný plat, který se často koncem roku v rámci odměn zdvojnásobil i ztrojnásobil za to, že rozjela novou firmu.

Měla něco přes třicet, byla štíhlá, atraktivní, s černými, krátce ostříhanými vlasy. Prostě ukázková mladá žena s dobrým postavením. Její úspěch se odrážel i na jejím zevnějšku: kostým a kabelka Chanel, šátek značky Hermes, boty od Gucciho, na ruce rolexky a na krku diamantový náhrdelník. A přesto, když jsem se jí zadíval do očí - což nebylo nijak snadné, protože vždycky, když vycítila, že se na ni dívám, uhnula pohledem - uviděl jsem v nich smutek. Zářily jí diamanty na krku; v jejím výrazu žádná záře nebyla.

„Potřebuju pomoc," řekla, sotva jsme si potřásli rukama. Když seděla, nenechala ruce ani na okamžik v klidu. Rychle jsem zjistil, že si připravila pár jednoduchých oznamovacích vět, které pronášela nepřirozeně nahlas.

„Jsem nešťastná."

Ticho.

„Pokračujte," vybídl jsem ji.

„V poslední době mě opustilo všechno mé veselí."

Ta věta zněla jako nějaká divná fráze. Pak jsem si uvědomil, že ta slova vycházejí z *Hamleta.* Pacienti si někdy vypůjčují

slova druhých, aby nemuseli použít vlastní. Je to obrana, maskování vlastních pocitů. Čekal jsem, až bude pokračovat. Chvilku to trvalo.

„Mívala jsem strašně ráda svou práci. Teď ji nesnáším. Milovala jsem svého manžela. Teď jsme rozvedeni. Když se s ním musím vidět, sotva se na něj dokážu podívat."

„Kdy nastala ta změna?" zeptal jsem se.

„Se sebevražednými atentáty."

Ta nečekaná odpověď mě zarazila. Někdy dochází k náhlým změnám nálady, k obratu od štěstí k depresím po smrti některého z rodičů (později jsem se dozvěděl, že Evelynin otec zemřel, už když byla malá), po ztrátě zaměstnání (to očividně nebyl Evelynin problém) nebo v důsledku dlouhodobé nemoci (Evelyn byla zdravá jako řípa). Sebevražedný atentát, pokud nebyl namířen přímo proti pacientovi, byl dost neobvyklý podnět.

Začala vzlykat. „Chudáci Židi! Chudáci Židi!" Zhluboka se nadechla. Slzy přestaly téct. „Ti *zasrani* Arabi!"

To silné slovo zaznělo věrohodně, svědčilo o vzteku, který se za ním skrývá. „Takže jste Židovka?" zeptal jsem se.

„Tělem i duší."

„Vaši rodiče byli taky tak zapálení jako vy?"

„Ne. Nebyli moc nábožensky založení. Já taky nejsem. O Izrael se nezajímali. Pro mě je to jediná země, na které záleží. A Arabové se ji snaží zničit."

„A váš manžel?"

„Ten *tvrdí,* že je Žid, ale na Izraeli mu taky nesejde. Je to jeden z důvodů, proč ho nenávidím."

Upřeně a nepřátelsky se na mě dívala, možná proto, že jsem i pod náporem jejího vzteku zůstával klidný. „Podívejte se. Ztratila jsem chuť - k jídlu, na sex, na lásku, k práci. Jsem frustrovaná a nespokojená. Nemůžu spát. Vím, že potřebuju psychoterapii. Vy máte dobré jméno. Pomozte mi."

„Takže dokážete říct, z čeho ten váš hněv a úzkost pramení?"

„Chci zase být šťastná." Svěsila hlavu. „Jdu do kina. Jdu na nákup. Jdu spát. A přemýšlím o tom, jak nenávidím Araby.

Nenávidím OSN. Vím, že tam převládají antisemiti. Každý hlas míří proti Izraeli. Vím, že reaguju přehnaně. Vím, že bych se měla starat o něco jiného. Ale ti zatracení Arabi. Jak můžou vraždit židovské děti? Jak se *můžu* starat o něco jiného?"

Zkusili jsme konvenční psychoterapii, zkoumali jsme její dětství v tomto životě, ale nevypadalo to, že příčiny jejího hněvu a úzkosti tkví právě v něm. Souhlasila s regresí.

„Vraťte se do času a na místo, kde váš hněv propukl poprvé," vyzval jsem ji, když byla ve stavu hluboké hypnózy. Tak daleko jsem ji zavedl. Tam pátrala, kde a kdy se ocitla.

„Je druhá světová válka," promluvila hlubokým mužským hlasem. Seděla zpříma, tvářila se nevěřícně. „Jsem nacistický důstojník, příslušník SS. Mám dobrou práci. Dohlížím na nakládání Židů do dobytčáků, které je odvezou do Dachau. Tam zemřou. Když se někdo pokusí o útěk, zastřelím ho. Nedělám to rád. Ne proto, že by mi té verbeže bylo líto. Ale škoda střely. Náboje jsou drahé. Řekli nám, že máme co nejvíc šetřit střelivem." Její chladnokrevná recitace byla provázena hrůzou v tónu hlasu a lehkým chvěním celého těla. Jako Němec možná necítila nic, když ty lidi zabíjela; jako vzpomínající Evelyn trpěla.

Už jsem zjistil, že nej spolehlivějším způsobem, jak se inkarnovat do konkrétní skupiny lidí, definované náboženstvím, rasou, národností nebo kulturou, je nenávidět tyto lidi v předchozím životě, být proti nim zaujatý nebo na nich páchat násilí. Nepřekvapilo mě, že Evelyn byla nacistou. Její intenzivní proizraelský postoj v tomto životě byl kompenzací jejího antisemitizmu v životě německého vojáka. Jenže kompenzace byla přílišná. Nenávist, kterou kdysi chovala k Židům, se nyní změnila ve stejně silnou nenávist k Arabům. Nebylo divu, že cítila úzkost, byla frustrovaná a v depresi. Neposunula se moc daleko na cestě k uzdravení.

Evelyn se vydala do další etapy svého německého života. Spojenci vstoupili do Polska a ona padla v přední linii v nelítostné

bitvě. Při rekapitulaci toho života cítila výčitky svědomí a těžkou vinu, ale přesto se teď potřebovala vrátit, aby potvrdila, že se poučila a usmířila se s těmi, kterým jakožto německý voják ublížila.

Všichni jsme duše, jsme součástí Nejvyšší jednoty, všichni jsme stejní: Němci, Židé, křesťané nebo Arabové. Jenže Evelyn se tohle ještě nenaučila. Její nenávist nezmizela.

„Chci udělat jeden pokus," navrhl jsem jí, když jsem ji vrátil do přítomnosti. „Jste pro?" Horlivě souhlasila.

Uvolnila se, přestala si nervózně pohrávat s rukama. Podívala se na mě s očekáváním.

„Jsem přesvědčen, že dokážeme ovlivňovat své budoucí životy tím, co děláme v tomto," prohlásil jsem. „Právě teď ovlivňujete svůj budoucí život tím, že nenávidíte Araby, tak jako jste ten druhý ovlivnila svou nenávistí k Židům. Teď vás chci posunout do vašeho příštího pravděpodobného života, takového, jaký bude, jestliže zůstanete na své současné dráze, nezměněná, jako ta Evelyn, která si ke mně přišla pro pomoc."

Uvedl jsem ji zase do hluboké hypnózy a vedl ji do budoucího života, který bude mít spojitost jak s jejím životem esesáka, tak s jejím přítomným životem plným nenávisti k Arabům. Oči měla zavřené, ale bylo zřejmé, že to, co vidí, vidí jasně. „Jsem muslimské děvče. Arabka. V pubertě. Jsem v plechové boudě, jaké mívají beduíni. Žiju tady od narození."

„Kde stojí ta bouda?" zeptal jsem se.

Zamračila se. „Na palestinském území nebo v Jordánsku. Není jasné, kde to je. Hranice se změnily."

„Kdy se změnily?"

„Mění se pořád. Ale všechno ostatní je stejné. Válka s Židy pokračuje. Kdykoli nastane období míru, radikálové ho poruší. Znamená to, že jsme chudí. Vždycky budeme chudí." Hlas jí ztvrdl. „Můžou za to Židi. Jsou bohatí, ale nepomáhají nám. Jsme jejich oběti."

Požádal jsem ji, aby pokračovala v životě Arabky, ale brzy zemřela „na nějakou nemoc" a nic dalšího už nemohla dodat.

Místo toho krátce nahlédla do života, který pak následoval. Byla křesťanem z východní Afriky, který měl vztek, že hindská populace v jeho části světa tak rychle roste. (To je úžasné, pomyslel jsem si. Zaujatost proti někomu nikdy nekončí.) Při životní rekapitulaci si uvědomila, že vždycky byli a budou lidé, které lze nenávidět, ale teď konečně prozřela. „Soucit a láska jsou protipóly nenávisti a vzteku," vydechla užasle. „Násilí jen prodlužuje utrpení."

Když jsem ji vrátil do přítomnosti, diskutovali jsme o tom, co se naučila. Věděla, že musí přehodnotit své názory na ostatní lidi a kultury. Musí nenávist nahradit porozuměním. Tyto věci je snadné pochopit rozumem, ale není už tak lehké je přijmout jako způsob chování.

„Trvalo to vaše dva možné životy, než jste k tomuto poznání došla," zdůraznil jsem jí. „Ale co kdybyste dokázala tu změnu urychlit, když teď už chápete, o co jde? Jak by vaše budoucí životy vypadaly potom?"

Při našem dalším sezení jsem Evelyn opět posunul do budoucího života, který spojoval život německého vojáka s jejím současným hněvem. „Tentokrát se ale musíte zbavit všech předsudků ve svém současném životě. Chápete, že všechny duše a lidé jsou si rovni, vzájemně spojeni duchovní energií lásky."

Zaplavil ji klid. Její budoucí život se očividně od základů změnil. Nenašla se jako Arabka nebo obyvatelka východní Afriky a místo toho prohlásila: „Jsem manažerkou hotelu na Havaji. Jsou tu zároveň lázně. Krásný hotel a lázně. Všude plno květin. Hosty máme z celého světa. Z různých zemí a kultur. Přicházejí načerpat posilující energii. Je to snadné, protože lázně tak dobře fungují a místo je úplně nádherné." Usmála se při té vizi. „Jsem blažená. Líbí se mi v hotelu celý rok."

Je to samozřejmě pěkná představa, vidět se jako manažerka skvělých lázní v nádherném prostředí plném vůně ibišků. To, co Evelyn viděla při této cestě do budoucnosti, mohla skutečně

být její fantazie, projekce nebo zbožné přání. Když někoho vracím, je někdy obtížné oddělit skutečnou vzpomínku od metafory, představy nebo symbolu. Když ale ve vizualizovaných minulých životech člověk mluví cizím jazykem, kterému se nikdy neučil, je to rozhodně známkou autenticity. Je to přesný historický detail. Pokud paměť vyvolá intenzivní emoci, je to také znak. Když však intenzivní emoce často provázejí posun do budoucnosti, je ověření mnohem obtížnější. Já ovšem vycházím z předpokladu, že i když se progrese ověřit nedá, i tak představuje účinný léčivý prostředek. Ano, možná to je metafora či fantazie, ale tou důležitou částí je léčení. V regresi a progresi symptomy mizí, nemoc se lepší a úzkost, deprese a strach se vytrácejí.

Nikdo ještě nevymyslel způsob, jak potvrdit, že se vize budoucnosti opravdu uskuteční. Těch pár lidí, kteří se ke mně v této oblasti přidali, musí této nejednoznačnosti nevyhnutelně čelit. Pokud pacienta posunete do budoucnosti v rámci jeho současného života, můžete si ověřit, zda se jeho vize časem naplní. I potom je však možné, aby pacientka, která si budoucnost „vyfantazírovala", směrovala svůj život právě k ní. To, že vize je výplodem fantazie, ještě neznamená, že ji nedokážete uskutečnit.

Lidé přede mnou sedí se zavřenýma očima. Ať jim přijde na mysl cokoli, metafora, představa, symbol, přelud nebo skutečná vzpomínka, všechno je to voda na léčivý mlýn. Toto je základ psychoanalýzy a je to základem práce, kterou dělám, ačkoli její rozsah je širší v tom smyslu, že zabírá vzdálenou minulost i budoucnost.

Z mého pohledu léčitele není důležité, jestli Evelyniny vize toho, co už se odehrálo a co má teprve přijít, jsou skutečné. Je pravděpodobné, že její život německého vojáka skutečný byl, protože jej provázely silné emoce. A vím, že ji její vize budoucnosti značným způsobem ovlivní, protože jí řekly: „Jestli se nezměníš, budeš jen opakovat tento destruktivní cyklus agresora a oběti, ale změníš-li se, dokážeš ten cyklus porušit." Její

rozdílná vidění budoucnosti ji naučila, že má svobodnou vůli svou budoucnost formovat a že čas začít onu svobodnou vůli cvičit nastal právě teď.

Evelyn se rozhodla, že nebude čekat na příští život, který přinese léčivé posílení jí i ostatním. Pár měsíců po našem posledním sezení odešla z firmy a otevřela si ve Vermontu penzion. Pravidelně cvičí jógu a medituje. Navenek i uvnitř - důkladně - se zbavila svého hněvu a předsudků. Její vývoj jí umožnil dopracovat se ke štěstí, které přišla hledat ke mně. A já jsem v ní našel vzor pro sílu progrese a další jistotu, že ji mám užívat jako terapeutický prostředek.

Victoria a Evelyn by se pravděpodobně na svých cestách neobešly bez terapeuta, který je vedl. I když je těžké provádět regresi a progresi sám na sobě, ve svých kurzech učím cvičením, která se dají dělat doma bez terapeuta. Jsem autorem několika regresních nahrávek, které mohou posloužit jako pomůcka při tomto procesu. Mohou se užívat ke zmírnění fyzických nebo citových problémů. Aby však přinesly kýžené účinky, je třeba, abyste byli ve stavu hlubokého uvolnění.

Mnoho terapeutů ve svých knihách radí, jak relaxovat - je dobré všechno, co na vás účinkuje. Krátce řečeno, já mám tuto metodu: Najděte si místo, kde můžete být sami a nikdo vás nevyruší - třeba ložnici nebo pracovnu. Zavřete oči. Nejdřív se soustředte na svůj dech, představujte si, že se s každým výdechem zbavujete veškerého napětí a stresu a s každým nádechem vdechujete krásnou energii. Pak se zaměřte na různé oblasti svého těla. Uvolněte svaly v obličeji, bradu, krk a ramena. Přejděte k zádům, břichu, žaludku a nohám. Váš dech je pravidelný, uvolněný; vdechujte energii, vydechujte napětí. Když máte uvolněné všechny svaly, představte si krásné světlo nad hlavou, léčivé světlo, které vám proudí do těla od hlavy až do prstů na nohou, čím je níž, tím je teplejší a léčivější. Když toto cvičení vedu, počítám pozpátku od deseti k jedné, ale pokud jste sami, nemusíte to dělat.

Rozhovor s nemocí

(Toto cvičení je upraveno modle metody, již učí Elizabeth Strattonová a další terapeuti celostní medicíny.)

Vyberte si jeden - opravdu jen jeden - symptom, duševní nebo tělesný, kterému byste rádi porozuměli, a tím, že mu porozumíte, ho vyléčili. Může to být vaše artritida kloubů, strach z výšek nebo plachost při setkání s cizími lidmi. Všimněte si prvních myšlenek, pocitů nebo dojmů, které vám přijdou na mysl. Dělejte to spontánně, bez úprav; měly by to být vaše první myšlenky, i když se můžou zdát hloupé nebo úplně obyčejné. Spojte se s tou částí těla nebo mysli, která vás trápí. Nejdřív se pokuste svou potíž zhoršit, prožijte ji co nejplněji a sledujte, jak jste toho dosáhli. Pak *si s ní prohoďte roli;* vy jste ta potíž, ona je vámi. Dosáhnete toho tak, že jste si své potíže, svého příznaku, plně vědomi. Ona ví, kde se nachází a jak působí na tělo nebo na mysl. Pak dovolte svému já, které je mimo toto všechno, položit oné potíži sérii otázek:

- Jak jsi zapůsobila na můj život?
- Co hodláš dělat s mým tělem/myslí teď, když jsi v něm?
- Jak jsi zapůsobila na mé vztahy?
- Pomáháš mi sdělit něco, k čemu se zatím nemůžu dobrat, nějaký vzkaz nebo informaci?
- Chráníš mě před někým nebo před něčím?

Poslední otázka je klíčová, protože lidé často využívají nemocí k tomu, aby se vyhnuli konfrontaci s problémy, které se skrývají za nimi - je to forma popření. Řekněme, že vás hrozně píchá za krkem. Toto cvičení vám umožní přesně lokalizovat, *kdo* nebo *co* tou bolestí za krkem opravdu je - váš šéf, tchyně, to, jak držíte hlavu, abyste se nemuseli někomu dívat zpříma do očí.

Na seminářích ty otázky kladu já, a tak se potíž může svobodně soustředit na svého hostitele. Pokud toto cvičení budete provádět doma, nahrajte si otázky na kazetu a nechte mezi nimi

dostatečně dlouhou pauzu na to, abyste si mohli odpověď dobře uvědomit a promyslet. Nebo můžete cvičit s přítelem či přítelkyní.

Toto cvičení stejně jako všechna ostatní není žádným všelékem; rakovina ani tchyně po něm nezmizí. Potíže se však často zmírní a občas se stane i „zázrak" a kúra je účinná. Neznáme rozsah propojení těla s myslí - u SLOŽENÝCH osobností vyrážka nebo horečka zmizí, když se jedna složka přemění v druhou, nebo jeden může být alkoholik a druhý alkohol nesnášet - ale víme, že to existuje, a tato cvičení slouží k maximalizování podvojné síly.

Léčivá vizualizace

I toto cvičení jsem upravil; tentokrát pochází z různých zdrojů. Při seminářích účastníky vedu, ale vy můžete cvičení provádět doma s nahrávkou, s kamarádem nebo milovanou osobou po boku. Po několika opakováních už si budete jednotlivé kroky pamatovat; je to jednoduché, ale často velice účinné cvičení.

Zavřete oči a uvolněte se a přeneste se na léčivý ostrov z dávných věků. Je nádherný a počasí působí jako balzám. Dnes už na světě žádné takové místo není. Na dně oceánu, kousek od pláže, leží obrovské krystaly, které vyzařují do vln mocnou léčivou sílu. Vkročte do vody, ale běžte jen tak daleko, jak je vám to příjemné. Moře je teplé a klidné. Ucítíte na kůži lehké šimrání. Je to umocněná energie krystalů, kterou absorbujete z vody, omývající vaše tělo. Veďte ji do té části těla, která potřebuje léčení. Nemusí to být jen jedno místo, možná celá vaše bytost volá po zdraví. Zůstaňte nějakou dobu ve vodě, buďte uvolnění a nechte na sebe tu blahodárnou energii působit.

Teď si představte několik hravých a přítulných delfínů, kteří se k vám blíží přilákáni vaším klidem a vnitřní krásou. Delfíni jsou vynikající diagnostici a léčitelé; přidávají svou energii k energii krystalů. To už dokážete plavat jako delfíni, protože

voda je nabita energií. Hrajete si společně ve vlnách, dotýkáte se, potápíte a vynořujete, abyste se nadechli blahodárného vzduchu. Jste tak nadšeni svými nově nalezenými kamarády, že zapomínáte na původní účel plavání, totiž léčení, ale vaše tělo celou dobu přijímá léčivou energii krystalů i delfínů.

Až se vám bude chtít, vyjděte z vody a běžte zase na pláž. Uklidňuje vás pomyšlení, že se můžete do moře vrátit, kolikrát se vám zlíbí. Písek pod nohama je příjemný. Voda je tak zvláštní, že ihned oschnete. Jste spokojeni, šťastni, je vám *dobře,* sedíte tiše a nějakou dobu vychutnáváte teplo slunečních paprsků a laskání vánku. Pak se z vizualizace, z toho hebkého snu, proberete a víte, že se můžete kdykoli vrátit a že léčení bude pokračovat, i když budete bdělí.

Regresní vizualizace

V uvolněném stavu a se zavřenýma očima si představte duchovní bytost, někoho, kdo je velmi moudrý. Může to být někdo z příbuzných nebo milovaný přítel, který už zemřel, ale klidně i někdo cizí, komu však po navázání kontaktu důvěřujete a koho milujete. Základem tohoto cvičení je, aby vás tato osoba bezpodmínečně milovala. Připadáte si zcela v bezpečí.

Následujte svého duchovního průvodce do krásného starobylého chrámu léčby a vzpomínek. Rozkládá se na kopci obklopeném bílými mračny. Ke vchodu se dostanete po krásném mramorovém schodišti. Sotva vystoupíte na poslední schod, obrovské chrámové dveře se tiše otevřou a vy následujete duchovní bytost dovnitř, kde jsou vodotrysky, mramorové lavičky a vykládané stěny zdobené nejnádhernějšími výjevy z přírody. V chrámu jsou další lidé, poutníci se svými duchovními vůdci; všichni jsou uvolnění, okouzlení.

Duchovní průvodce vás vede do soukromé místnosti, stejně nádherně dekorované jako ta první, ale bez veškerého nábytku kromě pohovky, která stojí přesně uprostřed. Položíte se na ni

a uvědomíte si, že vám ještě nikdy nebylo tak příjemně. Nad pohovkou jsou zavěšeny krystaly různých velikostí, barev a tvarů. Podle vašich pokynů vám průvodce krystaly naaranžuje tak, aby světlo dokonalé barvy - zelené, žluté, modré a zlaté - procházelo jako laserový paprsek tou částí vašeho těla nebo mysli, která má léčení nejvíce zapotřebí. Světlo se mění; krystaly je lomí do barev duhy a vy ji celou absorbujete jako součást své léčby. Duchovní bytost vás vede k tomu, abyste se podívali na jednu stěnu místnosti - k vašemu úžasu je čistá jako filmové plátno.

Při skupinovém sezení počítám pomalu od deseti do jedné a říkám účastníkům, že se jim tam objeví obrazy z jejich minulých životů. U sebe doma budete muset chvilku počkat, než se obrazy trochu zaostří. Nemusíte se do minulého života skutečně dostat - i když možná jich nakonec bude víc než jeden - a tak si jej prostě představujte. Všechno se může objevit jako série fotografií nebo film. Může se opakovat pořád jedna a táž scéna. To nevadí, bude dobře, když uvidíte cokoli. A během doby, kdy se díváte na „plátno", vaše tělo vstřebává léčivou energii, která vyzařuje z krystalů. Léčení probíhá nejen v tomto životě, ale i v minulém, v němž možná vaše „zranění" vzniklo. Uvidíte-li přímou spojitost mezi příčinou z minulého života a současnými příznaky, léčení se stává účinnějším. I kdybyste však žádné souvislosti neviděli, což se stává často, bývají účinky i tak působivé. Vy sami, duchovní průvodce, chrám, krystaly a světlo, to všechno dohromady vytváří léčebný koncert, jehož každá součást mocně působí.

Léčebné duety: psychometrie

Na seminářích a kurzech při této lekci rozděluju lidi v publiku do dvojic, nejlépe tak, aby se vzájemně neznali. Každý musí druhému předat nějaký malý předmět: obvykle stačí klíče, náramek, brýle, řetízek nebo prsten. Partneři si vymění předměty a pak je

vyzvu, aby se zase uvolnili jako při ostatních cvičeních. „Dozvíte se něco o osobě, jejíž věc držíte v rukou," říkám jim. „Možná vás to překvapí, bude vám to připadat divné. Může se vám zdát, že dojem, který máte, nemá nic společného s člověkem, jemuž se díváte do tváře. Ale pamatujte si i tu nejhloupější nebo nejpodivnější myšlenku a pak ji svému partnerovi sdělte. To, co vám může připadat bizarní, pro něj může mít hluboký význam."

Toto je mnohem víc než nějaká společenská hra, i když se u toho dá zažít spousta legrace. Je zde ale přítomna diagnostická složka. Asi jedna třetina účastníků semináře, který jsem pořádal v Mexico City, vystihla fyzickou potíž svého partnera a účastníci tohoto cvičení často dokážou objevit zapomenutou, ale důležitou příhodu z dětství toho druhého. Například ve skupině, kterou jsem učil na Floridské mezinárodní univerzitě v Miami, jeden mladík, který svou partnerku poznal až při tomto cvičení, kompletně a přesně popsal její oslavu desátých narozenin, kde ji její starší sestra nějak ponížila. Byl tam i mladý muž, kterého chtěl okrást gangster a postřelil ho do levého předloktí, když se mu napadený snažil uprchnout. Měl na sobě košili s dlouhým rukávem, na zápěstí zapnutou na knoflíček, a tak jeho partnerka jizvu nemohla vidět. Přesto když držela klíčky od jeho auta, cítila ostrou bolest v levém předloktí. Někdo popsal minulé životy svých protějšků, mnozí dům, kde ten druhý vyrůstal jako dítě.

Na konci mexického semináře jsem vyzval pět lidí, aby do mikrofonu ostatním řekli, co během pokusu zažili. Čtyři měli zážitky jako média! Obdrželi zprávy od zesnulých, které jejich partneři milovali a které - do jednoho - podle popisu poznali, přestože se dvojice na semináři potkaly poprvé v životě. Někteří opravdu dokázali popsat, jak onen zesnulý vypadal. Jeden vyprávěl o šestileté holčičce, kterou viděl, jak jde pozpátku, což pro něj znamenalo, že je mrtvá. Děvčátko říkalo: „Je mi dobře. Jsem v pořádku. Nemusíte tolik truchlit." Jeho partnerka začala vzlykat. Před několika měsíci přišla o šestiletou dceru.

Toto cvičení také můžete provádět doma, i když je mnohem účinnější, když si je zkusíte s někým, koho buď příliš neznáte, nebo jste se s ním seznámili teprve nedávno. Zatímco léčíte svého partnera tím, že mu doručíte nějaký vzkaz nebo vyhmátnete fyzickou či citovou potíž - úzkost, depresi, smutek - rychle se rozvíjí mimořádné spojení a zpětný účinek stejně silně působí na vás i na partnera.

Léčení na dálku

Ve stavu uvolnění, se zavřenýma očima, si představte své milé, kteří mohou být nemocní nebo mají citové problémy. Jestliže jim pošlete léčivé světlo, léčivou energii, své modlitby (k tomu nemusíte být vyznavačem žádného oficiálního náboženství) a svou lásku, můžete skutečně ovlivnit jejich zotavení - ať to zní jak chce neuvěřitelně. Dokládám své tvrzení vědeckými důkazy. Kniha doktora Larryho Dosseyho *Reinvenční lékařství* poukazuje na řadu studií, které dokazují, že řada pacientů s chorobami srdce, za něž se někdo v dálce modlil, měla lepší klinické výsledky než ti, kteří dostávali jen léky. Další studie se zabývala pacienty v pokročilém stadiu AIDS, kterým takto někdo věnoval modlitby. Pacienti o tom vůbec nevěděli, a přesto se u nich vyskytlo méně vážných onemocnění způsobených jejich původní chorobou.

Já užívám svou vlastní techniku. Na semináři vyberu třeba z osmdesáti lidí jednoho člověka a posadím ho doprostřed kruhu ostatních. Pak je požádám, aby do něj zaměřili svou léčivou energii, tiše, ale s veškerou duchovní silou.

Už jsem řekl, že léčivá cvičení jsou nejúčinnější, jestliže je zaměříme na jednu konkrétní nemoc. U Victorie to byla její rakovina v zádech. U Evelyn úzkost, která ji sžírala ve dne v noci. Většina lidí má jeden náchylný orgán nebo část těla, které bývají podle všeho zasaženy jako první, je-li člověk vystaven stresu

nebo počínající chorobě. Může to být krk a dýchací cesty, záda, kůže, srdce atd.

V případě Michelle, další pozoruhodné ženy, to byla kolena. Pamatovala si, že jako dítě si odřela levé koleno o kámen pod vodou, když se koupala v moři. Když byla jako dospělá ve stresu, často cítila v obou kolenou bodavou bolest, která se stěhovala a víc ji trápila v levém koleni. Úzkost jí „podlamovala kolena", jak mi řekla. Občas mívala otok a edém, hlavně po zranění, které si při atletice přivodila na vysoké škole a jež si vyžádalo lehký chirurgický zákrok na levém koleni; později větší operaci. Když jsem se s ní seznámil, rentgen a CT snímky prokázaly úbytek chrupavky. Nemohla kvůli tomu úplně narovnat levou nohu a při chůzi lehce pokulhávala. Byla si ale vědoma, že její poškození je i citové, nejen fyzické, a proto přišla za mnou.

Její první regrese ji zavedla do zemědělských oblastí Středozápadu 19. století. Jmenovala se Emma a ve středním věku ji srazil koňský potah. Při nehodě si roztříštila levé koleno a holeň a také pravé koleno si ošklivě poranila. Následná infekce se neobešla bez následků, zůstala invalidní. V letmém nahlédnutí do jiného života byla středověkým japonským vojákem, kterému šíp probodl levé koleno.

Obě regrese vysvětlily její současné problémy s koleny, ale nedostaly se k původu karmické lekce, a tak jsme pokračovali a brzy se ocitli v severní Africe v době před Římany. Michelle byla zase muž, tentokrát dozorce v obzvláště nelidském vězení, který si liboval v tom, že vězňům mrzačil nohy, aby nemohli uprchnout. Někdy jim přeťal podkolenní šlachu nožem nebo mečem, jindy jim kladivem nebo kamenem rozdrtil kolena. Lámal stehenní kosti, probodával kolena hřeby a přetínal šlachy. Mnozí vězňové umírali na infekci, která jejich zranění provázela, ale on se jejich utrpením jen bavil. Jeho nadřízení s potěšením svěřovali vězně do jeho péče a za jeho krutost ho štědře odměňovali, takže si na onom místě lidské bídy žil poměrně v přepychu.

Michelle tato regrese rozrušila natolik, že se s tím vyrovnala teprve po dalším sezení a pochopila věci tak, jak byly. Nakonec

si uvědomila, že všichni jsme si prošli barbarskými životy a že by se tudíž ani ona, stejně jako my ostatní, neměla stydět a cítit vinu za to, co jsme prováděli před mnoha tisíci lety. Naše cesta směřuje vzhůru. Všichni jsme se v průběhu svých životů nějak podíleli na násilí a krutosti. Starý zákon praví, že za hříchy otců pykají děti „do třetího i čtvrtého kolena", že nás to, co spáchali naši předkové, negativně ovlivňuje. Jenže to *my* jsme sví otcové a budeme svými dětmi. Hříchy naší minulosti nás budou pronásledovat, dokud je nedokážeme pochopit a získat rozhřešení. Hříchy tohoto života zatemní naši budoucnost, ale pokud jsme se chovali moudře v minulosti, je naše přítomnost světlejší. Pokud teď jednáme humánně, přivedeme své budoucí já k Nejvyššímu.

Michelle dokázala pochopit, proč ji dnes kolena a nohy tolik bolí. Zaplatila vysokou cenu za své minulé počínání, ale teď poznala, že může být osvobozena. V hlubokém tranzu se znovu vrátila do svého severoafrického života, ale tentokrát nepůsobila bolest ona, nýbrž ji naopak pociťovala a žádala o odpuštění a milost. Nemohla změnit fakta a detaily života, který už se odehrál, ale dokázala změnit své reakce na *duchovní* rovině. Tomuto procesu návratu se říká PŘEFORMULOVÁNÍ. Nemění fakta, ale mění vaši reakci na ně. Michelle poslala myšlenky plné světla a léčivé síly k vězňům, či spíš k jejich vyššímu já, k jejich duším. A byla schopna si odpustit. „Vím, jak porušit ten cyklus," řekla se slzami vděčnosti. „Láskou a soucitem."

Začalo se jí dařit lip. Zánět v kolenou ustoupil. Mohla bez problémů pohybovat oběma nohama a rentgenové snímky ukázaly, že má obě kolena úplně vyléčená. Její stresové podlamování kolen bylo totam. Byla volná a mohla porozumět dalším moudrým lekcím soucitu a empatie. Podporovala organizace, které se zasazují o zákaz povrchových dolů (kde často dochází k úrazům dolních končetin s trvalými následky), a ty, které bojují proti týrání zvířat. Dosáhla odpuštění.

Michelle se nechtěla podívat do budoucnosti, ale já vím, co se stane. V tomto životě bude pokračovat ve své humanitární

práci a s každým činem se bude blížit k lepšímu prožití svého příštího života i těch, které přijdou po něm. Rozhodně nebude mít zdravotní problémy s nohama, protože své severoafrické hříchy už odčinila. Nevím, čím bude nebo s kým se seznámí a koho bude milovat, ale vím, že si bude počínat láskyplně, s ohledem na své bližní.

4. KAPITOLA

Samantha a Max: Empatie

Pár dní před tím, než jsem začal psát tuto kapitolu, ulehl strýc mé ženy Carole do nemocnice v Miami. Umíral na rakovinu. Měli se s Carole velice rádi a pro ni to bylo hrozné. Já jsem ho měl taky rád, ale určitě ne tak jako Carole, a tak když jsem šel do nemocnice na návštěvu, spíš než na něho jsem se soustředil na ni a na strýcovy děti shromážděné kolem postele. (Jeho žena zemřela už před mnoha lety.) Cítil jsem jejich smutek, bolest a žal. Byla to z mé strany empatie, cit, který roste s tím, jak stárneme, protože míra našeho vcítění se do druhého je ovlivněna tím, zda zažijeme podobné situace. Já jsem ztratil dítě i otce, a tak jsem věděl, jak to bolí, stojíme-li tváří v tvář smrti milovaného člověka. Nebylo pro mě těžké cítit totéž co ostatní přítomní, věděl jsem, jak chutná žal, a měl jsem silný pocit spřízněnosti se všemi jeho dětmi, i když jsem se s nimi nevídal nijak často. Dokázal jsem se k nim přiblížit a ony moje slova útěchy dokázaly přijmout, protože věděly, že jsou opravdová. Také ony se dokázaly vcítit do mě.

Přibližně v té době zabilo zemětřesení v Iránu asi čtyřicet tisíc lidí a stovky tisíc dalších byly zraněny, odtrženy od rodin a přišly o střechu nad hlavou. V televizi ukazovali strašné záběry, jak lidé vykopávají z trosek raněné a mrtvé. Sledoval jsem to s hrůzou. Byl to jiný druh empatie, globálnější a asi ne tak bolestný jako to, co jsem cítil v onom nemocničním pokoji. Kdybych neviděl záběry důsledků zemětřesení, možná bych to zdaleka tak necítil; byla to *individualita* tragédie, kterou okamžité zveřejnění filmových záběrů činilo tak bolestnou.

Moje empatie patřila nejen obětem, ale i záchranářům, a já jsem se přistihl, že si říkám, jak je ten svět složitý. Máme tu nemoci, zemětřesení, tajfuny, povodně, všechny přírodní katastrofy, a ještě k nim přidáváme války, násilí, vraždy. Spojené státy stejně jako mnoho jiných zemí okamžitě slíbily pomoc v podobě potravin, léků a lidských zdrojů. Přesto jsme byli pořád ujišťováni, že Irán zůstává „zlou" zemí a že je správné nenávidět jeho vůdce. Pokud by se ukázalo, že nás ohrožuje, budeme s ním válčit.

Šílenství!

Empatie je schopnost vyměnit si s někým místo - cítit to co on, být v jeho situaci, vidět jeho očima. Pokud jsme schopni empatie, vcítění, dokážeme soucítit s trpícími, radovat se s milujícími, těší nás něčí úspěch a chápeme přítelův hněv, stejně jako žal někoho neznámého. Je to vlastnost, která, pokud ji ovládneme a správně používáme, nás může posunout k lepší budoucnosti. Ti, kdo nejsou vcítění schopni, se nemohou duchovně rozvíjet.

Jádrem principu empatie je fakt, že jsme všichni propojeni. Začal jsem to chápat během studené války, když jsem viděl film o jednom ruském vojákovi. Věděl jsem, že ho mám nenávidět, ale jak procházel svým denním rituálem - holil se, snídal, šel do terénu na výcvik - tak jsem si myslel: „Tenhle voják je jen o pár let starší než já. Možná má ženu a děti, které ho milují. Možná je nucen bojovat za politické ideje svých vůdců, ale sám je nenávidí. Říkají mi, že je můj nepřítel, ale když se mu podívám do očí, cožpak nevidím sám sebe? Neříkají mi tím náhodou, že mám nenávidět sám sebe?"

Ten ruský voják včerejška a arabský voják dneška jsou stejní jako my, protože oba mají duši a my ji máme taky, a všechny duše jsou jedno. V minulých životech jsme vystřídali rasy, pohlaví, ekonomické podmínky, životní podmínky i náboženství. A budeme je měnit i v budoucnosti. A tak jestli někoho nenávidíme, s někým bojujeme nebo někoho zabíjíme, nenávidíme sami sebe, bojujeme se sebou, zabíjíme sebe.

Tomuto nás naučí empatie; je to jedna z věcí, kterým se máme tady na Zemi naučit, je to klíčový aspekt naší přípravy na nesmrtelnost. Je to obtížná lekce, kterou musíme zvládnout nejen rozumem, ale i tělem, protože bolest, temné emoce, složité vztahy, nepřátele, ztrátu a žal máme jak v mysli, tak v těle. Proto máme tendence zapomenout na ostatní a soustředit se na sebe. Máme však také lásku, krásu, hudbu, umění, tanec, přírodu a vzduch a toužíme se o ně podělit. Nedokážeme změnit špatné v dobré bez empatie a nedokážeme empatii ani doopravdy pochopit, aniž ji zažijeme na vlastní kůži ve svém přítomném, minulém a budoucím životě.

Samantha ji zažila. Této dívce doslova změnila život.

Byla to křehká dívenka, nevážila ani padesát kilo, a jednoho únorového rána seděla v mé ordinaci se svěšenými rameny a rukama pevně sepjatýma na břiše, jako by potlačovala bolest. Oblečená byla jednoduše: džíny, svetr, tenisky a ponožky. Žádné šperky, dokonce ani hodinky. Vypadá jako začínající studentka střední školy, pomyslel jsem si, i když jsem už z úvodních otázek, na něž mi sotva slyšitelně odpovídala, věděl, že je jí devatenáct a chodí prvním rokem na přípravku na vysokou. Rodiče ji ke mně poslali, protože trpěla silnými pocity úzkosti a depresí.

„Nemůžu spát," sdělila mi tak tiše, že jsem musel napínat uši, abych ji vůbec slyšel. Oči měla vodnaté a zarudlé.

„A víte proč?"

„Bojím se, že neudělám zkoušky."

„Všechny?"

„Ne. Jen z matiky a chemie."

„Tak proč si nevyberete něco jiného?" podivil jsem se. Byla to hloupá otázka. Ty předměty byly součástí oboru, který si zvolila. A ona se kvůli tomu opravdu naježila.

„Jsou to povinné zkoušky."

„Na medicínu?" zajímalo mě. Za mých studií patřily k nejdůležitějším.

„Ano. A přitom jsem v závěrečném testu z matiky byla přímo *hvězdná."*

„Takže vy chcete být lékařkou?" Věděl jsem, že to zní banálně, ale hledal jsem nějakou skulinku, jak začít, něco, co by ji z té poraženecké nálady vyburcovalo.

Konečně zvedla hlavu a podívala se mi do očí. „Víc než cokoli jiného. Já *budu* lékařkou."

„Ale na medicínu se nedostanete, když neuděláte matematiku a chemii."

Přikývla. Nespouštěla ze mě zrak. Přišel jsem na to, co ji trápí, a už sám ten fakt jí dodal trochu naděje. „Povězte mi. Měla jste na střední škole potíže s matematikou a přírodovědnými předměty?"

„Trochu." Odmlčela se. „Ne, spoustu, ačkoli podle závěrečných testů byste to nepoznal."

Zajímalo mě, jestli na ni rodiče přehnaně netlačí. „Chtějí vaši rodiče, abyste se stala lékařkou?"

„Chtějí to, co chci já. Jsou *zlatí.* Pomáhají mi, jsou hodní, mají mě moc rádi - nemohla bych si přát lepší. Sehnali mi učitelku na doučování. Ale moc mi to nepomáhá. Stačí, abych se podívala na ta čísla a vzorce, a mám v hlavě vymeteno."

Mluvila s takovým zápalem a vášní, že jsem si konečně uvědomil, jak výjimečná dívka Samantha je. Zdálo se, že ten tlak nevychází z rodičů, ale tkví přímo v ní. Byl jsem si ale jistý, že onen pocit porážky není tak zakořeněný, aby se nedal překonat.

„A vy se teď bojíte, že je zklamete."

„Ano, a je mi z toho nanic. A že zklamu i bratra Seana. Je mu jedenáct a má slabé srdce, musí se hodně šetřit. Ale hlavně často zklamu *samu sebe.* Pane doktore, jdu do třídy na test, je to úplně jednoduchoučký test, a než se posadím, začnu se klepat a potit, zpanikařím a chce se mi utéct. Jednou jsem doopravdy utekla. Vyběhla jsem ze třídy, letěla do pokoje, lehla jsem si na postel a brečela."

„Co se stalo potom?"

„Ale, řekla jsem jim, že mi bylo špatně, tak mě nechali napsat test znovu. Nechají mě opakovat i čtvrtletní písemku, u které jsem minulý měsíc propadla a kterou zase zvořu. Neudělám to a neudělám a neudělám."

Schoulila se a plakala několikaměsíčním vleklým zoufalstvím. Nechal jsem ji vyplakat - bylo by marné jí v tom bránit - ale když konečně přestala, k mému překvapení vyloudila na tváři slabý roztomilý úsměv. „Jsem cvok," vzdychla. „Celý můj život je v troskách. Opravte mě, jestli se mýlím."

Věděl jsem, že budu muset najít zdroj jejího bloku. Možná leží v jiném životě. Uvažoval jsem o regresi, ale chtěl jsem se dozvědět víc, než začneme.

„A co vaše ostatní známky?"

„Samé jedničky. Nejsem hloupá."

Ne, to jsem si vůbec nemyslel. „Tak řekněme - jen hypoteticky - že byste matematiku a chemii opravdu neudělala a musela si vybrat jinou budoucnost. Bylo by to tak hrozné?"

„To by bylo nemožné," prohlásila klidně.

„Ale ne. Jste ještě mladá. Máte před sebou milion možností."

„Copak to nechápete?" zeptala se. „Je jen jediná."

Nechápal jsem. „Proč?"

„Protože svou budoucnost jsem už viděla. Několikrát se mi 0 ní zdálo."

Projela mnou elektřina. „Vy jste ji *viděla?"*

Jestli si všimla mého rozčilení, nedala to najevo. „Ano. Ale nechápu, jak se mi to může splnit - hlavně když neudělám ty zkoušky."

„Jak víte, že je to sen o vaší budoucnosti, že se to vyplní?"

„Protože vždycky, když se mi zdá o budoucnosti, se to vyplní." Do hlasu se jí vloudil smutek. „Jenom tentokrát se to splnit *nemůže.* Něco tomu brání."

Bylo to na mě moc rychlé. „Přibrzděte trochu," požádal jsem. „Uveďte mi nějaký sen, který se vám splnil."

„Zdálo se mi, že se moje kamarádka Diana zraní při autonehodě. O dva týdny později se to stalo, přesně, jak jsem to vidě-

la. Narazilo do ní další auto, když zastavila na křižovatce." Otřásla se. „Fuj."

Pak popsala další věštecké sny: nehodu na horách a předčasný otcův návrat ze služební cesty.

Mnoho lidí má podobné sny, vidí události, které se teprve mají stát, už jsem se s tím setkal několikrát. Ale mnoho Samanthiných snů bylo důkladně propracovaných, se všemi podrobnostmi, jako živých. Viděla nejen příslušnou událost, ale podrobný budoucí život.

„Jsem na medicíně. Je to skvělá univerzita, je tam spousta dalších studentů. Je den promoce. Červen. Sedíme na pódiu a děkan nám předává diplomy. Přišla spousta diváků, ženy jsou ve volánkových květovaných šatech, takže je to asi někde na Jihu. V horkém vzduchu víří ventilátory. Moji rodiče sedí v první řadě, vidím, jak září, jsou na mě pyšní a já na sebe taky. Děkan vyslovuje moje jméno. Oznamuje, že jsem absolvovala s vyznamenáním. Jdu k pultíku, kde stojí, předává mi diplom, který je stočený do ruličky a převázaný stužkou. Obecenstvo začíná tleskat a jásat, nejen moji rodiče, ale všichni. I ostatní studenti aplaudují a já jsem tak Šťastná, že se div nezblázním. Vracím se na svoje místo, rozvážu stužku a rozvinu diplom. Je to ta nejkrásnější věc, jakou jsem kdy viděla. Moje jméno je tam natištěno červeně jako neonový nápis a -"

Začala plakat, tekly jí slzy veliké jako kapky z vodovodního kohoutku. „To se nestane. Možná bych měla přestat chodit do školy, odejít kvůli absenci dřív, než propadnu u zkoušek, abych to neměla nikde napsané. Možná bych se měla *vdát* za doktora."

„Možná nebudete muset. Třeba najdeme původ toho bloku." Moje slova ji ale moc nepovzbudila. Hlavu měla už zase sklopenou a ruce sepjaté na břiše. „Ještě nějaké sny?" zeptal jsem se.

„Je o pár let později. Už jsem lékařka, jdu nemocniční chodbou, navštěvuju pacienty v pokojích. Ti pacienti jsou děti - jsem *pediatričkal* Tou jsem vždycky chtěla být. Miluju děti a je vi-

dět, že i ony mají rády mě, protože všechny, i ty nejmenší a nejvíc nemocné, s hadičkami, které mají zavedené do nosu a do předloktí, jsou rády, že mě vidí. Jsem celá nadšená, že mám odbornou způsobilost jim pomoci. Jeden chlapeček mě bere za ruku. Sedím u jeho postele, dokud neusne."

Ty sny mohly být čímkoli: fantaziemi, věšteckými sny, sny o budoucnosti nebo metaforami, které neměly s medicínou vůbec nic společného. Pro Samanthu však byly určitě skutečné, a když líčila ten druhý, zesmutněla, protože cítila, že se před ní tyčí překážka mezi budoucností a přítomností - ta nezdolatelná hora matematiky a chemie. Neviděla cestu, jak se přes ni dostat na druhou stranu.

Rychle jsme si naplánovali několik dodatečných sezení, protože se musela rozhodnout, jestli zůstane na škole, což ovšem nepůjde, jestliže neudělá zkoušky. Vím, že lékaři mají být objektivní, ale já jsem k ní pocítil zvláštní náklonnost. Připomínala mi mou dceru Amy, která také měla svoje sny o zářivé budoucnosti.

Samantha přišla za dva dny. Když byla v hlubokém hypnotickém tranzu, dal jsem jí pokyn, aby pokračovala po cestě své optimální budoucnosti. Neomylně se zase objevila slavná promoce na medicíně a pyšná pediatrička, tentokrát s ještě důkladnějšími podrobnostmi, počínaje zeleným lemem taláru a konče antiseptickým pachem nemocničních chodeb. „Toto je moje budoucnost," trvala sebejistě na svém, když jsem ji vybídl, ať zváží alternativy ve svém současném životě. Nic ji nemohlo odradit, ani matematika s chemií dohromady. Naše sezení nezmírnilo její pocit frustrace, ale přece jen se zdálo, že ji motivuje k tomu, aby zůstala ve škole a pokračovala v terapii. Začala víc doufat a pevně věřila, že se její sny o budoucnosti vyplní. Pocit nezměnitelnosti a strach pořád přetrvávaly, ale teď byla trpělivější a měla ohromnou vůli pokračovat. „Zvládnu to," opakovala pořád.

A když tomu věřila ona, věřil jsem i já.

Při dalším sezení jsem ji z hodně hlubinné roviny zavedl do minulého života. „Vidím nějakého muže," ozvala se. „Nejsem to já, a přitom jsem to já. Je architektem a má za úkol navrhovat domy pro agora... tedy pro krále. Je mistrem prostorových vztahů, geometrických návrhů. Ale ty budovy jsou zvláštní. Tohle je nejdůležitější zakázka, jakou kdy měl. Projekty jsou složité, a tak má strach, že je nezvládne, protože výpočty jsou obtížné a on na to nemůže přijít. Ach, je mi ho líto - je mi sebe líto! Je dobrý muzikant a po večerech hraje na flétnu, aby se inspiroval, ale dnes večer mu hudba nepomáhá. Namáhá se, láme si hlavu, ale nemůže ten problém vyřešit. Chudák. Jestli nedokáže -"

Zarazila se v půli věty, tvářila se zmateně. Oči měla pořád zavřené. „Počkejte chvilku. Už nejsem v Řecku, ale v Římě. Je o pár století později. Je tu nějaký jiný muž. Stavitel. Zase jsem to já, a přitom to nejsem já. Projektuje budovy, mosty, silnice, akvadukty. Zná složení a vlastnosti materiálů, které používá, ví, jak zajistit, aby to, co postaví, stálo navěky. Je taky odborníkem na matematiku. Pokládají ho za nejlepšího. *Je* nejlepší. Mám z něj takovou radost, až se mi chce plakat."

Při počátečních regresích není nic neobvyklého, když se jeden život „přeruší" druhým, a tak jsem nebyl nijak překvapen, že Samantha náhle přeskočila z Řecka do Říma. Oba ty životy nebyly samy o sobě nijak významné. Žádné silné duchovní ponoření, tragédie, traumata nebo katastrofy, které by nás mohly dovést k porozumění jejímu současnému zablokování. Přesto byla ta dvojí regrese nesmírně důležitá, protože Samantha se dokázala emocionálně i fyzicky spojit s usilovně se snažícím řeckým architektem a římským stavitelem. *Vcítila se* do nich. Dobře rozuměla architektově frustraci a procítila triumf římského stavitele, protože ve svých snech o budoucnosti poznala tytéž pocity. V důsledku toho projevila empatii sama sobě. Věděla, že je oním architektem i stavitelem, a to jí stačilo, aby se zbavila svého současného problému. Svým způsobem velký matema-

tický talent a schopnost řešit problémy, které získala v minulosti, už měla.

Ihned jsem viděl, že její nové vnímání sebe samé se na ni přeneslo z prožitku regrese. Stala se mnohem sebejistější v řeči i chování. Ten blok brzy zmizí, říkal jsem si, a skutečně - posun v jejím vědomí se téměř ihned sám od sebe projevil v pochopení matematických a chemických koncepcí, které jí až dosud unikaly.

S pokračující pomocí domácí učitelky si Samantha začala postupně zlepšovat známky z matematiky i chemie a stihla to do dalšího termínu testů. Pozitivní posila v podobě zlepšeného prospěchu jí dodala ještě víc sebedůvěry. Vídal jsem se s ní téměř rok a pak jsem terapii ukončil, protože jsem byl přesvědčen, že teď už splnění svých snů dosáhne. Na konci ročníku se za mnou zastavila.

„Udělala jsem to!" volala.

Dobře jsem věděl, co myslí, ale nechal jsem ji, aby mi to vysvětlila sama. „Co jste udělala?"

„Dostala jsem se na medicínu."

„To je dobře!" řekl jsem s hlubokou vděčností. „Kam?"

Zamrkala a šibalsky se usmála. „Víte, pane doktore, ty moje sny o budoucnosti se nevyplní vždycky úplně do písmene. Ta škola není na Jihu. Jdu do Cornellu."

Samantha, budoucí lékařka, se dokázala do sebe vcítit v minulosti, a tak se mohla posunout k budoucnosti. Max, zkušený lékař, prokázal vcítění do ostatních v minulosti, a tak mohl *uvidět* svou budoucnost a přetvořit přítomnost.

Když jsem se s ním setkal poprvé, byl mi (řečeno na rovinu) protivný. I lékaři si dělají překotné úsudky už při prvních setkáních a já jsem nebyl jediný, kdo ho nemohl ani cítit. Pracoval jako lékař v sousední nemocnici a mnoho jeho pacientů a kolegů o něm smýšlelo právě tak. Byla to vlastně jedna jeho kolegyně, psycholožka Betsy Pragerová, kdo ho ke mně poslal na léčení. *Raději k Brianovi než ke mně,* usoudila. Řekla, že nemocniční personál mu tuto terapii striktně nařídil.

Přihnal se ke mně jako letní bouřka, jako vichřice, rázoval sem a tam po ordinaci a byl pěkně naštvaný. „Nemám tu co dělat," oznámil mi. „Nepotřebuju žádnou terapii. Ti parchanti, co řídí nemocnici, si myslí, že potřebuju zklidnit. Já si zas myslím, že by je měli vyházet. Nenechají mě, abych si dělal svou práci."

Byl to vysoký osmatřicátník s červenými tvářemi, prořídlými hnědými vlasy a s očima, ze kterých sršely blesky. V plátěných khaki kalhotách a pestré letní košili vypadal spíš jako barman než jako lékař.

„Jéžiši!" pokračoval. „Ta noční sestra. Typická ženská. Jeden z mých pacientů - skvělý chlapík, opravdový princ, hrdina, výborná rodina - má meningitidu. Zvoní na ni. Zvrací. Ona zrovna telefonuje a nemíní přestat. Zařval jsem na ni, ať okamžitě skončí. Tvrdila, že její syn je nemocný. Neexistuje! Když zavěsila, řekl jsem jí svoje, pěkně od plic."

„Kdy se to stalo?"

„Minulý týden. Ta kráva si na mě stěžovala. Kvůli tomu vám asi doktorka Pragerová volala, že ano?"

„Kdy jste ji tak seřval?" zeptal jsem se tiše.

„Někdy o půlnoci. Možná i později."

„Co jste dělal tak pozdě v nemocnici?"

„Svou práci. Staral jsem se o své pacienty."

„Doktorka Pragerová tvrdí, že tam často býváte dlouho do noci a pak jste pořád unavený. Říká, že na sebe nakládáte práci, kterou by mohli dělat i asistenti nebo praktikanti."

„Jo, kdyby uvažovali hlavou, a ne prdelí." Opřel se dlaněmi o stůl a důvěrně se ke mně naklonil. „Víte, jak to chodí. Nemůžete se na ně spolehnout. Pokaždé jim dopodrobna vysvětlím, co po nich chci, a oni to vždycky zvorají. Svěřte jim pacienta, ale předtím mu dejte poslední pomazání."

Když jsem pracoval v nemocnici Mount Sinai, téměř všichni asistenti a medici byli svědomití a schopní, ochotně se učili a pomáhali. Když jsem si je oťukal, měl jsem k nim v rámci jejich znalostí naprostou důvěru. Proč by jeho nemocnice měla být o tolik jiná? „Nevyčerpává vás takové pracovní nasazení?"

„Někdy ano," přiznal a konečně se posadil. Zdálo se, že rád, protože se očividně uvolnil, i když jednou nohou pořád zlehka podupával. Pak se ale zase rozčilil. „Samozřejmě, že jsem unavený. Kdo by nebyl? Kdybyste viděl ten každodenní šlendrián jako já, zbláznil byste se z toho. Špatné dávky léků. Špatné diagnózy. Špatné diety. Nevychovanost, odmlouvání, špína na podlahách, pomíchané karty…" Odmlčel se, jako motor, kterému došlo palivo.

„Ohrožuje to vaše pacienty?" nahrál jsem mu.

Motor znovu naskočil. „To si pište, že je to ohrožuje! Někdy -" znovu se ke mně naklonil a ztišil hlas do šepotu, „- i umřou."

Ano, někteří pacienti umírají. Možná ten muž s meningitidou zemře. Jenže velmi málo úmrtí lze připisovat špatné péči v nemocnici nebo lékařskému pochybení. Rakovina zabíjí. Viry zabíjejí. Autonehody zabíjejí. „Ale to je nevyhnutelné," namítl jsem.

„U mých pacientů ne."

Bylo to řečeno tak kategoricky a s takovou arogancí, až jsem se zarazil. „U některých určitě," namítl jsem. „Pacienti s rakovinou. Přestárlí. Po mrtvici."

A pak se stala se zvláštní věc. Oči se mu zalily slzami. „Máte pravdu. A pokaždé, když se to stane, mám chuť se zabít. Miluju svoje pacienty, každého z nich, a když někdo zemře, umírám s ním. Úplně mě to vevnitř rve."

„Neměl byste…," začal jsem, ale pak jsem to vzdal; nechtěl jsem mu odporovat ani ho utěšovat.

„A víte, na koho jsem nejvíc naštvaný?" vzlykl. „Na sebe."

Pokračovali jsme v tomto duchu celé sezení. Ukázalo se, že je úplně posedlý pečlivostí, pokud jde o pacienty, lpí na každém detailu péče o ně, ale v ostatních aspektech svého života takový není. Domníval jsem se, že jeho pacienty napřed jeho péče těší, ale pak se některým zprotiví, protože určitě vycítí i jeho strach, který je s ní spojen. I jeho citová zainteresovanost byla přehnaná. Zpočátku pacienti nejspíš tu citovou vazbu vítali, ale pak je začala znervózňovat.

Max trpěl spolu se svými pacienty. Jeho úzkost a strach o ně přerostly v zoufalství a výčitky svědomí, kdykoli se mu nepodařilo někoho uzdravit. Každý nezdar pokládal za svou chybu, každé úmrtí za neodpustitelné. Když jsme se víc poznali, svěřil se mi, že si předepisoval antidepresiva, když už se jeho citové útrapy staly neúnosnými. Začalo ho pobolívat na hrudníku a on celý vystrašený běžel ke kardiologovi. Ten neshledal žádný problém, i když provedl celou řadu testů. Bolest, často sice jen slabá, přesto přetrvávala. Max nedokázal svěřit práci svým podřízeným, a už vůbec ne telefonicky, a tak chodil do nemocnice mnohem častěji, než bylo nutné - „Jen se ujistit, že jsou všichni v pořádku", jak vysvětlil. To však znamenalo, že měl málo času na svou rodinu a i tu dobu, kterou s ní trávil, kazily jeho náhlé výkyvy nálad a výbuchy podráždění. Ještě včas mi ho začalo být líto.

„Čekám, že se všichni moji pacienti uzdraví," prohlásil Max rezolutně. A tak necítil žádné uspokojení, když se to opravdu stalo. Pacientova radost nešla ruku v ruce s jeho vlastní radostí. Max v žádném případě nebyl typ lékaře, který se cítí všemohoucím, a tak nějak očekával, že všichni jeho pacienti budou dokonalí. Pokaždé, když se někomu přitížilo, začal o sobě pochybovat, měl pocit, že si titul „doktor" nezaslouží. Jeho řádění, slovní útoky a vztek jenom zakrývaly jednu skutečnost: že se bojí.

Maxovy fyzické i psychické příznaky byly nebezpečné, dokonce ho ohrožovaly na životě. Když jsme se vzájemně pečlivě oťukali, nezdálo se mi, že by příčiny jeho potíží tkvěly v přítomnosti nebo v dětství. Vysvětlil jsem mu terapii minulých životů a řekl mu, že ať už takové zážitky vysvětlujeme jako skutečnost, nebo jako metaforu, symbol či fantazii, je to jedno; jde o to, že působí léčivě - a že se mnoha mým pacientům ulevilo. „Chtěl byste to zkusit?" zeptal jsem se.

„Ksakru, ani za nic! Zjistil bych, že jsem byl nějaký vrahoun."

Bylo to nepravděpodobné, ale nevymlouval jsem mu to. „Chtěl byste se tedy podívat do budoucnosti?"

Rozzářil se. „Jasně. Ta by měla být lepší než přítomnost."

* * *

„Logičtí" pacienti, s aktivní levou mozkovou hemisférou, jako jsou například lékaři nebo právníci, považují progresi za snadnější než regresi. Myslí si, že je to stejně jenom fantazie. V mé praxi však vyplouvá na povrch mnohem víc než jen představivost.

Max se rychle uvolnil a dostal se do hlubší roviny, což pro něj byl vítaný odpočinek od každodenního života. Netrvalo dlouho a vynořil se mu jasný obraz. Viděl se jako učitel mnoha léčitelů, lékař blízké budoucnosti obklopený svými studenty v jakémsi nebeském amfiteátru.

„Ta práce je uspokojující," sdělil mi. „Většina jich jsou lepší lékaři než já, ale já jsem schopen jít až za tělo, k emocím. Učím je, jak se vědomí odděluje od těla, abychom porozuměli mechanizmům duchovního léčení. Víte, vědomí odchází postupně. Nejdřív se vznáší nad fyzickým tělem, rekapituluje svůj citový život a připravuje sejít výš. Pak opouští i citovou schránku a po celou dobu se stává světlejším a světlejším. V tomto stadiu ho nazývám ‚mentální tělo'. Nakonec se oddělí od pozemské sféry a je volné, aby se mohlo vyladit podle svých přirozených vibrací do jiných sfér, a tak se dostat do ještě vyšších rovin."

Otočil ke mně hlavu a tvářil se velice vážně, učil mě jako ty studenty v budoucnosti, ačkoli v hypnóze si mou přítomnost neuvědomoval.

„Jestliže porozumíme tomu, jak na sebe ta čtyři stadia vzájemně působí, můžeme objevit, analyzovat a aplikovat vodítka k psychologickému a fyzickému léčení ve fyzickém plánu. Tím se zabývám ve svém výzkumu a jeho výsledky navždycky změní lékařství. Svůj obor nazývám multidimenzionálním léčením všech energetických složek."

Jeho popis byl tak jasný a potvrzoval vidění dalších pacientů natolik, že jsem pocítil záchvěv poznání. Jeho oblast výzkumu byla zároveň i tou mou. „Výsledky navždycky změní lékařství," opakoval. To bylo i moje přesvědčení, přestože jsem

to obvykle neříkal nahlas. Z našich předchozích sezení jsem věděl, že Max nikdy nečetl žádné knihy hnutí New Age nebo duchovní texty - tu oblast pokládal za bezvýznamnou - a tak tyto názory nemohl mít vyčtené. Jako metodistovi se mu dostalo standardního náboženského vzdělání, to se ale ani vzdáleně netýkalo témat a koncepcí, kterým v budoucnosti vyučoval. Nevěřil v metafyzično. Je dokonce možné, že nikdy v životě nepoužil takové výrazy jako „duchovní léčba" nebo „mentální tělo".

„Co to mělo, ksakru, znamenat?" zeptal se, když jsem ho vrátil do přítomnosti. Spíš ho to pobavilo, než aby pocítil posvátnou úctu.

„Kdoví?" odpověděl jsem. Pak jsem mu pouze řekl, že postava lékaře, učitele a léčitele není vzhledem k jeho současné profesi nic divného a že i když není žádný odborník, jeho postřehy se podobají určitým metafyzickým koncepcím, o nichž jsem v průběhu let slyšel.

Mé myšlenky šly ale dál. To, co prožil, nebyla fantazie, říkal jsem si, nýbrž základní složka jeho vědomí, které si budovalo archetyp toho, čím si přál být ve svém příštím životě. To, co viděl, se pojilo k zážitkům ostatních, kteří se ocitli na prahu smrti, ale on šel dál, na místo, kde mohl mluvit o lidském vědomí a viděl je, jak šplhá k Nejvyššímu.

„Teď se chci vrátit," oznámil mi při dalším sezení, ještě pořád rozrušený ze své předešlé cesty.

„Do minulých životů?"

„Přesně tak. Budoucnost byla skvělá. Tak proč by minulost měla být špatná? Kromě toho jsem zvědavý."

Připomněl jsem mu, že nad celým procesem má kontrolu a kdykoli může přestat nebo svůj prožitek regulovat či se dokonce přemístit do jiného života, bude-li chtít.

Opět se snadno dostal do tranzu a já jsem ho zavedl do minulosti. K mému překvapení - vzhledem k jeho nepříjemnému mužskému šovinizmu - byl ženou.

„Jsem mladá, krásná, provdaná za hodného muže. Je - co? Dvanácté, třinácté století? Žiju v malé vesničce v Evropě, východní Evropě. Často jsem bývala nemocná, a snad proto jsem se stala léčitelkou, i když jsem nejšťastnější mezi svými zvířaty u rostlinkami. Když jsem byla těhotná, dostala jsem spálu a přišla o dítě. Další mít nemůžu. Jsme z toho s manželem moc smutní.

Když někdo onemocní, volají mě, protože vědí, že když se jich dotknu neboje léčím svými bylinkami, uleví se jim. Někdy to vypadá jako zázrak. Někteří lidé mě mají rádi a jsou ke mně a k manželovi vlídní, ale většina se mě myslím bojí. Pokládají mě za čarodějnici a věří, že mám nadpřirozenou moc. Myslí si, že jsem divná nebo bláznivá. Ale já nejsem. Jen je mi lip se zvířaty a mezi kytkami než s lidmi.

V sousední vesnici žije jeden muž. Vždycky na mě křičí, abych zmizela, a varuje všechny děti, aby se ke mně nepřibližovaly. Ale teď mě potřebuje a přišel pro mě. Jeho žena porodila mrtvou holčičku, děvčátko, co umřelo jako to moje, a teď je v deliriu a celá hoří. Běžím s ním domů. S jeho ženou je velice zle. S námahou dýchá a má horečku. Dávám jí ruce na břicho, na dělohu. Cítím, jak mi z dlaní vychází známá energie, výtrysk léčivé síly přechází do té ženy. Vařím jí bylinný lektvar. Ale nepomůže to - *nepomůžel"*

Max byl rozčilený. Dech se mu zrychlil a ve tváři se mu zračila úzkost. V hypnóze to pro něj nebylo nebezpečné - pro nikoho to nikdy není nebezpečné - ale očividně se vcítil do té mladé dívky i do sebe, když si vybavoval ty prastaré události.

„Mám pravdu," pokračoval Max, pořád ještě v tranzu. „Přišla jsem pozdě. Infekce tu ubohou matku přemohla. Umírá, i když do ní proudí moje energie. Nikdo by ji nedokázal zachránit. Je to moje největší životní porážka."

Maxovo rozrušení narůstalo. „Její manžel je nepříčetný! Byl celou tu dobu - sotva jsem si ho všímala - ale teď je úplně bez sebe, pološílený nad tak brzkou ztrátou manželky po narození mrtvého dítěte. ‚Tys ji zabila, ty ďáblice! Ty čarodějnice!' řve

a než se zmůžu na obranu, popadne nůž a vrazí mi ho do prsou. Jsem v šoku. Nemůžu tomu uvěřit. V hrudi cítím ostrou bolest. Je to, jako by mě bodl přímo do srdce!"

Max se zkroutil bolestí, ale hned se zase uvolnil. „A teď se vznáším a když se podívám dolů, vidím své tělo ležet na podlaze té chalupy. Je nehybné. Na nebi svítí zlatá zář a dotýká se mě. Léčivá záře."

Vrátil jsem ho do přítomnosti. Prošel toho při jediném sezení hodně. Teď už nebyl pobavený, ale ani rozčilený. Byl zadumaný a vážný, když uvažoval o životě před staletími. Věděl, že to byl jeho život, že skutečně byl onou léčitelkou. Diskutovali jsme o jeho pocitech současných i minulých, o fyzické bolesti, úzkosti, empatii, kterou předtím projevil umírající matce a teď i sobě jakožto mladé léčitelce. Ten prožitek byl mnohem emocionálnější, než budoucí průkopník nového lékařství vůbec tušil. Zdůraznil jsem mu však, že onen badatel budoucnosti dal Maxovi klíč k odemčení své minulosti. Teď bude moct využít svého minulého života, hlavně své empatie, již projevil rodičce i sobě jakožto léčitelce, aby ho vedla v přítomném životě.

V průběhu dalších týdnů jsme si všichni; Maxova rodina, kolegové, jeho pacienti i já, všimli nápadných změn, které se s ním udály. Bolest v hrudníku zmizela, když teď znal její dávnou příčinu. Pochopil, že i když byl v minulém životě zavražděn kvůli tomu, že se mu nepodařilo vyléčit pacientku, tak jako se „chtěl zabít", když se mu léčba nedařila v tomto životě, že ani úmrtí dávné pacientky, ani těch současných není jeho vina. Uvědomil si, že může využít svých znalostí a lékařské způsobilosti k tomu, aby dělal, co je v jeho silách, ale výsledek nemůže mít pokaždé ve svých rukou. U většiny pacientů se to podaří, jenže u některých ne, a to z různých důvodů, které přesahují jeho schopnosti. Jeho strach o současné pacienty se plynule zmírňoval, až nakonec zmizel docela. I záchvaty vzteku zmizely. Už neměl nereálné představy o svých výkonech ani o výkonech svých podřízených. Našel si mezi kolegy přátele a víc se věnoval rodině. A už nikdy netrpěl pocitem viny, výčitkami nebo

depresí, které tolik zamořovaly jeho život před cestou do budoucnosti a do minulosti.

Jsem s Maxem pořád v kontaktu. Jeho diagnostické a terapeutické dovednosti jsou od té doby, co absolvoval terapii, podle jeho vlastních slov „přiostřenější". Při našem posledním rozhovoru se mi přiznal, že když se ostatní nedívají, přikládá pacientům ruce na ta část těla, která potřebuje uzdravit, a cítí proudění energie, které si pamatuje z doby před mnoha staletími.

Schopnost vcítit se do minulé i budoucí verze sebe samých osvobodily Samanthu i Maxe od tyranie současného strachu. Pro ně i pro nás všechny je empatie klíčem k odpuštění. Cítíme-li silnou citovou identifikaci se svými mladšími verzemi, a dokonce i s minulými podobami nás samých, dokážeme postihnout okolnosti, které vedly k našim současným symptomům a negativním úsudkům. Chápeme-li své negativní impulzy a vidíme, kde v nás vznikly, můžeme se jich zbavit. Jestliže to uděláme, vzroste naše sebeúcta a jsme schopni se na sebe podívat láskyplněji.

Empatie je stejnou měrou klíčem k pochopení druhých jako k odpuštění. Prostřednictvím empatie můžeme pochopit obavy ostatních, chápat, v co věří a co potřebují. Jejich problémy jsou často stejné jako naše. Získáme hlubší citový vhled, zjistíme, jakou mají duši. Nenávidět je znamená nenávidět sebe; milovat je znamená milovat sebe. Jedinou rozumnou cestou je zbavit se nenávisti.

Empatie léčí jednotlivce, stejně jako celý svět. Je sestrou soucitu a dítětem bezpodmínečné lásky.

5. KAPITOLA

Hugh a Chitra: Soucítění

Empatie a soucítění se často používají jako synonyma, ale ve skutečnosti to jsou dvě rozdílné složky lidské psychiky. Je pravda, že když rozumíte pocitům druhého tak dobře jako svým vlastním a dokážete si sami sebe představit na jeho místě, téměř jistě budete s takovým člověkem cítit. Jenže dokážete také soucítit bez empatie. Dokážete mít soucit s druhým, dokonce i se zvířetem nebo hmyzem, ačkoli sami jeho pocity na sobě nevyzkoušíte.

Buddhisté učí, že máte soucítit s živočichy, protože všechny živé bytosti mají duši. V minulých životech totiž mohli být lidmi a možná se jimi zase stanou. (Při své práci jsem si nic takového nepotvrdil, ale to ještě neznamená, že to nemůže být pravda. Může to být prostě proto, že lidé si své minulé životy v podobě jiných biologických druhů nepamatují.) Můžete však soucítit s broukem nebo medvědem, aniž mu projevíte empatii, aniž si představujete sebe na jeho místě.

Soucit vychází ze srdce a projevuje se laskavostí a tolerancí ke všemu živému. Kristus byl navýsost soucitný a stejný byl i Mahátma Gándhí. Když „vaše srdce pro někoho bije", jste soucitní. „Malé náhodné laskavosti", o kterých mnozí mluví - když někomu dáte přednost, uvolníte své místo v metru těhotné ženě, nakrmíte bezdomovce - to všechno jsou příklady soucitného chování, ale jedině když vycházejí z ryzího impulzu, z touhy být laskavý, a ne z pocitu, že „děláte to, co se má" nebo čekáte, že se vám za to v nebi někdo odmění.

Soucit je spíš instinktivní, empatie neboli vcítění zase emocionální; mají různý původ. Když provádíte cvičení z **3.** kapitoly nazvané „Rozhovor s nemocí" a vyměníte si místo například se svým tyranským otcem, nemusíte k němu nutně cítit soucit. Možná si uvědomíte: „No, jeho otec mu dělal totéž, co on dělá mně. Převzal neurvalé chování, které se naučil od otce, ze své kultury, od svého okolí a nezpracované je přenesl na mě. Mohu se vcítit do jeho pocitů, protože jim rozumím, ale ten řetězec závadného chování přeruším, jelikož jsem se něco naučil."

Toto je intelektuální cvičení. Avšak ideálně a dokonce i v extrémním případě, jako je případ tyranského otce, můžete při vcítění do něho začít pociťovat i soucit. Možná je to těžké, zvlášť když je k vám stejně krutý jako dřív. Jenže on je stejně zraněnou lidskou bytostí jako vy, a jakmile si toto uvědomíte, můžete reagovat nejen rozumem, ale i srdcem. Jestliže to dokážete, jestliže dohlédnete až za svá zranění, uvidíte, jak se empatie se soucitem prolínají, vedou vás k cíli všech lekcí, které lemují cestu k nesmrtelnosti: k duchovní lásce, bezpodmínečné lásce, k lásce čisté a věčné.

„Slyšel jsem, že jste slavný, protože léčíte lidi tak, že je vracíte do minulých životů. Je to pravda?"

Člověk, který mi do telefonu toto řekl, se jmenoval Hugh, a pokud já jsem byl ve svém oboru „slavný", pak on ve svém taky. Byl spiritistickým médiem, jehož televizní pořady přitahovaly tisíce diváků, kteří se většinou chtěli kontaktovat se svými drahými zesnulými. Já sám jsem „spiritistický" jen do té míry, jako jsme někdy všichni (máme „tušení", která nás vedou ke správnému rozhodnutí, s, jistotou" volíme určitou cestu životem), ale vím, že něco takového existuje. Obdivuju takové lidi, jako jsou John Edward a James Van Praagh, kteří tuto schopnost podle všeho mají a využívají ji k léčení, a už dávno jsem se naučil nezatracovat věci, kterým nerozumím.

„Ano, už jsem u pacientů pár úspěchů s regresí zaznamenal," přiznal jsem. „Voláte kvůli terapii?"

„Ano. Své vlastní." Nervózně se zasmál vysokým hlasem. „Spiritista se přece léčí sám, ne? Ale asi to vlastnoručně udělat nedokážu."

Smluvili jsme si schůzku na příští týden a já jsem se nemohl dočkat. Už jsem několik klientů-spiritistů měl a všichni do jednoho pro mě byli zajímaví. Jejich mimořádná citlivost a otevřenost k teorii minulých životů byla pro regresní terapii obzvlášť vhodná.

Hugh byl malý, štíhlý až hubený a vypadal mnohem méně impozantně, než když jsem ho jednou viděl na obrazovce - taková je moc televize. Obličej měl zarudlý od neustálého líčení a oblečení (bavlněné kalhoty a černé tričko) jakoby o číslo větší. Byl očividně nervózní, těkal pohledem na všechny strany a několikrát si musel odkašlat, než ze sebe vypravil první věty. Když se však rozpovídal, nebyl k zastavení.

„Co vás trápí?" zeptal jsem se.

„Jsem vyčerpaný. Unavený k smrti. Není to tělesná únava, já moc necvičím, ale duševní. Mám pocit, že mě uhánějí všichni lidi na světě, abych je spojil s těmi, koho ztratili. A tak to potřebují, tolik naléhají, každý stojí za to, abych jim v tom nepředstíraném hladu po kontaktu pomohl, že když odmítnu, cítím se provinile - hrozně provinile. Ta vina mě tíží jako stotunové závaží, které nemůžu setřást."

Když nakupoval nebo šel po ulici, lidé ho zastavovali a žádali o vzkazy a zprávy z onoho světa, ale ono to takhle nefunguje. To není tak, že byste vytočili číslo něčího příbuzného, odskočili si na onen svět a na povel doručili vzkaz. Jeho práce vyžaduje energii, sílu a čas a úplně ho vysála. Věděl jsem, o čem mluví. Stejné dobře míněné útoky zažívám do jisté míry i já, také mě lidé oslovují v restauracích nebo přerušují moje semináře. Jenže vědí, že regrese je proces náročný na čas, a bez hořkosti chápou, že všem nemůžu vyhovět. O Hughovi si ale podle všeho mysleli, že pro ně může převzít vzkaz klidně i během večeře. Chtěl pomáhat - ach, jak si přál, aby mohl pomoci každému! Nechtěl, aby si někdo připadal nehodný pomoci, a s každým odmítnutím se trápil víc a víc.

Řekl mi, že je jasnozřivý i jasnoslyšící- což znamená, že má schopnost vidět, jak se něco děje, ještě dřív, než se to stane, nebo to vidí v dálce, kam lidské oko nedohlédne, a také slyší vzkazy sdělované jen jemu. Jako u mnoha spiritistů i u něj se tyto schopnosti projevily velmi brzy. Mnoho dětí má například imaginární přátele, často prostě jen proto, že jsou samy a touží po společnosti. V některých případech ale ti přátelé vůbec nejsou tak vymyšlení, jak by se mohlo zdát. V jedné své knize jsem psal o malé holčičce, jejíž maminka nemohla pochopit, proč děvčátko neprojevilo žádný smutek nad tím, že jí zemřela babička. „Proč bych měla být smutná?" divila se holčička. „Právě jsem si s ní povídala. Sedí v křesle v mém pokoji." Babička vyprávěla děvčátku tajnosti o maminčině dětství, tajnosti, které holčička sama nemohla zjistit - což věrohodnost této historky potvrzuje. Řada dětí viděla nehody nebo slyšela vzkazy, které se pak vyplnjly, což je dalším důkazem existence parapsychologických jevů.

Tyto schopnosti u dítěte obvykle vymizí do šesti let. Avšak tu a tam nejenže přetrvávají, nýbrž časem ještě sílí. A to byl Hughův případ.

„Když jsem byl malý," vyprávěl, „ostatní děti si myslely, že jsem blázen. ‚To je blbost,' říkaly, když jsem se jim svěřil, že jsem viděl zemřelého, který se mnou mluvil, nebo jsem je chtěl na základě vzkazu, který jsem dostal, varovat. Někdy jim rodiče zakazovali, aby si se mnou hrály. Sice to způsobilo, že jsem si opravdu jako blázen *připadal,* ale ty vize a vzkazy to nezastavilo. Tak jsem šije nechával pro sebe, skrýval je před ostatními. Byl jsem tenkrát jiný." Odmlčel se a odkašlal si. „A jsem jiný i teď."

Už v dětství měl jen malou dávku sebeúcty, což pokračovalo až do dospělosti, a tak jsme se několik sezení věnovali tomuto problému a několika dalším, které s ním souvisely. A já už jsem věděl, že budeme muset jít do větší hloubky než jen k jeho dětské citlivosti. Navrhl jsem regresi. „Proto jsem tady," řekl a usmál se.

Hugh se snadno dostal do tranzu (cvičil to svým způsobem od dětství). „Vidím nějaké létající stroje," začal. „Nejsou to letadla, spíš auta, která dovedou létat a jsou poháněna čistou energií. Krouží nad úhlednými budovami ze skla, které se vypínají k nebi. Uvnitř pracují muži na pokročilé technice a já jsem jeden z nich, jeden z nejlepších a nejdůležitějších vědců, kteřřtam jsou zaměstnáni. Naším cílem je udělat všechno silnější, abychom mohli upravit všechny materiální formy, všechen materiál Země a řídit ho, ovládnout chování ostatních, ovládnout přírodu. Ale není to pro dobro. Je to kvůli nadvládě. My vědci pracujeme, abychom ovládli svět."

„To je zajímavé," podotkl jsem. „Dostal jste se do budoucnosti." Začal jsem terapii s Hughem stejně, jako začínám s ostatními pacienty, když je vedu do budoucnosti, a on se - jak jsem si myslel - bez pobízení dostal o tisíce let dopředu.

Jeho odpověď mě ale ohromila: „To vůbec není budoucnost. Kdepak. To je Atlantida."

Atlantida! Ta bájná říše opředená legendami a popsaná spoustou spisovatelů, nejlépe ze všech Edgarem Caycem. Existovala před třiceti nebo čtyřiceti tisíci lety a pak zmizela. Atlantida, jejíž obyvatelé vládli své části světa, protože jen oni znali tajemství všeho hmotného a živého. Hugh se vůbec nedostal do budoucnosti; byl ve světě, který zmizel dávno před začátkem historie.

„Mám na starost změnit svou rovinu vědomí a naučit se technikám manipulace energií, abych přetvářel hmotu," vyhrkl. Dýchal rychle a byl očividně rozrušený svým postavením v té zvláštní společnosti.

„Přetvářet hmotu pomocí psychické energie?" zeptal jsem se a čekal na objasnění.

„Ano. Prostřednictvím energie mozku." Zaváhal. „Nebo jsme možná použili krystaly. Energie prostřednictvím krystalů. Nejsem si jistý. Není to elektrická energie - je to něco mnohem dokonalejšího."

„A vy jste důležitý vědec."

„Přesně tak. Studoval jsem, abych se jím stal." Zesmutněl. „Chci dosáhnout osobní moci. To obnáší potlačení mé duchovní stránky, ale je to cena, kterou musím zaplatit. Možná bych mohl modifikovat svou rovinu vědomí na ještě vyšší vibrace. Tím způsobem bych duchovně pokročil, přiblížil se k místu za hmotou, za časem. Ale na to kašlu. Naším cílem je ovládat okolní civilizaci, a to se nám daří. Dosahujeme svého cíle."

Dokázal jsem předvídat jeho životní rekapitulaci. Litoval svých činů a uvědomil si, že se dal nesprávnou cestou. Kdyby byl využil svého vyššího myšlenkového potenciálu, energie mozku k dobrým a láskyplným účelům, ne k získání moci a pro svou vlastní slávu, vedl by lepší a šťastnější život. Vyplýtval své vědomosti, svou moc i svůj život.

Když odešel, poznamenal jsem si:

„To, že Hugh zažil v regresi minulý život v Atlantidě, nedokazuje v žádném případě její existenci, a ani já tomu nevěřím. Je to jen jeho prožitek a možná stejně viděl budoucnost. Mohla by to být i fantazie. Mohla by to být pravda. Důležité je to, že lituje, že nevyužil své psychické schopnosti pro vyšší cíle. Zdá se, že toho dnes opravdu lituje.

Podle všeho byla v té době technika na vyšší úrovni, než máme dnes. Možná se mnoho lidí z těch časů rodí do současné doby, protože naše technika znovu směřuje k úrovni, kterou měla v té době, a my se musíme přesvědčit, jestli jsme se v něčem poučili - je to střet mezi soucitným a sobeckým využitím našich pokrokových sil. Poslední případ, kdy jsme si svou planetu málem zničili. Kterou z možností si vybereme teď?"

Při další regresi se Hugh ocitl v Evropě - nevěděl jistě, ve které zemi - ve středověku. „Jsem mohutný muž s širokými svalnatými rameny. Mám na sobě jednoduchou halenu a jsem rozcuchaný. Mluvím k shromáždění měšťanů. Pronikavý, divoký pohled mých očí je neuvěřitelně intenzivní. Říkám lidem, že nemusejí chodit do kostela nebo naslouchat kněžím, aby našli Boha. ‚Bůh je ve vás, v každém z nás. Nepotřebujete, aby vám

k němu tito pokrytci ukazovali cestu. Každý má přístup k Boží moudrosti. Ukážu vám ji velmi jednoduše a vy přestanete být závislí na církvi a jejích arogantních knězích. Ztratí svou nadvládu a vy ji zase získáte pro sebe.'"

Hugh se z popudu církevních úřadů brzy dostal do vězení, mučili ho, aby odvolal. Neodvolal však, i když byl krutě ztrestán. Nakonec mi s hrůzou řekl, že ho doslova roztrhali na skřipci, který kněží umístili na náměstí. Jednak proto, že zuřili, jednak měl posloužit jako odstrašující příklad pro každého, kdo by si dovolil podobně nebezpečné myšlenky.

V krátké rekapitulaci tohoto života se ještě vrátil k pradávnému životu v Atlantidě. Shrnul jsem to potom v této poznámce:

„Přechod k duchovním motivům od sobeckých (v reakci na atlantský život) a to, že znal možnosti vyšších rovin vědomí, vedlo Hugha k tomu, že se příliš angažoval na veřejnosti a nevěnoval v té době dostatek pozornosti moci katolické církve a jejímu horlivému odstraňování kacířů a každého, kdo zaútočil na její moc, byť na té nejnižší úrovni."

Hugh také našel spojitosti se svým současným životem. „Moje schopnosti se rozvinuly v Atlantidě," sdělil mi. „Právě tam jsem se naučil jasnovidectví, tomu, že slyším hlasy, a telepatii," poznamenal ke svým psychickým schopnostem.

„A co ty vzkazy?" zeptal jsem se.

„Ty jsou něco jiného," dodal rychle. „Ty pocházejí od duchů."

„Od duchů? Jak to myslíte?"

„Duchové. Duchové zbavení tělesnosti. Nedokážu to říct přesněji." Odkašlal si. „Předávají mi vědomosti. Říkají mi pravdu."

Známé téma - i jiní pacienti mluvili o duších - ale já jsem vysledoval rozdíl. Když odešel, poznamenal jsem si:

„Tím, že Hugh vysvětlil původ svých znalostí ostatním, snažil se magicky zabránit případu fyzické destrukce, která postihla jeho tělo ve středověku. Jinými slovy říkal: ‚Toto nejsem já. Já to jen slyším od ostatních, i když jsou to duchové.' Bylo to jakési bez-

pečnostní opatření, protože je nebezpečné mít psychickou sílu. Niceméně ho ti duchové svým způsobem ochránili před dosažením ještě vyšších rovin jeho multidimenzionálního vědomí."

Myslel jsem si, že by oněch vyšších rovin možná dosáhl, kdybych ho posunul do budoucnosti. Byl talentovaným médiem. Byl by snad ještě talentovanější a přesnější než ostatní, kdyby se mohl dostat k tomu, co má přijít? Pro jeho terapii to nebylo zásadní, už se dozvěděl, odkud pramení jeho úzkost, a znovu nabyl svých psychických sil. Přesto však jsem byl zvědavý, co objeví.

Bude ochoten postoupit do budoucnosti a vzít mě s sebou?

Hugh se možná dostal moc hluboko. Zdálo se, že prožívá současně dvě cesty, jednu do budoucnosti a druhou na stále vyšší a vyšší úrovně vědomí, do světů a dimenzí „nad" či snad „za" tou naší.

„Ta další rovina, hned za tou naší, není tak hustá jako ta, kterou známe," řekl mi hlasem plným posvátné úcty. „Je těžké se tam dostat. Cesta je plná nebezpečí, ale když tam dorazíme, jsme o něco duchovnější a méně fyzičtí. Každý ovládá telepatii. Jsou tam vyšší vibrace. Naše těla jsou průsvitnější. Pohyb je snadnější."

Svým způsobem to bylo jako Atlantida, kterou vylíčil při své první regresi. Bylo toho však víc.

„Stoupám a stoupám. V různých rovinách se mění kvalita toho světla. Nemůžu ho popsat. Je jasnější, ale příjemnější. Nemá barvu nebo má všechny barvy. Vede do dimenzí za světlem a ještě dál, kam ani myšlenka nemůže. Tahle rovina je lidskému mozku nepochopitelná. A přesto pořád postupuju. Nemá to konce. Jdu až za nekonečno a, je-li to možné, ještě dál."

Oba jsme měli pocit, že jsou to pozitivní místa obrovského klidu a krásy, ačkoli *krása* je příliš všední výraz. Hughův popis spočíval víc v jeho chování než ve slovech. To, co viděl, přesahovalo jeho slovní zásobu a jeho vyrovnaný výraz v obličeji, předtím tak ztrápeném, mluvil za všechno.

Budoucnost, kterou popsal, nebyla jeho osobní, byla budoucností obecně. (Když jsem později ve svých seminářích začal vodit do budoucnosti celou skupinu, šlo obvykle o případ, který popíšu v poslední kapitole.)

„Ta cesta je, jako když letadlo letí v bouři," vyprávěl Hugh. „Úplně se setmí, když vletíme do mraků. Je na ní spousta turbulencí, strachu a úzkosti. Ale pak prorazíme vrstvu mraků a dostaneme se na druhou stranu do průzračné oblohy - do mnoha odstínů modře ozářené zlatě žhnoucím sluncem. Trvá to mnoho let, mnoho století, než dokážeme proniknout skrz mraky, které se lety stávají hrozivějšími. Jsou to mraky tragédií a pohrom, které budou sužovat naši civilizaci. Ale nakonec, za osm set nebo tisíc let, možná víc, ty mraky zmizí, zmizí i turbulence a nastane pocit klidu, úcty a bezpečí."

Naklonil se ke mně a pořád ještě v hypnóze se mi svěřil:

„Lidi na druhé straně bouře mají mentální a psychické schopnosti daleko rozvinutější než my tady. Ovládají telepatii." Už téměř šeptal: „Mohou dosáhnout všeho vědění. Jsou mentálně všemohoucí."

Hugh možná popisoval teorii Carla Junga o kolektivním nevědomí nebo to, co východní náboženství nazývají záznamem akáša. V tomto záznamu je uchován každý čin i s těmi nejnepatrnějšími detaily a každá sebeobyčejnější myšlenka veškerého lidstva od počátku světa. Média se na něj myslím mohou napojit a odhalit myšlenky a sny ostatních lidí. Hugh prý toto sdělil obyvatelům středověkého města. A ve své budoucí vizi si osvojil to, co Atlanťané hledali. Uměli přetvářet hmotu v energii a energii ve hmotu a dokázali také přeměnit elementární částice jednu v druhou tak, že využívali energii vědomí. V době Atlantidy byla tato síla využita ke zlu. Ve středověku, i když to Hugh nijak nespecifikoval, se alchymisté snažili přetvářet běžné nerosty ve zlato. V budoucnosti, kterou Hugh viděl, byli všichni alchymisty a využívali svých schopností k dobrému. Prošli mraky a dostali se na modrou oblohu plnou zlatého světla.

Myslím, že Hughův průzkum je metaforou, jak se měníme z fyzického v duchovní, a podle všeho právě toho ve vzdálené budoucnosti dosáhl. Možná že my, kteří tu zůstaneme po všech těch „tragédiích a kalamitách", uděláme totéž. Z budoucnosti se Hugh vrátil s tímto: V době, do níž se dostal, se jeho fyzické tělo mohlo změnit. Lidé mohli podle své vůle vycházet ze svých těl a zase se do nich navracet. Mohli mít zážitek mimo tělo, kdykoli se jim zachtělo. Ani smrt nebyla taková, jaká se zdála. Už neexistovaly nemoci: fyzické a psychické neduhy zmizely, protože lidé se naučili napravovat trhliny v energii, které působily choroby ve fyzických dimenzích.

Pochopil jsem, proč byla Hughova cesta do budoucnosti dvojitá. Na obou byl moment utrpení a potom ráj. Nakonec se budoucnost stáčela výš a výš, byla pořád dokonalejší, až se připojila k vyšším rovinám vědomí - k nejvyšším dimenzím nebo světům, které Hugh viděl na své další cestě vpřed. Jinými slovy, i když šel dvěma směry, mířil ke stejnému cíli. Po první cestě kráčel přímo k vyšším rovinám vědomí. Po druhé došel k budoucím životům na této planetě. Obě budoucnosti nakonec vedly k nejvyšším dimenzím a cestou se v jistém bodě setkaly. Naše budoucnosti, jak řekl, jsou jako vedlejší koleje na železnici: vždycky vedou k hlavní trati. Nezáleží na tom, kterou cestičku si vybereme, protože všichni směřujeme na totéž místo, a tím je blaženost za všemi světy a za veškerým lidským poznáním.

V současném životě už si Hugh nepřipadá jiný, protože ví, že jeho schopnosti máme my všichni, i když většinou zatím skryté. Má ze sebe lepší pocit, pokládá za poctu, že mu bylo umožněno nahlédnout do vyšších sfér. Svou práci teď daleko lépe chápe a podle všeho dostává informace z vyšších sfér. Už své vědomosti nepřičítá působení „abstraktních duchů zvnějšku" ze strachu, který v sobě nesl ze středověku. Ví, že jeho schopnosti tkví v něm samém. Je šťastnější a to je nejlepší známkou jeho pokroku. Jasnost jeho vnitřního zření odráží čistotu jeho zámě-

ru pomáhat druhým, vůli přetvářet zoufalství v naději, vůli vést svůj život. Stal se alchymistou, kterým byl před desítkami tisíc let.

Zařadil jsem jeho příběh do své stati o soucitu ne proto, že se na své cestě k nesmrtelnosti soucitu potřeboval naučit, ale protože ho měl nadbytek. Trápil se kvůli těm, kdo ho žádali o pomoc, a zároveň je miloval, a proto jim ze sebe dával tolik. Bez soucitu nikdo nedokáže vystoupit k vyšším plánům, k životům, které teprve mají přijít; jako všechny schopnosti popisované v této knize je i soucit součástí celku. Člověk se mu musí učit nejen kvůli ostatním, ale i kvůli sobě.

Pětatřicetiletá Chitra taky rozdávala soucit bez odměny. Ve dne pracovala v laboratoři molekulárního výzkumu jako bioložka a večery trávila se svou nemocnou maminkou, která pořád něco vyžadovala. Bydlely spolu už deset let. Na nějaké společenské vyžití nebyl čas, a vlastně ani na to, aby si vůbec zařídila život po svém.

Byla nejmladším dítětem indické rodiny, která se do Ameriky přistěhovala, když byla Chitra ještě malá. Chitra byla vychována v souladu s hinduistickou tradicí, což znamenalo, že bude o svou matku osobně pečovat. Od jejího bratra se to neočekávalo a nebylo to ani povinností starší vdané sestry, která sama měla dvě děti. Chitru kdysi provdali za mnohem staršího muže - byl to dohodnutý sňatek - ale manžel zemřel a zanechal ji bezdětnou. Proto povinnost pečovat o matku padla na ni.

Když ke mně přišla, stěžovala si, že na ní její matka přehnaně lpí a neustále ji chce ochraňovat. Namáhavě dýchala a s námahou i mluvila. Jejím mateřským jazykem byla hindština, ale hovořila plynně anglicky, stejně jako její matka. Chodila v sárí, jen do práce nosila džíny a svetr a přes to pracovní plášť. Byla zvláštním a roztomilým spojením dvou kultur, i když jsem pochyboval, že ji to baví. Starší kultura jí bránila radovat se z té mladší.

Mnoho hinduistů věří v reinkarnaci, ale je to pro ně intelektuální víra, je součástí jejich náboženství. Chitra možná věřila v minulé životy, možná ne; když jsem to téma načal, moc se o tom nešířila.

S regresí však souhlasila okamžitě. Po dvou týdnech trénování relaxace a hypnotických technik byla schopna dostat se do lehkého tranzu. Její dojmy byly mlhavé a mluvila přerývaně.

„Jsem v Indii... prostitutka, ale ne tak docela... cestuju s armádou, která bojuje proti mým nepřátelům... nevím, který je rok... Není to nijak dávno... říkají mi, že mě vojáci potřebují... Jsou velice důležití... Je to moje armáda, moji lidé... Potřebují péči... Krmím je... uspokojuju jejich sexuální potřeby... *nenávidím* to, co musím dělat... vidím se, jak umírám... jsem ještě velmi mladá... Ano, umírám... umírám při porodu."

To bylo všechno. Když svůj život rekapitulovala, uvědomila si, že na takovém místě nechce být. Pomáhat vojákům v boji proti nepříteli nebylo vůbec žádné vyšší dobro. Válka byla něčím, co si usmysleli sobečtí a krutí muži, a ona jako žena byla v pasti, odsouzena k záhubě.

Druhá regrese byla velice krátká. „Jsem žena... oblečená do obětního roucha... musejí mě zabít, aby byla zajištěna dobrá úroda... Moje smrt možná uchrání mé lidi od nepřátel... od přírodních katastrof... říkají mi, že zemřít je velká čest... já i moje rodina budeme odměněni v posmrtném životě... Nad hlavou se mi mihne meč... Udeří."

V obou případech těžce dýchala a já jsem ji pokaždé rychle vrátil do přítomnosti. Chitra se potřebovala poučit z těchto životů, ale nemusela si je příliš dopodrobna prožívat. Dostávala se přímo do traumatických situací, a když jsme o nich mluvili, uvědomovala si, že násilí je v rozporu s etikou duchovních učení. Sliby o pozdější odměně byly samoúčelné lži generálů nebo náboženských hodnostářů, jejichž moc byla založena na nevědomosti, klamu a strachu.

Objevili jsme spojitost mezi těmi dvěma životy a jejich význam pro Chitřinu současnou situaci: v obou regresích byla nucena obětovat svůj vlastní život, své vlastní plány, své štěstí pro nějaké „vyšší" dobro. A výsledkem bylo to, že ji ta oběť zabila, právě jako ji zabíjela teď.

* * *

Chitřina matka si také vzpomínala na minulý život, přestože ke mně nikdy nepřišla. Chitru naše společná práce nadchla, vzala si domů mé nahrávky pro regresi a cvičila sama. Všechny pacienty jsem k tomu vedl. Její matka to poslouchala a uviděla se jako mladá indická manželka před třemi stoletími. V tom životě byla Chitra matčiným nade vše milovaným manželem, středobodem jejího života. Jenže muž brzy zemřel, nejspíš na otravu z hadího uštknutí. Když se Chitřina matka vrátila do přítomnosti, pochopila, že se na Chitru, svou dceru, příliš upnula, a vysvětlila jí to jako reakci na ztrátu, kterou utrpěla před staletími. Chitra pochopila, že matčina závislost a potřeba ochraňovat má kořeny v jiném životě než v tomto, a dokázala k ní být shovívavější.

Matka se začala měnit. Pomalu, protože šlo o dlouholetý návyk, lpěla na své dceři stále méně, už se k ní tolik neupínala. Začala se více stýkat se svými ostatními dětmi a dokonce nehodlala Chitře bránit ani v tom, že začne společensky žít, přestože bylo možné, že časem naváže vztahy, které naruší její závislost. Tohle také vedlo ke zlepšení Chitřina pohledu na svět. Poprvé se dívala do budoucnosti beze strachu a dovolila mi, abych ji do ní zavedl.

Chitra prožila něco, co pokládám za tři budoucí životy během jediné progrese. V prvním se viděla jako matka a nejdůležitější pečovatelka o malé dítě, které mělo několikeré tělesné postižení. Musela malé holčičce věnovat většinu času a energie, ale výsledky byly nepatrné. Její manžel se citově a často i fyzicky odtahoval, nedokázal se s tou tragédií vyrovnat. A tak se mi ten proud soucitu, lásky a energie zdál plynout jen jedním směrem, ven - Chitra dávala, ale nedostávala.

V dalším budoucím životě Chitra utrpěla několikanásobné zranění při autonehodě. „Vlastně to ani nebylo auto," řekla mi. „Vypadalo to spíš jako obrovský létající válec s okny. Každo-

pádně se něco porouchalo v programu - a bum! Čelní srážka ne stromem." Chitra byla ochrnutá a musela absolvovat rozsáhlou fyzickou a psychickou rehabilitaci. „Technicky je na lom lékařství dobře," prohlásila s jistým uspokojením, „ale regenerace tkáně mého nervového systému, mozku a míchy trvala přes rok," usmála se. „Nemocniční personál byl skvělý, ule rekonvalescence velice obtížná. Nejsem si jistá, že bych to tak dobře zvládla bez lásky svých přátel a svých nejbližších - mám manžela, který mě zbožňuje, a dva kluky a děvče. A těch květin! Lidi říkali mému nemocničnímu pokoji zahrada Alláhova."

Toto je pravý opak prvního života, řekl jsem si. Soucit, láska a energie opět plynou jedním směrem, ale tentokrát dovnitř, k ní.

Ve třetím budoucím životě byla Chitra chirurgkou se specializací na ortopedii a neurologii. „Pracuju s virgulemi nebo krystaly," vysvětlila mi, když jsem se podivil, jak neobvyklé je mít tyto dvě tak odlišné odbornosti. „Vysílají světlo, energii, která má výrazný léčivý účinek jak na kosti, tak na mozek. Také vytvářejí zdravou energii, která pomáhá při regeneraci svalů, končetin a šlach."

Chitra nacházela ve výsledcích své práce hluboké uspokojení. Pozitivní odezva přicházela nejen od jejích pacientů, nýbrž i od kolegů. Vedla také šťastný a úspěšný rodinný život. V tomto životě podle všeho dosáhla té správné rovnováhy přijímání a dávání. Byla schopna milovat druhé jako samu sebe.

Řekla mi, že ten třetí život hodnotí z vyšší perspektivy, čímž mínila, že vystoupila na novou rovinu. Byla přitom pořád ještě v hypnóze, ale pak se najednou zarazila. „Nevím, jak tento život skončí. Je to zmatek. Musím z něj odejít. Teď!" Jako vždy nechtěla v minulém nebo budoucím životě prodlévat.

Najednou byla zpátky v přítomnosti, povzbuzena a podnícena svými cestami. „Všechny ty životy, minulé i přítomné, jsou spojené," vysvětlila, „stejně jako tento a ten minulý, který popsala moje matka. Já musím udělat jedno: vyrovnat soucit

a vyvážit lásku, protože obojího se mi musí dostávat ve stejné míře, v jaké dávám." Její odhodlání bylo přímo hmatatelné. „Už nikdy neobětuju svoje životní cíle - ani kvůli kulturním hodnotám, osobním okolnostem nebo z pocitu viny," prohlásila. Dokázala vyjádřit svůj hněv a nelibost vůči tomu, že ji matka a sourozenci uvěznili v roli pečovatelky - i když taková rebelie byla v její kultuře tabu - a tím, že to udělala, se osvobodila.

Vrátili jsme se k třetímu z jejích budoucích životů, a tentokrát byla schopna dohlédnout až na konec: k přirozené smrti v pokročilém věku. Při hodnocení tohoto života pochopila jeho význam, zatímco mně unikl. „Ty tři budoucí životy nenásledovaly za sebou, nebyly lineární," vysvětlila mi. „Byla to ukázka pravděpodobných budoucností na základě toho, co dělám v tomto životě."

Svým způsobem to byly paralelní budoucnosti, které plynuly současně; poslední ze tří budoucích životů vyplýval z toho, k čemu se v tomto životě rozhodla. Existuje vlastně „spousta možných budoucností", řekla mi, „veškeré varianty těch tří, kterých jsem byla svědkem. A není to jen moje vědomí, ale i kolektivní myšlenky a činy celé lidské populace, které budou hrát roli při formování té budoucnosti, která se ukáže jako skutečná. Pokud vědomě přijmeme za své soucit, empatii, lásku, trpělivost a odpuštění, budoucí svět se bude neuvěřitelně lišit od toho, jaký by byl v případě, že to neuděláme."

Její řeč se markantně změnila. Už nemluvila krátce a trhaně. Promyšlená slova a věty teď odrážely spojení s vyšší rovinou vědomí. Tato moudrá mladá žena mě mohla mnohému naučit.

„Máme mnohem víc síly pozitivně působit na náš přítomný život, než zatím využíváme, abychom ovlivnili budoucnost naší planety a lidstva," poznamenal jsem si, když odešla. „Avšak naše individuální budoucnosti se vyjadřují v kolektivní budoucnosti a činy každého jednotlivce určí, kterou z nesčíslných možných cest se do ní vrátíme. Jestliže Chitra setrvá u svého současného modelu rodiny, možná prožije budoucnost jako oběť ochrnutí, která je nucena přijímat lásku. Pokud to ihned skončí a náhle

přeruší vztah k matce, opustí ji bez rozumného kompromisu, možná se vrátí jako matka vážně postiženého dítěte. Protože to funguje následovně: Snažíme-li se najít rovnováha mezi dáváním a braním, mezi sebeobětováním a soucitem k sobě samým, čelíme podobným situacím znovu a znovu - dokud nedosáhneme stavu harmonie. Vzhledem k tomu, co se Chitra naučila, a protože si potřebu oné rovnováhy uvědomila, se vrátí jako ortoped a neurolog, ale může se narodit do světa více nebo méně násilnického, kde může být více nebo méně soucitu a lásky, což bude záviset na harmonii, které dosáhnou ostatní. Jestliže bude dost těch, kteří dokážou pozvednout vědomí lidstva - pokud dokážeme přispět ke změně kolektivní budoucnosti zlepšením vlastních individuálních budoucností - můžeme skutečně změnit budoucnost celého světa a jeho obyvatel."

Jak už jsem řekl, soucit jde ruku v ruce s empatií. Také se vztahuje k lásce, protože stejně jako ona vychází ze srdce. Dosáhnout toho místa ve vašem srdci, kde společně existují soucit, empatie a láska vám pomohou tři jednoduchá cvičení. Slouží k tomu i psychometrické cvičení ze 3. kapitoly.

Slzy radosti

Relaxujte podle metody popsané ve 3. kapitole. Až budete docela uvolnění, vzpomeňte si na nějakou chvíli ze svého života, kdy vám do očí vstoupily slzy radosti. (Nebo klidně i na více takových chvil.) Nemluvím o případu, kdy jste vyhráli v loterii nebo vaše oblíbené mužstvo zvítězilo na mistrovství světa. Mám na mysli okamžiky spojené s nějakým projevem lásky. Může to být moment, kdy vám někdo neočekávaně prokázal dobrý skutek, třeba vám o víkendu ochotně pohlídal děti, abyste si mohli s manželem udělat čas pro sebe, nebo vás navštívil, když jste byli nemocní. Anebo to může být naopak - chvíle, kdy vy sami jste pro někoho něco udělali, nikoli z povinnosti, nýbrž od srd-

ce. Jde o to, aby ten, kdo dává - vy, váš přítel nebo úplně cizí člověk - s druhým cítil a nečekal za to odměnu. Čím častěji budete toto cvičení provádět, tím těsněji se spojí okamžiky soucítění, jeden za druhým, a tím snáze uroníte slzu nebo zapláčete. Tím, že si takové okamžiky v paměti osvěžíte, zvýšíte svou kapacitu radosti, štěstí a dalších soucitných skutků.

Vzájemné propojení

V uvolněném stavu se zadívejte někomu do očí. Když uvidíte, že vám dotyčný pohled opětuje, jděte hlouběji. Podívejte se *za* to, co vidíte na první pohled a na povrchu. Zkuste vidět *duši,* která se na vás dívá, a jestliže ji najdete, uvidíte, že v člověku je mnohem víc hloubky než jen fyzické tělo. Budete vědět, že všichni lidé mají duši jako vy a že jejich a vaše duše jsou propojeny. Když uvidíte, že se na vás dívá vaše vlastní duše, dosáhnete vyšší roviny, protože pochopíte, že jsme všichni jedna substance a jedna duše. Jak je možné potom necítit soucit, když vlídným zacházením s druhým ve skutečnosti zacházíte vlídně sami se sebou? Copak tím, že milujete druhého, nemilujete sami sebe?

Lidskost našich bližních

Variace výše uvedeného cvičení vám pomůže vidět lidskost ostatních - přátel, příbuzných nebo i cizích lidí. Naši bližní nejsou jen jmény a vlastnostmi („Moje teta Maud je hrozně upovídaná!", „Ten bezdomovec je strašně špinavý!"), nýbrž jsou multidimenzionální, tvoření komplexem faktorů stejně jako vy. Mají matky, otce, děti a své milované. Nezáleží na jejich národnosti nebo na tom, že prohlašují, že jsou vašimi nepřáteli. I oni zažívají radost, lásku, strach, úzkost, zoufalství a lítost - jako vy. Kdysi byli dětmi, smáli se a hráli si s míčem, s panenkami,

se zvířátky a měli svoje sny, když ještě důvěřovali světu. Vedu pacienty k tomu, aby si své nepřátele nebo lidi, které nesnášejí nebo se na ně zlobí, představovali v době, kdy byli ještě dětmi. A to je jen začátek. Podívejte se na ně jako na mladé zamilované, rodiče, lidi, kteří zažili výhry a prohry, narození a úmrtí, vítězství a tragédie. Opravdu pozorujte detaily. Snažte se být co nejkonkrétnější. Když to uděláte, nevidíte své nepřátele už jako skupinu, nýbrž jako jednotlivce, kteří prožili totéž co vy. Je snadné nenávidět skupinu, protože ta nemá individuální vlastnosti. Tímto cvičením se zbavíte nenávisti, protože je těžší nenávidět dopodrobna vypodobněného jedince a docela nemožné nenávidět duši. Já jsem soucítil s tím ruským vojákem, s člověkem, kterého jsem se měl bát. Uvědomil jsem si, že má duši. Jeho duše byla moje.

Soucitu a empatii se nenaučíte přes noc; lekce, které nám dává život, nejsou jednoduché. Na cestě k nesmrtelnosti musí do hry vstoupit další faktor: trpělivost.

6. KAPITOLA

Paul: Trpělivost a porozumění

Jedna buddhistická moudrost praví: „Nepopoháněj řeku. Stejně si poteče svým tempem."

Pro účely duchovního vývoje je dobré představovat si čas jako řeku, ačkoli bychom ho neměli měřit chronologicky, jak to teď děláme, nýbrž podle lekcí, které jsme už na cestě k nesmrtelnosti zvládli. A tak nepopohánějte řeku času - jen byste kolem sebe bezmocně šplíchali. To znamená, že se buď můžete drát proti proudu, anebo poklidně plynout s ním. Netrpělivost nás okrádá o radost, klid a štěstí. Pořád něco chceme, a chceme to hned. Nikde to není tak očividné jako v Americe 21. století. Jenže vesmír takto řízen není. Věci k nám přicházejí, když jsme na ně připraveni. Než se narodíme, rozhlížíme se po krajině života, který má přijít, jen abychom na to hned po narození zapomněli. Spěcháme do přítomnosti, staráme se jen o ni, ale jako dospělí bychom si měli uvědomit, že existuje pravý a nepravý čas. Proč se například Catherine objevila v mém životě tehdy, kdy se objevila, a ne o dva roky dřív nebo později? A proč mi, když jsem se jí zeptal na budoucnost, řekla: „Teď ne."?

Když mi vyšla kniha *Jen láska je skutečná,* ve které píšu o spřízněných duších, dostal jsem dopis od jedné ženy. Psala: „Tak jsem potkala svou spřízněnou duši, ale už jsem vdaná. Mám tři děti. On je ženatý a také má tři děti. Proč jsme se nepoznali, když jsme byli svobodní?"

Protože osud měl jiný plán. *Měli* se setkat později. Lidé vstupují do našeho života v určitou dobu z různých důvodů, které souvisejí s tím, čemu se máme naučit. Není to náhoda, že se

nesetkali v mnohem mladším věku, kdy ještě neměli žádné závazky. Myslím si, že důvodem, proč se lidé setkávají později, je poznat lásku v mnoha různých podobách a naučit se, jak ji udržet v rovnováze se zodpovědností a závazky. Setkají se znovu v jiném životě. Musejí být trpěliví.

Jedna má pacientka v jednom z předešlých životů spáchala sebevraždu, protože její manžel, poručík v první světové válce, se ocitl na seznamu pohřešovaných po zásahu a ona si myslela, že je mrtvý. Ve skutečnosti ho ale zajali, po válce se vrátil do Ameriky a zjistil, co se stalo s jeho ženou. Ta se v tomto nebo v některém následujícím životě naučí trpělivosti, pokud si bude pamatovat, jak ji minulý život ponaučil.

Na střední škole jsem měl spolužáka a spolužačku, kteří v té době spolu chodili. Pak se ale dali každý svou cestou a jejich manželství nebyla šťastná. Když se po čtyřiceti letech znovu setkali, rozvedli se se svými partnery a vzali se. Bylo to, jako by těch čtyřicet let nikdy neexistovalo. Cítili k sobě totéž co dřív, se stejnou intenzitou. S oběma jsem provedl regresi a ukázalo, se, že k sobě patřili i v minulých životech. Taková setkání lidí v pozdějším období života bývají v případech, kdy spolu dvojice žila už v minulých životech, velmi častá.

Klíčem je psychologická trpělivost, nikoli fyzická. Čas, jak ho měříme, může plynout rychle nebo pomalu. Tom Brandy, obránce fotbalového týmu New England Patriots, si myslí, že minuta je víc než dost času na vítěznou branku. Když trčím v dopravní zácpě, připomíná minuta věčnost. Pokud si ale čas představíme jako nekonečnou řeku, pak netrpělivost zmizí. „Ještě nechci umřít," řekl mi jeden pacient. „Musím ještě udělat spoustu věcí." Ano, ale bude mít nekonečně času, kdy je bude moci udělat.

Trpělivost souvisí s porozuměním, protože čím víc člověku, situaci, nějakému prožitku - anebo taky sobě - rozumíte, tím nepravděpodobnější je, že vám ujedou nervy a sobě nebo někomu jinému ublížíte. Řekněme, že váš manžel přijde domů a řve na vás kvůli bezvýznamnému prohřešku - že jste zapomněla

vyvěnčit psa nebo koupit mléko. Netrpělivou reakcí je začít křičet taky. *Buďte však trpělivá! Pochopte ho!* Možná, že ten hněv, přestože míří na vás, s vámi nemá nic společného a je jenom výsledkem špatného dne v práci, začínajícího nachlazení, migrény, alergie nebo prostě špatné nálady. Jako manželka jste pro vybití vzteku „bezpečná" - může si na vás zchladit žáhu a ví, že se nic vážného nestane, ani kdybyste vyletěla taky. Pokud ale budete trpělivá, můžete se dobrat příčiny jeho hněvu a pak jej rozehnat. Bude-li vaší reakcí trpělivost a pochopíte, že výbuch má nějaký skrytý důvod, nedá vám moc práce obnovit harmonii. Platí to samozřejmě i v opačném případě, kdy jako první vybuchne žena.

Budete muset umět poodstoupit a podívat se na věc s nadhledem. V 11. kapitole se dozvíte, že meditace a rozjímání jsou těmi nejlepšími pomocníky trpělivosti, protože vám pomohou dosáhnout odstupu. Jestliže si vypěstujete schopnost zůstat zticha, získat vhled a naslouchat, vaše trpělivost se bude neustále rozvíjet. Kdyby byly národy trpělivější, bylo by méně válek, protože by bylo víc času na diplomacii, dialog a porozumění. Národy se málokdy snaží o trpělivost, ale jednotliví lidé by měli. Vycvičíte-li se v trpělivosti, poznáte, jak je důležitá, až vás posune na duchovní cestě k nesmrtelnosti.

Někdy ale možná budete muset počkat až na budoucí život, abyste si plně uvědomili moc a sílu trpělivosti.

Paul měl peníze, o tom nebylo pochyb. Bohatě si vydělal na měděných okapech pro vily na pláži a taky moudře investoval. Hned při našem prvním sezení mi však řekl, že mu peníze nepřinášejí štěstí, a pokládal se za smolaře. Jeho dvaadvacetiletá dcera Alison měla leukemii a naděje na její uzdravení byly, jak řekl, „mizivé". Za své peníze mohl zaplatit ty nejlepší lékaře, léky a rady - ale ne zázraky. Často míval deprese a svůj život považoval za zbytečný, i když měl tolik finančních úspěchů.

Obvykle se o pacientovi všechno dozvím během jednoho sezení, někdy stačí jen chvilka. U Paula to zabralo sezení dvě,

nejen proto, že jeho životní příběh nebyl jednoduchý, ale také proto, že se dost neochotně svěřoval. Bylo mu padesát, byl vysoký, zdravý, se stříbrnými vlasy a heslem „mlčeti zlato". Jeho modré oči se na mě dívaly s otevřeností, jakou vídáme u lidí, kteří nemají co skrývat, nebo naopak u těch, kteří vás chtějí obalamutit. Paula jsem podezíral z toho druhého. (Nakonec se ale ukázalo, že balamutil sám sebe, nikoli mě.) Zeširoka se usmíval, bílé zuby mu v opáleném obličeji svítily, nehty měl profesionálně upravené. Přišel ve značkové sportovní košili a béžových plátěných kalhotách s ukázkově nažehlenými puky, kožené sandály mu musel každý závidět.

„Nejsem si jistý, jestli tu vůbec mám být," podotkl, když jsme si podali ruce a já jsem se poprvé setkal s tím jeho pohledem.

„To si myslí spousta lidí. Psychiatrie může nahánět hrůzu. Komu by se chtělo odkrývat svou duši cizímu člověku? A kromě toho si lidé nesprávně myslí, že v tom, co dělám, je trochu okultizmu."

„Okultizmus. To je přesné. A - odpusťte, jestli jsem nezdvořilý - ale to, že vodíte lidi do jejich minulých životů..."

„Je to divné," souhlasil jsem s úsměvem. „I mně trvalo roky, než jsem uvěřil, že někteří klienti si svoje příběhy nevymýšlejí, i když všechno svědčilo o opaku. Ale ujišťuju vás, že nemám žádnou kouzelnou moc, a jestli si někteří moji pacienti vymýšleli, tak se jim i přesto udělalo lépe."

Zdálo se, že je s mou odpovědí spokojen, protože přikývl, posadil se naproti mně a rozpovídal se o Alison.

„Obávám se, že moje žena, moje druhá dcera a syn - všichni tři dohromady - její léčbu sabotují," prohlásil a vypadal spíš zmateně než rozzlobeně.

„V jakém směru?"

„Alison je vegetariánka, ale potřebuje maso, aby měla sílu. Místo toho ji moje rodina povzbuzuje, aby brala vitaminy a minerály a - páni! - jedla rajčata a pšeničné klíčky. Alison taky praktikuje jógu a medituje. To je myslím dobré - nemůže jí to ublížit - ale chtějí, abych se přiklonil k jejich názorům."

„Oni zkrátka postupují holisticky," poznamenal jsem mírně.

„Ale já chci, aby poslechli mě."

„A co navrhujete?"

„Silné léky. Ozařování. Chemoterapii. Tyhle věci."

„Copak jí je nedávají?"

„Ale jistě. Na tom trvám. To já dohlížím na pravidelné dávky. Ale aby ztrácela čas těmi ostatními nesmysly - aby si myslela, že jí to pomůže - to je bláznivina. Říkal jsem jí, ať s tím přestane, ale ona neposlechne." Složil si hlavu do dlaní a mnul si oči. „Ona mě neposlouchala už v době, kdy sotva začala chodit."

„A co vaše ostatní děti? Byly taky neposlušné?"

„Ne. Ti dva jsou zlatí. Vždycky byli. I moje žena. Ta je moc hodná."

Začal jsem Alison docela obdivovat. Její „neposlušnost" může být spíš vztek, napadlo mě. Nejspíš je jediná z rodiny, kdo se mu kdy vzepřel. A on je asi tak rozčilený proto, že se ostatní poprvé postavili na její stranu.

„O holistické medicíně se teď hodně mluví," vysvětlil jsem mu. „Vzdělané národy jako třeba Číňané jí hodně věří. Věří -"

„Na akupunkturu!" Doslova zařval. „Ona ji taky zkouší. A ti dva, a moje žena taky - ji nechají!"

Já jsem přesvědčen, že některé formy holistické medicíny jsou účinné, zvlášť když se spojí s ortodoxními metodami léčení. Řekl jsem: „Jestliže její dostává řádné lékařské péče, tak proč se nad tím rozčilovat? Jak víte, naděje taky hraje důležitou roli v uzdravení. Pokud si Alison myslí, že jí akupunktura pomáhá, už to samo o sobě stačí."

„To zrovna," zabručel. Odešel očividně nespokojený.

Byl jsem zvědav, jestli se ještě objeví, ale za tři dny se dostavil na smluvenou schůzku. Tentokrát s novou stížností: na dceřina přítele.

„Vy proti němu něco máte?"

„To teda mám!"

„Proč?"

„Není pro ni dost dobrý. Žádný z nich není. Nevydrží to dlouho."

Začínal jsem tomu rozumět. „Co si Alison myslí o vás?"

„Předpokládám, že mě miluje."

„Jen předpokládáte?"

Než odpověděl, chvilku přemýšlel. „Je to divné. Jsem z ní celý nesvůj. Nedokážu ji škádlit jako ty ostatní dva. Když ji chci obejmout - nebo ona mě - jako bych úplně ztuhnul."

„Ale rád ji máte."

„Ale jistě, proboha!"

„Řekl jste jí to někdy?"

Sklopil hlavu. „Já asi nedokážu najít způsob, jak jí to říct. My se pořád hašteříme. Ona říká, že na ní pořád něco vidím, ale já se jen snažím, aby se jí nic nestalo."

To, že ji drží zkrátka, se mi nezdálo šťastným řešením, jak jí dát najevo svou lásku. „A co ti ostatní kluci, se kterými chodila?" zeptal jsem se.

„Hrůza."

„V čem?"

„Vygumovaní. Úplní blbečci. Samý testosteron a vylepšená auta. Nebo magoři - zase moc chytří, a jinak se k ničemu nemají. Phil je z nich vlastně nejlepší. Jediný z nich za ní chodil do nemocnice, když tam naposledy musela zůstat. To předtím žádný neudělal. Ale když přišel posledně na návštěvu, řekl jsem mu, aby se u nás už víckrát neukazoval."

„To bylo poprvé, co jste to řekl?"

„Řekl jsem mu to do očí. Ale Alison už jsem zakazoval, aby s ním chodila."

Usmál jsem se. „A ona byla ‚neposlušná."'

Pokrčil rameny. Jasná odpověď.

„Nemyslíte, že jí dělá radost, že s ním chodí? A stejně, pokud se neuzdraví -"

Strašně zařval: „Přestaňte s tím! Ksakru, postarám se o to, aby se uzdravila, i kdybych měl umřít místo ní!"

* * #

Po dvou sezeních, kdy mi Paul vyprávěl svůj příběh a diskutovali jsme o něm, jsem se chtěl podívat důkladněji na jeho vztah s Alison. Něco za tím, že se choval tak přehnaně ochranitelsky, jak k ní, tak k sobě, vězelo. Odpověď možná najdu v jeho minulém životě. Nejdřív sice odmítl, ale nakonec, s požehnáním a povzbuzením rodiny, a protože je Alison tak nemocná, souhlasil. Trvalo mi déle než obvykle, než jsem ho zhypnotizoval, protože měl aktivní levou mozkovou hemisféru a pořád potřeboval mít nad vším kontrolu, ale nakonec se dostal hluboko.

„Je rok 1918," sdělil mi. „Jsem v nějakém městě na severu, je to New York nebo Boston. Mám třiadvacet let. Jsem vzorný mladík, po tatínkovi bankéř, a jsem zamilovaný, šíleně zamilovaný do nevhodné dívky. Je zpěvačkou a tanečnicí, opravdu skvělá. Už jsem s ní tu a tam promluvil, po představení, ale nikdy jsem jí neprozradil své city. Vím, že je to -" Odmlčel se a ve tváři se mu rozhostil nevěřícný výraz. „Je to moje dcera Alison!"

Chvilku seděl tiše, rozpomínal se. „Už jsem s ní mluvil, řekl jsem jí, že ji miluju, a - díkybohu za to - ona mě taky! Věřil byste tomu? Ona mě taky miluje! Vím, že rodiče budou proti, ale je mi to jedno. Neposlechnu je. Ona je pro mě vším."

Jeho výraz se znovu změnil. Zesmutněl. „Zemřela," zašeptal. „Zemřela na nakažlivou nemoc a s její smrtí zemřely i naše sny. Už nemám žádnou radost, naději, potěšení. Takovou lásku, jako byla ta naše, už nikdy neprožiju."

Požádal jsem ho, aby se v tom životě posunul o kousek dál. Uviděl se jakožto zarputilý, rozhněvaný muž, který se ve čtyřiceti letech opil do němoty, usedl za volant a zabil se.

Vrátil jsem ho zpět do současnosti a diskutovali jsme o spojitostech minulého života s přítomným. Vyplynuly z toho dva modely. Jeden se týkal tajných myšlenek: Jestliže v tomto životě neřekne Alison, že ji miluje, nic se jí nestane; nezemře jako tenkrát v roce 1918. Ten druhý byl tzv. kontrafobický mecha-

n izmus, stejný impulz, který vede někoho k tomu, aby dal výpověď, když si myslí, že ho užuž chtějí propustit. V Paulově případě to znamenalo, že když si od Alison udrží citový odstup, bude ušetřen bolesti, zármutku a zoufalství, pokud by ji měl ztratit. A tak se od ní odtahoval, vyvolával hádky, neustále ji kritizoval a pletl se jí do vztahů. Její současná nemoc zmírňovala strach, který pocítil téměř před sto lety. Věděl, jak mi na odchodu řekl, že součástí její léčby bude i to, že on bude muset čelit svým obavám a říct jí, že ji miluje. Částečně chápal, že spojení těla a mysli, které tak dobře znají imunologové, je ověřená záležitost.

Paulovy obavy se pomalu zmírňovaly, protože ztratil Alison už dřív a její ztrátu si odtrpěl. Oba tenkrát zemřeli, ale zase se vrátili do tohoto života. Byl neustále strachy bez sebe při pomyšlení na její smrt, ale teď si už dovolil cítit k ní lásku. Nemusel se už tak urputně chránit, což oběma škodilo.

Jeho první reakcí na dotek bezpodmínečné lásky bylo to, že zavolal Philovi a řekl mu, že může Alison navštěvovat v nemocnici nebo doma, kdykoli bude chtít. Alison byla nadšena a Phil málem nemohl uvěřit Paulově proměně. Jak se vztah obou mladých lidí prohluboval, Paul byl stále vstřícnější. Uvědomil si, že Alisonino štěstí je mnohem důležitější než to, že ji tak úzkostlivě ochraňuje.

Stalo se něco zázračného. Jak láska mezi Philem a Alison rostla a Paul dokázal tu svou vyjadřovat svým chováním, Alisonin imunitní systém nabral na síle. Láska se pro ni stala životně důležitým lékem v boji proti smrtelné chorobě.

O týden později se Paul objevil znovu a provedli jsme druhou regresi. Tentokrát byl ženou z 19. století, manželkou rybáře. Žili na pobřeží Nové Anglie. Jeho život opět naplňoval strach a hrůza.

„Tentokrát se mi už nevrátí."

„Kdo se nevrátí?"

„Manžel. Vyplouvá na tyhle dlouhé cesty - někdy je pryč celé měsíce - a já jsem si jistá, že se nevrátí."

„Už na podobných výpravách byl?"

„Ano."

„A vrátil se z nich?"

„Ano."

„Tak proč by se neměl vrátit tentokrát?"

„Protože tentokrát je mrtvý. Cítím to." Mocně zalapal po dechu. „Moje přítelkyně se mě snaží rozveselit - mají taky za manžely rybáře - ale nedaří se jim to. Sílím strachy."

Jeho strach byl tak hmatatelný, že jsem se zeptal, jestli se nechce vrátit do přítomnosti. Zvedl ruku. „Počkejte. Přišla zpráva." Začal kvílet. „Člun se převrátil. Nad všemi muži na palubě se zavřela voda. Měla jsem pravdu. Je mrtvý. Můj miláček je mrtvý. Už nemám proč žít."

Truchlící žena z Nové Anglie rychle propadla depresi. Přestala jíst, nemohla spát a brzy zemřela, protože jí puklo srdce. Její duše opustila tělo, ale dlouho prodlévala a sledovala, co se bude dít. Zemřela týden před manželovým návratem do města. Zachránili ho jeho dva kamarádi a pak se všichni pomalu zotavovali u jedné vdovy po farmáři, než nabrali síly k návratu.

Manželem té ženy (Paula) byla v onom životě Alison.

Při debatě o životě ženy z Nové Anglie se vyskytlo nové téma: trpělivost. Zena věděla, že kdyby byla počkala a nezoufala si - a v důsledku toho se sama nezabila - zase by se s manželem shledala a byla by šťastná. Když jsem Paula vrátil, pochopil, že se mu nedostávalo trpělivosti ani v jiných životech. Ten Paul, který zemřel při autohavárii, vlastně svou lásku znovu našel - tady, v tomto životě, v podobě své dcery. Kdyby byl věděl o následných životech, možná by nepil a nezavinil by si svou smrt a prožil by naplněný život v očekávání návratu své milované. V tomto životě si uvědomil, že kdyby se tolik nepletl Alison do života, kdyby jí nechal volnost a nekladl překážky její lásce, možná by se její rakovina tak nerozšířila. Měla by asi víc energie a vůle proti ní bojovat. Myslel si však, že ani teď ještě není pozdě.

Následující sezení začalo dobrou zprávou: Alison se cítila lépe. Lékaře to povzbudilo. Všechny ty rozdílné způsoby - standardní léčba, holistický přístup, Philova přítomnost a Paulovo změněné chování - jako by fungovaly. Paul mi řekl, že Alison předešlého večera objal, pevně a láskyplně, a řekl jí, že ji miluje. Objala ho taky, sdělila mu, že ho taky miluje, a propukla v pláč. „A co víc," usmál se Paul, „objal jsem dokonce i Phila. Ale neřekl jsem mu, že ho miluju." Byl to pro něj významný okamžik a připisoval ho regresi. Požádal mě, ať ho znovu zavedu zpátky.

Před několika stoletími žil Paul ve starověké Indii jako dívka z nejnižší kasty. Alison byla v tom životě její blízkou přítelkyní. I když nebyly příbuzné, „byly si blízké, ne-li bližší než sestry". Jedna na druhé citově lpěla, sdílely spolu všechny myšlenky a přání, radost i bolest. Protože se nacházely na nejnižší příčce společenského žebříčku, měly těžký život, ale zvládaly ho, protože si dennodenně pomáhaly.

Pak, pokračoval Paul hořce, se Alison zamilovala. Ten mladík, ve kterém Paul poznal svou vlastní ženu (Alisoninu matku) z tohoto života, byl z vyšší kasty, ale přesto si spolu začali. Paul Alison varoval před hroznými následky, bude-li s oním mladíkem přistižena. Alison prohlásila, že její „sestra" jen žárlí, a začala se po vesnici chlubit tím, že ji mladík miluje. Jeho rodina se o vztahu dověděla a mladíkův otec Alison zabil, protože zneuctila jeho kastu. Ta ztráta Paula zničila; zatrpkl, truchlil a hněval se po celý zbytek svého krátkého života.

Když se v tomto minulém životě vznášel nad svým tělem, dokázal jej spojit se současným životem i s těmi, které si pamatoval z prvních dvou regresí. Opakující se model traumatické ztráty lásky, která zahynula, ho přivedl k současným obavám a přehnaně ochranitelskému chování. Taky poznal cenu trpělivosti. I ve svém indickém životě se stranil radostí a potěšení, kterých si mohl užívat, kdyby věděl, že se Alison vrátí, a to ne jednou, ale mnohokrát. Získal ještě další ponaučení: je zde nebezpečí ukvapených úsudků, pošetilost prožívání bez schopnosti podívat se na věci z odstupu a někdy i smrtelné riziko ztráty

sebeovládání. Učil se netrápit se obavami ze smrti a ztráty. A hlavně pochopil, že největší hodnotou je láska, která má léčivé účinky. Láska je absolutní, uvědomil si, a čas ani vzdálenost ji nemohou zmenšit. Může být zatemněna strachem, ale její jas se nikdy neumenší. Strach zatemňuje mozek, láska otevírá srdce a rozhání obavy.

Uvažoval jsem nahlas, jestli Paula posunout do budoucnosti, ale dlouho jsme se k tomu nemohli odhodlat. Ani jednomu se nám nechtělo dívat se do budoucnosti jeho současného života - on by nesnesl pomyšlení na to, že leukemie Alison nakonec třeba přece jen přemůže, a já jsem se obával, že strach z Alisoniny nemoci by jeho „vzpomínky" z budoucnosti zkreslit. Nakonec jsme se rozhodli, že když se místo do budoucnosti tohoto života podívá do jiného života, který ho ještě čeká, nebude to tak riskantní. A tak jsme se při našem posledním sezení vypravili právě tam - do jednoho z jeho budoucích životů.

Šlo o neobvyklou progresi, protože Paul neviděl souvislý příběh, nýbrž sérii tří fotografií, jako při promítání diapozitivů. Ty záblesky však byly živé a naplněné silným citem. Viděl se v tomto životě jako starší, úspěšný a plný vděku za to, že jeho dcera byla vyléčena. Viděl Alison živou a v pořádku ve věku sedmašedesáti let v budoucnosti jejího současného života. Viděl i sám sebe narozeného v podobě Alisonina vnuka, kterého její budoucí rodina přivítala s láskou a radostí. (Když jsem se ho zeptal, jak daleko je tento snímek v budoucnosti, odpověděl: „Čtyřicet sedm let." Znepokojilo mě, že to znamená Paulovu bezprostředně hrozící smrt v jeho přítomném životě, ale on neměl s takovými počty žádný problém. Zapomínal jsem, že v této situaci je minulost, přítomnost a budoucnost jedno.) Pak jsme diskutovali o jeho progresi.

„Nezdá se vám, že tyto epizody jsou splněním vašeho toužebného přání?" zeptal jsem se.

„V žádném případě. Mohly by být. Teď, když to říkáte, chápu, proč si to myslíte, ale to, co jsem viděl, nebyl výplod mé

fantazie. Já jsem takové vize nikdy předtím neměl. Působí velice reálně."

To, že se viděl jako Alisonin vnuk, dodalo jeho víře na důvěryhodnosti, ačkoli podle mého byly ty vjemy trochu moc „dokonalé". I kdyby se vztah Alison plus její vnuk dal vysvětlit jeho intenzivní touhou získat její lásku v přítomnosti. On však prostě věřil, že jsou ty výjevy skutečné, a na ničem jiném nezáleželo.

„Můj příští život by nebyl možný, kdyby se Alison neuzdravila," prohlásil.

Tá věta mě zarazila. Alison byla pořád velmi nemocná - zlepšení, jaké u ní nastalo, bývá ničivě prchavé - a já jsem si říkal, co bude s Paulem, jestliže přece zemře. Možná se opravdu naučil trpělivosti, říkal jsem si. Možná bude stačit, že ví, že se s ní zase v budoucím životě setká. Nebyl důvod otřást jeho vyrovnaností. Byl z něj teď úplně jiný člověk než ten elegán s nenávistí k sobě samému, se kterým jsem se setkal při první návštěvě. A kromě toho to, co viděl, byla pravda.

„Možná by se jí bez vás neudělalo lépe," podotkl jsem.

Polekalo ho to. „Jak to myslíte?"

„Tak za prvé jste se rozhodl neplést se Alison do jejího vztahu s Philem, takže ji mohl navštěvovat a ona se do něj mohla zamilovat. Za druhé jste se přestal brzdit a projevil jí svou lásku otevřeně a naplno. Bylo to přínosem i pro vás, ale tahle dvojitá láska možná nejvíc pomohla hlavně jejímu imunitnímu systému v boji s rakovinou. Já aspoň věřím, že tomu tak bylo."

„Spolu s léky," poznamenal.

„Samozřejmě. Ale ty by nezabraly, kdybyste se vy nezměnil."

„A já jsem se změnil díky vám."

Měl jsem zvláštní pocit, když jsem ho slyšel tak pokorného. „Já jsem vám jen ukázal cestu. Nejdůležitější je uvědomit si, že jste si procvičil ten nejdůležitější ze všech znaků člověka: svobodnou vůli."

Paul si mohl vybrat, že zůstane tvrdohlavý a neoblomný. Mohl se taky rozhodnout, že odmítne terapii formou návratu do

minulých životů. Pak by nic nepochopil a nepronikl by do svého problému. Kdyby byl zůstal zatvrzelý, diktátorský nebo netrpělivý, Alisonin stav by se možná nezlepšil. Místo toho si vybral cestu odvahy, cestu lásky.

V následujících měsících, s Philem a Paulem smířeným s ostatními členy rodiny, kteří byli na Alisonině straně, zhoubná nemoc ustoupila. Leukemie jako by zmizela, právě tak, jak to Paul viděl ve svém budoucím životě. Ten život vrátil klid jeho životu přítomnému. Snad i jeho optimizmus a jistota spolu s jeho láskou Alison pomohly.

Paulův příběh demonstruje, jakou zásadní roli hraje trpělivost na naší cestě k nesmrtelnosti. Vnitřní klid je bez trpělivosti nemožný. Zmoudření vyžaduje trpělivost. Duchovní růst předpokládá zvládnutí trpělivosti. Trpělivost umožňuje, aby se osud rozvíjel a postupoval svým vlastním neuspěchaným tempem.

Jsme-li netrpěliví, trápíme sebe i druhé. Vynášíme ukvapené soudy a jednáme bez ohledu na následky svého počínání. Naše rozhodnutí jsou vynucená a často nesprávná a my za ně musíme přehnaně platit.

Paul se mohl vyhnout tomu, aby mu v minulých životech puklo srdce či aby zemřel předčasně, kdyby býval byl trpělivější. Trvalo mu to až do tohoto století, až do dnešní doby, než pochopil, že jeho současný život a všechny ty, které ještě přijdou, budou harmoničtější a naplněnější, pokud se nebude snažit popohánět řeku času.

7. KAPITOLA

Emily, Joyce, Roberta a Anne: Nenásilí

Třicetiletá žena jménem Emily, která byla v jednom z minulých životů příslušnicí kočovného kmene ve Střední Americe, zahynula ve vlně bahna, kterou vyvolalo zemětřesení v roce 1636. Její zoufalý manžel se ji všemožně snažil zachránit, ale jeho úsilí bylo marné. Pro ni tak skončil život plný těžkostí. Kmen trávil většinu času hledáním vody, a Emily, když jsem ji vrátil do doby před smrtí, si pamatovala jen nekonečnou dřinu. Síla přírody byla v jejím životě stále přítomna. Emily trávila dny v neustálém strachu nejen o svou vlastní bezpečnost, ale i o bezpečnost dalších sedmdesáti lidí kmene.

V současném životě měla Emily hrůzu z toho, že ji postihne zemětřesení, uvízne ve výtahu nebo půjde do vězení. Na jednom semináři mi řekla, že její manžel, dcera (která byla v dřívvějším životě její sestrou - opět vidíme, že ti, kdo jsou dnes pro nás nejdůležitější, se často objevují i v našich minulých životech) a její současná sestra byli také členy jejího kmene. A zase se o ně bála jako tenkrát. Události 11. září ji traumatizovaly - horší „zemětřesení" si nedovedla představit. Velice těžce onemocněla, sotva dokázala vyjít z domu.

Když na semináři vyprávěla svůj příběh, rozplakala se tam další žena, Joyce, a já jsem se zeptal, co ji tak dojalo. Řekla, že měla několik živých a podrobných snů o 11. září, a to v noci 10. září. Hned od počátku semináře ji Emily velice přitahovala.

Neseznámila se s ní ale a nevěděla proč, avšak po celé ty dva dny byla v její blízkosti, aniž by na ni promluvila. Teď už věděla proč a taky věděla, proč ona sama, podobně jako Emily, má strach vyjít z domu na ulici. Joyce byla úspěšná žena, jejím oborem byla práce s veřejností a její firma měla pobočky po celém světě. Od 11. září však nedokázala navštívit pobočky mimo New York a její podnikání tím trpělo. Obě ženy se objaly, protože jedna u druhé našla útěchu.

V Emilině případě to byla síla přírody, která způsobila trauma přetrvávající mnoho staletí. V případě Joyce bylo násilí způsobeno člověkem, a možná by v ní jeho následky přetrvaly až do budoucích životů, kdyby se její strach nepodařilo zmírnit psychoterapií. Jejich příběhy mám pořád v paměti, protože se mi násilí hnusí. Podle mě je to nejděsivější mor naší planety. Je-li násilí přírodního charakteru - hurikán nebo zemětřesení - musíme je přijmout a stavět se k němu tak, že se snad děje z nějakého důvodu. Avšak násilí páchané našima vlastníma rukama a z naší vlastní vůle, ať už proti jiným lidem nebo samé planetě, nás staví do nebezpečí jako jednotlivce i společnost. Ovládnutí hněvu je prvním krokem, jak násilí zabránit. Jak jsme viděli ve 2. kapitole u George, nebýt regrese, klidně by mohl ublížit někomu z práce nebo z rodiny, protože nejhorší důsledky násilnického chování často mohou dopadnout právě na členy rodiny, na přátele nebo spolupracovníky. Znám desítky dalších podobných případů lidí, kteřÍDáchali násilí nebo byli v minulých životech jeho oběťmi a v pozdějších životech včetně toho současného museli prožít jeho následky na sobě nebo na ostatních.

Robertu ke mně poslal její manžel Tom, osmatřicetiletý účetní na volné noze, který se úspěšně živil prací pro malé firmy. Setkal jsem se s ním na jedné dobročinné akci ve prospěch nemocnice Mount Sinai. Roberta byla o šest let mladší než on, také velmi úspěšná, pracovala jako zástupkyně šéfa oddělení pro styk s veřejností jedné velké letecké společnosti. Jednoho jasného zimního rána se u mě objevila s Tomem po boku.

Měla kudrnaté blond vlasy, které ve světle ordinace jen zářily a dodávaly oválnému obličeji vzhled Zlatovlásky, ale nevypadala dětsky, protože v modrých očích jsem viděl pronikavý, moudrý pohled a plné, smyslné rty měla nalíčené světle červenou rtěnkou. Byla štíhlá a ruku, kterou mi podala, měla hebkou.

Tom mi řekl, že se jim nedaří počít dítě, a já předpokládal, že je sem přivedly psychologické důsledky tohoto nezdaru. Jenže jsem se mýlil.

„Tom mě opustí," vyhrkla hned, jak za manželem zapadly dveře a já jsem dopsal její údaje. Když jsme se ale potkali na té dobročinné akci, Tom mi řekl, že „žije jenom pro ni", což by určitě neprohlašoval muž, který hodlá pustit svou ženu k vodě.

„Proč si to myslíte?" zeptal jsem se. „Řekl vám něco v tom smyslu? Naznačil nějak, že -"

„To ne," přerušila mě rychle. „Nic takového." Odmlčela se, kousala si nehet a zahanbeně se na mě podívala. „Prostě to vím."

„Máte nějaký objektivní důkaz? Nebo je to jen vnitřní pocit?"

Pokrčila rameny. „Asi vám to bude připadat jako výmysl, ale je to tak skutečné, pronásleduje mě to. Nemůžu spát. Na nic jiného nemyslím."

„A když o tom s Tomem mluvíte?"

„Tak mi říká, ať neblázním. Už jsem se ho na to přestala ptát, protože by si myslel, že jsem blázen nebo paranoik, a o to dřív by mě opustil."

Takové myšlení „v bludném kruhu" je běžné u pacientů, kteří ztratili kontakt s realitou. „A tak jak se k němu chováte?"

Upřela oči do země. „Většinou na něm visím, i když si myslím, že to nemá rád. To mě pak naštve a zase ho odstrkuju. Oba nesnášíme, když jsem na něm závislá. Říká, že bych mu měla věřit, mít v něj důvěru, mít důvěru v nás oba. Vím, že bych to tak měla dělat, ale nedokážu to."

„A co Tom, když mu řeknete, že to nesvedete?"

„Nic. Nejhorší je to jeho mlčení." Viděl jsem, jak se chvěje, přestože hlas měla pevný. Očividně prožívala nějakou hlubo-

kou emoci. „Je to hodný člověk. Když jsem šťastná, je i on šťastný, ale když jsem smutná, přenáší se to i na něj."

„A když se naštvete a odstrčíte ho?"

„Myslím, že se taky zlobí, ale nerad to dává najevo. Většinou se snaží mě z mé špatné nálady dostat - rozveseluje mě, jako bych byla nějaký citový invalida nebo mrzák."

„Řekl mi, že nemůžete otěhotnět," podotkl jsem.

Zesmutněla. „Ano."

„Už jste byli u doktora?"

„Samozřejmě. Na žádném z nás neshledal nic v nepořádku."

„A co umělé oplodnění?"

Tohle bylo bezpečné téma. Hlas se jí zklidnil. „Je to jedna z možností, ale zatím to nechceme udělat, dokud nám doktor neřekne, že je to naše jediná možnost. Já jsem na hormony hodně citlivá. Když vidím včelu, mám hrůzu z alergické reakce na žihadlo."

„A co adopce?"

„Totéž: je to jedna z možností. Krajní řešení. Já chci *jeho* dítě."

„A on chce vaše?"

„Stoprocentně."

„Vedete zdravý sexuální život?"

Začervenala se. „Velice."

„To je dobře." Chvilku jsme mlčeli. Asi jsem se usmíval, protože na mě upřela pronikavý pohled a najednou se rozzuřila.

„Co je tady tak k smíchu?"

„Oba se snažíte mít dítě. Váš sexuální život je… velice zdravý. On vám v nejmenším nedává najevo, že by vás chtěl opustit. Od Toma vím, že žije jenom pro vás. Proč mu to nevěřit?"

„Protože mám ten strach," vydechla přiškrceně.

„Strach z čeho?"

„Že mě opustí." Začala plakat.„Nic horšího si nedovedu představit."

Byl to klasický důvod pro regresní terapii. V Robertině životě nebylo nic, co by nasvědčovalo, že bude opuštěna někým, koho miluje, ale její hrůza byla tak veliká, že bylo jasné, že v některém předchozím životě ji někdo opustit musel. Milovala Toma vroucně a on to věděl. Její chování a slzy byly v souvislosti s tím, co jsem o jejich vztahu věděl, úplně nesmyslné. Řekl jsem jí, že možná najdeme zdroj jejích obav v jiném čase, v jiném životě.

„Ach," vzdychla, „kdyby se to podařilo, bylo by to úžasné!"

Brzy se dostala do hypnózy a netrvalo dlouho a našli jsme spojnici.

„Je rok 849," prohlásila s obrovským smutkem, „rok, kdy jsem zemřela. Bydlím v pěkném domku, jednom z nejhezčích v našem městečku. Mám manžela, kterého velice miluju - nade všecko - a jsem ve čtvrtém měsíci těhotenství. Cekáme první dítě. Je to nelehké těhotenství. Často mi bývá špatně a práce mě vysiluje. Jenom když ležím, tak je mi dobře."

Přes tvář jí přeletěl výraz úzkosti, zakryla si oči dlaněmi. „Někdo se na nás chystá zaútočit. Městské hradby obléhá nepřátelská armáda. Všichni obyvatelé, muži i ženy, jsou připraveni k obraně." Rozplakala se. „Já jsem slabá, nemůžu bojovat. Manžel mi říká, že musím zůstat doma, a kdyby viděl, že se bitva vyvíjí špatně, vrátí se pro mě a odveze mě na jih do vesnice svých předků. Prosím ho, aby to udělal hned, ale on říká, že musí bojovat. Je to jeho povinnost."

„Co vy na to?" zeptal jsem se.

„Jsem smutná. Hrozně smutná. Kdo se o mě postará?"

Prožívá očividně silnou úzkost. „Chcete přestat s regresí?"

„Ne. Pokračovat."

V hluboké hypnóze začala ztěžka dýchat a tělo měla křečovitě napjaté.

„Je pryč," řekla mi. „Slyším křik a vřavu bitvy. Přecházím sem tam, čekám u dveří. Mám strach, bojím se o své nenarozené dítě. Dveře se rozletí. ‚Díkybohu,' říkám, ale není to manžel, jsou to útočníci. Popadnou mě. Jeden z nich mě sekne mečem.

A znovu. Zasáhne mě do břicha. Dítě umírá. Padám. Všude plno krve. Další máchnutí mečem, ťal mě do krku." Přidušeně se rozplakala., Jsem mrtvá."

Když jsem ji vrátil zpět, zděšeně se na mě podívala. „Můj manžel," vyhrkla. „To byl Tom. Můj Tom. Moje láska. Nechal mě tam napospas smrti."

Jako by najednou zapadlo slunce.

Jak jsme viděli u ostatních případů, současní příbuzní pacientů se objevují v minulých životech, ale jejich vztah k dotyčnému je často změněn. Dcera se může stát babičkou, otec sestrou, bratrem nebo dítětem. Ze svých vztahů se učíme. Lidé se zase společně vracejí a znovu a znovu řeší problémy a učí se lásce ve všech podobách.

Někdy jsou vztahy stejné, jak jsme viděli v Robertině případě. Její manžel Tom z tohoto života byl jejím manželem i v 9. století a opustil ji - ale opustil ji opravdu? Uvažoval jsem, jestli by bylo možné vrátit Toma do stejné doby a na stejné místo a zjistit, co se s ním ten den stalo. Proč ji opustil? Jaký byl jeho život po smrti těhotné manželky? V současné době doprovázel Robertu na naše sezení, čekal v předpokoji, až skončíme, a občas jsme si ke konci povídali všichni tři. Teď jsem ho zavolal dovnitř a oba souhlasili s Tomovou regresí, i když jsme věděli, že Tom se mým klientem nestane. Už dříve jsem pracoval s dvojicemi, které sdílely minulé životy, a tentokrát mě obzvlášť zajímalo, jaká by byla Tomova verze těchto událostí. Kdyby Roberta věděla, že ji tenkrát neopustil, možná by se zbavila strachu, že ji opusí teď. Museli jsme ale s Tomovou regresí pár týdnů počkat, protože měl zrovna nějakou práci mimo město.

Roberta přišla následující týden. Regrese nám nedala moc práce.

„Jsem v Paříži. Je léto. Jsem mladá - asi pětadvacet - a moc krásná. Chci si jen užívat, ale nemůžu. Bydlím s babičkou. Poznávám ji. Je to Tom."

Řekla to bez sebemenšího překvapení, a přestože to, co viděla, bylo jasné a živé, nebyla Roberta zdaleka tak rozrušená jako při první regresi.

„Babička mě vychovávala od dětství, kdy moji rodiče zemřeli, ale teď se o ni musím starat, protože je nemocná a je jako věchýtek. Taky mě komanduje. Udělej to, udělej ono. Nemáme žádné peníze, všechno musím dělat sama: nakupovat, uklízet, vařit a převlékat babičce zapáchající oblečení, protože se neudrží čistá."

Nakonec promluvila s jakýmsi zápalem. „To je nespravedlnost! Neměla bych dennodenně dělat jen tohle! Mladá dívka potřebuje v životě i nějakou tu radost!" Spiklenecky se ke mně naklonila. „Utíkám. Utíkám k svému příteli Alainovi. Ten se postará, aby mi bylo dobře."

Skočila dopředu v čase a není jasné, jestli se další vzpomínky týkaly doby bezprostředně po jejím útěku z babiččina bytu, nebo to bylo později,,

„Babička je mrtvá! Když jsem byla pryč a popíjela, chodila po kabaretech, tančila a milovala se, tak zemřela. Našla jsem její tělo, když jsem se vrátila domů. Vypadá to, že zemřela hlady, protože byla opravdu vyzáblá. Nikdo ze sousedů ji neslyšel křičet, takže je těžké říct, kdy zemřela, ale muselo to být nedávno. Ještě nepáchne, tedy aspoň ne víc než obvykle. Ale je to smůla. Nechává mě tady v hrozné situaci. Budu mít dítě a nemám žádné peníze, ani centim. Nejsem si ani jistá, kdo je otcem. Alain mi řekl, že pokud je to jeho, bude mi platit, ale musela bych to dokázat. Jenže jak to mám udělat, dokud se dítě nenarodí?"

Nakonec to bylo jedno. Roberta se viděla, jak při porodu umírá; její duše se vznášela nad tělem. Ještě dlouho přihlížela, aby se ujistila, že dítě žije, ať už je otcem kdokoli. Když pak ten život hodnotila, převládajícím pocitem byla vina.

„Milovala jsem babičku," řekla, „nejen proto, že mě vychovala, ale protože byla hodná a chtěla pro mě jen to nejlepší. Ale já jsem byla moc mladá, moc sobecká. Svou svobodu a lásku

jsem stavěla na přední místo, nehleděla na její potřeby. Kdybych chtěla, mohla jsem zvládnout obojí, ale já jsem ji dokázala jen opustit a -" Znenadání se odmlčela.

„Vidíte souvislosti," poznamenal jsem. Nechtěl jsem jí napovídat, ale věděl jsem, že si obě regrese skutečně spojila.

„Ovšem! Já jsem ji opustila, protože mě opustil můj manžel tisíc let předtím. V Paříži byla mou babičkou, ale i Torném, mým manželem, který mě nechal zemřít opuštěnou. Byla to pomsta!"

Třetí regrese, kterou jsme provedli za týden, nám ukázala jinou stránku stejného tématu násilí a opuštění. Tentokrát byla pákistánskou dívkou a bydlela v malé dřevěné chýši někdy před pěti sty lety. Matka jí zemřela, když jí bylo jedenáct, a stejně jako v Paříži na ní zůstalo břímě vaření, uklízení a dalších jednotvárných a únavných povinností, i když tentokrát měla otce a bratra, kteří jí mohli pomoct.

„Oni mě bili," vyprávěla. „Když jsem udělala něco špatně - když jsem jim včas nevyprala oblečení nebo když jim nechutnalo moje jídlo - řvali na mě a jeden nebo druhý mi jednu vrazil. Někdy se do mě pustili oba najednou."

„Proč jste tedy neodešla?" zeptal jsem se. „Proč jste neutekla?"

„Potřebovala jsem je kvůli jídlu a kvůli bydlení." Otřásla se. „A taky jsem se bála, co by se mnou bylo, kdybych utekla."

„Ještě něco?"

„Já... já jsem je *milovala."*

Její odpověď mě překvapila. „Opravdu? Proč?"

„Protože nemohu za to, co dělali. Nakonec, moje matka je opustila tím, že zemřela. Dva moji další sourozenci zemřeli ještě před ní. Byla to zlá doba, temná. Nebyly žádné zákony. Oni byli jediní, kdo se museli starat o obživu, což znamenalo, že byli každý den vystaveni násilí, hrozilo jim, že je někdo zabije. Ta nemoc, co sklátila matku, mohla postihnout kohokoli z nás. Nemohli nijak ovlivnit to, co se stane, neovládali přírodu, lid-

stvo, osud." Zavrtěla hlavou. „Být v té době mužem, nemít žádné peníze a žádnou naději - to bylo hrozné."

„Takže vy jste tam zůstala kvůli nim, ne z nouze," řekl jsem.

Bylo to vysvětlení, na které nepomyslela, ale byl jsem si jistý, že by na ně přišla sama. „Ano."

„Co se stalo potom?"

„Přestali mě bít. Jednoho dne prostě přestali. Otec pak brzo zemřel, ale bratr zůstal a vzal si mě k sobě, když se oženil. Nakonec jsem si našla muže, který mě měl rád, a odstěhovali jsme se. Byl hodný a vedli jsme na tu dobu a místo normální život."

„Zemřela jste šťastná?"

Vzdychla. „Zemřela jsem spokojená."

Při hodnocení si uvědomila, že všechny tři regrese - a hlavně ta první - vysvětlily, proč se tak bála, že ji Tom v tomto životě opustí, ale věděla to mozkem, ne srdcem, a zůstávala stísněná.

„Zítra Toma uvidím," řekl jsem. „Možná mi dokáže pomoct."

Přišel v obavách. „Dělám to kvůli Roberte," řekl, „abych ji pochopil, ne sebe."

Abych zabránil zkreslení, řekl jsem Roberte, ať se Tomovi nezmiňuje o žádných podrobnostech ze svých minulých životů. Slíbil jsem mu, že bude muset absolvovat jen jedno sezení, pokud se sám nerozhodne přijít znovu.

„Ani náhodou," odpověděl s ostražitostí vůči všemu mystickému, která je běžná u účetních, právníků a lékařů, jejichž analytické myšlení žádá přesné vysvětlení. Proto mě trochu překvapilo, když se během několika minut dostal do hlubokého tranzu.

„Povedu vás do minulého života, kdy jste s Robertou byli spolu," sdělil jsem mu a vzpomněl si na Elizabeth a Pedra ze své knihy *Jen láska je skutečná,* kteří si také vzpomněli na společné minulé životy. Jejich prostřednictvím jsem objevil skutečnost, že se spřízněné duše setkávají mnohokrát, a později jsem to viděl i u dalších klientů.

Téměř okamžitě se Tom prohnul v zádech, jako by ho někdo nebo něco udeřilo. „Musím odsud!" křikl zoufale.

„Kde jste?"

„V bitvě. Jsme obklíčeni, napadeni z boku. Má ubohá žena! Nechal jsem ji samu a slíbil jsem —" Oči měl zavřené, ale zvedl ruce, jako by mával sekerou nebo mečem. „Vysekám se ven! Ona mě *potřebuje*!" S výkřikem ruce zase spustil; napětí ve svalech polevilo a dlaně bezvládně spočinuly v klíně. „Pozdě," zašeptal. „Už svou ženu nikdy neuvidím, nepoznám své dítě." Jeho posledními pocity byly vina a smutek. Když jsem ho vrátil do přítomnosti, řekl mi, že už nikdy Robertu neopustí.

Když Roberta přišla na další sezení, byla spokojená a usmívala se; opět vysvitlo slunce. Očividně se s Tomem bavili o svých zážitcích z 9. století.

„Vím, proč mě nepřišel zachránit," řekla. „Opustil mě, to ano, ale ne proto, že by chtěl, to by na mě v okamžiku smrti nemyslel." Rozesmála se. „No, už je moc starý na to, aby bojoval za vlast, a tak doufám, že mi to v tomhle životě nehrozí. S vaší pomocí, pane doktore, je teď jasné, proč jsem se tak bála, že mě opustí, a taky je jasné, že když říká, že mě miluje, tak to myslí vážně. Zamilovaní lidi se nechtějí opouštět, že ne?"

Roberta dokázala pustit z hlavy strach z opuštění, svou nejistotu a pochyby o Tomovi. Uvědomila si, že násilí není nezbytně součástí každého života a že si může svobodně vybrat lásku místo strachu. Tato volba byla klíčovým tématem či modelem v mnoha jejích následujících regresích a viděla ji u mladé pákistánské dívky, která si zvolila, že bude svého otce a bratra raději milovat než je nenávidět nebo se jich bát, i když se k ní chovali hrubě.

Před Robertou a Tomem zůstala poslední překážka: jejich neplodnost. Mohla by ji vysvětlovat ztráta dítěte v 9. století nebo Robertino úmrtí při porodu ve Francii. Roberta však chápala, že se tyto události už odehrály a stejně jako problém opuštěnos-

ti už se pravděpodobně v tomto ani v budoucích životech nebudou opakovat.

Rozhodl jsem se Robertu posunout do blízké budoucnosti, aby to mohla co nejlépe pochopit. Jako vždy dosáhla rychle hluboké relaxace a brzy pozorovala průběh svého života z vyšší perspektivy. „Vidím dvě možné cestičky," ozvala se,, jednu s dětmi a jednu bez nich."

„Začněte tou bez dětí."

„Taje tmavá a úzká, jalová. Bojím se všeho, hmyzem a hady počínaje a vycházením ven konče. Protože nemůžeme mít děti, Tom mě opustil, a to jen přidává mým strachům. Žádný jiný muž si mě nevybere, a já jsem příliš slabá a ustrašená, abych mohla existovat sama." Otřásla se. „Je to hrozné."

„A cesta s dětmi?" pobídl jsem ji.

„Svět je krásný, plný slunce. Tom je se mnou, jak slíbil. Jsem šťastná, nic mi nechybí."

Na cestě k tomuto šťastnému životu byla schopna úplně odhodit obavy, které přenášela z tolika životů: ztrátu Sivých milovaných a svou vlastní smrt, opuštěnost a zradu. Když jsme pracovali na těchto souvislostech, obličej sejí rozzářil.

„Kde jste?" zeptal jsem se.

„Jsem hrozně vysoko, výš než mraky. Vznáším se. Vznáším se a pozoruju. Je ta krásně. Vzduch je průzračný. Vidím na míle daleko."

„Jste Sama?"

„Ano. Počkat - ne! Dvě holčičky, andílci *moje* děti mě přicházejí pozdravit. Cítím jejich lásku, cítím jejich radost. A miluju je a jsem šťastná!" Odmlčela se a pozorovala svou budoucí duši. „Poznávám je. Jedna je moje babička, žena, kterou jsem nade všecko milovala. Umřela, když mi bylo devět. Ta druhá je moje matka - nemyslím dnešní matka, ale maminka té pákistánské holčičky, kterou jsem byla před pěti sty lety. Objímají mě a já je, a budu vždycky s nimi."

Nemohu nijak ověřit Robertinu vizi, ale líčím doslova, co jsem slyšel. Je to její zážitek a ona opravdu věřila, že se to sta-

ne. Je možné, že Roberta a Tom nikdy nebudou mít děti a že jakákoli představa dětí je jen fantazie - ačkoli by samozřejmě mohli nějaké adoptovat. Důležité je však to, že Roberta pevně věří, že se setká se svými dětmi, a díky tomu víc věří sobě a své schopnosti milovat.

Prošla svou cestu od času násilí do času klidu; pokročila k bodu „nad mraky".

Robertin příběh ukazuje, jaké zlo násilí přináší - ne jen okamžitě, ale i do budoucna, pro budoucí generace, a ne jen pro oběť, ale i pro pachatele. Ti, kdo násilí páchají nebo jím trpí, mohou nést své strachy a průvodní negativní emoce dál, do mnoha a mnoha budoucích životů - dokud jako Roberta nenajdou lásku.

Annin příběh představuje úžasný kontrast k Robertinu, protože ten její začal v budoucnosti.

Dva dny předtím, než ke mně přišla, se probudila ze sna zalitá potem. Byl to další z těch divných opakujících se snů, které mívala; budila se zpocená, jen když ten sen měl hluboký význam. *Tu Anne, která se stala budoucí Anne, vymezily její volby,* slyšela říkat nějaký hlas, ale neviděla nikoho a nevěděla, jestli je to muž, nebo žena. Ten vzkaz jí posílal někdo moudrý, jak mi řekla. Jako by už věděl, co si Anne zvolí, ale ona neměla tušení, o jakých volbách je řeč. Celý život jednala impulzivně a často jen podle momentálních nálad.

Anne bylo čtyřiadvacet, byla baculatá, ale ne tlustá, obrýlená. Vypadala jako holka, která hraje ve filmu pro puberťáky kamarádku hlavní hrdinky. Studentka posledního ročníku architektury, studovala na severu. Jejím cílem bylo projektovat dokonalé bytové komplexy, brát ohled na životní prostředí a umožnit bohatým a chudým společně harmonicky bydlet v krásném prostředí.

Ten hlas její plány znal. Ve snu, který sejí zdál poté, co jsme spolu začali pracovat, jí ukázal budoucnost, kdy Anne už měla vypracovaný projekt. (Bylo to, jako když spisovatel chce na-

psat román a od nějakého posla se dozví, že ho v budoucnosti už napsal.) *Musíš se napojit na tu budoucnost, kde už jsi rozvinula svůj plán, a ne na tu, kde jsi s ním ještě nezačala,* řekl jí ten hlas. Nevěděla, že jsem už začal posílat své klienty do budoucnosti; byla zvědavá, co ten sen znamená v přítomnosti.

Řekla, že překážkou v uskutečnění jejího plánu je strach, že na sebe upoutá pozornost. Když někdo chválil její práci, začala být nervózní. Obvykle odevzdávala nákresy nepodepsané, i když profesoři samozřejmě věděli, čí jsou. Vyhlídka na první cenu nebo dosažení všeobecného uznání ji naplňovala hrůzou. Věděla, že veřejný úspěch by u ní vyvolal záchvat paniky.

Její životní příběh neposkytoval žádné vysvětlení takových reakcí. Mě ale její sny zaujaly, a tak jsem jí navrhl, že se nejdřív podíváme do její budoucnosti, jestli tam nenajdeme víc informací nebo nějaké vysvětlení. Souhlasila. Když se dostala do stavu relaxace a tranzu, vedl jsem ji časem kupředu, abych odhalil, co se stane s jejím projektem obytného komplexu. Sledovala několik nerozvinutých budoucích scénářů. V jednom ani žádný projekt neexistoval. Pracovala ve firmě, ale jen na nějaké průměrné pozici; překreslovala nápady jiných. V druhém scénáři už byl bytový projekt realizován, ale obsahoval jen některé její nápady. Byl nedokonalý, ne takový, jak si ho představovala. Ve vestibulu viděla plaketu se jmény tvůrců. Její jméno na ní nebylo.

Třetí scénář - vítězství! Bytový komplex přesně podle jejího projektu. Její jméno bylo na prvním místě všech výkresů i na plaketě. Už když mi to říkala, vypadala nešťastně. (Byly tam ještě další možné scénáře, ale ne tak výrazné jako tyto tři.)

„Je to ten strach," řekla, když jsem ji vrátil. „Ten strach z uznání, strach z úspěchu. Uvědomuju si, že můžu jít kteroukoli z těchto tří cest, ale ta třetí mě děsí nejvíc. *Nechci, aby na té plaketě stálo moje jméno."*

Ta plaketa ve skutečnosti nezastupovala její ego; byl to symbol představující absenci strachu a dalších záchvatů paniky. Její jméno by tam nebylo, kdyby se bála. Viděl jsem, že aby se mohla vyléčit, budeme se muset podívat do její minulosti.

V první regresi byla Anne chlapcem ve starověkém kočovném národě ve střední Asii. Náčelník jejich nomádské vesnice měl syna, který byl o dva roky starší než Anne, ale neuměl tak dobře jezdit na koni, střílet z luku a ohánět se šavlí jako ona. „Nemá mě rád," podotkla Anne stručně. Náčelníkův syn byl předurčen stát se otcovým nástupcem a starce popuzovalo, že ho Anne neustále překonává. Anne se svými úspěchy nijak nehonosila, ale ony přesto náčelníkova syna víc a víc pokořovaly.

„Konala se jezdecká soutěž pro všechny mladíky z vesnice," vyprávěla Anne. „Byl jsem odhodlaný zvítězit a povedlo se mi to. Celé město, ženy i muži, oslavovali moje vítězství. Opil jsem se a lehl si na louku za vesnicí, že se prospím. Náčelníkův syn se tiše připlížil a podřízl mi krk. Neumíral jsem rychle. Díval jsem se, jak ze mě vytéká krev jako červené víno."

Když jsme pak o tom diskutovali, Anne mi řekla, že netušila, jaké smrtelné nebezpečí její úspěch znamenal. „No ovšem!" vykřikla. „Jak tu teď s vámi sedím, tak je snadné vidět spojnici světského úspěchu s velkou fyzickou újmou. Není divu, že se bojím."

I v dalších regresích následovala kaleidoskopická řada výjevů z minulých životů, viděla model úspěchu, který vyvolával nebezpečí. Jednou byla talentovaným hudebníkem, mužem, kterého zruinoval jeho sok, který ukradl jeho hudbu a vydával ji za svou. V dalším životě byla dívkou z království na Blízkém východě někdy před dvěma tisíci lety. Chlapci, její vrstevníci z nejvyšších kruhů, se učili tajům arkán a rituálům, které byly dívkám zapovězeny, ale Anne je špehovala a naučila se to, co oni. Když se jí chlapci jednou posmívali, jedno takové tajemství vybreptala. „Vidíte," řekla jim, „vím toho tolik co vy." Zaplatila za svou troufalost životem. Řekli to na ni, šla do vězení a zakrátko ji zabili, protože trestem za porušení tabu byla smrt.

Když jsme ty prožitky zpracovávali, Anne dokázala tu rovnici přesně formulovat. Úspěch znamenal násilí. Ocitnout se

v popředí znamenalo trest. Pýcha znamenala smrt. Postupně, po další terapii, už si dokázala uvědomit, že její panický strach z toho, že se stane středem pozornosti, je důsledkem zkušeností z minulých životů, ne něco, čeho se musí obávat v tomto nebo budoucích životech. Ten strach v sobě měla hluboko zakořeněný a zbavovala se jej jen s obtížemi a pomalu. Začala školní práce podepisovat, vytvořila maketa svého bytového komplexu a získala za něj cenu jako za „nejnápaditější projekt". Při přebírání ceny nedokázala jít a proslovit řeč, ale stříbrná plaketa jí stojí doma na krbové římse.

Oba máme představu, v jakých budoucnostech se bude Anne nacházet. Je to pravda, *tu Anne, která se stane budoucí Anne, vymezí její volby.* Už nebývá zpocená, když jí to Mistr přichází připomenout.

8. KAPITOLA

Bruce: Vztahy

Přestože naším hlavním cílem je splynout s duchovním světem, s jedinou duší, v době, kdy máme lidské tělo, je jádrem našeho života vzájemné působení na ostatní, a to fyzicky, citově i duchovně. To, jak tyto interakce zvládáme, hraje velkou roli ve formování naší budoucnosti.

Jedna moje známá, která strávila dospělost v ášramu a vedla duchovní život, si mi postěžovala, že nemohla vůbec meditovat. Při jedné ze svých vlastních meditací jsem pochopil, proč. Potřebovala vyjít do světa, navázat mnohé vztahy, zažít ztrátu a žal, radost a lásku. I přes veškerou duchovnost se měla naučit životně důležité věci.

My všichni máme různé typy vztahů: k sobě, ke své rodině a svým nejmilejším, k lidem, se kterými pracujeme - šéfům, kolegům a dalším zaměstnancům, k našim přátelům, učitelům a studentům. Napříč mnoha našimi životy se jejich těla mohou měnit a může se měnit i náš vztah k nim, ale pořád se učíme, jak jsou takové vazby důležité, protože na svět se vracíme se stále stejnou duší.

Možná jste měli v několika životech stejnou matku. V jiných jste byli její matkou zase vy anebo jste s ní mohli být i v docela jiném vztahu než jen matka a dítě. Časem musíme léčit všechny své vztahy a musíme k tomu použít všech svých dovedností, hlavně empatie, soucitu, nenásilí a lásky. Klíčem každého vztahu je komunikace. Láska a otevřenost jsou v tomto procesu životně důležité, ale stejně důležité je bezpečí, protože pokud nemáte pocit jistoty a bezpečí, žádné smysluplné vztahy, založené na vzájemné komunikaci, nenavážete.

Jak si takové bezpečné prostředí ke komunikaci vybudovat? Především musíme vědět, že existuje mnoho způsobů komunikace - slova, myšlenky, řeč těla, výraz očí a obličeje, dotek - a že každý prvek musí být zapojen. Měli byste taky vědět, že duše toho, k němuž dnes máte nějaký vztah, pro vás možná byla v mnoha minulých životech a po mnohá staletí důležitá, a stejně tak důležitá pro vás může být i do budoucna.

Nedávno jsem měl pacientku, která se hrozila pomyšlení, že vztah se svým tyranským manželem, ze kterého se jí právě podařilo vyváznout, ještě neskončil; uvědomila si, že se ten člověk k ní může vrátit v budoucím životě. „Jak tomu mám zabránit?" ptala se. „Nechci ho už nikdy potkat."

Odpověď zní: Musíte si být jisti, že v sobě nemáte žádné háčky, na které ho znovu ulovíte a přitáhnete k sobě - žádný hněv, násilí, vůbec nic negativního. Pokud se z takového vztahu dokážete vyvázat s láskou, empatií a soucitem, bez myšlenek na pomstu, bez nenávisti a strachu, pak se to podaří.

Můžete si zvolit, že už nikdy nebudete mít nic společného s tou či onou osobou. Můžete mít vazby jen s těmi lidmi, s nimiž cítíte nějakou spřízněnost, jen s těmi, které - řečeno velmi obecně - milujete. V budoucích životech budete pospolu s mnoha svými milovanými, se spřízněnými dušemi, protože fungujete jako jedna rodina duší. Ostatní vás budou muset dohonit, naučit se to, co vy už jste zvládli, než se také budou moci stát členy vašeho společenství duší.

Jeden z nejpůsobivějších příkladů vztahové problematiky v praxi se týká Bruce, který za mnou přišel loni v hrozném stavu. Řekl, že trpí příznaky chronické úzkosti: nespavostí, bušením srdce, náhlými záchvaty vzteku a občas se pořádně opije. Byl to takový nevýrazný muž s vlhkýma očima a rukama a krátkým hnědým ježkem, kterým maskoval počínající plešatění. Mluvil s lehkým středozápadním přízvukem - pocházel z Milwaukee - ale už dva roky bydlel v Miami s Frankem, o patnáct let starším režisérem (Brucovi bylo pětatřicet), který měl nějaké kontakty s jedním

naším oblastním divadlem. Frankova kariéra byla kdysi závratná, ale po sérii propadáků se jeho věhlas snížil a s ním i příjmy, a tak se musel z honosného sídla v Los Angeles přestěhovat do obyčejného domku v Coral Gables. Změnilo ho to, z vtipného a spokojeného muže se stal zatrpklý rejpal, který si své deprese sarkazmem a veřejným ponižováním hojil na Brucovi. Přestože však spolu v poslední době měli jen samé neshody, v soukromí i na veřejnosti, ani jeden nechtěl vztah ukončit.

Bruce byl návrhář kostýmů. Seznámili se, když si ho Frank najal ke spolupráci. Rychle mezi nimi vznikl fyzický vztah. Oba dva to chtěli utajit, a tak žili v Los Angeles odděleně, a společně jen v Miami. Když jsem se Bruce zeptal, proč vůbec s Frankem setrvává, když je tak protivný, jen pokrčil rameny a řekl: „Mám ho rád i tak."

„Ano, ale odstěhovat se přece neznamená, že se musíte přestat vídat. Frank by si potom na vás možná tak nedovoloval," nadhodil jsem. „A to by mohlo zmírnit vaše úzkosti. Jak vás ponižuje?"

„Říká mi před našimi kamarády teplouši a děvko a nutí mě dělat věci, který se mi vůbec nelíbej - myslím při sexu, když jsme sami."

„A vy se nebráníte?"

„Někdy. Teď v posledních měsících víc. A vztek si vybíjím i jinak. Ale většinou si to nechávám pro sebe. Hlavně v posteli."

„Říkáte, že si vztek vybíjíte jinak - když pijete nebo tak? Nadměrně, předpokládám."

„Jsem zlej na barmany a na děvky."

„Mužského rodu?"

„No jasně." Lehce se otřásl, když si představil, že by spal s ženami.

„Vyhledáváte je často?"

„Ne. Jen tu a tam."

„Proč?"

„Když mám plný zuby Frankova ubližování a chci ublížit někomu jinému."

„Fyzicky ublížit?"

Další pokrčení rameny. „Ne. Jen po nich chci, aby dělali to, k čemu Frank nutí mě."

Divný druh pomsty, pomyslel jsem si. „Mohl byste se jich vzdát?" zeptal jsem se. „A nasměrovat svůj hněv k tomu, kdo ho vyvolal?"

Chvilku mlčel. Pak řekl: „Nevím určitě, jestli bych Frankovi dokázal předvést skutečnou hloubku svýho hněvu. Je to moc nebezpečný. Ale za děvkama už nechodím."

„To je začátek," řekl jsem. „Dobrý pro vás."

Vlhké oči spustily vláhu a on sklopil hlavu. „Ne, pro mě špatný."

„Proč ? Zdá se -"

Přerušil mě. „Mám AIDS. Nechci nikoho nakazit."

Několik měsíců měl zdravotní potíže, pokračoval. Měl žaludeční vřed a mateřské znaménko na břiše mu nedávno začalo z nepochopitelných důvodů krvácet. Dostal strach, šel na biopsii, ale rakovina to nebyla, a on se nakrátko uklidnil. Jenže velká jizva, která mu po vyříznutí zůstala, občas nachově zrudla a uronila pár kapek krve. To ho přivedlo k internistovi, který stanovil diagnózu: AIDS. „Spíš potvrzení mých obav než diagnóza," podotkl Bruce. Šel na testy. Diagnóza byla před dvěma týdny potvrzena. Kvůli tomu si sjednal schůzku se mnou.

Řekl jsem mu, že mu můžu pomoct s jeho úzkostí a ve vztahu s Frankem, ale jeho nemoc nevyléčím, i když právě teď se hodně používají „koktejly", které zmírní postup nemoci a přidají pár let života.

Tvářil se velice smutně. „Pár let života navíc je na houby, pokud si ten život nedám do pořádku."

Zeptal jsem se: „Vědí vaši rodiče, že jste homosexuál?"

„Teď už jo. Tajil jsem to před nimi co nejdéle - dokonce jsem jim nalhal, že mám v Kalifornii přítelkyni, a psal jsem jim o ní - ale když jsme se s Frankem přestěhovali sem a začali spolu bydlet, zjistili to."

„A jejich reakce?"

„Šok. Odmítání. Představte si, že se mě ptali, jestli na to nejsou nějaký léky. Asi jim jde hlavně o to, aby se to nedověděli lidi. Nakonec, žijou na Středozápadě a ten je proti zbytku země sto let za opicema." Teatrálně se chytil za hlavu. „Ta ostuda!"

Musel jsem se zasmát.

„Jsou hodní, mají mě rádi - ale o tomhle nevědí ani zbla," pokračoval. „Když přijedu domů na návštěvu, vítají mě s láskou a považujou si mě. To spíš mají problémy s bráchou."

„Vy máte bratra?"

„Já vám o něm zapomněl říct? Jo, Ben je v Milwaukee velký zvíře. První viceprezident v Aetně. Spousta peněz, kamarádů, spousta vlivných známých. Republikáni mu dali čuchnout ke slovu *kongresman* a on začal slintat jak Pavlovovi psi."

„A že má bratra homosexuála - ?"

Pokrčil rameny. „Sbohem, kamaráde. Asi před rokem za mnou přijel na návštěvu a vlastně mě požádal, abych si změnil jméno. Řekl jsem mu, ať mi vleze na záda. Ale on pořád: ‚Možná by bylo dobré, kdybys na čas zmizel. Já se k tobě každopádně hlásit nebudu!' No, to mě dostalo. Jak si to mohl dovolit? Jsem stejně dobrý jako on - lepší - i když se miluju s chlapem. Vyletěl jsem a hnal jsem ho ven. Viděl jsem jen tu jeho prdel, jak se žene naší ulicí."

Pokud byl tohle jeden z jeho záchvatů vzteku, tak mi připadal oprávněný. Řekl jsem mu to.

„To je pravda, ale když se vztekám na Franka nebo pomyslím na Benovy názory, tak vyletím, ať jsem kdekoli a s kýmkoli. Ben je jen vyčuranej sobec, slavný pan pojišťovák. Je mi ho líto a je směšné, že ho chci zabít. *Já* jsem ten lepší a ten, kdo je lepší, v sobě nechová hněv - spoustu zášti."

Jeho záchvaty vzteku se přece jen zdály hodně silné, než aby se daly vysvětlit pouze životními okolnostmi. A i když se mi jeho úzkost vzhledem k diagnóze AIDS zdála přirozenou reakcí, zajímalo mě, jestli jí vždycky trpěl tolik jako teď, jestli mu zasahovala do života.

„Ano," odpověděl, když jsem se ho na to zeptal. „Dokonce už ve škole, kdy jsem neměl jediný důvod být nešťastný - byl

jsem dobrý student, rodiče mě měli rádi a tak - jsem vždycky trpěl pocitem strachu. Teď, když mám skutečný důvod se bát, tak je to horší, ale zase ne o moc."

„Možná to pramení z něčeho, co se vám stalo v minulosti," mínil jsem.

„V dětství? Ne. Jak jsem řekl, mé dětství bylo extrémně normální."

„Ne v dětství," namítl jsem. „Ve vaší dávné minulosti."

Naklonil se dopředu. „Vysvětlete mi to."

Vysvětlil jsem a on souhlasil s regresí. Překvapilo mě, že se dokázal dostat ještě hlouběji, než dokázalo jen pár mých pacientů, a že to, co si pamatoval, bylo tak živé. Myslel jsem si totiž, že si z hypnózy bude dělat legraci, aby se nestal příliš zranitelným.

„Jsem ve starověkém Egyptě. Je to v době vlády slavného faraóna, jehož ctižádostí je stavět chrámy a paláce, které by dokládaly jeho moc a slávu. Chrámy se tu stavěly už před ním, ale tyhle mají předstihnout všechno, co existuje. Já jsem stavitelem, faraón si mě vybral pro práci na dvou projektech: mám postavit svatyni a sloupořadí.

Už jsem se s ním i osobně setkal, když mi líčil své plány. Je to samozřejmě nesmírná čest, že si vybral právě mě, a když se mi to podaří, splní mi po zbytek života každé přání. Když jsem mu řekl, že budu potřebovat pět set dělníků a otroků, nabídl mi jich tisíc. Nebude šetřit výdaji, nebude litovat žádné smrti ve službě nejvyššímu cíli. Ty budovy mají za úkol posvětit jeho výsostné božství a musejí odrážet jeho svrchovanost.

Přesto udělil přísné rozkazy. Svatyně musí být dokončena do sedmi let, sloupořadí o tři roky později. Musíme použít ten nejkvalitnější mramor, ty nejpevnější kvádry. Musíme zajistit, aby hotová stavba hlásala faraónovu slávu navěky.

Je to těžký úkol. Zatím nevíme, jak budeme kamení a mramor dopravovat, když nemáme v dosahu vodu, a kde vezmeme dřevo, abychom mohli kvádry zvedat nahoru. Počasí je i teď v zimě velice horké. Písečné a větrné bouře jsou každodenním

rizikem. Stejně talentovaní architekti a stavitelé, jak se faraón domnívá, budou navrhovat a stavět další chrámy, další sloupořadí. Budeme si bezpochyby konkurovat a předhánět se v tom, kdo získá zásoby materiálu, které jsou určitě omezené, přestože faraón je bohatý.

A je tu ještě jedna překážka. Faraón má bratrance. Už jsem se s ním seznámil. Je to šťoural, pochlebník a neuvěřitelný egocentrik beze špetky talentu a vkusu. Dohlíží na celý projekt. Musíme ho s ostatními architekty a staviteli poslouchat. Jeho slova jsou faraónovými slovy a ta jsou zákon. Bojím se ho. Může všechno zkazit."

A Bruce opravdu zbledl, když o dozorci hovořil. Moc toho muže dolehla dokonce až do ticha mé ordinace. Žasl jsem nad tím, jak spisovně Bruce najednou mluví. Byl to takový rozdíl proti hovorové řeči, kterou běžně používal. Když jsem se ho pak zeptal, jestli byl někdy v Egyptě, ujistil mě, že ne. Historie a cestování po památkách ho moc nezajímaly.

Zavedl jsem ho v minulém životě ještě dál. „Moje obavy se potvrdily," pokračoval. „Do všeho se plete. Podle všeho má ze všech nejméně rád mě. Možná vycítil mou averzi k němu, i když jsem si zakázal projevit byť jenom náznak. Každopádně je mi denně v patách, přichází s nesmyslnými návrhy, mění moje příkazy, stěžuje si, že já a mí druhové pracujeme moc pomalu, ačkoli je to on, kdo brzdí tempo. Vzhledem k termínům, které faraón určil, mě to znervózňuje tak, že určitě vybuchnu. Každý den je pro mě vnitřním bojem, abych zůstal klidný tváří v tvář požadavkům a posměchu, když je nesplním.

Rok po zahájení prací si ten bídák vzal do hlavy, že svatyně bude umístěna vedle jiného chrámu než původního. Když jsem mu připomněl, že je to v přímém rozporu s faraónovými příkazy, vynadal mi před ostatními do hlupáků a měl se k odchodu.

A přišlo to, čeho jsem se obával: vybuchl jsem. Řekl jsem mu, že je hňup a idiot, že je tak tupý jako ty balvany kolem. ‚Pojdme to vyřešit před faraónem,' povídám. ‚On rozhodne, kdo bude mít poslední slovo.'

Faraónův bratranec zareagoval tím nejhorším možným způsobem. Než by se mnou šel do paláce, raději navedl jednoho z mých soků, dalšího stavitele, aby mi otrávil víno, které piju při večeři. Ihned se kácím k zemi, bolest je příšerná, ukládají mě na lůžko. Té noci se do mého stanu vplíží jeden ze strážců a bodne mě do břicha. Umírám okamžitě. Můj poslední pohled zachytí faraónova bídného bratrance, který stojí před mým stanem a chechtá se."

Přivedl jsem ho zpátky, očividně ho to rozrušilo. „Můžete vyjádřit své pocity?" požádal jsem ho.

„To... to místo na břiše, kam mě bodl," vykoktal,, je to samé místo, kde mám jizvu po biopsii, tu ránu, která občas bez zjevného důvodu krvácí."

,, Ještě něco?"

Byl u vytržení z toho zjištění. „Ten dozorce, ten muž, který mě v minulém životě v Egyptě tak trápil, je v tomhle životě můj bratr!"

Přiznal, že hněv je v jeho současném životě tím, co mu působí potíže. Nejprudší vztek vždycky cítil, když se střetl se svým bratrem Benem, který ho nakonec požádal, aby se vzdal své identity, aby se stal neviditelným.

Nemohl jsem se dočkat, a on taky ne, až navštíví další minulý život. Opět to bylo ve starověkém Egyptě, jen v jiné době.

„Jsem kněz, léčitel, jeden z mála těch, které zaměstnávají bohatí a mocní. Naším lékem je arkánum, ne moc obvyklé byliny a masti, které používají světští lékaři. Moje léčivá metoda zahrnuje použití toho, čemu my knězi říkáme virgule. Když se virgule otočí správným směrem, vyzařuje léčivé zvukové vibrace a světelné frekvence. Její použití není nahodilé. Existuje předepsaný sled světla a zvuku, složité pořadí a model, jak se mají virgule směrovat k částem těla. To umění je tajné. Obsahuje energii a světlo a jejich nahromadění, uložení a přenos."

„Kde si tohle zkoušíte?" zeptal jsem se.

Oči mu zazářily. „V tajných komorách chrámů. Ví o nich jen hrstka kněží. Dokonce ani ti, kteří vykonávají domácí práce v chrámech, o těch komorách nevědí, tak dobře jsou zamaskované."

„A jste schopni dělat zázraky?"

„Jistě! Už jsme vyléčili hodně chorob." Naklonil se ke mně. „A dokážeme regenerovat orgány a údy poraněné nebo useknuté v bitvách."

„Pomocí těch virgulí?"

„Ano, právě těch."

„Úžasné."

Četl jsem o léčebných metodách a lékařství ve starověkých kulturách, a přestože jsem o virgulích, které Bruče popisoval, nikdy neslyšel, věděl jsem, že egyptští lékaři tvrdili, že umějí regenerovat údy a orgány, a že zřejmě dokázali zázraky v léčbě cévních chorob, poruch imunity a kožních a mozkových nemocí. V Luxoru je vlastně v jednom chrámu skrytá komora, která se používala jako lékařský sál; její stěny jsou pokryty malbami, které znázorňují lékaře zabrané do práce v těchto oblastech.

Pak jsem viděl Bruce za měsíc. V té době prodělal zápal plic, běžný vedlejší příznak AIDS, a musel do nemocnice. Po návratu byl velmi bledý a vypadal vyčerpaně, ale když jsem mu nabídl, že sezení odložíme, trval na tom, abychom pokračovali.

„Působí na mě léčivě," prohlásil. „Nedokážu přesně vysvětlit proč, ale cítím, že stojím na prahu něčeho životně důležitého. Je zásadní, abych to pochopil, než zemřu."

Raději než vracet ho zpět, i když by to jistě bylo cenné, jsem se rozhodl, že zkusím využít spojení mezi mozkem a tělem a zmírnit jeho fyzické symptomy. „Chci udělat jeden pokus," navrhl jsem mu. „Jste pro?"

„Jistě. Cokoli."

„Tak bych chtěl, abyste si v duchu přehodil role. Vy jste nějaký egyptský pacient a dostáváte světlo a léčivou energii a já chci, abyste tu energii přenesl do svého současného těla a mysli."

Bylo to dejme tomu neortodoxní, ale já jsem to udělal proto, že byl HIV pozitivní a trpěl bolestí v místě, kde mu vyřízli znaménko.

„Kdo bude vaším lékařem?" zeptal jsem se.

„Frank," odpověděl okamžitě. „Má to mezi námi své mouchy, ale přesto všechno mě pořád miluje."

„Frank je s vámi ve vašem egyptském životě," řekl jsem. „Je knězem-léčitelem, vyzná se v tajných vědách. Ať na vás použije své vědomosti."

Bruce zavřel oči a opřel se. Viděl jsem, jak se mu svaly v obličeji uvolnily a trochu se mu vrátila barva do tváří. „Funguje to. Je mi lip."

„Výborně. Váš lékař rozumí práci s virgulemi, zná způsob jejich použití a pořadí světla a zvuku. Toto je nejvyšší rovina léčení. Buďte za to vděčný."

„Jsem," zašeptal. „Ano, jsem!"

Zbytek sezení jsme strávili mlčky. Když Bruce odcházel, řekl jsem mu, ať medituje doma. „To světlo a léčivé účinky tam budou s vámi. Nemusejí být zavřené v této místnosti."

Přišel a nejenže se cítil zdravější, ale porozuměl i dalším věcem. „Můj bratr se mnou byl v obou minulých životech," řekl. „Nejdřív byl dozorce, ale v tom druhém se mnou byl jako kněz-léčitel. A když jste mi řekl, abych se do toho života vrátil a stal se pacientem, byl to Ben, kdo mě nakonec léčil, ne Frank."

„Určitě je to správně. Teď postavte sebe na Benovo místo v obou životech. Promítněte se do jeho těla a do jeho perspektivy."

Několik minut se soustředil, mračil se samým úsilím. Pak otevřel oči a zářivě se usmál. „On na mě žárlí! Jak v minulém životě, tak v tomhle. I když je mocný poradce a politik, žárlí. Je to jeho vlastní trápení, které z něj dělá tak krutýho člověka."

Bruce mi vysvětlil, že i když byl jeho bratr egyptský šlechtic a poradce, nelibě nesl Brucův talent a dovednosti, které neměl a ani se jim nikdy nemohl naučit. Vyrůstal v prostředí absolutních privilegií a moci, a když mu Bruce na veřejnosti vynadal, musel se za to ponížení pomstít.

„Proto ten jed," podotkl Bruče. „To bodnutí nožem bylo navíc. Vedly ho hněv, závist a hanba."

Očividně prožíval intenzivní empatický zážitek. Málokdy jsem viděl pacienta tak dojatého. „A co váš současný život? Co vám bratr závidí teď?"

Odpověď přišla rychle: „Lásku mých rodičů. Možná proto, že jsem byl vždycky takový křehký dítě, věnovali se mi víc než jemu - ‚Ben je tak silný, ten se o sebe postará sám'- a on si to vykládal tak, že mě mají raději, i když si nejsem jistý, že je to pravda. *Tohle* je odhalení. Kéž bych to byl věděl dřív!"

Položil jsem mu klíčovou otázku psychiatra: „Jaké z toho máte pocity?"

„Odpuštění. Láska. On není ten mocný druhý. Je stejný jako já, směsice síly a slabosti. Je to nádhera!"

„Myslíte si, že by to mohl cítit stejně?"

„Ovšem. Když můžu já, může i on, protože jsme stejní. Naučil mě to můj druhý život v Egyptě."

„Můžete ho poučit?"

„Můžu to zkusit."

Ve chvíli, kdy toto píšu, má Bruce za sebou obrovský pokrok. Rána na břiše se mu zahojila, už nerudne ani nekrvácí. I žaludeční vřed je zhojený. Vyříkali si s Frankem své sexuální problémy a přestali se hádat, i když nějaký ten mráček se občas vyskytne. Myslím, že k radostí obou. Prostřednictvím svého minulého života a duchovních zážitků přestal mít strach ze smrti. Na bratra už se nedívá jako na všemocného a uvědomuje si, že něco z tohoto pocitu pramení v jeho vlastních projekcí do Bena. Nejpoučnější z jeho regrese mu připadá nově objevený názor, že hlavním smyslem vztahů je rovnocennost a že toho, kdo dokáže chválit sílu druhého, zatímco slabosti - které máme všichni - odpustit, čeká láska. Teď se s bratrem často vídají a denně jsou v kontaktu.

„Obrátil moji homosexualitu v politické plus," sdělil mi Bruce s šibalským úsměvem. „Teď je z něj ‚liberální republikán.' Ve Wisconsinu nemůžete udělat nic lepšího."

Při jednom z našich posledních sezení mi řekl, že když byl egyptským knězem-léčitelem, někdy dozíral na to, jak ošetřovatel při léčebných obřadech přikládá virgule. Při těchto obřadech spojil sílu léčivých energií, světla a zvuku, která, jak se v dobách starověkého Egypta věřilo, se napojovala na sílu božstev, ale dnes už ví, že je přičítána jen jedinému bohu neboli Nejvyššímu. Bruce ví, že je a vždycky byl nesmrtelný, že všichni jsme navěky vzájemně spojeni a že navždy spočíváme v objetí lásky.

9. KAPITOLA

Patrick: Jistota

Slovo *jistota* slýcháme denně. Finanční jistoty, sociální jistoty - ty všechny jsou důležité. V této kapitole však mluvíme o mnohem hlubší jistotě, *o jistotě svého já:* citové, psychické, o jistotě, která nám umožňuje úplnou interakci s rodinou, partnery, přáteli, s naší společností, s naší civilizací.

Vychází ze sebelásky, z chápání sebe jako duše a z toho, že si uvědomujete, že jste byli přítomni v minulém životě a budete existovat i v budoucích po všechny časy. Opravdová jistota vychází z vědomí, že jste nesmrtelní, že jste věční a že se vám nemůže nic zlého stát.

Léčil jsem už velmi bohaté lidi, kteří jsou nešťastní a nemají vůbec žádný pocit jistoty, ačkoli jsou hmotně zajištěni na celý přítomný život. Jistota totiž nepramení z vlastnictví. Své materiální statky si do dalšího života vzít nemůžete, ale můžete si tam přinést své skutky, své činy a svůj růst - to, co jste se naučili a jak pokračujete vpřed jakožto duchovní lidská bytost. Je také možné, že si s sebou můžete vzít své nadání. Myslím si, že Mozart byl v dřívějším životě už hotový hudebník, což vysvětluje jeho předčasnou zralost v dětském věku v 18. století.

Jistota a sebeúcta spolu navzájem souvisejí, a sebeúcty je někdy těžké dosáhnout, ačkoli bez ní je nemožné mít rád sám sebe. Mnozí z nás přijmou pojetí, kterému nás učí (obvykle nevědomky) naši rodiče, učitelé, přátelé nebo okolí, že jsme nějakým způsobem nedostateční, „nemáme na lepší známku". Zbavíme-li se takových náhledů, můžeme se začít mít rádi. Náboženské tradice, které hlásají „miluj bližního svého", nejsou

přesné. Láska k sobě je základem pro lásku k druhým. Tam začíná opravdová dobročinnost. Máte-li se rádi, šíříte lásku kolem sebe; jestliže lásku k sobě necítíte, vaše energie se, vědomě nebo podvědomě, soustředí na to, aby ji našla, a vy nebudete mít čas na nikoho dalšího.

Sebeláska není sobecká, je to zdravá sebeúcta. Egoista, chvastoun, ten, kdo dělá reklamu sám sobě, slavná zpěvačka a prodavač - ti, kdo si pěstují sebelásku k tomu, aby prodali sami sebe nebo své výrobky - jsou často v srdci nejistí. Muž, o kterém jsem si kdysi myslel, že je to nej vyrovnanější člověk na světě, vzor sebejistoty a sebereklamy na veřejnosti, mi pak mezi čtyřma očima svěřil, že hraje hru „uskoč před autobusem", což znamená, že stojí na nebezpečné křižovatce a snaží se zjistit, kam až může vkročit, aby ho nic nesrazilo.

„A co kdyby vás přejeli?" zeptal jsem se užasle.

„Tak by se svět zbavil jednoho budižkničemu," odpověděl.

Opravdová sebeláska nepotřebuje být v televizi, v rádiu nebo veřejně vystavena. Je to vnitřní stav, pocit, síla, štěstí; je to jistota. Pamatujte si, že duše jsou součástí Nejvyššího, což je láska. Duši máme všichni. Jsme vždycky milováni. A naopak, i my můžeme vždy milovat.

Když za mnou Patrick přišel poprvé, vypadal jako neupravený puberťák - rozcuchané vlasy, nezastřižená bradka, na sobě džíny a bundu, která volala po vyprání, rozšněrované adidasky a špínu za nehty - ve skutečnosti už mu bylo jedenatřicet. Vyzáblý mladík s uslzenýma očima, které pořád odvracel, a mdlým stiskem ruky. Byl to muž, jehož sebeúcta byla mizivě nízká.

Probrali jsme jeho věk, bydliště (Miami), to, že pořád ještě bydlí u rodičů, profesi (účetní u bezvýznamné začínající firmy) a fakt, že je jedináček a svobodný - „panic", prozradil mi a trochu se začervenal.

„Kdo vás ke mně poslal?" zeptal jsem se.

„Rodiče."

„Znám je?"

„Ne. Nevím, jak byste je mohl znát. Otec pracuje na oddělení dopravy v jedné továrně a matka prodává v supermarketu. S takovými lidmi se asi nestýkáte."

Poslední věta zazněla nepřátelsky. Nechal jsem to být, ale museli mít syna hodně rádi, když chtěli zaplatit za jeho terapii. „Tak jak se o mně dozvěděli?"

„Slyšeli vás mluvit v nějakém televizním pořadu a hned řekli: ‚To je ten pravý člověk pro Patricka.'"

„Proč?"

„Protože jsem milovník sci-fi, nebo spíš jsem byl."

„Oni si myslí, že regrese, návrat do minulých životů, je sci-fi?" Podíval jsem se na něj pozorně. „A co vy?"

Pokrčení rameny. Ticho. Vyzvídal jsem: „Říkáte, že jste byl milovníkem vědecké fantastiky. Kdy to bylo?"

„Když jsem byl malý."

„A teď už ji rád nemáte?"

„Ale jo, myslím, že mám. Jenže už jsem na to začal být moc starý."

Pozoruhodné. Mnoho mých dospělých přátel čte sci-fi a půjčují mi knihy spisovatelů, které obdivuju: Vernea, Wellse, Lema, Bradburyho. Teď mě obzvlášť zajímali, protože mají mimořádné vize o budoucnosti. „Co to znamená, ‚moc starý'?"

„Dvanáct let."

Řekl to s takovou jistotou, že jsem hned věděl, že se mu v tom věku stalo něco, co zanechalo nějaký šrám na duši. „Vy jste byl ve dvanácti letech na sci-fi moc starý? Spousta lidí ji čte do devadesáti."

Další pokrčení rameny. *Dejme tomu.* „Kdo vám řekl, že jste na to moc starý?"

„Táta. Sebral mi ty knížky a prodal je do antikvariátu. Řekl, že je načase, abych se připravoval na to, co budu jednou dělat, až vyrostu."

„A ta literatura by tomu nějak vadila?"

„Řekl, že jsem snílek, co žije na Marsu. Že je čas vrátit se na Zem."

„Měl pravdu?"

„Asi jo." Patrick se ke mně naklonil a konečně s náznakem vzrušení pronesl: „Ale řeknu vám, pane doktore, že bylo mnohem lepší žít na Marsu než na Zemi."

To tedy musel být jeho život na Zemi hodně nešťastný.

„Co vůbec říkáte těm dnešním výzkumům Marsu?" zeptal jsem se. „Viděl jste fotky?"

„Aby ne! A to je jen začátek. Do deseti let tam budou lidi, celé kolonie."

„Budete tam taky?"

Světlo v očích mu pohaslo, jako bych otočil vypínačem. „Ne."

„Protože to máte zakázané?"

„Protože ostatní se tam dostanou dřív." Zakryl si oči rukama, jako by si chtěl vymazat můj obličej ze zorného pole. „Nebudou mě tam chtít."

Znovu jsem vycítil, že je nešťastný. „Proč?"

„Protože nezapadám. Protože nikdy nikam nepatřím."

„Vůbec nikam?"

„Leda sám do vesmíru."

„Jak to víte?"

„To jsem se dočetl v těch knihách."

„V těch sci-fi?"

„Ano. Jenže mně nepřipadaly jako sci-fi. Byly to záblesky budoucnosti. Byl jsem v kosmické lodi nebo jen tak létal sám od sebe; bylo to snadné. Neměl jsem rád příšery nebo superzbraně. Jen knihy o cestování na jiné planety nebo ke hvězdám."

Dovedl jsem si ho představit, jak je v dobrovolném vězení svého pokoje zabraný do knihy, zatímco jeho rodiče se dole užírají a vztekají, co si s takovým nenormálním dítětem počít.

„I když jste přestal číst," pokýval jsem, „a snažil se dělat to, co chtěl váš otec, pokoušel jste se zapadnout, byl jste sám."

Podíval se na mě, jako bych byl kouzelník. „Ano. Když jsem zkoušel mluvit o vesmíru nebo o jiných planetách nebo cestování do kosmu, moje vrstevníky to moc nezajímalo. Ale to bylo to jediné, o čem jsem něco věděl, co mě vážně *bralo.* Mohl jsem se

dostat tam, kam jiní ne, a oni o tom nechtěli ani slyšet. Všichni si mysleli, že jsem blázen. Kromě Donnieho, to byl můj kamarád. Byl to jediný kluk, s kterým mi bylo fajn, ale pak se odstěhoval."

„Takže jste zůstal úplně sám."

„Jde o to, že jsem si začal myslet, že se mnou není něco v pořádku. Byl jsem jiný, věděl jsem to, ale *proč?* Připadal jsem si všemocný, ale pak se ukázalo, že žádnou moc nemám. Táta mi řekl, že sci-fi je pro děti, ale jestli to byla pravda, tak proč ji ostatní děti nečetly? Na jeho přání jsem toho nechal, ale můj život byl najednou prázdný. Už to nebyla žádná zábava. Neměl jsem kam jít, kam se schovat. Protože si mě nikdo nevšímal, nikdo mě *neposlouchal,* nemohl jsem si věřit. Mám rád čísla - vesmír je matematika - a tak jsem se stal účetním. *Účetním!* Existuje něco normálnějšího? Existuje něco tupějšího? Připadal jsem si úplně prázdný, bez naděje."

Patrick svou dlouhou řeč doprovázel sérií výrazů obličeje - smutek, hněv zoufalství, prázdnota - byly to fyzické známky jeho vnitřního zmatku.

„Neměl byste tak poslouchat druhé," ozval jsem se tiše. „Jednejte podle své intuice. Být samotář, na tom není nic špatného, a stejně jako jste si našel Donnieho, najdete si i ostatní, muže i ženy, kteří budou uvažovat podobně jako vy."

Pokrčil rameny a pak odvrátil hlavu. Poznal jsem, že bojuje se slzami.

„Co se děje?" zeptal jsem se.

„Řekl jste mi, že nemám poslouchat ostatní."

„Ano. To je dobrá rada."

„V tom je ten háček. Není to dobrá rada."

„Nerozumím."

Podíval se na mě a jeho odpověď byla spíš bolestným zaúpěním: „Jsem zoufalý, bez naděje, jsem na dně. Když nebudu poslouchat ostatní, budu muset poslouchat sám sebe!"

Vzpomínky na minulé životy si v hypnóze vybavoval snadno. „Jsem muž," řekl, „ale ne tak docela, nejsem člověk."

Snažil jsem se skrýt překvapení, ale hlas jsem měl bohužel asi trochu zadrhnutý. „O jaké době to mluvíte?"

„Před šedesáti tisíci lety."

„Šedesát ti-" Zíral jsem na něj, snažil jsem se zjistit, jestli se nemohlo stát, aby hypnóza nezabrala a on si teď ze mě dělal legraci. Ne. Oči měl zavřené a dýchal pravidelně. „Pokračujte," vypravil jsem ze sebe.

„Narodil jsem se na jiné planetě. Nemá jméno. Možná existuje v jiné planetární soustavě nebo v jiné dimenzi. Každopádně jsem součástí migrace z mé planety na Zemi. Když přiletíme, ostatní nás vítají, jsou to potomci bytostí z dřívějších migrací Z jiných hvězdných soustav. Jsou smíšeni s vyvíjejícím se poddruhem. Lidskými bytostmi. Musíme s nimi zůstat na Zemi, protože naše planeta umírá a tato je nová. Vlastně jsme sem nemuseli fyzicky přijít. Naše duše by mohly být reinkarnovány do lidí kolem nás nebo do bytostí z jiných světů. Ale my jsme hrdí. Máme rozvinutou techniku - urazili jsme kus cesty - naše kultura je velice kultivovaná a naše inteligence pronikavá. Chceme uchovat své vědomosti a to, čeho jsme dosáhli. Chceme se spojit s ostatními a prostřednictvím reinkarnace pomáhat vývoji těchto nových lidských bytostí."

Patrick měl vždycky vysoký hlas, jako by ještě úplně nedospěl. Patřilo to k jeho osobnosti. Teď byl ale tón jeho hlasu zvučný a slova plynula s velkou autoritou. Byl jsem okouzlen jeho viděním, protože před ním ještě nikdo s ničím takovým nepřišel.

„Naše těla se moc neliší od lidských, ale naše mozky jsou daleko dokonalejší. Atmosféra na Zemi se podobá té, která obklopuje naši starou planetu, a právě proto jsme si tohle místo vybrali jako cíl naší cesty. Vzduch je tu čistý a průzračný. I ve všech ostatních směrech je Země mnohem krásnější než planeta, ze které jsme přišli. Jsou tu stromy a tráva, voda, řeky a oceány, květiny, ptáci a ryby a všechno hýří barvami. Jsem tu spokojený - ne, víc než to. Jsem šťastnější než kdykoli předtím. Mým úkolem je dohlížet na uložení našich výtvorů a písemnos-

tí a našel jsem ideální místo: jeskyně hluboko pod zemským povrchem. Až lidstvo dosáhne úrovně, kdy bude chápat, co jsme tu uschovali, dokáže si to najít."

Když jsem pak měl čas přemýšlet o tom, co mi říkal, zdálo se mi, že potvrdil několik názorů, které jsem si utvořil ještě předtím, než jsem ho poznal. Věřil jsem, že duše jsou stejné, ať už pocházejí z různých dimenzí a galaxií nebo ze Země. Nově příchozí do našeho světa rychle vstupují do reinkarnačního cyklu a pak se inkarnují zde, částečně proto, že si vytvořili karmické dluhy a závazky, částečně proto, že jejich posláním je asistovat při evoluci lidské rasy. Duše mohou vstoupit do pozemských těl stejně snadno jako do těl kterýchkoli „mimozemšťanů". Patrickova duše si zvolila, že zůstane v tomto „ráji", který si jeho lidé vybrali k obývání.

Na moje naléhání mě Patrick zavedl v tomto minulém životě ještě dál. „Našel jsem útes, kde se oceán stýká s oblohou, a postavil jsem si tam dům z kamene a dřeva. Můj obrovský úkol je splněn, výtvory a dokumenty jsou bezpečně uložené. Jsem volný a můžu si užívat okolních krás, dýchat voňavý vzduch. Pokládají mě za moudrého a mnozí z mé rasy, a také Pozemšťané, si ke mně chodí pro rady a já jsem šťastný, že je mohu rozdávat. Nakonec umírám, ale už dlouho předtím se moji lidé naučili v ten pravý okamžik oddělit duši od fyzického těla tak, aby se mohla bez potíží dostat do vyšších sfér vědomí. Tak to udělám, ale i nadále jsem schopen komunikovat s mnoha svými lidmi, kteří ještě obývají svoje těla v novém domově, na planetě Zemi."

A skutečně mi připadal přenesený, vznášející se mezi dvěma sférami, ve dvou rovinách vědomí. „Rozdíly mezi Bohem a lidmi jsou malé," řekl mi. „Jedna ze znalostí, která zůstává ukrytá tam, kam jsem všechno uložil, je jak zvládnout umění oddělení vědomí od fyzického nositele. Už brzy se i vaše kultura dozví, jak to udělat. Až se to stane, zjistíte, že to oddělené vědomí může přijmout jiná, méně ‚pevná' těla, bude-li si to přát. Z této výhodné pozice může ovlivňovat jiné bytosti, dosud ve fyzické

podobě. Těm tento vliv bude připadat jako přicházející od Boha, andělský, podobný Bohu. Ale ve skutečnosti je to pokročilá forma téhož vědomí, jaké vlastní ony samy."

Když jsem slyšel takové hluboké myšlenky od mladíka, kterého jsem při prvním setkání pokládal za nezralého a nehotového, bylo to něco velice napínavého. A to, co řekl dále, mi připadalo krásné.

„Můj svět je starobylý a váš velmi mladý, a přesto jsou ty rozdíly v šíři času nicotné. Čas je jako nádech a výdech kosmického Boha. Výdechem je stvoření hvězd, planet, galaxií a světů. Nádech je přivádí všechny zpět do jednoho neuvěřitelně malého a zhuštěného bodu prachu v Božích plicích. Dýchání času, nádech a výdech, se projevuje v nekonečném množství cyklů, narážek na povahu věčnosti."

Patrick zmlkl a já, velice pohnutý, jsem zvažoval jeho slova. Měl jsem pocit, že moje vlastní poznatky byly pozvednuty na vyšší úroveň. Byl mi ukázán, jak řekl Patrick, záblesk „povahy věčnosti" a to mi připadalo znamenité. Chápal jsem, proč ho tak přitahuje sci-fi, proč tak miluje vesmír a proč si přeje, aby dokázal cestovat ke hvězdám. Když se probudil, zeptal jsem se ho, jestli si myslí, že to, čeho byl svědkem, je jen rozšířená obdoba knih, které četl jako kluk.

„Ne," odpověděl rychle. „Nikdy jsem si nic takového, co jsem teď viděl, nepředstavoval a nepsali o tom ani ti spisovatelé. Moje zážitky byly velice skutečné. Nic jsem si nevyfantazíroval."

Jeho reakce působila autenticky a zažehla v něm ohňostroj nápadů.

„Co když jsou černé díry ve skutečnosti součástí kosmického nádechu?" uvažoval nahlas. „Co když jsou andělé a duchovní vůdci nějak spojeni se starobylou a vysoce pokročilou civilizací mimozemšťanů?"

To už je přehnané, pomyslel jsem si. To už je příliš. Ale právě to jsem si myslel, když Catherine začala svoje regrese a když mi Victoria řekla, že mě viděla v Jeruzalémě. Kromě toho nezáleželo na tom, co si myslím já. Viděl jsem v Patrickových

očích nové světlo, jiskra jeho dětské vášně se po více než dvaceti letech znovu rozhořela. Věděl jsem, že další terapie ho přivede blíž k jeho duchovní cestě. Přivede ho k ní tak, že obnoví jeho vášeň pro život, jeho radost a naději.

Jak terapie pokračovala, dokázal si Patrick zapamatovat tři další minulé životy:

1. Jako domorodý obyvatel buď Latinské Ameriky, nebo severní části Jižní Ameriky byl před devíti sty lety uznávaným matematikem a astronomem. Žil sám, ale vážili si ho až do smrti. Jeho zkušenosti z doby před šedesáti tisíci lety prý tento život, jak řekl, ovlivnily, protože ho velice zajímalo postavení hvězd a význam meteorů.

2. Počátkem 18. století byl kabalistickým židovským rabínem, učencem, který žil v malém městečku u Krakova v Polsku. Tam dokázal spojit svá studia mystiky s praktickým rodinným životem. Hodně vyučoval, měl ženu a spousta dětí a byl spokojený a uznávaný lidmi ve městě i svou kulturou. Necítil se jako „mimozemšťan", jak tomu často bylo v jeho současném životě.

3. Byl buddhistický mnich a žil v chladné a pusté části Číny 14. století. Tam ho s úctou přijímali v komunitě náboženských myslitelů a byl schopen kombinovat období meditace a introspekce s aktivním zemědělským životem. Byl mistrem v manipulaci energií a jejím tokem, hlavně znal energetická centra a kanály v těle. Když se vrátil do přítomnosti, chápal, jak podobná byla jeho práce akupunktuře. Když hodnotil svůj život v Číně, cítil svou okamžitou transcendenci, přechod od fyzického a smrtelného na místo v jiné sféře v paralelním vesmíru. Mnoho z těchto koncepcí bylo podobných vědomostem a moudrosti, kterých pak o několik století později nabyl jako

rabín-kabalista. Viděl tu spojitost hned, když jsme diskutovali o jeho životě buddhisty u mě v ordinaci. Domníval se, že buď spolu ony kultury v nějaké době v minulosti komunikovaly, anebo byly ty znalosti skutečně univerzální a mohly být načerpány nezávisle kýmkoli, kdo si přál využít své vzdělanosti při hledání toho, co leží za běžně vnímatelným světem.

To už bylo Patrickovi se mnou dobře a jak sám řekl, „naše sezení ho bavila stejně, jako když si dřív četl sci-fi". V Miami však měl pořád potíže. Přestože už byl méně pod vlivem hodnot a názorů ostatních, hlavně svého otce, pořád se cítil nejistý ve společnosti žen nebo úplně cizích lidí. „Teď místo zoufalství pociťuju osamělost," řekl mi. „Sice je pěkné chodit spát s takovými myšlenkami, jako mám já, ale bylo by mi milejší, kdyby jim ještě dělala společnost nějaká žena." Zavřel oči. „Možná v budoucím životě," pronesl toužebně.

„Možná," řekl jsem. „Chtěl byste to zjistit?"

„Jmenuju se Maddie," promluvil Patrick. „Ženy obvykle nikdo nezve k účasti na astronomickém výzkumu nejvyšší úrovně, ale měla jsem tak vysokou kvalifikaci a tak dobré výsledky ve srovnání se svými mužskými kolegy, že mě nemohli odstavit na vedlejší kolej - jinak bych je žalovala."

Některé věci se nemění, pomyslel jsem si. Sexizmus v budoucnosti se podle všeho moc neliší od toho současného. Hned jsem si Maddie oblíbil. Byla očividně rázná a dokázala se o sebe postarat, což byl pro Patricka dobrý vývoj.

„Který je rok?" zeptal jsem se.

„Rok 2244," odpověděl ihned. „Měsíc květen, úterý, 22.17."

„Kolik je vám let?"

„Třicet jedna." - Stejný věk, jako měl Patrick v tomto životě.

„Odkud se mnou mluvíte?"

„Z observatoře, samozřejmě. Jsem tu obklopena počítači, teleskopy, vybavením pro přenos signálů. Jsem tu dnes od devíti

ráno - to je moje obvyklá pracovní doba - a nemohla bych být šťastnější."

„Na čem konkrétně pracujete?"

Vzdychla. „Snad nevadí, když to řeknu. Novináři to před pár týdny vyčmuchali a od té doby si z toho dělají legraci. I moji přátelé se mi smějí, ale já je ujišťuju, že je to smrtelně vážná věc."

„O tom nepochybuju," říkám chraptivě.

„Zkoumáme původ, složení a případný zánik mimozemských civilizací."

Přiznávám, že jsem zkoprněl. Jestli je tohle výmysl, tak se to k Patrickovi hodilo, šlo o přímé pokračování jeho dětské četby. Pokud to však byla pravda a pokud byl jeho život před šedesáti tisíci let skutečný, tak potom je úžasné, že v tomto budoucím bodě v čase může studovat kořeny své vlastní minulosti.

„Jaký máte zdroj informací?"

Maddie ta otázka potěšila, nasadila profesorský tón, který si pamatuju z dob vysokoškolských studií. „Jednoduše řečeno - a to, co děláme, není v žádném případě jednoduché - využíváme údaje z vesmírných sond k,poslouchání zpráv z jiných planet v jiných galaxiích. To, co se z nich dovíme, pak kombinujeme s informacemi sesbíranými z šestnácti kosmických stanic, které jsme vyslali do sluneční soustavy, a teď už máme dost dobrou představu o terénu. Podle všeho tu existují desítky takových civilizací, desítky takových společností. Většina jich je moc daleko, takže s nimi můžeme navázat jen ten nejzákladnější kontakt - vysíláme k nim signály a oni zase k nám, a tak se informujeme jen o tom, že *existujeme.* Ale s ostatními, co jsou nám blíž, s těmi, které disponují technikou potřebnou k tomu, aby to mohly provést, se podle všeho co nejdřív navštívíme."

„Navštíví oni nás, nebo my je?"

„Oni přiletí k nám. My na tom ještě nejsme tak dobře, abychom mohli cestovat tak daleko. Zatím jsme sotva schopni dostat se za naši vlastní sluneční soustavu." Patrick se odmlčel,

oči mu zářily. „Ale až přiletí a my je budeme moct ukázat světu, tak si myslím, že vláda zvýší investice do výzkumu!"

„A vy budete u toho," řekl jsem.

„To si pište! A novináři a moji přátelé, co se nám posmívali. Pořádně se chytí za nos."

Maddie moc nemluvila o své rodině, přátelích a osobních vztazích. Když jsem se jí na to zeptal, stočila řeč zase na práci. Jasně, tohle byla ta část budoucího života, která inspirovala Patricka, a já obvykle pacienty netlačím tam, kde se jim nechce pátrat.

Už jsem se ho chtěl zeptat na další podrobnosti o Maddinu výzkumu, ale vtom se jeho povědomí přesunulo, opustil její život a vrátil se do současného. Ještě pořád byl v tranzu a díval se na něj z vyšší perspektivy.

„V posledních třech letech uvažuju o tom, že se zapíšu na astronomii na miamskou univerzitu. To bych se na to podíval, kdyby mě nevzali na denní studium. Ale já to vždycky odkládal - styděl jsem se přihlásit. Jenže teď vidím, že ten obor mám vystudovat. Je to další krok v přípravě na můj budoucí život a práci." Nadechl se a pak pomalu a klidně dodal: „Je to ten osud, který tak úporně hledám."

Když odešel, zapsal jsem si poznámku o osudu a svobodné vůli, které jsou tak důležité pro mou práci: „Patrick se z vlastní vůle přihlásí na studium astronomie, i když je to zároveň jeho osud. Ty dvě věci jsou spojeny silným poutem. Správné použití svobodné vůle nás může vést po cestičce našeho osudu. Naopak, svobodná volba, která není správná nás může od našeho osudu odvrátit, zdržet náš duchovní pokrok a zkomplikovat nám život. Je mnohem snadnější správně si zvolit, můžeme-li nahlédnout do své budoucnosti, ať už v tomto životě, nebo v těch dalších."

Patrickovo rozhodnutí studovat astronomii se určitě upevnilo poté, co zahlédl svou budoucnost. Hned při první příležitosti se zapsal na univerzitu.

A brzy se mu dostalo potvrzení, že je opravdu na cestě svého skutečného osudu. Během druhého semestru studia mi zavolal. To už jsme dávno s terapií skončili a já jsem o něm do té doby neslyšel. „Musím se s vámi sejít," řekl mi.

Ale! Smluvili jsme si schůzku a já jsem byl zvědavý, co se mohlo stát. Patrick se tenkrát změnil z nejistotami oslabeného muže ve vyrovnaného člověka, který ví, co chce. Z jeho dlouhého mlčení jsem soudil, že se mu daří dobře, ale třeba ho něco vrhlo zpátky do jeho dřívějšího neklidu.

Místo toho se do ordinace přihnal jako velká voda a pevně mi stiskl ruku. Žádné uhýbání očima, ale pevný dlouhý pohled.

„Co se děje?" zajímal jsem se a moje obavy o něj se rychle rozplynuly. Byl hezky oblečený, vlasy i vousy měl čerstvě upravené a hýřil dobrou náladou.

Přinesl malý balíček a položil mi ho na stůl. „Seznámil jsem se s dívkou."

„Výborně!" A zároveň překvapení. Cekal jsem, že se mu bude dařit ve studiu, ale nebyl jsem si jistý, že i společensky. A přece: jistota v jedné oblasti života často přináší jistotu i v dalších. Tohle se očividně poštěstilo Patrickovi.

„Vyprávějte mi o ní," vybídl jsem ho.

„Jmenuje se Sára," zazubil se. „A je takový cvok jako já."

„Seznámili jste se ve škole?"

„Jo. Možná není žádná kráska - ale taky není šeredná, to ne - a její mozek je krásný. *Ona* je krásná."

„Zajímá se o astronomii?"

„Samozřejmě. Jinak by na tu školu nechodila. Její sedmadvacet, pracuje v nějaké architektonické firmě, kde to nikam nevede, a tak se rozhodla změnit svůj život. To je náhoda, že ano?"

Nebo osud, pomyslel jsem si. Kdyby se i Patrick nerozhodl změnit svůj osud, s největší pravděpodobností by se se Sárou nikdy nepotkali. Radoval jsem se s ním.

„Jsme zasnoubeni," oznámil. „V zimě se budeme brát. Proto jsem za vámi musel zajít, abych vám řekl, že bez vaší pomoci by se to nestalo, takže bych vám chtěl osobně poděkovat."

„K tomu ta terapie slouží. Jsem rád, že tak dobře zafungovala."

Ukázal na balíček, který předtím položil na stůl. „Přinesl jsem vám dárek." Vzal jsem balíček do ruky.

„Rozbalte ho, až budu pryč," vyhrkl, najednou se styděl. „Doufám, že se vám bude líbit."

Splnil svůj úkol a očividně už byl jako na trní. Nezdržoval jsem ho. Podali jsme si ruce; věděli jsme, že se možná už nikdy neuvidíme.

Když odešel, rozbalil jsem balíček. Byla to kniha: *Stroj času* od H. G. Wellse.

10. KAPITOLA

John: Svobodná vůle a osud

O svobodné vůli a osudu už jsem tady mluvil, a také tvoří hlavní téma mé předchozí knihy *Jen láska je skutečná.* Přesto je to něco, co neškodí pořád zdůrazňovat, protože s obojím se v životě často setkáváme. Od pacientů a kolegů, kteří se zabývají podobnou prací jako já, o tom slyším denně.

Osud a svobodná vůle jako by existovaly společně. Existuje inteligence, moudrost nebo vědomí, nazvěme to jak chceme, které ví, jak se události a vztahy budou utvářet. Hamlet to nazývá osudem, který „utváří naše konce". Tady na Zemi své konce neznáme, ale *tím, jak se chováme a jak jednáme - svou svobodnou vůlí- můžeme ovlivnit, jak budou v tomto životě nebo životech, které teprve přijdou, vypadat.*

Tak jako se duše na konci jednoho života ohlíží zpět, se nejspíš - než se narodíme - dívá dopředu. Plánuje si život. Například si říká: Budu se snažit o soucit, empatii a nenásilí. Duše vidí, jak je budoucí život připraven, s kým se setkáme, kdo nám na duchovní cestě pomůže a jak pomůžeme my zase jiným. (Je to složité, protože existují další duše, které mají také své plány a navzájem na sebe působí.) Lidé, se kterými se setkáváme, a zkušenosti, které jsou pro nás připraveny, abychom se poučili - to je osud.

Dobrá. Seznámili jste se s někým úžasným a krásným a podle svého životního plánu s ním máte strávit zbytek života, máte spolu získávat ponaučení, pomáhat si na cestě k nesmrtelnosti. Jenže on či ona je nesprávného vyznání nebo žije moc daleko. Rodiče vám brání nebo nemáte odvahu překonat vliv své kultury, a tak

se rozhodnete, že spolu nenavážete ani duchovní, ani fyzický vztah. To je svobodná vůle. Měli jste na vybranou a svobodně jste se rozhodli odmítnout. Ta volba vás přivede do určitého bodu osudu, který by nejspíš nenastal, kdyby vaše odpověď zněla ano. Takto měníme svou budoucnost v tomto životě.

Jestliže ji či jeho potkáte a zůstanete spolu, svede vás to na jednu cestu, kterou jste si svobodnou vůlí zvolili, a ovlivní to zbytek vašeho života a budoucích životů. Pokud se později rozhodnete pro rozchod, ocitnete se na jiné cestě a možná vás čekají jiné lekce. Třeba potkáte jinou spřízněnou duši nebo získáte jinou zkušenost. Budete se třeba snažit víc o empatii než o nenásilí. Nejdůležitější otázkou je, jak rychle se poučíte a kolik štěstí, duchovna, vnitřního klidu a tak dále budete ve svém životě mít.

Odpověď záleží velkou měrou na vaší svobodné vůli.

Je to jako šplhat na strom: je na něm spousta větví a máte spoustu možností. Na vrcholek se nakonec dostanete, ale může to taky trvat pět, deset nebo třicet životů. Kolik životů vám například zabere, než naplníte cíl své duše tím, že se naučíte soucitu? Bude to záležet na tom, jak budete volit. A tak osud a svobodná vůle kráčejí ruku v ruce.

Nevěřím kartářkám a věštcům, když vykřikují: „S touto skvělou osobou se setkáte v roce 2008 a vezmete si ji." Mohou to být zkušení a talentovaní věštci a dokonce mohou mít pravdu v tom, že svého partnera potkáte právě v tom roce, ale bude už vaší svobodnou volbou, zda se rozhodnete, jestli spolu strávíte život, nebo ne. Budete si volit podle své intuice, ne podle předpovědi.

To, co vám teď budu vyprávět, je příklad svobodné volby učiněné v současnosti, která však změní následující životy. Nemělo to přijít jen tak snadno. Volby, které dotyčný činil v dřívějších životech, ovlivnily tuto, a kdyby nebyl schopen regrese a neporozuměl jí, nevím, jak dlouho by mu trvalo najít správnou cestu.

Jmenoval se John a pravděpodobně zahynul při velkém požáru Londýna. Nebyl si jistý datem, jenom tím, že to byl oheň, že se to stalo ve středověku, že to bylo v Londýně a že zemřel. Ta událost zatížila jeho následující životy traumatem.

Nevěděl jsem to ovšem hned. Jako se všemi svými klienty jsem i s ním při prvních sezeních diskutoval o jeho současných problémech a snažil se přijít na to, jestli mají kořeny v jeho dětství nebo v jiných aspektech jeho současného života. Pak jsme provedli několik regresí, kdy měl mlhavé a nejasné zážitky. Jen jedna regrese byla živá, ale tam zase nebylo nic o požáru.

První věc, kterou bych o něm měl vědět, sdělil mi hned po pozdravu, je prý to, že je bohatý. Lidé vám obvykle nejdřív řeknou, kolik je jim let, kde bydlí, jestli jsou svobodní či ne, trochu o své rodině nebo o povolání. Johna to ani nenapadlo. „Jsem bohatý," začal a pak mlčel, jako by mi tahle informace měla stačit.

Měl jsem chuť podotknout: „No tak to se máte." Bohatství na mě nedělá dojem a chvástání se majetkem pokládám nejen za projev nevychovanosti, ale i nevkusu. Rychle jsem si však uvědomil, že se nechvástá, protože to pronesl bez radosti i pýchy. Spíš jako by bohatství pro něj představovalo problém, kvůli němuž za mnou přišel.

K tomu se ale ještě dostaneme. Nejdřív jsem si ho chtěl pořádně prohlédnout a něco se o něm dozvědět.

Johnův vzhled hlásal jeho bohatství na první pohled, právě tak „nahlas", jak mi to oznámil. Bylo mu něco přes šedesát a měl všechny rysy manekýna, které obnášejí plastiku obličeje, zakázkové košile, častou dovolenou v Karibiku (anebo dobré solárium), bělidlo zubů, osobního trenéra, účes za dvě stě dolarů a pravidelnou týdenní manikúru. Měl jsem z něj dojem, že kdyby do něho někdo jemně ťukl kladívkem, rozpadl by se jako čerstvě nahozená omítka na zchátralém domě. Nepřekvapilo by mě, kdyby mi řekl, že dělal profesionálního manekýna, i když se mi to zároveň nezdálo pravděpodobné. A skutečně, jak se ukázalo, neměl vůbec žádnou profesi.

Bydlel na Palm Beach, v sídle s dvaceti pokoji, služebnictvem a garáží pro čtyři auta. Jeho žena byla někým, koho moje žena Carole vídala nejen ve společenské rubrice místního deníku, ale i v článcích o floridské společnosti ve věhlasných časopisech *Vogue* a *Vanity Fair.* Měli ještě další dům na Barbadosu, byt v Londýně a přechodné bydliště v New Yorku. Také dvě děti, devatenáctiletou Stacey v druhém ročníku na Wellesley, „hlavní obor kluci", jak řekl John, a pětadvacetiletého Ralpha, který končil práva a dělal si naděje na místo u Nejvyššího soudu. John o jeho šancích neměl tak optimistické mínění.

„A co vy?" zeptal jsem se. „Vaši rodiče ještě žijí?"

„Zemřeli před osmi a deseti lety."

„Vycházel jste s nimi dobře?"

„Myslím, že ano. Byli velmi společenští. Když jsem byl malý, míval jsem chůvy, ale maminka s tatínkem mě často brávali na výlety. Když mi bylo dvanáct, mohl jsem už s nimi někdy večeřet, i když jsme měli hosty. Pokud jsme byli jen tři, jedu jsme samozřejmě společně, ale to se nestávalo často."

„Kdo bývali ti hosté?"

„Přirozeně jejich přátelé - hlavně sousedi. Když přišli na večeři, býval jsem tam také. Rádi si po večeři zahráli bridž, ale to už jsem musel jít spát. Pak to taky bývali hosté coby obchodní partneři. To jsem měl přísný zákaz sedět s nimi u večeře. Tatínek byl něco jako ‚mezinárodní finančník' či co. Střídali se u nás vynikající bankéři; jednou přijel nějaký jihoamerický diktátor, kterého sesadili, občas nějaký evropský hlavoun. Jednou u nás přespala Margaret Thatcherová. Byl tam docela provoz."

„To bych řekl. Ale to není pro malého kluka moc dobré."

„Není to vůbec dobré," souhlasil John. „Vždycky jsem měl dojem, že jsem pro otce méně důležitý než jeho obchodní partneři."

„A co maminka?"

„Pro tu jsem nebyl tak důležitý jako tatínek."

Řekl to jako vtip, ale cítil jsem za tím bolest. Jeho matka soustředila svou pozornost na otce, ne na něj. „Nějací sourozenci?"

„Jsem jedináček. Neměli čas zanedbávat víc dětí než jedno."

„A kamarádi v dětství?"

„Desítky známých, žádní blízcí přátelé. Rodiče pro mě pořádali obrovské narozeninové večírky, na kterých se scházely děti snad z celé Floridy, ale rychle jsem přišel na to, že tam jsou kvůli jídlu a pití a ježdění na ponících, ne proto, že by mě snad měly tak rády. I moji kámoši ze školy byli prostě jen spolužáci. Všichni taky měli chůvy - které na ně přísně dozíraly - a tak jsme ani neměli šanci něco někde tropit. Ještě teď závidím, když slyším o pouličních bandách a o polepšovně. Připadá mi, že ti kluci na tom byli lip než já."

Jeho lehká ironie zakrývá těžké rány, pomyslel jsem si. Je velmi nesnadné být jen doplňkem života svých rodičů. Už z poznámek, které zapsala moje asistentka, když si John poprvé domlouval schůzku, jsem věděl, že nikdy předtím nevyhledal psychologa, přestože se už delší dobu cítil nešťastný. Zajímalo mě, jaká konkrétní událost ho přiměla za mnou přijít.

„Takže jste vyrůstal jako v klášteře?" nadhodil jsem.

„Přesně tak. Byl jsem jako jejich vzácné gobelíny na stěnách, nádherně utkaný, ale nic víc než ozdoba." Na chvilku se zamyslel. „Ale stejně si myslím, že mě měli svým způsobem rádi."

„A co na vysoké? Tam jste mohl utéct."

„Celou dobu na Kalifornské."

„A změnil se váš život?"

„Na tři měsíce, které jsem tam strávil."

„Vyhodili vás?"

„Bohužel nic tak dobrodružného. Skončil jsem sám."

„Proč?"

„Protože to bylo moc těžké."

„Nerad jste se učil?"

„Nemohl jsem se učit. Nemělo to cenu. Takže bylo příliš těžké vzít do ruky knihu nebo zkumavku."

„Copak nestojí za to mít titul?"

„Asi ano. Jenže já jsem k tomu, abych nakonec stejně nepracoval, žádný nepotřeboval."

„Což jste si už v osmnácti stanovil jako svůj budoucí program?"

„Vědomě ne, podvědomě ano."

„A co učit se jen tak pro radost? Pro intelektuální vzrušení?"

„Když se něco učím, necítím radost ani vzrušení."

Začínalo mě to štvát. „Copak vás vážně *nic* nezajímá?"

„Zajímá mě spousta věcí, ale nanejvýš tak měsíc. Když jsem nechal školy, zkoušel jsem celou řadu zaměstnání: realitní kancelář, bankovnictví, prodejce firmy Porsche, sportovní vybavení. Nic z toho k ničemu nevedlo."

„Co na to říkali vaši rodiče?"

„Nevím jistě, jestli se jim to doneslo. Určitě jim to bylo jedno. Víte, když mi bylo jedenadvacet, začal jsem pobírat rentu. Dělalo to milion na rok, z toho už se dalo žít. Pronajal jsem si dům v Malibu a oddal se svému jedinému přetrvávajícímu koníčku, který mě držel od patnácti let, či spíš posedlosti."

„A to?"

„Dívky. Ženy. Ženské tvary, ženské maso." Usmál se. „Jak jsem řekl, byl jsem tím od patnácti posedlý."

„Takže jste měl známosti, vztahy -"

„Jistě. A taky přítelkyně na jednu noc, prchavé známosti. Však to znáte. Nikdy jsem za sex nemusel platit, myslím tím prostitutky nebo děvenky na telefonu, ale moje dívky byly taky drahé. Nejlepší večeře, různé dárečky a drobnosti pro krásky - odvoz domů přinejmenším limuzínou."

„Kolik jich bylo?"

„Stovky."

„A jak dlouho trvala vážnější známost?"

„Moje obvyklá křivka koncentrace: ani ne měsíc."

„Ale vaše žena -"

„Lauren. Ta byla ovšem jedna z těch pohádkově krásných, jinak bych si ji nevzal."

„Jak dlouho jste ženatý?"

„Dvacet šest let."

„To vypadá, že jste svou křivku koncentrace pěkně prodloužil."

„Ani ne. Jsme sice dlouho svoji, to je pravda, ale oba jsme dost rychle ztratili zájem. Mezi námi je to spíš obchodní záležitost."

V duchu jsem se otřásl. „Návnada?"

„Nikdy! Za koho mě máte? Ne. Laurenino a moje zaměstnání je být bohatý. Když zkombinujeme své zdroje, můžeme si koupit cokoli. *Cokoli."*

„Uvedte nějaký příklad."

„No tak... Madagaskar."

„Vy jste koupil Madagaskar?"

Rozesmál se. „To ne. Naše peníze jdou vlastně na dobrou věc. Moji rodiče financovali nadaci pro dobročinnou práci. Nadace zřídila programy domácí péče o čtyř- a pětileté děti z problémových rodin, na sedmnácti různých místech vybudovala kliniky pro léčení AIDS, další ještě přibudou - a takové věci. A my do toho s Lauren vydatně přispíváme. Máme na tom oba zájem."

„Ale nepodílíte se na vedení, že ne?"

Další smích, tentokrát s trochou hořkosti. „Neuměl bych vést ani stánek s limonádou."

„No tak v tom aspoň něco dělat. Hledat nové projekty."

Pokrčil rameny. „To je moc práce. Moc starostí."

„Lauren se na to dívá stejně?"

„Má svou vlastní firmu pro styk s veřejností. Zaměstnává ji to naplno, i když Bůh ví, že ten příjem nepotřebuje."

Rozhodl jsem se ho provokovat. Jeho lehkomyslné zavržení jakékoli ambice a cíle bylo symptomem neklidné duše. „Když jste doma a nechodíte do zaměstnání, můžete dělat něco příjemného, nějakou práci, co by vás bavila, nebo si zdřímnout, když už je toho na vás moc."

Podíval se na mě, jako by ho píchl. „To je všechno pravda, až na jednu věc: na to zdřímnutí."

„Takže vám stačí deset hodin spánku v noci?"

Pozlátko se odlouplo. Najednou byl skleslý a měl uštvaný pohled. „V poslední době nemůžu spát. Alespoň ne sám od sebe, a když si vezmu prášek, jakkoli silný, spím tak maximálně hodinu dvě."

„A přesto vedete ideální život: máte spousty peněz, dobře vypadáte, vybíráte si ženy, manželka vás chápe, máte krásný domov. Ano, rodiče vás možná zanedbávali, ale zabezpečili vás a říkal jste, že vás měli rádi. Jaká síla je tak mocná, že vás nenechá spát?"

Bojoval o to, aby udržel klidný hlas - ale nepovedlo se. „Hrůza, pane doktore. Neovladatelná, nej strašlivější hrůza."

Cítil jsem, že se mi zježily chlupy na předloktí. „Hrůza z čeho?"

„Ze smrti. Utíkám a utíkám před tím strachem, ale on mě vždycky dostihne. Ty ženy - to je jen rozptýlení. Tak to bylo i s každým mým zaměstnáním. Nic ten strach nezahnalo. Je pro mě těžké vyjít z domu - bylo těžké vypravit se sem za vámi - protože určitě vím, že budu mít havárii. Neřídím, nedokážu řídit. Náš dům má víc poplašných zařízení než vila nějakého významného mafiána. Málokdy cestujeme; letadla jsou létající rakve. A náhlý hluk? Hned jsem pod stolem. Jsem veterán z vietnamské války a trpím posttraumatickou stresovou poruchou, jen jsem nikdy nebyl ve válce. Představa, že bych snad měl zbraň, je směšná. Páni, vždyť já mám strach i porcovat *kuře*\ Minulý týden jsem slyšel bouchnout výfuk u auta a omdlel jsem, byl jsem načisto bez sebe. Řekl jsem si ale, že to není normální, a tak jsem tady."

Opřel se, bledý a roztřesený. Často je těžké určit, jestli příčina pacientových symptomů tkví v jeho současném životě, nebo v životech minulých. S tím, jak mi John vylíčil svůj dnešní život, jsem ale bez váhání usoudil, že jen něco, co se mu stalo v některém minulém životě, nebo dokonce několika, může jeho trauma vysvětlit. Prodiskutovali jsme to spolu.

„Jsem pro," souhlasil. „Nic nemůže být horší, než to, co právě prožívám."

Naše první pokusy nepřinesly žádné závěry. Vypadalo to, jako by John nebyl ochoten zkoumat minulost. Pak ale konečně narazil na významné období a to ho vyburcovalo.

„Je to před mnoha staletími," říkal se zavřenýma očima, ale napjatým tělem. „Jsem skvělý válečník, král. Vojsko, kterému velím, táboří před opevněným městem, jehož hradby nemůžeme zdolat, protože spousta mých mužů onemocněla úplavicí a ta hrstka zdravých k útoku nestačí. Ale pokud město nezdoláme, dovědí se o našem oslabení a pobijí nás jako mouchy. Mám smluvenou schůzku s vládcem města, ale než k ní dojde, musím přimět svou armádu, aby rozbila stany a oblékla zbroj - tím maskujeme, v jaké jsme bryndě. Pak vládci říkám, že to, co vidí z cimbuří před sebou, je jen malá část mé armády. Ani ne pět mil daleko je vojsko čítající tři tisíce mužů, kteří jen čekají na můj signál k zahájení útoku. Už několik měsíců jsou bez žen; vládce si může být jistý, že pokud se dostaneme dovnitř, žádná žena ani dívka neujde znásilnění. Muže pobijeme a nemluvňata upečeme na rožni.

Moji muži páchali taková zvěrstva už v předchozích bitvách a vládci se ty zprávy donesly, takže mým slovům věří. ‚Co chceš, abych udělal?' ptá se mě.‚Vzdejte se bez boje. Nechte nás okupovat vaše město jen tak dlouho, abychom si odpočali a obstarali koně. Pak odtáhneme. Máme před sebou důležitější bitvy jinde.'

Vládce souhlasí. Otevírá nám městské brány. Mí vojáci okamžitě zaútočí. Pobijí všechny bojeschopné muže. Poplení ženy, já sám znásilním vladařovu dceru, protože jsem byl také dlouho bez ženské útěchy. Když jsme s tím hotovi, město podpálíme a při odchodu zatarasíme brány zvenčí. Oheň se šíří do okolních lesů, ale moji muži z toho vyšli bez úhony. Všichni uvnitř městských hradeb se usmaží. Moje jméno se stává synonymem krutosti a zhouby. V širém okolí se mě všichni bojí. Významní vládcové mě zahrnují neuvěřitelným bohatstvím, abych na ně

nezaútočil. Můžu si koupit cokoli, mít všechno, co se mi zachce."

Přivedl jsem ho zpátky do přítomnosti. „I Madagaskar?" zeptal jsem se, když jsme pak diskutovali o jeho pocitech z bohatství a moci.

Souvislost mezi minulým a přítomným životem sice viděl, ale můj vtípek ho nepobavil. Byl otřesen mírou své krutosti, zhrozil se, že vůbec mohl v minulém životě a v jiné podobě znásilňovat a vraždit.

„Myslím si, že jste za to už zaplatil," podotkl jsem.

„V jiném životě?"

„Správně. V tamtom životě vás nikdo nepřemohl. Určitě jste se bál, že se vám někdo pomstí, ale nikdo to neudělal." Přikývl. „Ten strach, který jste cítil, když jste se ohlédl za sebe, se nedá měřit s hrůzou, kterou zažíváte dnes."

Zhluboka se nadechl a dlouze vzdychl. „Tak pojďme zase zpátky."

Dostal se do doby velkého požáru Londýna. John byl bohatým kupcem, který zanedbával svou ženu a dvě děti kvůli nespočetným záletům. Jeho žena ho opustila, raději odešla úplně bez peněz, než aby zůstala s ním, a děti vzala s sebou. Jednoho dne ho navštívila jejich šestiletá dcera Alice a prosila ho o peníze. Toho dne právě vypukl požár. Kupec tvrdě spal, protože byl opilý. Dcera se zoufale snažila ho probudit, protože ucítila kouř a všimla si plamenů. Jenže stejně by to ani jednomu z nich nepomohlo. Oheň stravoval všechno kolem: dřevěné londýnské domy, vše živé i neživé, kočičí hlavy byly tak rozžhavené, že se nedalo nikam utéct.

„Můj první pocit byl, že nemůžu dýchat," vyhrkl John, když se vrátil, a lapal po dechu. „Kouř byl tak hustý, že nebylo nic vidět. Slyšel jsem, jak Alice křičí, když jí začaly hořet vlasy, ale ten křik brzy utichl. Doufal jsem, že milosrdná smrt ukončila její muka. I pro mě si smrt přišla, ale dala si načas. Plameny mě olizovaly postupně, ne že bych uhořel najednou. Nejdřív mě

pálily nohy, pak hruď a teprve za dlouhou dobu i hlava. Jako by mě ukřižovávali za mé hříchy, pití a cizoložství - těžké hříchy, to připouštím, ale tak krutý trest smrti jsem si snad nezasloužil."

Když John hodnotil tento život, uvědomil si, že *spáchal* hříchy zasluhující tento nejtvrdší trest, jenže ty hříchy byly z jeho předchozího života. Taky chápal, proč se v dnešní době tak strašně bojí. Nemohlo být nic horšího než agónie, kterou prožil v Londýně, a jen pomyšlení, že by se to mohlo opakovat, bylo nesnesitelné. Připomínky jeho krutosti a následného trestu už ho ani tak netraumatizovaly, jako v něm spíš zažehly jiskry soucitu a dobročinnosti. Daleko víc se začal zajímat o nadaci, kterou založili jeho rodiče, velkou měrou do ní přispíval a na některé projekty sám dohlížel. Není divu, že jedním z projektů bylo financování pomocných požárních sborů. Přestal běhat za ženskými, pokusil se dát do pořádku vztah s Lauren (tento úkol ale v době, kdy to píšu, ještě nemá dokončený) a zapsal se do kurzů ekonomiky a managementu, protože očekává, že jednoho dne převezme vedení celé nadace. Už zase může spát a s dobrým spánkem se dostavila i energie. Překvapilo ho to víc než mě. Soucit dodává energii.

Vídal jsem se s ním dál ještě mnoho měsíců, ne kvůli regresím, ale proto, že jsme probírali jeho přetrvávající depresi. Říkal mi, že i když se naplno vrhl do konání dobra, nikdy nemůže udělat dost. Dokázal jsem ho ujistit, že je na správné cestě a že prožije další životy, kdy bude moct ponaučení, jichž se mu dostalo, ještě víc prakticky využít.

Krátce před ukončením terapie souhlasil, abych ho posunul do blízké i vzdálené budoucnosti. Regrese na něj měly blahodárný účinek, a tak přivítal nápad jít dopředu. Velmi citlivě reagoval na hypnózu a prožil velmi živé scény z minulého života. Možná by mohl zažít totéž v budoucnosti, myslel jsem si.

Než přišel na první progresi, přemýšlel jsem o síle osudu a svobodné vůle. V dávné minulosti ho osud učinil vůdcem lidí; jeho moc nad spojenci a zároveň nepřáteli byla obrovská.

A přece se rozhodl využít své moci a bohatství k svému prospěchu, chtěl ovládat druhé a dopřát blaho jen hrstce svých vyvolených na úkor mnoha ostatních. Za takové rozhodnutí pak platil v následujících životech v Londýně i v jedenadvacátém století. Kdyby si byl tehdy zvolil jinou cestu - využil svého postavení ve prospěch svého lidu a ukázal soucit a lásku - prožil by úplně jinou sérii následujících životů a nikdy by se v mé ordinaci nemusel objevit jako vyděšený a zlomený člověk. Svobodná vůle nás někdy vede ke zlu, ne k dobru, k sobectví místo k štědrosti, k nesnášenlivosti místo k cítění s druhými a k nenávisti místo k lásce. Musíme vědět, že svobodná vůle je nebezpečná, když ji využijeme nesprávným způsobem.

Johnova schopnost dostat se v hypnóze hodně hluboko mě přesvědčila, že jeho zprávy o cestách do budoucnosti budou přesné, že budou obsahovat to, co opravdu prožije, a ne nějaké fantazie nebo přání, jak by to mělo být. Měl schopnost odložit kognitivní myšlení, intelekt a prožít si budoucnost přímo, nezkresleně.

Znovu se dostal do hlubokého tranzu, pohyboval se vpřed časem a udržoval si mimotělní povědomí. Rychle se k němu přiblížili dvě moudré duchovní bytosti, které ho dovedly na rozcestí dvou cest ukazujících směr do budoucích životů. Od jednoho z moudrých telepaticky „uslyšel", že jedna z cest, ta levá, je cestou, po níž půjde, jestliže si ve svém současném životě nezvolí soucit, dobročinnost a štědrost. Ta napravo byla odměnou za moudrou volbu.

Vedl jsem ho po levé cestě, aby viděl, jakému osudu se vyhnul tím, jak se v současné době chová.

„Jsem na nějaké lávce," začal, „která je obklopena mlhou. Ale když ji přejdu, už vidím jasně. Jsem žena, Američanka, jmenuju se Diana. Je to možná o sto nebo o dvě stě let později - o víc to nebude - a nesu si domů z laboratoře svou holčičku. Jsem nešťastně vdaná za pilota vznášedla, který mě už dávno přestal milovat a hledá sex u jiných žen. Takže to dítě není jeho. Nikdy

jsem nebyla těhotná. Dítě je výsledkem pokročilého klonovacího procesu. Bude doslova mým malým já, ale doufám, že prožije šťastnější život. Klonování bylo zavedeno proto, že se výrazně snížila plodnost a porodnost následkem znečištění potravin, vody a vzduchu chemickými toxiny. Většina lidí volí laboratorní metodu, a já jsem ráda, že jsem to tak udělala. Aspoň to není dítě mého manžela.

Moc necestuju, ale můj manžel ano. Už byl se svým vznášedlem všude na světě, protože ten stroj letí rychleji než zvuk. Když se se mnou ještě bavil, řekl mi, že zmizely farmy a lesy, že ‚technické nehody' učinily mnohé oblasti neobyvatelnými a že lidé žijí v obrovských městostátech, které spolu často válčí a ještě víc znečišťují zeměkouli."

Život, jak ho Diana popisovala, se od toho dnešního moc nelišil. Lidé i nadále trpěli stejnými problémy a neduhy. Věda a technika pokročila, dost často k horšímu než k lepšímu, ale lidská ctižádost a nesnášenlivost se nezměnily. Svět byl nebezpečnějším místem. Umělé potraviny pomohly zmírnit hlad, ale znečištění ohrožovalo ryby a zásoby vody. Zavedl jsem Johna v jeho životě Diany ještě dál a on se rozplakal.

„Myslela jsem, že mi moje holčička bude dělat radost, ale ukázalo se, že je stejně chladná a krutá jako můj muž. Dožila jsem se víc než sta let, ale každý den mi byl břemenem, časem plným smutku. Smrt pro mě znamenala úlevu. Když jsem umírala, byla jsem sama, tak jako jsem byla sama celý život."

Zavedl jsem Johna zpátky na rozcestí. Byl pořád ještě v hlubokém tranzu, ale přesto hned pochopil, jak bylo jeho londýnské ženě, když ji on jakožto bohatý kupec zanedbával. Uvědomil si to hned, když se stal Dianou, kterou její manžel opustil.

John ale věděl, že Diana je postavou z toho života, který žít nebude. Vybral si cestu vpravo a já jsem ho po ní vedl.

„Jsem prezidentem prestižní univerzity na území, které bývalo Amerikou, než všechny hranice zmizely. Jsem nesmírně bohatý, ale žiju úplně normálně, s manželkou a třemi dětmi v domku v areálu univerzity. Své peníze používám na stipen-

dia, lákám tak ty nejtalentovanější lidi humanitních i přírodovědných zaměření na naši univerzitu. Moc rád s nimi pracuju; jejich mladé mozky jsou plné nových objevných nápadů. Jsme spolu: oni a já a ta báječná fakulta, která je učí hledat cesty, jak lidi na Zemi sjednotit, podporuje je v tom, aby hledali podobnosti mezi národy, ne rozdíly. Jsem proslulý muž, ale to není nic proti tomu, jak se raduju ze života."

Johnova návštěva této budoucnosti byla krátká; bude si jí užívat naplno, až nastane jeho čas. Vyzval jsem ho, aby se vydal až za tyto dvě cesty, do vzdálenější budoucnosti. Šťastně se usmál, pořád v hluboké hypnóze. „Kam chcete, abych šel?" zeptal se. „Můžu se přemístit kamkoli. Lidé už nepotřebují těla, i když šije můžou nechat, pokud chtějí. Je to dobré kvůli sportu a samozřejmě i na sex. Ale můžeme jít kamkoli a stát se kýmkoli pomocí vizualizace a myšlenky. Komunikujeme prostřednictvím vědomí a taky světelné aury."

Jeho radost mě potěšila. „Z toho, co říkáte, musí jít o velmi, velmi vzdálenou budoucnost," usoudil jsem, „za mnoho tisíc let."

„Ne," odpověděl, „není to zas tak vzdálená budoucnost, jak si myslíte, i když přesný rok vám říct nedokážu. Vzduch je velmi svěží a zelený." (Zase opakoval mnohé z toho, co jsem už slyšel od jiných.) „Nevidím moc lidí, ale je to možná právě kvůli tomu, že většina z nich nechce mít tělo, jsou spokojeni s tím, že mají vědomí a jsou lehcí. Svět je nádherně klidným místem, ani náznak války, násilí, trápení a žalu. Mám schopnost planetu prozkoumat a zjistit, jestli se někde nevyskytují negativní emoce. Žádné neexistují. Ani stopa po hněvu, nenávisti nebo strachu. Jen mír."

Dokázal by zůstat v budoucnosti, kterou prožíval v mé ordinaci, celé hodiny, ale podle mých hodinek bylo ráno na začátku jedenadvacátého století a v čekárně seděl další klient, a tak jsem ho musel vrátit. Když přišel na další sezení, řekl mi, že už se nechce vydat do vzdálené budoucnosti. „Bylo to až moc krásné," vzdychl. „Musím žít v přítomnosti a ta je prozatím hezká dost."

John věděl, že se ze svých minulých životů hodně poučil a že ještě zbývá mnoho, co se dozvědět potřebuje. Uvědomil si, že volby, které nedávno učinil, významně ovlivní jeho budoucnost, ale že i tam bude muset dělat sice jiná, ale stejně důležitá rozhodnutí, aby nakonec dosáhl té nádhery, kterou viděl na svých cestách daleko dopředu. „Ale má rozhodnutí sama o sobě tu budoucnost nevytvoří," prohlásil. „Jen kolektivní volba všech lidí nás tam dostane."

Možná to tak je. A možná ta doba, kterou John viděl, opravdu není „zas tak vzdálená, jak si myslíte".

11. KAPITOLA

Rozjímání a meditace

„Denně ze sebe tvořím to, co jsem." Ten citát pochází od Roberta Thurmana, vynikajícího buddhistického vědce Kolumbijské univerzity, a je to myšlenka, která mi dodává energii. Moc se mi líbí to pojetí procesu a neustálé změny v čase, které vyjadřuje.

Každý den jste někým novým. Vaše myšlenky, vaše úmysly a činy, vaše vědomí a vnímání se neustále vyvíjí a s každým posunem se stáváte jinými. Nejste stejnými lidmi, jakými jste byli před pěti lety, ani před pěti minutami. A vaši milovaní, vaši přátelé nebo známí také ne. Výsledkem toho je i naše reakce na někoho dávno známého - a i jeho reakce na nás - taková, jaká byla kdysi. Například ten, kdo nás na střední škole šikanoval, pro nás i po dlouhé době zůstává stále týž, i když třeba mezitím nalezl klid v duši a je z něj ten nejmírnější člověk na světě.

Takže vývoj nám nepomůže, pokud si jej neuvědomujeme. Jak to zvládnout, jestliže nechápete, jak celý proces funguje? Jak se můžete z života poučit, když se nezastavíte, abyste jej prožili? Jak si spojit všechno to, co se vám fyzicky i psychicky děje, když nedopřejete svému tělu a mysli čas, aby to strávily? Jak se můžete změnit, když se mění vaši přátelé a milovaní?

Způsob, jak zhodnotit sebe i ostatní, představuje uvolněné duchovní rozjímání a meditace, a čas, kdy s tím začít, je právě teď. Mezi rozjímáním a meditací je rozdíl, i když jsou si hodně blízké. Rozjímání znamená soustředění na určitý subjekt nebo objekt - na myšlenku všeobjímající lásky, na krásu motýla a podobně. Meditace vyžaduje udržet si mysl úplně čistou, ve

stavu vnímání a vědomí, otevřenou k přijetí jakéhokoli pocitu, myšlenky, představy nebo vize, a pak nechat asociace plout ke všem stránkám objektu nebo myšlenky - pochopit její formu, tvar, barvu, *esenci.* Je to umění pozorovat bez myšlenky, bez duševního komentáře. Pro západního člověka je mnohem snadnější rozjímat. Jsme zvyklí soustředit svou mysl na daný předmět, přemýšlet o něm a analyzovat jej. Meditace je spíš východním způsobem, je těžké ji ovládnout a vyžaduje hodně důkladný trénink. Trvá to měsíce nebo roky, než jste schopni meditovat celou myslí, a v tomto životě to vůbec nemusíte zvládnout. To však neznamená, že byste to neměli ani zkusit. (Pamatujte si: V tomto životě stejně jako ve všech ostatních vědomě postupujete k nesmrtelnosti.) Pokus sám o sobě přináší nemalý prospěch a vy se brzy přistihnete, že se těšíte na chvíle samoty, kterou meditace vyžaduje.

Možná budete chtít začít rozjímáním, a předmětem, na který se máte soustředit, jste vy sami. Zjistit, kým jste právě teď, chvilku přemýšlet o sobě. Nechte do vědomí vstoupit jakoukoli myšlenku o sobě, dobrou nebo špatnou. Které negativní nebo odsuzující představy a pocity byste odhodili, protože už nejsou přesné nebo už dokonce vůbec neplatí? Které pozitivní a sebeléčivé dojmy a pocity byste naopak teď přidali? Které životní zkušenosti vás nejvýrazněji formovaly? Až budete žít další život, co na něm asi změníte? Nejde o to „líbit se sám sobě" nebo nechat projít jakýkoli úsudek. Snažte se pochopit, co se doopravdy skrývá za maskou osoby, kterou ukazujete světu.

Pouvažujte o důležitých lidech ve vašem životě. Máte o nich zastaralé představy? Poučili jste se z vlastní zkušenosti, že se na ně máte dívat jinak? Jak se změnili, když jste se změnili vy sami? Jak vás tyto změny povedou k tomu, abyste svůj vztah k nim upravili, jednali s nimi s větším porozuměním a láskou? Jak vám usnadní další změnu?

Všichni jsme výtvorem v pohybu, pohybujeme se na svých duchovních cestách různou rychlostí. Měli bychom se však den-

ně zastavit a tvůrčím způsobem se zamyslet nad klíčovými jevy, které nás formují jako lidi, kteří si přejí stoupat k Nejvyšší jednotě: lásce, radosti, míru a Bohu.

Rozjímání a meditace nejsou snadné, protože čím dál a hloub se v nich dostáváte, tím víc budete cítit, jak začínáte chápat, a cesta do hloubky vyžaduje prokopat se ochrannými vrstvami. Jsme tak disciplinovaní, stále uvažujeme a analyzujeme, že je nám to při pokusech vyčistit nebo vyprázdnit mysl na překážku. A analyzování je překážkou rozjímání a meditace, a my se jí musíme hned na začátku zbavit. Nestačí si ale říkat: „Zbavuju svou mysl všech věcí kromě všeobjímající lásky" nebo dokonce „Zbavuju se všech myšlenek všeho druhu a jsem si vědom ničeho a všeho zároveň". V obou případech zjistíte, že vás okolní svět rozptyluje. Možná budete schopni chvilku přemýšlet o všeobjímající lásce, ale vsadím se, že si brzy vzpomenete, jak jste k někomu nebyli laskaví nebo on k vám, a z toho může vzejít myšlenka: „Propána! Maminka má dnes narozeniny a já jsem jí zapomněl zavolat" nebo si vzpomenete na něco jiného, co vás zase odvede ke každodenním starostem. A když se budete snažit vyprázdnit mysl úplně, téměř určitě zjistíte, že se vám zaplňuje nějakými světskými rušivými podněty: lechtá vás v nose nebo v pokoji létá moucha nebo vás napadne, že jestli tam budete ještě chvíli sedět, zmeškáte svůj oblíbený seriál.

Tato kapitola je sice většinou o meditaci, ale většina z toho, co bude následovat, se dá použít i k rozjímání.

Meditace zklidňuje ruch, který normálně zaplňuje naši mysl, a výsledný klid nám dovoluje pozorovat bez vytváření úsudku, dosáhnout vyšší úrovně relaxace a nakonec i vyššího stavu vědomí.

Toto jednoduché cvičení vám předvede, jak těžké je udržet mysl bez myšlenek, pocitů, bez pomyšlení na běžné povinnosti, tělesné obtíže, každodenní starosti nebo problémy týkající se domácnosti či zaměstnání.

Až si přečtete tento odstavec, zavřete na pár minut oči. (Doporučuju vám sedět při tom v oblíbeném křesle nebo s příjemným polštářem v posteli. Snažte se udělat si co největší pohodlí.) Několikrát se zhluboka nadechněte a vydechněte všechen stres a napětí, které v sobě máte. Snažte se udržet mysl v klidu a nemyslet na nic. Ani na krásný západ slunce nebo na poklidné moře. Účelem je zklidnit levou mozkovou hemisféru, tu část, která myslí a analyzuje. Jste připraveni? Tak začněte.

Nešlo to, že?

Možná jste prožili několik okamžiků uvolnění a příjemného klidu, ale pak jste si asi pomysleli, jak hloupě vypadáte se zavřenýma očima a otevřenou knihou na klíně. A potom jste si vzpomněli na něco v zaměstnání: odevzdali jste tu zprávu, kterou po vás chtěli? Nebo jste zapomněli koupit kvasnice, a přitom chcete péct buchty? Stresy dnešního světa jako by neustále narušovaly náš každodenní život a v uměle působícím prostředí - o samotě v ztemnělé tiché místnosti - se na nás přímo vrhají. Fyzické tělo při bombardování stresem funguje na vyšší úrovni bdělosti - je to takzvaná reakce „bojuj, nebo uteč" - a spouští celou armádu psychologických reakcí. Můžete se začít i bát, ticho se vám zdá nějaké strašidelné. (Mnozí z nás hned po příchodu domů zapínáme rádio nebo televizi, často proto, abychom zabránili útoku hrozných myšlenek nebo vzpomínek.) Nuže, jak dlouho jste seděli v klidu? Pět minut? To je pro začátek docela dobré, říkáte si, i když víte, že není. Zítra možná vydržíte o pár minut déle, protože v meditaci je potřeba vytrvat.

Další den si možná řeknete, že budete raději rozjímat než meditovat. Ne o sobě - to je pro začátek dost nebezpečné - ale podle rady doktora Weisse se soustředíte na všeobjímající lásku. Přečetli jste si, že rozjímání zaměstná vaši mysl, při dnešním sezení vás přivede k hlubšímu pochopení lásky, aby vás nakonec dovedlo k vaší podstatě a životu kolem vás. A porozumění vede ke svobodě, k radosti, k pocitu naplnění a lepším vztahům: to jest ke štěstí.

Rozjímat o myšlence nebo o koncepci znamená soustředit se na jejich význam, a jak už bylo řečeno, je snadnější než vyprázdnit mysl a stát se neúčastným pozorovatelem, což je smyslem meditace. Jestliže se soustředíte, vynoří se různé významové roviny. A také vaše mentální asociace vyvolané předmětem, na který jste se zaměřili, vás zavedou dál, umožní vám proniknout do podstaty věci a porozumět. Pokud při rozjímání přemýšlíte, ale současně se stále soustředíte na danou věc, je to v pořádku.

Jaké představy navozuje termín *všeobjímající láska?* Možná osobu (maminku? babičku?) nebo nějaký čin, který jste vykonali úplně spontánně, nebo něco, co někdo prokázal naopak vám? Možná je to *pocit,* teplo, které zaplavuje vaše tělo a přináší s sebou slzy štěstí? Když vypátráte představu nebo pocit, dojdete k pochopení obecnější definice nebo fráze. Všeobjímající láska je duchovní akt a soustředit se na duchovno může být velice přínosné.

Celý váš systém hodnot se změní k lepšímu, jestliže se v jeho základech usídlí všeobjímající láska. Zjistíte, že všechny vaše strachy a úzkosti se zmírnily nebo zmizely úplně. Vaše myšlenkové pochody vás zavedou od základní definice k jasnějšímu pochopení vlastní duchovní podstaty. (Vidíte, nakonec přece jenom rozjímáte o sobě!) Za nějakou dobu, s vědomím, co je to duchovní podstata, se ve vašem každodenním životě objeví vnitřní klid, trpělivost, vyrovnanost a soulad.

Je to přínos i pro tělo. S umenšením strachu a úzkosti a s příchodem vnitřního klidu se tělo stane silnějším. Imunitní systém se posílí. Už jsem viděl, jak u pacientů, jejichž mysl se dobrala klidu, ustoupila chronická onemocnění. Někteří lidé zaznamenali návaly energie, poté co se u nich projevilo porozumění a prozření. Mysl a tělo jsou tak nerozlučně spjaty, že vyléčení jednoho znamená i vyléčení druhého.

Někdy, když se soustředíte na nějakou představu, můžete zjistit, že to, co přichází, se liší od toho, co vás naučila výchova, vzdělání, dějiny. To se dá čekat, protože všichni jsme naočko-

váni hodnotovým systémem svých rodin, učitelů, kultur a náboženství. To, že najednou vidíte věci v jiném světle, vám neublíží. Mít otevřenou mysl - to je základ. Pokud dokážete svou mysl přeladit na jiné myšlenky a nové možnosti, může učební proces pokračovat.

Možná že to, co vás učili jako malé dítě, nekoresponduje s tím, co prožíváte teď. Jak to můžete vědět, když vaše mysl není aktivní a neuvědomuje si to? Jak můžete procitnout do hlubší nebo významnější reality, když nedovolíte své mysli fungovat otevřeným způsobem a nedělat žádné úsudky, dokud každou možnost sami mentálně neokusíte? Snažte se neodhánět a nezavrhovat to, co prožíváte, jen proto, že je to něco jiného, než co vám dosud předkládali. Je možné, že pravdivé je právě to neobvyklé, a nepravdivé to, co dobře znáte.

Když rozjímáte, nespěchejte. Podle definice rozjímání znamená neuspěchané duševní soustředění. Vaše mysl musí odrážet své vlastní podněty a k prvnímu možná přidat další - a pak další a ještě další. Možná zjistíte, že se vám ve vědomí vynořují vzpomínky jako hvězdy na podvečerní obloze. Můžete zažít náhlé oslnivé pochopení i s jeho doprovodným léčivým účinkem.

Doporučuji rozjímat vždycky jen o jedné věci, abyste měli jistotu, že svému prožitku dopřejete řádnou hloubku a trvání. I tak je ale nepravděpodobné, že vás jedno sezení přivede k jádru předmětu nebo situace, o nichž rozjímáte. Můžete a měli byste se k nim vrátit, dokud je neovládnete, plně nepochopíte a nebudete si vědomi změn, které ve vás zanechaly. Teprve potom radostně užasnete nad krásou a silou svého porozumění, budete osvobozeni léčivými účinky svého prozření.

I když už budete přesvědčeni, že jste jádro konečně objevili, nepřestávejte rozjímat. Rozjímejte o stejné věci ještě druhý den. Zavřete oči a několikrát se nadechněte a vydechněte, abyste se uvolnili. Představte si, že skutečně můžete vydechnout všechno napětí a stres z těla a že vdechujete čistou, léčivou energii. Uvolněte svaly a nechte jádro problému či situace znovu vyta-

nout na mysli. Asi deset minut potom uvažujte o všech rovinách významu, které vám to přináší. Všeobjímající láskaje duchovní představa obrovské hloubky, ale hloubku má i krása motýla. Uvažujte o hlubším smyslu. Jak se váš život změní s novým pochopením věci? Vaše vztahy? Vaše hodnoty? Nespěchejte. Není třeba spěchat a na konci vás nečeká žádný test. Vychutnávejte si svá pronikání k podstatě věci a poučení, která vám to přináší. Připomínejte si, že si budete pamatovat všechno, co prožíváte.

Budete-li roztěkaní a nesoustředění, nevyčítejte si to. Je normální, že vaše myšlenky bloudí, a vy se jen musíte nenásilně vrátit k předmětu svého rozjímání. Po troše tréninku si všimnete, že i když vaše mysl bloudí, jste s původní myšlenkou pořád ve spojení; v psychiatrii tomu říkáme volná asociace. Čím víc trénujete, tím snadnější je udržet soustředění a tím důkladnější a hlubší je porozumění věci. Nechte tedy všechny frustrace odplynout, ale nenuťte se sedět a rozjímat, jestliže vás okolní svět příliš rozptyluje. Zkuste to raději znovu následujícího dne. Z rozjímání a meditace musíte mít radost. Jejich účelem je dopřát vám pocit volnosti, nikoli vás přikovat řetězem.

Až skončíte, otevřete oči a vaše mysl se vrátí ke každodennímu vědomí, možná si budete chtít zaznamenat své prožitky do deníku nebo na magnetofonovou pásku. Je to způsob, jak si myšlenky upevnit a vypomoct paměti pro příští rozjímání.

Mnozí lidé jsou úplně fascinováni, když se vrátí k nějaké představě týdny nebo měsíce poté, co ji „zvládli", a srovnávají tuto cestu se svou předchozí. V tomto ohledu neexistují žádná pravidla. Důvěřujte své intuitivní moudrosti. Jak řekl křesťanský mystik Pierre Teilhard de Chardin: „Nejste lidskou bytostí s duchovní zkušeností; jste duchovní bytostí s lidskou zkušeností." Ve všem existuje význam a čistota ducha, jestliže to tam naleznete.

Rozjímání je velmi přínosné, ale meditace je prostředkem, který vám umožní jít co nejhlouběji do duchovní říše, tak hluboko, jak jen se člověk může dostat. Tam už vás nesvazuje nějaká

představa a nejste vázáni ani soustředěním. Spíš říkáte své mysli, tělu a duši: „Jste volné, při svém hledání duchovního pokroku se můžete vydat kamkoli. Nejste omezené časem nebo místem a můžete cestovat do minulosti nebo do budoucnosti, do zemí známých i neznámých, na místa tak malá, jako je lidské srdce, nebo tak veliká jako vesmír."

Věřte mi, že není inspirativnější cesty.

O meditaci jsem napsal celou knihu, *Meditation: Achieving Inner Peace and Tranquility in YourLife* (Meditace: Jak si vnést vnitřní klid a mír do života), a přece jsem se nepřiblížil dosažení té moudrosti a duchovního míru, jak je popisují jogíni a mniši z Asie, kteří netráví celý život ničím jiným. V mém a vašem případě nejde o dosažení meditační „dokonalosti", nýbrž o to, abyste z meditace vytěžili co nejvíc, využili jí jako jednoho z nástrojů našeho vývoje, nasměrování k duchovnu, a mohli se s její pomocí léčit.

Než jsem se seznámil s Catherine, mé lékařské vzdělání se drželo ortodoxních kolejí a moje průprava psychiatra vycházela jen z učebnic. Ale po zkušenostech s ní jsem začal zkoumat alternativní terapie; právě během tohoto hledání jsem se dozvěděl o hodnotě meditace.

Podobně jako hypnóza, kterou užívám jako nástroj k regresi, k návratu pacientů do jejich minulých životů, rozvíjí meditace schopnost otevřít mysl nejhlubším, nejzasutějším vlivům na naše těla a duše, ať už pocházejí z minulých, budoucích nebo přítomných životů. Tím, že na nic nemyslíme, čistíme si mysl, máme paradoxně naprostou svobodu *vzpomínat.* Vzpomínky z minulých, přítomných a budoucích životů nám pomáhají lokalizovat původ našich traumat, a když se nám odhalí, poznáme, že naše strachy pocházejí odjinud a už nás neohrožují. Při hluboké meditaci se mi také vybavily vzpomínky na vlastní minulé životy, a získal jsem tak vhled do svého chování, pochopil jsem své obranné reakce a obavy. Neznal bych se tak dobře, jako se znám (a ještě se o sobě mám hodně co dozvídat), kdybych nemeditoval.

Meditace můžeme také využít k vyřešení osobních konfliktů a složitých vztahů, pomáhá k vyléčení srdce. Ale pro nás všechny je jejím prvořadým účelem dosažení vnitřního klidu a rovnováhy.

Mniši dokážou meditovat celé hodiny. Vy byste měli začít dvaceti minutami. Pohodlně si sedněte nebo si můžete i lehnout, i když potom se lehce může stát, že usnete. Zavřete oči, dýchejte pomalu, pravidelně a zhluboka. Uvědomte si, ve kterých místech cítíte napětí (u mě to bývá šíje a ramena), a pošlete tělu vzkaz: *Všechno je v pořádku. Všechno je v klidu. Uvolni se.*

Nechte roztěkané myšlenky a každodenní starosti zvolna odplynout z mysli. Bude-li to třeba, zažeňte křičící hlasy, které vás pobízejí k práci, myšlenky na rodinu, povinnosti a zodpovědnost, které na vás obvykle útočí - jednu po druhé. V duchu je sledujte, jak mizí. Žijte v *tomto* okamžiku, v tomto vzácném, jedinečném okamžiku krásy, lehkosti a svobody, poddejte se mu.

Protože přítomnost je jediné místo, kde můžete najít štěstí, radost, mír a svobodu, psychospirituální cvičení umocňuje vnímání tohoto jsoucího okamžiku, jak jsem právě popsal. Lidská mysl je tvořivým mistrovským dílem, a když jí povolíme otěže, může nás vynést do výšin radosti. Vnímání je uvědomování si myšlenek, emocí, pocitů a vjemů, které na nás působí teď a jenom teď. Jestliže dokážeme eliminovat rušivé podněty čerstvé minulosti a starosti týkající se budoucnosti, meditace otevře dveře vnitřnímu klidu a zdraví.

Tím, že nás od každodenního uvažování přenese k vnímání přítomného okamžiku - *jen* tohoto okamžiku, toho úžasného momentu - a tím do duchovních sfér, které povznášejí naše duše, nám meditace dává volnost jít kamkoli. Cestou si můžeme vyjasnit nějaké současné trauma, minulý nebo budoucí život, případně podvědomě pochopit povahu svých problémů. To je terapeutická hodnota meditace; neuvědomované se stává uvědomovaným. Ale také může jen jednoduše osvítit realitu krásy přítomného okamžiku a všechny zázraky, které obsahuje. Tomu

se říká *proniknutí* do podstaty věci a tak docházíme k základní realitě.

Tady je příklad takového vnímání:

Učil jsem jednu svou pacientku, Lindu, meditovat. Jednou ke mně přiběhla celá rozčilená: „Právě jsem viděla ten nejkrásnější strom!" oznámila mi.

„Kde?" zeptal jsem se zvědavě.

„No kde, před naším domem."

Meditace otevřela Lindiny oči kráse, kterou měla celou dobu na dosah ruky, jenom si jí nevšímala. Linda byla učitelkou a žila v neustálém spěchu kvůli škole, ale meditace ji naučila zpomalit.

Stephan Rechtschaffen, ředitel Omega institutu v Rhinebecku ve státě New York, vypráví o momentu, kdy ve své kanceláři diskutoval s kolegou o nějaké pracovní záležitosti. Byl krásný jarní den. Z okna viděl hosta institutu, vietnamského buddhistického mnicha a filozofa Thich Nhat Hanha, jak jde přes trávník. „Každým krokem líbal zemi. Byl zcela přítomen, očividně pohroužen jen do toho aktu chůze. Úplně jsem *cítil,* jak vychutnává každý okamžik, pocit trávy pod podrážkami, cítí, jak jeho tělo splývá s každým pohybem."

Thich Nhat Hanh žil ten okamžik, a Linda se to naučila taky. „V nás," napsal onen mnich, „teče řeka pocitů, ve které každá kapka vody představuje jiný pocit a každý z nich závisí svou existencí na tom dalším. Abychom to mohli pozorovat, jen se tak posadíme na břeh a rozpoznáme každý pocit, když se vynoří, propluje kolem a zmizí."

Jestliže meditujeme, sedíme na tom břehu.

Ve své knize o meditování se s čtenáři dělím o vzkaz, který ke mně při jedné meditaci dospěl a jaký jednou můžete obdržet i vy:

S láskou a porozuměním jde ruku v ruce nekonečná trpělivost. Co to je, ten váš spěch? Vždyť žádný čas *neexistuje,* to se vám

jenom zdá. Jestliže neprožíváte přítomnost, jste pohlceni minulostí nebo si děláte starosti s budoucností, působíte si tím velikou bolest v srdci a smutek. Čas je také jen iluze. I v trojrozměrném světě je budoucnost jen soubor pravděpodobností. Tak proč se tím tolik trápit?

Minulost si musíme zapamatovat a pak zapomenout. *Zapomeňte na ni.* To platí jak pro traumata z dětství, tak z minulých životů, ale i pro postoje, nesprávná pojetí a soubory „pravd", které vám vtloukli do hlavy, pro všechny staré myšlenky - ve skutečnosti pro *všechny* myšlenky. Jak můžete čerstvě a jasně vidět s takovými myšlenkami?

Co když se potřebujete naučit něco nového a se svěží perspektivou?

Přestaňte přemýšlet. Místo toho použijte svou intuitivní moudrost, abyste zase prožili lásku. Meditujte. Pochopte, že je všechno vzájemně propojeno. Podívejte se na své pravé já. Podívejte se na Boha.

Meditace a vizualizace vám pomůžou přestat tolik přemýšlet a vydat se na cestu zpátky. Nastane uzdravení. Začnete používat dosud nepoužívanou část mysli. Prohlédnete. Pochopíte. A zmoudříte. Pak přijde mír.

Chtěl bych dodat jen jednu věc, kterou jsem se od té doby, co jsem tuhle pasáž napsal, naučil: Nejenže se vydáte na cestu zpátky, ale zahájíte i pouť do budoucnosti.

Meditace nám může pomoct napojit se na léčivé síly v nás samých, a to nejen na ty, které léčí psychiku, ale i na ty, jež uzdravují tělo. Lékaři stále víc připouštějí, že proti nemocem, i těm nejvážnějším, můžeme bojovat nedávno objeveným lékem: léčivými silami, které tkví v naší duchovní povaze. (Lék objevený ovšem nedávno jen na západě - východní lékaři ho znají už po celá staletí.) Možná je to opravdový holistický lék, který dodává energii celému organizmu - mysli, duchu i tělu.

Dnes už máme dostačující důkaz. V knize *Head First: The Biology of Hope and the Healing Power of the Human Spirit* (Nejprve v mysli: biologie naděje a léčivá síla lidského ducha Dutton, 1989) Norman Cousins detailně vysvětluje, jak emoce ovlivňují imunitní systém. Vědci z Harvardu zjistili, že meditace může prodloužit život starých lidí, a lékaři v Anglii zjistili, že dieta, tělocvik a cvičení zaměřené na snižování hladiny stresu, z nichž nejdůležitější je právě meditace, mohou doslova *zvrátit* onemocnění věnčité tepny. Pouhá dieta a fyzické cvičení k tomu nestačí.

Síla modlitby za uzdravení už taky byla zdokumentována - a nefungují jen naše vlastní modlitby nebo modlitba ostatních členů rodiny a přátel, ale i modlitby úplně cizích lidí. Například v roce 1982 ve všeobecné nemocnici v San Francisku vybrali namátkou 393 pacienty z oddělení srdečních chorob. Za některé se někdo měl modlit, za jiné nikoli. Ani pacienti, ani lékaři a sestry nevěděli, do které skupiny který pacient patří. Pacienti, za které se lidé modlili, nepotřebovali tolik CPR, stimulátorů, diuretik a antibiotik a vyskytlo se u nich méně případů pulmonárních edémů a úmrtí. Ve studii, kterou prováděla Dukeova univerzita a Durhamská nemocnice pro veterány, měli pacienti se srdečními chorobami, za které se modlili lidé sedmi různých vyznání z celého světa, lepší výsledky než pacienti, jimž byla poskytnuta jen tradiční lékařská péče. Studie s pacienty s pokročilým AIDS zjistila, že pokud se za ně lidé modlí (i když je to třeba daleko a pacienti o tom vůbec nemusejí vědět), vyskytuje se u nich méně chorob souvisejících s primárním onemocněním a ty, které se vyskytnou, nemají tak dramatický průběh. Pacientů, kteří musejí být hospitalizováni, je méně, hospitalizace je kratší a ubývá i depresí.

Učím své klienty meditačním technikám, které zmírňují nespavost, pomáhají udržet váhu, přestat kouřit, překonávat infekční a chronická onemocnění a snižovat krevní tlak. Tyto techniky fungují, protože chemie a fyzika těla jsou ovlivněny duševními a fyzickými energiemi. Pravidelná meditace je nesmírně cenným prostředkem pro zotavení a udržení zdraví.

Meditace dokáže otevřít cestu duchovním prožitkům, protože podvědomí je jednou z bran do věčnosti. Tahle brána není nikdy otevřená dokořán a cesta k ní není nijak značená. Neotvírá se žádným kódem ani kouzelnou formulí. Je to vnitřní proces, během nějž něco přetváříme a sami jsme přetvářeni. Jinými slovy, mysl je chodba a prostřednictvím meditace vám bude včas poskytnuta mapa, abyste dokázali najít správnou cesta, která vás dovede do hlubších, transcendentnějších stavů vědomí.

Meditace vás možná přivede k vyššímu uvědomění vlastní duchovní podstaty a do stavu důkladné extáze, lehkosti, uspokojení a tělesné i duševní pohody, která nastává, pokud se zkontaktujeme se svou nejhlubší dimenzí. Meditace způsobí, že se vám po těle rozlije pocit blaha - při rozjímání o něčem, co vám přináší potěšení. Může vás zavést do minulého nebo do budoucího života; ponaučení plynoucí z každého z nich vám budou jasná, až do nich vstoupíte.

Dojdete-li k uvědomění, zjistíte, že dokážete soucítit a milovat, aniž za to čekáte něco na oplátku. Budete cítit jednotu s každým člověkem a každou bytostí, s celou přírodou, oblohou a mořem - se vším, co existuje. V tomto změněném stavu můžete setrvat libovolně dlouho, ale prožijete největší možné „opojení", pocit, který je u každého jedince individuální, a přece je společný duším, které pokročily dál na své vývojové cestě. Několik mých klientů mi prozradilo, že se během meditace oddělí od svého fyzického těla a vznášejí se nad sebou, pozorují se z jiné sféry - je to týž zážitek opuštění těla, o kterém mluví ti, kdo stali na prahu smrti a vrátili se. Můžete prožít něco podobného nebo naopak to, co ještě nikdo před vámi neprožil. Jedna věc je ale jistá: objevíte své nejmocnější a nejpodstatnější já.

12. KAPITOLA

David: Spiritualita

Když jsem byl malý, chodil jsem s otcem v neděli ráno do synagogy a pozoroval jsem starce, jak se kývají a klaní, když přednášejí své modlitby. Otec mi řekl, že ty modlitby jsou pořád stejné, odříkávají se v průběhu dne: ráno, při západu slunce a večer. Nerozuměl jsem jazyku modliteb, hebrejštině, ale hlavně jsem nechápal, k čemu slouží. „To nedává smysl," myslel jsem si. „Ta slova přece po tolika letech nemůžou nic znamenat a dnešní klanění není nic jiného než tělocvik."

Po setkání s Catherine jsem pochopil. Ti muži se dostali do stavu změněného vědomí, jako klient, kterého zhypnotizuju. Myslím si, že je jedno, co ta slova znamenala, šlo jenom o ten rituál. Ti muži navazovali spojení s Bohem, a příslušný rituál - stejně jako všechny náboženské rituály jakéhokoli vyznání - jim umožnil dostat se na duchovnější rovinu. Jestli je člověk žid, křesťan nebo muslim, jde vždycky o totéž: přiblížit se nejvyšší duchovní bytosti, a tím se přiblížit čistému duchovnu samotnému.

Být duchovní, spirituální, pro mě znamená více soucítit s ostatními, mít je rád, být k nim laskavý. Znamená to vyjít se srdcem na dlani vstříc ostatním lidem a nečekat za to nic. Znamená to uznat něco vyššího než své já, sílu, která existuje v neznámé sféře, kterou se musíme snažit objevit. Znamená to pochopit, že se musíme neustále učit a že po každé lekci nás čeká další, ještě obtížnější. Každý z nás dokáže žít duchovně, jen je potřeba se „naťuknout".

Vidím, jak zbožní lidé páchají násilné činy a podněcují druhé k válce. Zabíjej, říkají, protože ti, na které útočíš, nesdílejí

naši víru, a tudíž jsou naši nepřátelé. Tito lidé se ještě nepoučili, že existuje jen jeden vesmír, jedna duše. Pro mě je jejich přístup absolutně ne-duchovní a nezáleží na tom, jakou víru vyznávají. Vlastně to vymezuje rozdíl mezi náboženstvím a skutečným duchovnem. Nepotřebujete vyznávat žádnou víru, abyste byli duchovní; můžete být ateisté, a přesto můžete být laskaví a soucitní. Můžete například dělat charitativní práci, ne proto, že vám to Bůh poroučí, ale pro dobrý pocit, který z toho máte, a proto, že si myslíte, že takhle by se k sobě měly lidské bytosti chovat, že toto je cesta do vyšších sfér.

Podle mého pojetí je Bůh milující, moudrá energie, kterou máme v každé buňce svého těla. Nevidím ho jako standardní klišé - pána s plnovousem, který sedí na oblaku a soudí. (Psychoanalytiky termín pro tohle je tzv. projekce, antropomorfizování Boha.) Důležitou otázkou ve věci duchovna není to, kterého boha následujete, ale zda říkáte své duši pravdu. Žijete duchovním životem? Jste laskavým člověkem tady na Zemi, radujete se ze své existence, neubližujete nikomu a konáte dobro pro jiné?

Toto je základ života, základ pro naši cestu vzhůru, a vůbec to nevypadá složitě. Jenže mnozí z nás ještě tyto lekce duchovna nezvládli. Jsme sobečtí, materialističtí, nemáme dostatek empatie a soucitu. Naše nutkání konat dobro přemáhá touha po tělesném uspokojení. A jak se v nás sváří dobrota se sobectvím, jsme z toho zmatení a nešťastní.

A tak tomu, jak hned uvidíte, bylo s Davidem.

David pocházel z patricijské rodiny ze staré novoanglické větve a vážil za mnou cestu až z Bostonu. Slyšel o mé práci a sehnal si jednu z mých regresních nahrávek; pomáhala mu v relaxaci, ale minulý život si nevybavil. Kromě toho měl za sebou konvenční psychoterapii, která mu zrovna moc nepomohla.

„Mám v plánu tady zůstat týden," oznámil mi. „Můžeme za tu dobu něco zvládnout?"

„Každopádně to můžeme zkusit," odpověděl jsem a zaznamenal dokonalý střih jeho kalhot a odznak hráče póla na košili. „Můžu s vámi provést tři sezení. Ale nemůžeme dělat nic, dokud mi neřeknete, co vás vlastně ke mně přivedlo."

K mému překvapení ho ta otázka zmátla. „Nevím jistě," usoudil nakonec. „Jsem... jsem nešťastný."

„V zaměstnám? V osobním životě?"

„V obojím... a vlastně ani v jednom, ani v druhém."

„Tak v čem tedy?"

„Jde o to, že bych *neměl* být nešťastný."

„To není záležitost nějakého ‚neměl bych'. Je to stav mysli."

„Ano, samozřejmě. Ale když přemýšlím o svém životě, což dělám častěji, než bych chtěl, nemůžu najít jedinou věc, pro niž bych měl být nešťastný."

„Čím jste?" zeptal jsem se.

„Právníkem. Pracuju v otcově firmě a daří se mi dobře. Během dvou let si ze mě udělal partnera, a pokud můžu mluvit za sebe, nebylo to z protekce."

Přesto často dochází k nejrůznějším neshodám, jestliže syn pracuje pro rodiče. „Je vám nemilé, že za svou práci zodpovídáte právě otci?"

„Vůbec ne!" vykřikl důrazně a potvrdil svá slova lehkým tlesknutím. „Otec mi nechává v práci volnou ruku. Vychoval mě, abych byl soběstačný, a matka taky. Nikdy mi do ničeho nemluví a v kanceláři mě vidí málokdy. Myslím, že spolu trávíme víc času ve společnosti než v práci."

Když psychiatr začíná hledat kořeny pacientova problému, nejčastěji se prvně zajímá o rodinu. Byly tady nějaké podvědomé tendence v práci, které David nepoznal?

Zkoušel jsem to dál. „Vaše matka ještě žije?"

„A jak!" usmál se. „Je ve výboru opery, baletu, Muzea výtvarného umění. A navíc je výborná hostitelka."

Zvedl ruku, čekal další otázku a předešel mě. „Ale ano, měla pro mě spoustu času, když jsem byl malý, a pro mého bratra a sestru taky. Máme výborný vztah."

„Říkal jste, že otce vídáte ve společnosti."

„A matku taky, samozřejmě. Jsou spolu už čtyřicet let, jejich manželství je solidní."

, Jak často ji vídáte?"

„Tak jednou týdně. No, spíš třikrát za měsíc."

„Jste ženatý?"

Znovu tleskl. „Absolutně. S božskou Leslie."

Byla to ironie? „Ona je taky právnička?"

„Ne, ale má podobné povolání. Je herečka. Seznámil jsem se s ní v druhém ročníku práva na Harvardu. Sel jsem na představení *Zimní pohádky* do divadla na Brattle Street a byl jsem tak unesen její Perditou, že jsem za ní šel do šatny a pozval ji na rande. Štěstěna mi přála, že řekla ano nejen tenkrát, ale i když jsem ji před pěti lety požádal o ruku."

„Vaši rodiče to schvalovali?"

„.Potomek slavné bostonské rodiny si bere obyčejnou herečku?' Nevím, co si o tom ze začátku mysleli. Jak jsem řekl, nechávali mi svobodu v rozhodování. Ale teď ji zbožňují."

„Máte děti?"

„Ne. Ale za pět měsíců už to nebude pravda. Podle ultrazvukového vyšetření je to kluk. *Voilá!* Náš rod pokračuje. Naše jméno nezanikne!"

Říkal mi to potěšené, téměř vesele. Pak se ke mně naklonil a jeho výraz potemněl. „Pane doktore, v tom to právě je. Miluju svoje rodiče, měl jsem nádherné dětství, mám úžasnou ženu, jsem vzdělaný, netrpím hladem, jsem dobře oblečený a hezky bydlím. Máme dost peněz, abychom přežili jakoukoli katastrofu nebo se přestěhovali kamkoli na této planetě, kde se nám bude líbit. A přesto když myslím na tyhle věci, a i když vím, že je to všechno pravda, je tu základní problém: ten muž, kterého jsem vám právě popsal, není tím, co žije v mé kůži."

Poslední slova skončila zavzlyknutím a celý vypadal tak ztrápeně, že jsem si opravdu pomyslel, že přede mnou nesedí ten, o kterém před chvílí mluvil. „Můžete to nějak upřesnit?" zeptal jsem se.

S námahou se ovládl. „Přál bych si, abych to dokázal. Když se snažím vyjádřit slovy to, co cítím, zní to jako fňukání. Ubohoučké nářky narcise, který má všechny výsady."

„Nezáleží na tom, jak to zní, a vaše nářky očividně žádným fňukáním nejsou. Něco vás trápí."

Vděčně se na mě podíval a zhluboka se nadechl. „Tak dobře. Jde o tohle: Nevím, proč jsem se ocitl na této Zemi. Připadám si, jako bych bruslil na zamrzlém rybníku, kterému se říká život, a pode mnou je třicetimetrová hloubka. Vím, že bych v ní měl plavat, že by takový zážitek byl dobrý, ale nevím, jak prolomit led. Jsem zmatený svým místem na Zemi. Ano, jsem rád, že pracuju pro svého otce, ale co vlastně jsem? Syn svého otce. Ale já jsem víc. Jsem i víc než dobrý manžel, který se brzy stane otcem. Páni," pokračoval stále hlasitěji. „Já jsem sakramentsky neviditelný. Život mnou profukuje jako vítr."

Věděl jsem, že velice potřebuje odpovědi na své otázky. Spíš než kňouravé byly jeho otázky existenciální, byl to křik o pomoc, o definici, kterou zatím nedokázal najít.

Možná že hledal na špatném místě.

David mi řekl, že když si pouštěl moje cédéčko, většinou se tak uvolnil, že usnul. Na tom není nic špatného; jen to znamená, že dotyčný jde příliš do hloubky. Avšak jeho předchozí „praxe" nám zjednodušila působení hypnózy. Za pár minut byl v hlubokém tranzu.

„Je dvanácté století," pronesl pomalu, jako by se snažil nahlédnout do svého života zvenčí. „Jsem jeptiška, sestra Eugenie, a pracuju v nějakém špitále na předměstí Paříže." Otřásl se. „Je to hrozné místo, tmavé a studené, a můj život je hrozně těžký. V místnosti, kde pracuju, jsou všechna lůžka plná, a já vím, že venku se tlačí další lidé a čekají, až někdo zemře a uvolní místo. Těla pacientů jsou pokryta puchýři - naběhlými, podlitými puchýři. Ten zápach je příšerný. I v té zimě mají ti lidi vysokou horečku. Potí se a sténají. Je hrozné dívat se na jejich utrpení.

Nevadí mi ta práce. Jedna z pacientek je jedenáctiletá holčička, sirotek. Oči jí hoří horečkou, rty má vyprahlé, obličej svraštělý jako opičí. Obě víme, že zemře, že pro ni už nemůžu nic udělat. Ale má dobrou náladu, je schopna žertovat a ostatní pacienti ji milují. Já ji miluju nejvíc, přináším vodu a omývám jí čelo — to dělám každému - s mimořádnou něhou.

V den smrti se na mě podívá a řekne: ‚Přišla jsi do mého života a přinesla mi mír. Učinilas mě šťastnou.' *Šťastnou!* Dovedete si to představit? Ta ubohá holčička v agónii říká, že je kvůli mně šťastná. Nejsem si jista z jakého důvodu, ale ještě znásobím svou péči o ostatní pacienty a doufám, že jim dokážu přinést taky trochu štěstí nebo alespoň mír. A ono to funguje! Vím, že jim moje přítomnost dělá dobře a vytvářejí se mezi námi pouta - duchovní pouta, ačkoli ne tak silná jako mezi mnou a tím osiřelým děvčátkem."

Davidova tvář odrážela během řeči jeho vlastní vnitřní klid. Hlas měl jemný, naplněný úctou, byl si vědom zázraků.

„Nakonec jsem i já podlehla té nemoci. Bolest byla nesnesitelná, ale i když mé tělo trpělo, moje mysl a duše byly blažené. Věděla jsem, že jsem byla v životě užitečná a že to pro mě byl Boží plán.

Umírám a moje duše letí vzhůru, k Bohu, který mě celý život podporoval. Jsem obklopena zlatým světlem a cítím se jeho milostí jako znovuzrozená. Přicházejí mě doprovodit andělské bytosti, vítají mě jásotem a zpěvem andělských písní. Na Zemi jsem riskovala život, abych pomáhala ostatním, aniž bych pomyslela na nějakou materiální odměnu. *Toto* je moje odměna, má větší cenu než královský poklad, je vzácnější než smaragdy.

Dávají mi poznání a já jim na oplátku lásku bez hranic. Jejich prostřednictvím chápu, že pomoc druhým je nejvyšší dobro, a dokážete si představit mou radost, když mi říkají, že jsem to dokázala. Délka lidského života není důležitá, říkají. Počet dní a let, které člověk na Zemi prožije, není nijak významný. Význam má kvalita těch dní a roků, kvalita, která se měří činy lásky a dosažené moudrosti. ‚Někteří lidé vykonají víc dobra za

jeden den než ostatní za sto let.' Toto je jejich vzkaz. ‚Každá duše, každý člověk je drahocenný. Každý člověk, jemuž se pomůže, každý život, kterému je ulehčeno nebo je zachráněn, je hodnota, kterou nemůžeme změřit.'

Každá duše, kterou jsem ošetřovala v tom špitále a která patřila tělu, jež odešlo ze světa přede mnou, mi posílá své požehnání a lásku a přispívá k mé radosti."

David se odmlčel. „Mezi andělským chórem je jedna neuvěřitelně krásná bytost," pokračoval. „Jako by byla celá ze světla, ačkoli má jasně lidskou podobu a je oblečená do purpurového roucha. Na nohou má zlaté střevíce. Její hlas - není ani výrazně mužský, ani ženský - má autoritu nesmírné moudrosti."

Když jsem ho vrátil do přítomnosti, byl pořád v zajetí svého vidění, pořád naplněný posvátnou úctou a osvícením. „Říkejme té bytosti Zdroj," řekl mi, „protože bylo zřejmé, že ponaučení, která mi andělé dali, pocházela od ní. ‚Potřebujete-li pomoc, můžete ji získat pomocí meditace a modlitby, kdykoli to bude potřeba, v jakékoli inkarnaci, řekl mi Zdroj přímo. ‚Otevřené a milující srdce, které hledá vyšší dobro bez sobeckého motivu, může vzbudit mocnou očividnou energii, aby splnilo své cíle. Toto je naše právo coby duchovních bytostí. Toto je základ naší spirituality. Toto je invokace milosti.'"

Udiveně zavrtěl hlavou. „Nikdy v životě mě podobné myšlenky ani nenapadly," podotkl. „Nejsem zbožný člověk. Nevěřím v Boha a nemám nejmenší tušení, z které části mé mysli Zdroj pocházel. Ta představa, že jsem byl kdysi jeptiškou - to je absurdní."

„Byl to život, který jste prožil," prohlásil jsem. „Určitě důležitý život, protože jste se do něj dostal tak rychle a byl tak živý."

„Ne, nemohla to být fantazie," souhlasil. „Je to moc vzdálené čemukoli, co jsem si kdy představoval."

„Takže si myslíte, že to je skutečnost?"

Zvedl ruku. „Kdepak! Tak daleko bych nešel. Ale řeknu vám, pane doktore, že to byla nejúžasnější a nejpůsobivější věc, jakou jsem kdy zažil."

„Možná ta osoba ve vaší kůži je sestra Eugenie," nadhodil jsem. „Možná že ona je ten David, kterého hledáte."

Chvilku přemýšlel. „Budeme to muset zjistit, že ano?" Sezení bylo u konce. Vstal a tleskl do dlaní. „Co dál?"

Když za dva dny přišel znovu, řekl mi, že mu ten minulý život nejde z hlavy od chvíle, co ode mě odešel, a má pocit, že prožil nějaké zjevení. Byl velice zvědavý, co bude dál, a doslova se vrhl do křesla.

Za pár minut už se přenesl o nějakých sto čtyřicet let zpátky, do doby americké občanské války. Tentokrát zůstal mimo své vize, přestože všechno viděl jasně. Byl mladíkem bojujícím na straně Unie, pěšák, který trávil dny pochodováním nebo bojováním. „Je to bitva za bitvou," prohlásil. „Jedna horší než druhá. Bojím se s někým spřátelit, protože jsem si jistý, že padne nebo bude zraněn. To se stává všem: jsou zmrzačení nebo zabití. Muži, proti nimž bojujeme, nejsou naši nepřátelé, jsou to naši bratři. Jediným důvodem, proč na ně střílíme, je to, že oni nestřílejí první. Snažím se zachránit co nejvíc svých kamarádů, pomáhám jim najít úkryt a nosím jim jídlo a vodu. Totéž dělám pro naše nepřátele, když to jde." Sklopil oči, jako by nechtěl nic vidět. „Je to všechno tak marné a smutné. V tomhle případě se nedá mluvit o vítězství. Bratr donekonečna zabíjí bratra. Kvůli čemu? Kvůli akru půdy? Řece? Kvůli ideji?"

Najednou zesmutněl a zestárl. „Taky jsem válku nepřežil. Vzdal jsem to a nechal se zabít, opustil jsem úkryt za stromem a vpochodoval do bitvy. Neměl jsem už sílu bojovat ani žaludek na to, abych dál zabíjel. Byla to jakási sebevražda s cizí pomocí." Rezignovaně vzdychl. „Války, epidemie, zemětřesení - všechny přírodou nebo lidmi způsobené katastrofy. Kalamity, které zabíjejí stovky nebo stovky tisíc lidí - ta cena je nevyčíslitelná." V hlase mu náhle zazněla důvěra. „Některé pohromy, které vypadají nevyhnutelně, ale ve skutečnosti nevyhnutelné nejsou. Můžeme je zmírnit svým vlastním vědomím, kolektivními myšlenkami a úmysly. Ty druhé, které

vypadají, že se jim dá vyhnout, jen vyžadují vůli jim zabránit."

Mluvil o možnosti zachraňovat životy tím, že se bude předcházet násilí, ale myslel snad, že se dá přírodním katastrofám zabránit využitím lidské vůle? Nebyl jsem si jistý, a David, když se vrátil do přítomnosti, to také nevěděl. Možná mu to pomůžou objasnit budoucí regrese.

Než toho dne odešel, zahlédl několik výjevů z minulého života v Číně před mnoha staletími (rok nedokázal upřesnit). Jakmile do toho života vešel, roztřásl se a já jsem se ho zeptal, jestli se chce vrátit.

„Ne," vyhrkl rychle. „Nebojím se ani mi není špatně. Kromě toho se jen dívám. Jsem jedenáctiletý kluk. Tělo se mi třese, protože se třese zem. Je zemětřesení. Moje rodina je bohatá a postavili ten nejpevnější dům. Ale on neobstojí proti síle přírody. Zdi pukají. Slyším, jak moji rodiče, bratr a sestra křičí. Zoufale jim běžím na pomoc, ale je pozdě. Malá sestřička jeví jen nepatrné známky života, držím ji v náručí, dokud nevydechne naposledy. Běžím do další místnosti. Není to dobrý nápad. Stěny se zhroutí a všichni umíráme."

Do tohoto života David vstoupil jen na chvilku, a hned byl zase pryč. Jen si tam zaskočil pro ponaučení. „Můj život byl krátký a šťastný," zhodnotil to, když se zase vrátil do přítomnosti. „Budovy byly chatrné, nedokázaly otřesům odolat. V té době se takové zkáze nedalo vyhnout, ne s tím, co lidi tenkrát věděli. Dnes toho víme mnohem víc, a stejně lidi umírají. Je to k vzteku. Dál stavíme chatrné budovy v nebezpečných oblastech, bez dostatečného plánování a přípravy. A to nemluvím jen o zemích třetího světa, mluvím i o Americe! Není to nedostatkem peněz, že to neděláme, ale nedostatečným oceněním lidského života. Raději obětujeme lidi, než bychom utratili peníze, kterých máme dost. Jednoduchá bezpečnostní opatření by mohla odvrátit bolest, zranění, a dokonce i smrt. Každý život je tak důležitý, tak vzácný, a přesto jsou tisíce životů zmařeny, obvykle z hrabivosti." Další povzdech. „Kdy zmoudříme?"

Nevěděl jsem, co odpovědět, ačkoli o stejných věcech přemýšlím už léta. Možná až všichni prozřeme jako David. Možná až si uvědomíme, že byť by zemřel jen jeden člověk, je to součástí našeho vlastního umírání. Všechny životy a duše jsou navzájem spojeny.

Když David přišel na poslední sezení, navštívili jsme dva dodatečné minulé životy. Opět se objevilo téma jeho předchozích regresí a on byl schopen je formulovat: Největší cenu má pomoc druhým, protože každý život, každý fyzický projev cesty duše je absolutně drahocenný.

V prvním minulém životě toho dne byl lékařem v římské říši, v době, kdy tam vypukl mor. Viděl se, jak obvazuje svým pacientům nohy, ne kvůli ranám, ale aby na ně nemohly blechy, které podle jeho soudu pocházely z infikovaných krys a přenášely tu hroznou nemoc na lidi. Varoval všechny, aby se vyhýbali krysám, hlavně mrtvým (protože blechy zdechlinu opouštěly), aby zachovávali maximální čistotu a zdržovali se co nejvíc doma. Zachránil mnoho životů, ale epidemie řádila v oblastech, kde jeho rady neznali nebo se jich nedrželi. Jen zázrakem se tou nemocí sám nenakazil, ale žil dál, bojoval proti dalším chorobám a byl váženým a uznávaným lékařem.

Jeho další vzpomínka na minulý život byla silně vázána na jeho život v Římě i na život ve Francii, kdy jako jeptiška ošetřoval oběti neštovic. Znovu se ocitl ve středověku, v nějaké dávnější době, a opět tam řádila smrtelná nemoc - mor, který zaplavil většinu Evropy. Pracoval horečně, poskytoval pomoc nespočtu obětí ve městě, kde žil (možná to byl Londýn, ale nevěděl to jistě), ale jeho úsilí bylo proti síle pandemie marné. Víc než polovina obyvatel města zemřela, stejně jako celá jeho rodina. Vyčerpaný bojem propadl zoufalství a zatrpkl, trápil ho pocit viny a výčitky svědomí, že tak často neuspěl. Viděl v tom životě dopředu, řekl mi, že žil ještě deset let, ale nikdy si to neodpustil.

„Proč jste byl na sebe tak přísný?" zeptal jsem se. „Vždyť jste nemohl nic dělat."

„Protože jsem zapomněl na obvazy," odpověděl mi ze svého stavu nadvědomí; vznášel se nad svým středověkým tělem. „Mohly zabránit v přístupu blechám."

Žasl jsem. Přenesl si vzpomínky ze svého předchozího života do středověku! Byla to známka, jak těsně byly jeho životy spjaty a jak s námi všechny minulé životy zůstávají, když postupujeme vpřed. Jen málo Udí ve středověku vědělo to, co starověcí Římané - že nemoc šíří blechy z infikovaných krys - ale on cítil, že měl vyvolat z paměti, co se naučil už v Římě, a odvrátil by alespoň některé z těch úmrtí, možná dokonce zachránil svou rodinu.

Znovu mluvil, stále ještě ve svém středověkém těle. „Slíbím vám toto: ve všech svých budoucích inkarnacích zachráním co nejvíc lidí. Vím, že smrt neexistuje, že jsme nesmrtelní, ale udělám, co bude v mých silách, abych obětem zmírnil bolest a těm, co přežijí, umožnil dostat bez překážek poučení duše."

Pomyslel jsem si, že svůj slib dodržel ve všech životech s výjimkou tohoto. Jakou změnu vyvolají ty vzpomínky teď? Najde své pravé jádro jakožto léčitel?

Oba jsme mlčeli. Na okamžik jsem se zamyslel, jestli snad Davidova přítomnost v této době není předzvěstí nějaké další epidemie - vypadalo to, že je to jeho šablona - ale pak jsem tu myšlenku zavrhl jako příliš bláznivou. Zbývalo dost času na prozkoumání dalších životů. Zeptal jsem se ho, jestli se chce vydat do minulosti nebo do budoucností.

Jeho smutek se rozplynul. „Do budoucnosti!"

Zavedl mě o něco přes sto let dopředu. A já v tomto jeho životě seděl tváří v tvář rabínovi!

„Jmenuju se Efraim. Jsem na konferenci s katolikými, protestantskými, hinduistickými, buddhistickými, muslimskými, holistickými a našimi duchovními a léčiteli. Scházíme se často, dvakrát nebo třikrát týdně, meditujeme a modlíme se, vytváříme harmonickou energii, abychom bojovali s pandemií nenávisti a násilí mezi neosvícenými obyvateli světa. Je nás málo, něco přes padesát, ale máme obrovskou moc. Máme za úkol neutralizovat

energie, které škodí Zemi a jež nevědomky vysílají ti, koho nezajímají duchovní zákony nebo o nich ani nevědí. Tyto energie vyvolávají zemětřesení, tornáda, záplavy, epidemie. Dřív jsme si mysleli, že to jsou náhodné události. Teď jsme ale přesvědčeni, že je plodí - nebo alespoň ovlivňují - myšlenky a úmysly lidstva. A my jim můžeme zabránit! Naše skupina chodí mezi lidi a učíme je technikám pozitivní modlitby a pozitivní meditace, které užíváme. Máme tisíce následovníků. Příští měsíc se koná náš pátý ekumenický mítink pětadvaceti tisíc souvěrců, kteří ponesou naše učení do svých zemí po celém světě. Tyto konference přesahují fyzické a psychické hranice, aby dosáhly míru, harmonie a soucítění všech obyvatel světa a samotné planety."

Oči mu zářily. „Funguje to! Dokážeme změřit pozitivní účinky na zemské klima. Zeměkoule se poprvé za ta staletí ochlazuje. Léta nejsou tak horká a zimy třeskuté. Snížil se i počet onemocnění rakovinou."

V jedné z regresí se David zmínil o možnosti myšlenkového ovlivňování přírodních jevů. V této budoucnosti teto koncepci zjevně zvládl a uvedl své učení do životní praxe.

„Naučil jsem se, jak naučit ostatní invokovat bytosti vyššího vědomí," svěřil se mi s posvátnou úctou. (Vzpomněl jsem si na zážitky sestry Eugenie.) „Komunikací s čistým a soucitným srdcem, hledáním vyššího duchovního dobra od nich můžeme vyprosit pomoc. Už nám začaly pomáhat.rSvět je daleko, daleko lepší než před sto lety."

Dumal jsem nad Davidovou úžasnou vizí. Jestli ovoce Efraimovy práce bude opravdu někdy zužitkováno, to nikdo neví. Před námi se otvírají četné budoucnosti, některé plné násilí, jiné mírumilovné, a vede k nim nespočet cest. Která z nich bude ta skutečná, to určí ještě spousta dalších faktorů, nejen tahle konference a její učení. Já jsem však měl pocit, že duchovní mistři z Davidova budoucího života sehrají velkou roli a my že budeme moudří jako on, abychom jim naslouchali. Z mnoha skupinových progresí už jsem věděl, že za několik století dojde

k poklesu počtu obyvatel Země. Čím to bude zaviněno, jestli válkou, nemocemi, toxiny, posuny pólů (zemská osa se mění), poklesem plodnosti, vědomou volbou nebo něčím jiným, o čem zatím nevíme, to se teprve ukáže. Nevím, jestli Efraimova mise nakonec uspěla nebo jestli síly agrese, násilí, sobeckých zájmů, hrabivosti a nenávisti byly zkrátka příliš mocné.

David právě pozoroval Efraimův život z vyšší, odloučené perspektivy. Zdálo se, že ví, o čem přemýšlím. „Jestli bude nadcházející populační pokles způsoben traumatickými událostmi, náhlým a kataklyzmatickým způsobem, nebo jestli jeho povaha bude pozvolná a nenásilná, o tom rozhodnou myšlenky a činy lidstva. Všichni si volíme životy, které budeme žít. Já jsem si vybral dobře a pomohl jsem ostatním, aby si také vybrali správně. Ale jestlipak nás bylo dost?"

Přál jsem si, abych měl ještě víc času prozkoumat Davidovy problémy dál, ale on se musel vrátit domů ke své těhotné manželce a rodinné firmě. Požádal jsem ho, abychom zůstali ve spojení, aby mi dal vědět, jak ho naše tři sezení ovlivnila, ale bál jsem se, že ho prostředí, ve kterém žije, pohodlí a bezproblémový život, zase svedou.

Nestalo se tak. To, co se o minulých a budoucích životech dozvěděl, mu pomohlo určit vlastní roli v přítomnosti. Skončil s prací v otcově firmě a vrátil se na Harvard studovat environmentální právo, právo zaměřené na životní prostředí. Cítil, že se musí postavit proti velkým podnikům, jejichž výroba znečišťuje naši planetu - mnohé z nich jeho bývalá firma obhajovala - aby změnil budoucnost k lepšímu. Nejvíc se zajímal o problém globálního oteplování - neopatrným hromaděním dlouhodobých toxických zplodin průmyslové výroby a následným vyhynutím celých živočišných a rostlinných druhů, kdy nikoho nezajímá, co jejich nepřítomnost udělá s rovnováhou v přírodě. A hlavně, David teď žije smysluplným životem, je „celý". Jeho zmatek zmizel a on se vyrovnal se svým osudem.

Jak ukazuje Davidův příběh, spiritualita nesídlí v mysli sama, nýbrž je u každého člověka spjata s jeho dobrými úmysly a činy. Nemůžete si jen tak pomyslet: „Od této chvíle budu duchovní člověk." Musíte to také cítit jako následek svých činů. Žijeme ve společenství duší a musíme v něm konat dobré skutky. Introspektivní život sám o sobě nestačí. Pomůžeme-li dalším duším na jejich duchovní cestě, dosáhneme vyšší roviny vývoje. Davidovy minulé a budoucí životy dokládají toto nesobecké odevzdání se do služeb lásky k bližnímu. Čím víc dal, tím víc dostal. Duchovně prožité životy, jako byly ty jeho, nás přibližují k naší božské povaze.

13. KAPITOLA

Jennifer a Cristina: Láska

Ovládnutí hněvu, zdraví, empatie, soucit, trpělivost a porozumění, nenásilí, vztahy, jistota, osud a svobodná vůle, rozjímání a meditace, spiritualita: to všechno jsou kroky k nesmrtelnosti. Všechny musíme zvládnout buď v tomto nebo v budoucích životech na naší cestě k jediné společné duši. A všechny jsou jednotlivými stránkami té největší ctnosti, jíž je láska.

Láska je konečná lekce. Jak v sobě můžete chovat hněv, jestliže milujete? Jak můžete být neschopni soucitu nebo empatie? Jak si můžete nevybrat správné vztahy? Jak můžete někoho udeřit? Ničit životní prostředí? Válčit se sousedem? Nemít v srdci místo pro názory druhých, jiné metody, odlišný životní styl?

Nemůžete.

Když mí pacienti projdou regresí nebo progresí a zvládnou své fobie a traumata, rozumějí lásce. Mnozí dostanou tento vzkaz od těch, kdo hrají v jejich životě klíčovou roh. Mnozí jej však uslyší od těch, kdo už jsou na druhé straně - od rodičů, partnera nebo dítěte, od těch, kteří už zemřeli. „Je mi dobře. Miluju tě. Nemusíš pro mě truchlit. To, co leží na druhé straně, není temnota, ale světlo, protože já jsem tam, kde je láska, a láska je světlo."

Tyto vzkazy sice mohou být toužebným přáním, výmyslem, který má zmírnit bolest ze ztráty, ale já si to nemyslím. Už jsem je slyšel tolikrát a od tolika lidí. Láska je to, co si neseme z jednoho života do dalšího, ačkoli si ji v některých životech neuvědomujeme a v jiných s ní špatně zacházíme. Nakonec je

to však vždycky láska, co nás posunuje vpřed v našem vývoji. Jennifer porodila třetí dítě, a když jí je poprvé vložili do náruče, hned je poznala - tu energii, výraz v očích, okamžité spojení. „Zase jsi tady," zašeptala. „Zase jsme spolu." To dítě bylo v minulém životě její babičkou. Tenkrát spolu tvrdě bojovaly, i když se měly rády, ale svou lásku nedávaly najevo. Jennifer věděla, že teď mají možnost vše napravit.

Samozřejmě existují různé druhy lásky: romantická láska, láska dítěte k rodiči a rodiče k dítěti, láska k přírodě, hudbě, poezii a ke všem věcem tady na zemi i v nebi. Láska pokračuje na druhé straně a duše ji přináší zpátky sem. Je to pochopení všech záhad. Pro mě je to nejvyšší víra. Kdybychom všichni dokázali po svém milovat, kdybychom zanechali obřadů, které hlásají: „Jediná správná cesta je ta moje a všechny ostatní jsou jen klam", kdybychom se dokázali vzdát násilí, konfliktů a bolesti, kterou působíme ve jménu nějakého specifického Boha - „našeho" Boha - zatímco podle definice je Bůh univerzální, Bůh je láska, nemuseli bychom čekat nespočet životů, než se dostaneme do nebe.

Cristina se oblékala způsobem, který americké ženy nedokážou napodobit: sukně dlouhé až na zem ve stylu flamenka, jasně červené, modré, fialové a žluté halenky, bujné černé vlasy si sčesávala dozadu a vázala stuhami fantastických odstínů. Když ke mně přišla poprvé, byl jsem ohromen tím, co má na sobě, připadala mi příliš nápadná, ale po dalších návštěvách jsem si uvědomil, že jásavými barvami kompenzuje svou temnou náladu a černé myšlenky. Byla ženou, která se úporně snažila zachovat si alespoň kousek vlastního já, zatímco její rodina se jí ho úporně snažila vzít. Pod očima měla tmavé kruhy a ruce sejí trochu třásly. Vyčerpání, pomyslel jsem si. Stěžovala si na astma a ve chvílích stresu to bylo poznat podle toho, jak dýchala, ale přivedly ji za mnou její psychické problémy.

Byla plnoštíhlá, ale rozhodně ne tlustá, a vyzařovalo z ní něco, co se pak ukázalo být nejasným dojmem síly a zjevné sexuality.

Od začátku střídala přímé, až nepřátelské pohledy s vyhýbavými. Uhýbala očima s jakousi latinskoamerickou upejpavostí, která vypovídala o přísné aristokratické výchově. Hádal jsem jí necelých třicet, ale ukázalo se, že je o deset let starší. Na levém prsteníku měla prsten s velkým rubínem, který se dobře hodil k pestrému oblečení, a já si říkal, jestli je ten šperk jenom ozdobou, nebo proklamací manželského stavu.

„Rozvedená," řekla, když si všimla mého pohledu. „Dvě dětí. Ten prsten nosím, protože je krásný, a taky odrazuje nápadníky."

Angličtinu měla elegantní, bez poskvrnky, přesto jsem dokázal odhalit stopy přízvuku. „Vy nejste z Miami," podotkl jsem - bylo to konstatování, ne otázka.

„Jsem ze Sáo Paula v Brazílii."

„Á! Kdy jste se sem přistěhovala?"

„Před třemi lety. Za tatínkem, po rozvodu."

„Takže bydlíte u něj?"

„Ne, ne. Bydlí s mou matkou v Bal Harbouru. A já pár mil od nich."

„S dětmi?"

„Ano. Dvě děvčata. Rosaně je sedm, Regině pět. Jsou to zlatíčka."

„Takže když říkáte, že jste přišla za tatínkem -"

„Abych s ním pracovala. Do jeho firmy."

„Což je?"

„Vy to opravdu nevíte? Mám po rozvodu zase dívčí jméno a myslela jsem, že to budete znát."

No ovšem! Jak hloupé. Mělo mě to napadnout hned. Její otec byl šéfem firmy, která vyráběla drahé oděvy. V minulých dvou letech rozjela řadu ne tak nákladného sportovního oblečení pro mladé, o němž mi moje žena Caroline později řekla, že to byla ta správná móda, kterou by měli nosit pubertáci. Zeptal jsem se, jestli její přestěhování souvisí s novým podnikem jejího otce.

„Je to náhoda," odpověděla. „Nedělám žádná rozhodnutí a do plánování nemám co mluvit." Oči jí hněvivě zaplály. „Jsem o něco víc než služka, mám vlastní kancelář."

„A jste z toho frustrovaná?"

.frustrovaná? *Rozzuřenál"* Naklonila se ke mně a mluvila tak plamenně, až se jí třásl hlas. „Můj bože, co já bych dokázala dělat, kdyby mě nechal! Vyrábí oblečení pro ženy a nechápe, že poslední slovo v tom, jak chtějí vypadat, by měly mít ony - ženy. Mám dvakrát lepší vkus než on. Jsem dvojnásob chytrá. Jeho modely byly módními výstřelky a jako každý výstřelek se okoukaly. Lidi to už přestali kupovat. Moje oblečení by bylo nadčasové."

Pomyslel jsem si, že Cristina by dokázala uskutečnit všechno, co by si usmyslela. „A on na vás nedá?" chtěl jsem vědět.

„Je k tomu úplně hluchý. Už jsem se přestala snažit. Bojovat proti němu je jako postavit se armádě inkvizice."

„A co vaše matka? Ta vám nemůže pomoct?"

„Ta nemůže pomoct ani sobě. Moje matka je jednoduše dekorace, jako váza s květinami. Je zticha, protože ví, že by ji mohl nahradit nějakou jinou, kdykoli se mu zamane."

„Ale zatím to neudělal."

„Ale udělal, už miliónkrát. Drží si ženské v samostatných bytech nebo v hotelích, podle toho, o jak vážnou známost se jedná. Jeho víra mu nedovoluje rozvod. Já se tomu vzepřela a před čtyřmi Jety se rozvedla. Div mě tenkrát nezabil; do Ameriky mi dovolil přijet, až když věděl, že mě potřebuje."

„Ví vaše matka o těch ženách?"

„Byla by blbá, kdyby to nevěděla." Cristina se odmlčela. „Takže *je* blbá!"

Nic jsem na její výbuch hořkosti neříkal. „A vy jste jedináček?"

„Jediná dcera. Mám dva starší bratry."

„Ti taky pracují v otcově firmě?"

„Pracovat je špatné slovo. Přijdou do kanceláře a hned jdou na oběd."

„A přesto postupují, jsou uznávaní. A otec je poslechne." Nebyla to těžká hádanka.

„Otec je dost velký fiškus, než aby dal na jejich rady. Ale s tím postupem a uznáním máte pravdu. Víte, jsem žena a nic z toho si nezasloužím."

Tyhle stesky Latinoameričanek pro mě nebyly ničím novým; v tomto směru se v jejich kultuře ani ve dvacátém století nic nezměnilo. Byla zjevně hvězdou rodiny, ale zahaloval ji mrak tradice a úzkoprsosti.

„Proč neodejdete a nepustíte se do něčeho sama?"

Jako bych ji obvinil z vraždy. Zbledla, zpopelavěla, odsunula židli a vstala, pak zase sklesla zpátky. Začala plakat, po té otázce, kterou jsem pokládal za zcela samozřejmou, se úplně rozpustila. „Nevím," zakvílela. Její rafinovanost byla tatam, najednou tu seděla úplně bezbranná. „Prosím. *Prosím.* Potřebuju vaši pomoc!"

Ta změna u ní byla tak náhlá, že i když jsem zamumlal: „To víte, že vám pomůžu," úplně mě to vyděsilo. „Řekněte mi, co vás trápí," vybídl jsem ji potom. „Co nejpodrobněji."

Podívala se na mě skrz slzy a namáhavě dýchala. „Musíte pochopit jednu věc: miluju svého otce. Je to svatá pravda, i kdybych vám o něm řekla cokoli."

Miluji a nenávidím, pomyslel jsem si. Žádný neobvyklý citový konflikt.

„Když odešel do Ameriky a nechal mě s dětmi a manželem v Brazílii, ulevilo se mi. Bratři šli s ním a vypadalo to, že s jejich odchodem jsem se zbavila všech pout, všech tlaků, které na mě ten brazilský patriarcha ze staré školy naložil. Nikdy mě neudeřil, nikdy nebyl krutý. Naopak mi dával všechno, co jsem chtěla, a v tom byl ten problém. Já jsem se o to nikdy sama *nezasloužila* - nebo spíš zasloužila tím, že jsem byla poslušná. Když jsem byla ještě malá, uvědomila jsem si, že jsem chytřejší než mí bratři. Ještě mi nebylo dvacet, a už jsem věděla, že jsem taky chytřejší než otec. Nějakou dobu jsem pro něj pracovala v Brazílii, pomáhala jsem rozšiřovat firmu - *opravdu* pomáhala - nedostalo se mi za to sebemenšího ocenění, žádné důvěry. To nebylo dobře. Byla jsem takhle

malinká, odstrčená, nejen jím, ale i bratry, kteří mi záviděli, že mi to myslí, i matkou, která je jeho otrokyní. Nebylo to správné. Nebylo to spravedlivé. Tak jsem se vdala za prvního chlapa, který se mi namanul, aniž by mi došlo, že je stejný tyran - ale navíc mě ještě *bije."*

Už přestala plakat. Hlas měla vyrovnaný, ačkoli jsem za slovy cítil vypjaté emoce. Nepochyboval jsem, že mi vše líčí přesně. Cristina byla žena, která se stala obětí letité kultury, letitých názorů, a přestože byla silná, přece jen ji to přemohlo.

Zhluboka se nadechla. ;,Dobrá. Moje rodina je v Miami, *on* je v Miami a já jsem v Sao Paulu s hrozným manželem a dvěma mrňaty, která zbožňuju. Otec je proti mému rozvodu, ale já do toho jdu. Nemám na vybranou, on mlátil i holky. A když je po rozvodu, oznámím to otci. Mlčení. Po řadu měsíců jen mlčení.

A najednou zničehonic zavolá. ‚Přijeď do Miami. Pojď se mnou dělat ve firmě. Jsi sama. Já se o tebe postarám.' A tak jsem jela. Myslela jsem si, že mě lituje - štědrost a soucit od člověka, který je nikdy předtím neprojevil. Zajímala mě móda pro mladé a byla jsem celá nadšená, když jsme zase začali pracovat spolu. Krmila jsem ho novými nápady. Hltal je jako čokoládu. Ale brzo jsem si uvědomila, že se nic nezměnilo, že mě jen využívá, že moji bratři si žijí z mého talentu - že je to chamtivý, chladnokrevný neřád, který myslí jen na sebe."

„A přesto tvrdíte, že ho milujete," připomněl jsem jí.

Napadlo mě, že ji možná v dětství sexuálně zneužíval, ale hned jsem tu myšlenku zavrhl; nic tomu nenasvědčovalo. Ne, to zneužívání bylo psychické. Naprosto ji ovládal a u ní šlo o takzvaný stockholmský syndrom, kdy se oběť zamiluje do svého věznitele. Týral ji, ale nebyl nikdo, na koho by se mohla obrátit, nikdo, komu by mohla důvěřovat. Šlo o nejzákeřnější druh sadizmu. Neměla jinou možnost než ho milovat.

Připadala mi svým vyprávěním vyčerpaná, a tak jsem se jí zeptal, jestli si nechce odpočinout. Řekla, že ne, že chce mít celý příběh za sebou. „Postavila jsem se na vlastní nohy. Přestěho-

vala jsem se s dětmi tam, kde teď bydlíme, a řekla mu, že rozjedu svou vlastní oděvní firmu."

„Zlobil se?" zeptal jsem se a představoval si, jak řádil.

„Ještě hůř. Vysmál se mi. Řekl mi, že na to nebudu mít peníze, že nikdo nedá peníze *ženské.* Prý jestli se mi to podaří rozjet, vydědí mě i s holkama. ‚A budeš moct akorát tak šlapat chodník,' řekl mi. Jenže já se do toho stejně pustila. Asi před rokem jsem skončila u jeho firmy, sepsala svůj vlastní marketinkový plán pro jinou a pronajala si kancelář. Oslovila jsem velkoobchodníky i maloobchodníky."

„Bez peněz?"

„No, měla jsem něco našetřeného z platu, z doby, kdy jsem ještě bydlela doma, a k tomu jsem od banky dostala malou půjčku. Bylo toho ale i s tou půjčkou dost málo a první měsíce jsem to neměla lehké. Přesto jsem pár věcí prodala. Nákupčí z obchodního domu Bloomingdale v Miami ode mě koupila celou kolekci kancelářského oblečení. Řekla, že se mi za krátkou dobu podařil ‚zázrak'. Byla jsem svou paní. Když se to otec dověděl, samozřejmě se se mnou přestal bavit. Doufala jsem v nový život, ale ten strach je šílený. Mám noční můry, tak se bojím spát. Křičím na děti, z nervozity věčně jím. Přibrala jsem pět kilo, všechno z toho přejídání. Dýchá se mi tak špatně, že si někdy říkám, že snad umřu."

„Říkáte, že jste ‚doufala'. Už nedoufáte?"

Sklopila hlavu. „Ne."

„Víte proč?"

Zase se sesypala a mezi vzlyky odpověděla: „Otec mě požádal, abych se vrátila."

Jeho firmě hrozil bankrot. I když byl slavný a obchody byly plné jeho zboží, měl vážné finanční problémy. Přestože se jeho prvotřídní oblečení stále prodávalo - v tom byl pevný v kramflecích a přispělo to i k jeho počátečnímu vzestupu - to levnější nešlo na odbyt. Cristina měla pravdu, když říkala, že zákazníci přestali nakupovat. Objednávky na příští rok klesly o čtyřicet procent - katastrofální pokles.

„Je na pokraji bankrotu," prohlásila Cristina, když vysvětlila všechna fakta, „a požádal mě, abych se vrátila a zachránila ho."

„A proto jste přišla za mnou?"

„Ano. Protože se nedokážu rozhodnout, co mám udělat, a už z toho blázním."

„Ale ne, nejste blázen," ujistil jsem ji, , jen jste se zasekla. To se někdy stává, když má člověk udělat nějaké velké rozhodnutí, brání nám to pak učinit jakoukoli volbu."

Vděčně se na mě podívala. I když jsem neřekl nic objevného ani originálního, vyhmátl jsem ten problém. „Možná pomůže, když se podíváme, jaké vůbec máte možnosti."

„Dobře," souhlasila a zase nabyla klidu. Teď mluvila rychle. Už si své možnosti ujasnila. „Za prvé, můžu jít k otci a pomoct mu, jak mě žádá. To by znamenalo vzdát se kvůli němu svého života, jakási sebevražda kvůli rodině. Za druhé, můžu úplně přestat pracovat a znovu se vdát. Tentokrát bych si vybírala opatrně. Tentokrát by to bylo z lásky - kvůli dalším dětem. Tak to dělají miliony mých sester po celém světě. Rodiče by mi to schválili, moje kultura by mi poděkovala a já bych si žila šťastný, ale nenaplněný život."

Odmlčela se, bylo vidět, že si to představuje, a pak smutně zavrtěla hlavou. „Nebo můžu pokračovat ve svém podnikání." Rozzářila se. „Víte, fungovalo by to. Pane doktore, tohle jsem vám ještě neřekla, ale když jde o obchodní rozhodování, jsem jasnozřivá. Nesmějte se. Opravdu. Já *vím,* že bych uspěla. Jen životní rozhodnutí mi nejdou."

Mnoho úspěšných podnikatelů má Cristinin dar. Říkají tomu „šestý smysl", ale ve skutečnosti je to jakýsi druh jasnozření. A jak říkám, nepochyboval jsem o tom, že Cristina ho má, a zdálo se, že ji vede správným směrem.

„A co tomu brání?" zeptal jsem se.

Vzdychla. „Spousta věcí. Mám mu konkurovat v jeho podnikání? Rodina mě už zavrhla, i matka, a když v tom budu pokračovat, nikdy v životě mi to neodpustí. Upřímně řečeno, nevím, jestli bych si to dokázala odpustit já sama. Je to taková zrada -

na nich, na něm - že bych cítila, že si zasluhuju jeho hněv a jakýkoli trest, který by následoval."

„Ale neděláte to náhodou už teď? Copak mu nekonkurujete?"

„Ano. A právě kvůli tomu nemůžu spát a mám pořád takový strach." Viděla, že se tvářím překvapeně. „Ale ne, mně nedělá starosti to *podnikání.* Už jsem dokázala zázraky, jak mi řekla ta nákupčí. Říkám vám, že jsem jasnozřivá. Jde o to, že jestli zbankrotuje, tak by ho můj úspěch doslova zabil."

„Potom nechápu, proč jste se svým podnikem vůbec začínala."

„Protože jsem se zlobila. Protože mě zradil a já se chtěla pomstít. Protože -" odmlčela se a zasejí vytryskly slzy. „Myslím si, že bych nedokázala pokračovat ve svém podnikání. Kdyby bylo úspěšné, tak bych mu tu firmu věnovala. Něco ve mně ale ve skutečnosti nechtělo, aby se to podařilo. Ještě než jsem k vám přišla, tak jsem si plánovala, že toho nechám."

„Tady je spousta protichůdných faktorů," poznamenal jsem účastně. „Někdo vás zradil, ale vy se cítíte provinile, když mu to oplatíte. Zlobíte se, ale současně se bojíte následků. Jste jasnozřivá, ale nedokážete vyřešit svou budoucnost. Muži vám zatím jenom ubližovali, ale jste ochotná se znovu vdát. Milujete otce a zároveň ho nenávidíte. Je to tak?"

Navzdory všemu se rozesmála. „Řekněte mi, pane doktore, jaké mám tedy šance?"

„Musíme se podívat, jestli bychom mohli nahlédnout do budoucnosti," usoudil jsem. „Ale nejdřív musíme jít do vaší minulosti."

Její první regrese byla krátká. Dokázala mi jenom říct, že žije v islámské kultuře severní Afriky. Nedokázala určit datum nebo popsat své okolí. Věděla, že je muž, že píše verše a že má otce také spisovatele, kterému strašně závidí, protože ji zastiňuje. Nedostávalo se jí takového uznání, tak význačného postavení a tak vysokého příjmu. Paralely s jejím přítomným životem byly

tak přímé a zjevné, že měla pocit, že to, co vidí, je snad jen výmysl.

Druhá regrese byla zajímavější.

„Je středověk. Dvanácté století. Jsem mladík, kněz, velmi hezký, žiju v horách - vypadá to jako jih střední Francie. Jsou tu hluboké rokle a údolí, takže cestování je obtížné, ale mnoho lidí za mnou přichází. Potřebují mou schopnost poskytnout jim tělesnou i duševní pomoc. Věřím v reinkarnaci a podporuju ostatní, aby v ni taky věřili, což je pro ně velká úleva. Vyhledávají mě nemocní, kteří mají lepru, nemocné děti, a když se jich dotknu, mnozí se zázračně vyléčí. Všichni mě samozřejmě milují. Nikdo jiný než já takové schopnosti nemá.

Můj současný otec je v tomto životě farmářem a bydlí ani ne míli ode mne. Je mým pravým opakem: lakomý, bezbožný, nenasytný, co se týče peněz, nesnáší lidi. Je nejbohatším člověkem v tomto kraji, ale jeho peníze a pozemky nelákají svobodomyslnou venkovskou dívku, které se dvoří, přestože by je všechny dal za její lásku. Ta dívka miluje mě a je ochotna přijmout jen duchovní, platonickou lásku, protože já dodržuju svůj celibát. ‚Tím, že tě miluju, prokazuju svou lásku k Bohu,' říká mi.

Římské armádě se podařilo zdolat rokle a obklíčila vesnici. Utočí. Jsem zajat. Farmář mě udává úřadům, tvrdí, že provozuju černou magii. Když úředníci slyší historky o mé léčivé moci a o tom, jak jsem si jistý dalšími životy, uvěří farmáři a upálí mě na hranici. Je to hrozná smrt, protože plameny šlehají a pro samý kouř už nevidím svou milovanou, která se přišla podívat, jak umírám a dát mi veškerou možnou útěchu. Chvilku poté, co zemřu, se vrhne do rokle a je namístě mrtvá.

Ve smrti se dokážu podívat shora na vesnici a vidím, co z ní vychází. Farmářova závist, kterou jsem si za svého života sotva uvědomoval, nikdy nezmizí. Musí se oženit bez lásky a v manželství je ještě zatrpklejší, krutější. Když přehlížím svůj život, vidím, jak se v budoucnu vracím a pomáhám farmáři, který je teď kovářem, s jeho životním ponaučením, ale nedokážu mu příliš

pomoct. Bude se vracet zpátky znovu a znovu bez viditelného pokroku. Cítím, že jsem prohrál, a prohrál jsem proto, že k němu v hloubi svého křesťanského srdce cítím nenávist. Zabil mě, a co hůř, zabil i ženu, kterou jsem miloval. Mám radost, že je zatrpklý, nespokojený a nešťastný. Vím, že moje myšlenky jsou špatné, ale nemůžu si pomoct. Byla by lež předstírat něco jiného."

Když Cristina toho dne odešla, poznamenal jsem si, že mám zjistit, jestli se jí zlepšilo astma, protože jsem měl pocit, že knězova smrt v ohni a kouři s tím souvisí. (Je to dost běžné, příčina dýchacích potíží často tkví v minulých životech.) Skutečně na tom při našem dalším sezení byla mnohem lépe, a dnes už ji astma zdaleka tolik neoslabuje.

Zapsal jsem si další poznámku: „Závist je to, co spojuje farmáře a kněze v minulém životě a pravděpodobně i v tomto. V současném životě dostal Cristinin otec příležitost napravit závist a proradnost, kterou jí projevil v minulých životech. Mohl ji psychicky podpořit tím, že by uznal a ocenil její talent, a mohl ji odměnit slušnou pozicí ve své firmě. Nezvolil si ani jedno. Možná bude potřebovat další život, aby se naučil soucitu a nesobeckosti."

Při své další a poslední regresi se Cristina ocitla v malém městečku v Anglii někdy po roce 1800.

„Je to zajímavé místo," řekla mi. „Poprvé v historii muži odcházejí do práce, opouštějí domovy a jdou do úřadu nebo do továrny, zatímco ženy mají jedinou povinnost - starat se o domácnost. Znamená to novou společnost, jiné vztahy mezi manžely. Ale já mám štěstí: jsem ještě mladá, je mi dvacet, jsem svobodná a přijala jsem práci v jedné textilce, abych si vydělala nějaké peníze. Když tam začnu pracovat, vymýšlím nejrůznější způsoby, jak zvýšit výrobu a současně snížit náklady. Mého šéfa to zajímá a neustále se mě ptá na radu. Je hrozně hezký a říká, že mě miluje. Já jeho samozřejmě taky."

Onen šéf z minulého života byl opět její současný otec. Zavedl jsem ji v tom životě dál a všiml jsem si výrazné změny

v jejím obličeji. Už to nebyla šťastná, bezstarostná dívka, ale zahořklá, rozčarovaná žena. Ukázalo se, že ji ten muž zradil.

„Vůbec mě nemiloval. Jen to předstíral, aby mi mohl ukrást mé nápady a předkládat je jako svoje. Byl povýšen. Jeho nadřízení o něm prohlašovali, že je génius. Ach, to je hrozné! *Nenávidím ho!* Jednoho dne jsem ho před majitelem továrny prosila, aby přiznal, že jeho' nápady byly ve skutečnosti moje. Druhého dne mě obvinil, že jsem své spolupracovnici ukradla pět liber. Byla jsem nevinná, ale ta dívka s ním byla domluvená. Asi se stala jeho milenkou a on jí vykládal, jak ji miluje, jen aby s ním táhla za jeden provaz. Dobře jí tak, až zjistí, jaký je to zmetek. Zatkli mě, poslali na rok do vězení, poníženou a opuštěnou. Ve věznici jsem dostala zápal plic. Nezabilo mě to, ale oslabilo mi to plíce natolik, že jsem do konce života mívala věčně kašel." (Další paralela s jejím současným astma.) „Nemohla jsem sehnat další práci a musela jsem žebrat. Měla jsem slibnou budoucnost, opravdu - všichni moji spolupracovníci v továrně si to mysleli - ale k čemu mi to bylo? Zničilo mě to." Rozplakala se.

„Odpustila jste mu?" zeptal jsem se.

„Nikdy! Nenávist k němu mě udržovala při životě. ‚Uvidím ho mrtvého, než zemřu,' říkala jsem si. Ale to byl slib, který jsem nemohla dodržet. Zemřela jsem, ještě mi ani nebylo čtyřicet, neprovdaná, bezdětná, osamělá. On se pravděpodobně dožil stovky. Jaká nespravedlnost! Jaké zmarnění mého života tady na Zemi."

Ne tak docela. Tragédie tohoto minulého života a jejího života kněze byly přípravou na současný život a na ty další, které ještě přijdou. Když jsem ji vrátil do přítomnosti, zůstala v jakémsi ostražitém rozpoložení, které jsem nedokázal přesně definovat.

„V Bibli se píše, že hříchy otců sahají až do třetího nebo čtvrtého pokolení. (Našel jsem si to. Citovala Exodus 20:5.) Ale to nemá logiku. My jsme přece svoji vlastní potomci, reinkarnovaní jako naše vnoučata, pravnoučata, prapravnoučata v průběhu mnoha našich životů. A v každém případě můžeme ty hříchy

vymazat, protože ony v nikom jiném neexistují, ony existují v nás samých. Můj otec byl ve všech mých životech. Poznala jsem ho jako svého otce, farmáře, šéfa. A v každém životě jsem ho nejdřív milovala, pak nenáviděla. Jeho hříchy ho následovaly napříč staletími."

Naklonila se dopředu, něco ji napadlo. „Ale moje taky. To nebyly - nejsou - jeho hříchy, které musím napravit. Je to můj vlastní hřích. Nenáviděla jsem ho stovky let. Nenávist je hřích. A pokaždé ta nenávist zahubila lásku, kterou jsem k němu cítila na začátku. Ale co když teď je to jiné? Co když dnes můžu zahubit nenávist láskou?"

Cristinino mimořádné prozření samozřejmě neodpovědělo na otázku, kterou možnost- zaměstnanec, žena v domácnosti nebo konkurent? - má v příštích měsících zvolit. V době naší spolupráce jsem s progresemi teprve začínal a užíval jich jen výjimečně. Cristinina síla a intelekt z ní ale podle mého názoru činily výbornou kandidátku na tato metodu, a já jí navrhl, že se pokusíme jít vpřed.

Ochotně souhlasila. „Jen se podíváme na možné budoucnosti, které se týkají vašich možností," sdělil jsem jí. „Chci se vyhnout tomu, abychom zahlédli vážné nemoci, ztráty, úmrtí. Kdybyste zjistila, že míříte tím směrem, řekněte mi to a já vás vrátím."

Začal jsem tím, že jsem se jí zeptal, jak se vidí v případě, že bude pracovat v otcově firmě. „Jsem nemocná, fyzicky nemocná," odpověděla okamžitě a přes mé varování mě zarazila, když jsem ji chtěl vést zpátky. „Je to nemoc z frustrace. Ta práce mě doslova i obrazně dusí. Astma je horší. Nemůžu dýchat. Je to jako v té Anglii před dvěma stoletími. Jsem ve vězení."

Její druhá vize, sebe samé jako ženy v domácnosti, byla stejně bezútěšná. „Obě moje dcery jsou dospělé a odstěhovaly se. Jsem sama. Už jsem se podruhé nevdala. Hlavu mám prázdnou, jako by se mi mozek seschl nedostatečným používáním. Moje tvořivost snad patřila do jiných životů, ne do tohoto."

A co se týkalo konkurenčního podnikání? „Jsem úspěšná. Otec zbankrotoval a já jsem multimilionářka. Ale je mi mizerně. Jako by mě stihl hněv a trest. Svou výhrou jsem prohrála. S rodinou se nestýkám, nemluvíme spolu. Sedíme ve svých pokojích odděleni mlčením, trávíme dny ve vzájemné nenávisti."

Když jsem ji vrátil, čekal jsem, že bude smutná. Místo toho zajásala!

„Je tu ještě čtvrtá možnost," vykřikla, „která mě předtím nenapadla: začít podnikat, ale nekonkurovat otci."

„Nebude to riskantní?" zapochyboval jsem.

„Myslím že ne. Marketink a návrhářství se dá aplikovat na spousto oborů. Nádobí! Keramika! Jsem dobrá kuchařka a docela dobrá keramička, takže přinejmenším vím, oč jde, i když samozřejmě budu potřebovat odbornou radu. Mám kontakt s obchody, které by to možná prodávaly, a zatím se mi dařilo, takže jsem stejně dobrá jako ostatní. Zajdu ještě jednou do banky, kde mi dali ta půjčku, a řeknu jim, že jsem změnila plány, ale že se nemusejí strachovat. Udělám nový marketinkový plán, nový podnikatelský plán - na to jsem odbornice. Budu navrhovat soupravy nádobí, zapékací misky, šálky na kávu, jídelní soupravy. Budu pracovat s hlínou, ocelí, stříbrem. A nikdo nebude moct říct, že chci tátu vyhodit ze sedla. No a když se to podaří, bude na mě pyšný a nakonec mě bude mít rád."

Její nadšení neznalo hranic a já neměl to srdce ji upozornit na úskalí. Byl jsem si jistý úspěchem jejího podnikání - ale tím, že získá otcovu lásku? Něco zásadního by se v nich obou nejdřív muselo změnit.

Odcházela a nešetřila projevy vděčnosti, avšak já zůstal nespokojený. Pravda, pomohl jsem jí vyřešit dilema, ale ještě bylo třeba dál pracovat. Přemýšlel jsem o jejím prozření ohledně přenosu hříchu a říkal jsem si, jestli v tom bude pokračovat. Proto jsem byl rád, když mi za pár měsíců zavolala a smluvila si schůzku.

Řekla mi, že se pustila trnitou cestou. Její nové plány se nesetkaly s takovou podporou, jakou čekala. Musela si také najít

svůj vlastní „návrhářský rukopis". Byla nucena vzít dcery ze soukromé školy a dát je na státní. Dělala si starosti o peníze, bála se, že se nakonec stejně bude muset vrátit k otci, už jen proto, aby uživila děti. Přesto svoje problémy líčila s elánem, kterého se jí při předešlých návštěvách nedostávalo, kruhy pod očima zmizely a dýchalo se jí podstatně lépe. Upozornil jsem na to a zeptal se, čím to je.

„Jsem zamilovaná."

Žasl jsem. Když tenkrát odešla, říkal jsem si, že bude trvat dlouho, než se zase odváží někoho milovat - tak se zlobila na muže, tak byla odhodlaná žít sama - ale teď jí oči zářily štěstím.

„Tak povídejte."

„Ricardo je báječný. Bá-ječ-ný! Seznámila jsem se s ním v čtenářském kroužku. Zjistili jsme, že máme oba rádi *Dona Quijota,* možná proto, že oba bojujeme s větrnými mlýny. On je pilot, je na volné noze a nechává se najímat mezinárodními společnostmi, které operují mezi USA a Latinskou Amerikou. Byl i v Sáo Paulu, a dokonce zná ulici, kde jsem bydlela. Umí španělsky a portugalsky, a když jsem mu vyprávěla o vás, řekl, že, když byl naposled v Brazílii a nemohl sehnat anglické vydání, četl jednu vaši knihu v portugalštině. Byla to ta první, ta o vás a o vaší pacientce - zapomněla jsem název - i když se obávám, že úplně všemu nevěří. Vadí vám to?"

„To víte, že ne. Jsem rád, že jste šťastná. Ale opravdu mě překvapilo, že jste se zamilovala."

Podívala se na mě velice vážně. „Mě taky. Ptala jsem se sama sebe, jak se to mohlo stát, a tak najednou, a věřím, že mám odpověď. Je to kvůli tomu, o čem jsme tenkrát spolu mluvili. V okamžiku, kdy jsem si uvědomila, že jsem hříšník a můj otec taky a že mým hříchem je nenávist, stejně jako tomu bylo ve všech mých minulých životech, tak moje nenávist k němu a ke všem mužům zmizela - a do mého života vstoupil Ricardo. Vím, že to všechno zní hloupě, ale je to pravda!"

Položila ruce na stůl a naklonila se ke mně., Je to divné, pane doktore. Když se na něj podívám, *opravdu* podívám, vidím tu

dobrou část své duše. On je já, já to vím, a já jsem on. Ale zdá se to nemožné."

Vysvětlil jsem jí, že když se duše odštěpí od Božské jednoty, může vstoupit současně do několika těl, a že její pocit není „divný" ani nijak zvlášť neobvyklý. Osud tomu chtěl, aby se s Ricardem setkali, a teďjejich svobodná vůle určí, co se s nimi stane v budoucnosti, řekl jsem jí.

„Já už si myslím, co by to tak mohlo být," odpověděla a zářivě se usmála.

A já jsem si to myslel taky.

Byla tu ale pořád ještě otázka, jestli její nové podnikání přinese úspěch, nebo neúspěch. Zeptal jsem se jí, jestli si přeje, abych ji zavedl do budoucnosti, a po dlouhém váhání - ve své současné euforii nestála o špatné zprávy - souhlasila. Jen místo několika let postoupila o rovných dvanáct set! Když se lidé dostanou tak daleko, obvykle nedokážou přesně určit rok, ale Cristina to dokázala: 3200.

„Všude je plno zeleně," prohlásila, „mnohem víc než teda země je taky mnohem úrodnější. Lesy jsou husté a na loukách roste plno květin. Ale co je zvláštní, nejsou tu žádná zvířata. Proč, když ta mají tolik pastvy? Není tady ani moc lidí. Mohou spolu komunikovat telepaticky a jejich těla, ne tak hmotná jako naše, jsou naplněna světlem. Žijí v malých skupinách, ne ve městech, v nádherných domcích ze dřeva a kamene a vypadá to, že farmaří. Vidím tekutinu nebo tekuté světlo, které se vlévá do rostlin; někdy i do lidí. Lidé jsou velice duchovní. Nevidím žádného nemocného, žádný opravdový hněv nebo násilí či válku. Všechno je jaksi průsvitné, všeprostupující světlo spojuje všechny a všechno v míru."

„Jaký jste měla pocit, když jste viděla svět takový?" zeptal jsem se jí, když jsem ji vrátil do přítomnosti.

Šťastně se usmála. „Klid. Pohoda. Radost. Těším se, až tam budu žít."

„Zajímalo by mě, proč jste šla až tam místo do nejbližší budoucnosti."

Uvažovala o té otázce. „Protože je to důležitější. Léta tohoto života zvládnu sama. Můj podnik bude vzkvétat jako ty stromy a květiny ode dneška za dva tisíce let. Když budu mít Ricarda a budu ho milovat, jak bych mohla neuspět?"

Samozřejmě měla pravdu. Osmnáct měsíců nato už se její zboží prodávalo ve velkoobchodech po celé zemi, a když jsme s Carol přijeli do Ruska, viděli jsme ho i v Sankt Petěrburgu. Cristina také začínala obchodovat prostřednictvím internetu. Něco ze svého zisku investovala do otcovy firmy, a zachránila ji tak před hrozícím bankrotem. S Ricardem se vzali a já jsem s nimi docela ztratil kontakt. Jednou dopoledne mi však zavolala. Slyšel jsem její radostný hlas.

„Musím vám to říct, pane doktore, protože se to stalo jen díky vám. Včera večer jsme byli s Ricardem u mých rodičů na večeři. Chodíme tam docela často, oni ho mají rádi. Ale! Když jsme odcházeli, otec si mě vzal stranou a objal mě. *Objal!* Bylo mi nádherně! A pak mi poprvé v životě, jeho i mém, řekl, že mě má rád."

Láska představuje nejvyšší hodnota a energii. Vaší smrtí láska nekončí. Pokračuje, jde s vámi na druhou stranu a zase se s vámi vrací. Je ztělesněním kvality ducha - i těla. Je to život, a život po životě. Je to náš cíl a všichni jí v těchto nebo dalších životech dosáhneme.

14. KAPITOLA

Gary: Budoucnost

Ve všech svých knihách jsem chtěl předat ten úžasný účinek regresních sezení, účinek „zázračných vizí", nejen fyzicky, ale i psychicky; ten pocit záhady a kouzla nebo transcendence, které jak klient, tak já zažíváme. Oč zázračnější je ale cestovat do budoucnosti a zjišťovat ne to, co už se stalo ale co se teprve *stane,* co bude. Takové cesty mě nepřestávají naplňovat posvátnou úctou a obezřetností. Dávám si pozor, abych své klienty nezavedl do sfér, které mohou být imaginární, a mohlo by se stát, že by svá životní rozhodnutí založili na tom, co „viděli", a já bych je tak vystavil nebezpečí iluzí a fantazie.

Jedna z námitek, týkajících se představ o budoucnosti, může znít, že se jedná jen o projekci vlastních podvědomých přání, jež pak tvoří scénáře budoucích životů. Pro psychoanalytika jsou takové scénáře životně důležité, protože podvědomí může vytvořit cokoli, a všechno to je užitečné pro terapeutický mlýn a významné i pro samotného tvůrce. V tomto smyslu jsou budoucí „vzpomínky" jako sny. Vždycky existuje směsice symbolů a metafor, hluboko zasutých nadějí a přání, skutečných vzpomínek a prekognitivních zážitků. Jinými slovy to, že klient vidí budoucnost, nemusí znamenat, že je to „opravdová" budoucnost. Ale bezprostřednost a síla vizí může okamžitě zlepšit současný a následný směr jeho života. Pro terapeuta jsou tyto změny ještě důležitější než možnost vyhodnotit dosažené výsledky.

A přesto se mnoho vizí blízké budoucnosti potvrdilo. Výsledky jste na několika případech viděli i v této knize. A jestliže se učíme rozlišovat mezi pravdou a fantazií, pak všichni, kdo chá-

peme budoucnost (ať už to, co se dozvíme, použijeme terapeuticky, nebo ne), ji můžeme zlepšit tím, že zlepšíme sebe. A zlatá nesmrtelnost, která nás nakonec čeká, přijde rychleji a my překleneme zelené pláně a zářící oblohu k Nejvyššímu.

Věřím, že můžeme vidět budoucnost, protože některá naše část reaguje na fakt, že minulost, přítomnost a budoucnost jsou jedno, vyskytují se současně, docela jinak než roky, měsíce, dny, hodiny a minuty, jimiž měříme čas na Zemi. Zcela doslovně je budoucnost *teď,* a dokonce i na této planetě můžeme formovat naše „teď" svými činy. Proto je tak důležité připravit se nejen na zbytek našich životů, ale i na životy, které teprve přijdou - na nesmrtelnost.

Budoucnost je podle všeho pružná a přizpůsobitelná. V širokém statistickém spektru existuje spousta možných a pravděpodobných budoucností. Naše *individuální* okamžité budoucnosti v tomto životě a ty, které mají přijít v nejbližší době, závisí ve velké míře, jak jsme viděli, na našich volbách a činech v přítomnosti. Naše dlouhodobé budoucnosti - naše *kolektivní* budoucnosti, budoucnost naší planety (která může existovat navěky, ale kterou taky můžeme zničit, přestože ani jejím zničením nezastavíme svůj postup k Božské jednotě) - závisí na kumulativních rozhodnutích všech lidí. Jaká ta rozhodnutí jsou, lze vidět v náhledu na budoucnost vzdálenou od této chvíle asi tisíc let. Čím víc pronikneme ke konkrétní budoucnosti, tím přesněji ji dokážeme předvídat. Je důležité se podívat o tisíc a více let dopředu, protože dnešní Země se stává nebezpečnou, a možná - budeme-li se rozhodovat moudřeji - můžeme změnit směr, jímž se bude právě započatá budoucnost ubírat.

Když pracuji se skupinami, které chodí na moje semináře, posunuji je do vzdálené budoucnosti, do oddělených časových období: za sto let, za pět set let, za tisíc let a ještě dál. Chci vědět, jestli jsou jejich vize v souladu, protože pokud se shodují, je dost velká šance, že jsou pravdivé, že svět bude vypadat a fungovat z velké části tak, jak to dotyční předvídají. Moje pokusy jsou

ještě dost „mladé", ale už jsem v devadesáti procentech z nich našel tak úžasné podobnosti, že víc a víc věřím, že existuje výborná šance na budoucí životy, že nás očekává nádherný svět.

Pro terapii užívám individuální progresi. Jak už jsem se zmínil, začal jsem s tím teprve nedávno a s určitým váháním, protože jsem se obával, že nevyrovnaný pacient bude vidět to, co si přeje, aby se vyplnilo. Přesto se někteří moji pacienti dostali do budoucnosti spontánně a prospělo jim to, takže jsem tu techniku začal používat. Vedl jsem klienty blízko k jejich smrti, ale nenechal jsem je vlastní smrt spatřit. Vidíme-li konec našeho života, možná existují tři nebo čtyři další kroky, které teď můžeme udělat, máme víc možností volby, protože postupujeme k příštímu života. (Někteří lidé mou terapeutickou sugesci překročili a pokračovali ke své skutečné smrti, ale byli dost silní, aby to zvládli; ti, kteří tak silní nebyli, nic takového neudělali.)

Zjistil jsem, že lidé činí moudřejší rozhodnutí a lépe volí, mají-li možnost vidět dopředu. Podívali se na rozcestí své pouti a řekli si: „Jestliže půjdu tudy, tudy nebo tudy, jaký v tom bude rozdíl?" Tím, že dnes děláme ta či ona rozhodnutí, neustále měníme své budoucnosti. Ale celkově, vzhledem k nekonečnu budoucností, které nás čekají, existuje jedna nebo víc *pravděpodobných* budoucností a možná máme pětiprocentní šanci, že půjdeme touto cestou, desetiprocentní že půjdeme jinou, a jen desetitisícinu procenta představuje možnost, že se vydáme tou třetí. Je to systém pravděpodobností a možností a my ho neustále upravujeme. Nezapomínejme, že všechny naše individuální budoucnosti jsou součástí univerzálního plánu; až tohle nesčíslné množství individuálních budoucností splyne s vyšším duchem daleké budoucnosti, dosáhneme svého cíle.

Prozatím jde o ty volby. Například John uviděl na své cestě křižovatku, která u něho rozhodla o tom, že v současném životě, diametrálně odlišném od toho, který v té době vedl, bude projevovat víc soucitu. Evelyn spatřila budoucnost, v níž její hluboce zakořeněná nenávist už neexistovala, a ona dokázala nastoupit cestu k takovému stavu už v přítomnosti. Vidíme-li

budoucnost, neznamená to, že jsme nuceni k ní směřovat - proto ty odbočky mnoha směry. Pořád existují volby a nikdy není pozdě si vybrat.

Jak v Johnové, tak v Evelynině případě, a stejně tak i v těch dalších, které jsem tu popsal, se vracíme, dřív než se vydáme kupředu. Cesta vpřed místo návratu ale byla zásadní v případě Garyho terapie, protože za mnou přišel v hluboké krizi. V noci, předtím než mi zavolal, se mu zdál sen, ve kterém si mířil na hlavu pistolí a prstem pomalu tiskl spoušť. Připadalo mu to správné, řekl mi, když mi ten sen líčil společně se svým příběhem. Smrt by znamenala konec zoufalství

Gary byl fyzicky zdatný čtyřicátník, jehož podnikání ve starožitnictví bylo před kolapsem. Kvůli úspěchu televizního pořadu *Starožitnosti* získal dojem, že celý národ začne být posedlý touhou po drahém stříbře, obrazech a nábytku, takže rozšířil svůj sortiment do takové míry, že si musel pronajmout ještě jeden sklad, aby měl všechny ty věci kam dát. Jenže buď proto, že měl špatný vkus, nebo přecenil poptávku, nepřilákal víc než jen hrstku dalších zákazníků. Když došlo na splácení půjček, které si vzal, nebyl schopen je platit. Jeho společník ho zažaloval pro špatné hospodaření. Musel propustit své zaměstnance. Jeho dva synové, dvojčata, měli nastoupit na vysokou školu, a on neměl na zaplacení školného. Jeho zbožňované ženě Constance právě diagnostikovali roztroušenou sklerózu. Právník mu navrhl, aby vyhlásil bankrot, ale Gary o takovém nápadu nechtěl ani slyšet.

Vyprávěl mi to všechno ve spěchu, pohublý obličej měl unavený a šedý, oči plné smutku. „Proto ten sen," vysvětlil. „Teď chápete, proč byl tak živý."

„Proč nechcete uvažovat o bankrotu?" zeptal jsem se. „Mně to připadá jako jediné rozumné řešení."

„Protože by se potvrdilo, že můj otec měl pravdu."

„V čem?"

„‚Hochu, ty to nikdy nikam nedotáhneš.' Kdyby to řekl jednou, ale on to opakoval snad tisíckrát."

„Už je mrtvý?"

, .Dvanáct let."

„Ale vy si ta slova pořád pamatujete."

„Pronásledují mě. Otec byl silný člověk, pane doktore. Matka mi zemřela, když mi byly tři roky, a on mě vychovával sám. Byl zedníkem, pracoval manuálně, ale nikdy nešel s kamarády popíjet, ani si nenašel žádnou ženu - vůbec ji nehledal - nešetřil na mě péčí, staral se, šetřil pro mě peníze. Dá-li pánbůh, říkal mi, budeš první z rodiny, kdo půjde na vysokou. Chtěl, aby ze mě byl doktor nebo právník nebo vědec. Byl by na mě pyšný.

Já jsem se snažil, opravdu jsem se snažil, ale nešla mi matematika, chemie a fyzika, zkrátka nemám logické myšlení. Nemohl bych být ani právníkem, ani zedníkem."

„Zedník přece logické myšlení nepotřebuje."

„Ne, ale musí mít sílu." Vstal a rozpřáhl ruce. „Podívejte se na mě."

Viděl jsem muže, o kterém by se dalo říct, že je „střední postavy, středně vysoký". Nebylo to tělesnou dispozicí, která by mu bránila vykonávat fyzickou práci. Zkrátka tak o sobě smýšlel.

„Zajímalo mě umění," pokračoval. „Egyptské, řecké, římské, renesanční. Ve druhém ročníku na Tulane jsem se rozhodl pro specializaci na dějiny umění, ale otci jsem to řekl až ve třetím."

„Co on na to?"

Vztekle se ušklíbl. „Hochu, takhle to nikdy nikam nedotáhneš.' Vynadal mi, že jsem padavka, princeznička, *intelektuál* - nic horšího se mi nemohlo stát. Zradil jsem ho, zklamal jeho naděje, dokázal, že se dřel zbytečně. ‚Skoda že jsem neměl dceru,' řekl. Být děvčetem podle něj znamenalo skoro totéž jako být intelektuálem."

„Přestal se o vás starat"?

„Ne. Něco horšího. Pořád mi platil školu a ubytování. Říkal, že už by ty peníze stejně k ničemu neměl, že je starý, aby začínal nový život. Když jsem přijel domů na prázdniny, choval se

ke mně srdečně. *Srdečně,* jako bych byl někdo cizí, což jsem pro něj asi byl. Když jsem začal se svým podnikáním, snažil jsem se mu vracet to, co ho stála moje studia, ale první šek, který jsem mu přinesl, roztrhal. Pak jsem to už víckrát nezkoušel. Pomstil se mi tak, že mě přinutil, abych se cítil provinile, a to se mu podařilo."

„Byl jste pod obrovským tlakem," usoudil jsem. „Je těžké dělat ze sebe něco jiného, než jste. A je to ještě těžší, jestliže vámi někdo opovrhuje." Výraz sebelítosti tuhle pravdu jen potvrzoval. „Ale svůj život jste si zařídil. Mnozí by to s takovým otcem ani nedokázali."

„To je tedy úspěch," utrousil trpce. „Vždyť se na mě podívejte: jsem ztroskotanec."

„Neúspěch v podnikání není žádná hanba. Stává se to pořád. Vy se z toho dostanete. Navíc máte, ženu, která vás miluje —"

„Která *říká,* že mě miluje."

Překvapilo mě, že to slovo tak zdůraznil. „Vy tomu nevěříte?"

Byl naprosto sklíčený. „A jak bych mohl?"

Byl tak zoufalý, že mi připadalo zbytečné, abych ho přesvědčoval, že ho určitě miluje, když si ho vzala, a že ho téměř určitě miluje dál, nebo alespoň tu jeho část, která ji na něm na začátku přitahovala. „Proč si myslíte, že vás nemiluje?"

„Když jsem jí řekl, že se chci zabít, prosila mě, ať to nedělám."

Na okamžik jsem z toho byl úplně vedle. „A to má být důkaz, že vás *nemiluje!"* vypravil jsem ze sebe konečně.

„Kdyby mě milovala, nechala by mě." Divně se zasmál. „Ale to je jedno. Udělám to, i kdyby se sebevíc snažila mě od toho rozhodnutí odvrátit."

Výhrůžky sebevraždou patří k nejvážnějším problémům, které musí psychiatr řešit. To, že za mnou Gary přišel, přinejmenším znamenalo, že se svým rozhodnutím přece jen váhá, že ho ten sen vyděsil. Možná mě jen chtěl šokovat nebo sehrát nějaké divadýlko. Jenže míra jeho neštěstí byla důkazem, že takové přání chová, a já jsem věděl, že nemůžu na nic spoléhat.

„Budu vás muset hospitalizovat."

Zíral na mě, v očích měl najednou prázdný výraz. „To nepřichází v úvahu."

„Jste v nebezpečí smrti."

„To není nebezpečí, to je rozhodnutí."

„Ale jen vaše vlastní. Sám jste mi řekl, že se vás žena snažila zastavit. A vsadím se, že synové by se zachovali stejně."

„Kluci nejsou doma."

„Tak si představte jejich šok, jejich zármutek."

„Byli by rádi, že se mě zbavili. Myslí si, že jsem k ničemu, a mají pravdu. Bude jim beze mě lip."

Bylo zbytečné se s ním dohadovat. Kdyby se mi nepodařilo otřást jeho přáním, musel bych ho hospitalizovat. Kdybych ho ale mohl dostat dál, aby z vyšší perspektivy uviděl důsledky svého činu... „Uděláme spolu dohodu."

Vylekal se. „Jakou dohodu?"

„Když se mnou strávíte dvě sezení a necháte mě, abych vám pomohl, nepošlu vás do nemocnice."

„A když se potom budu cítit stejně, nebudete se snažit mi v tom zabránit?"

S tím jsem samozřejmě nemohl souhlasit. „Pojďme se napřed podívat, co se dá udělat," navrhl jsem. „Chtěl bych, abyste se podíval do budoucnosti."

Když byl Gary v hluboké hypnóze, vyzval jsem ho, aby se podíval, jaké dvě cesty se před ním rozbíhají. Jedna z nich mu ukáže následky jeho sebevraždy. Druhá byla cestou pozitivního jednání, sebelásky a lásky k životu.

Rozhodli jsme se nejdříve pro cestu sebevraždy. Oči se mu okamžitě zaplnily slzami.

„Mýlil jsem se. Constance mě skutečně milovala. Vidím, jak se trápí, a to už od mé smrti uplynulo hodně let. I chlapci jsou nešťastní. Byl jsem tak sobecký, že jsem si dokonce nevzpomněl ani na ně, když jsem stiskl spoušť. Ale oni museli nechat školy a začít se starat o Constance, která je teď nemocná." Odmlčel

se, a když zase promluvil, jeho tón prozrazoval úžas. „Je zvláštní, že se všichni za mou smrt cítí odpovědní. Vina je stravuje. Myslí si, že mě mohli ochránit před sebou samým, zachránit mě, kdyby se byli víc snažili. Nemůžu tomu uvěřit! Byla to moje ruka, ne jejich, která stiskla spoušť. A Constance udělala, co mohla. Prosila mě, naléhala. Já jsem jí nevěřil, a stejně jsem to udělal."

„Jejich reakce není zase tak zvláštní," podotkl jsem tiše. „V mnoha případech se ti, kdo zde zůstanou, cítí zodpovědní za smrt svých blízkých."

Začaly mu kapat slzy. „Mně je to tak líto. Tak hrozně líto. Nechtěl jsem -"

„Jim ublížit?"

„Ano. To *já* jsem měl přece bolest."

Sebevražda není sobeckým činem. Je to akt hněvu nebo zoufalství. Chystal jsem se to Garymu říct, až ho vrátím, ale teď bylo důležité, aby se o budoucnosti dověděl víc. Vedl jsem ho ještě dál, do jeho příštího života.

Svíral rukama opěradla židle, až mu klouby zbělely. „Vidím muže, jak stojí a tiskne si k hlavě pistou. Prst má na spoušti."

„Jste to vy?"

„Ano!"

„S pistolí u hlavy, jako v tom snu, který jste mi vyprávěl, když jste ke mně poprvé přišel?"

Tělo se mu uvolnilo. „Sen. Ano. Tak to je. Sen."

„Znamená to, že se chcete zabít?"

„Ano. Zasloužím si smrt. Mám poměr."

„Takže jste ženatý?"

„Jistě. A pracuju pro svého tchána."

„Poměr ještě není důvodem k sebevraždě."

„Vy to nechápete. Jestli se to moje žena dozví, řekne to otci a já přijdu o všechno: o práci, o rodinu, postavení, přátele, přestanu si vážit sám sebe. Nesnesl bych to ponížení."

„Ten vztah je přece tajný. Proč by se o tom měla vaše žena dozvědět?"

„Protože jí moje milenka napsala dopis, kde jí všechno vylíčila. Já jsem se s ní totiž rozešel a ona začala šílet. Tím dopisem se mi chce pomstít."

„Ale ten poměr už je pryč. Skončil jste ho. Proč se prostě nepřiznat a omluvit se manželce dřív, než dopis dostane? Za čas vám odpustí. Možná to otci ani neřekne."

„To je vyloučeno. Nikdy mě nemilovala tak jako jeho. Já si vlastně myslím, že mě ani nemiluje."

„Takže bude ráda, když se zabijete?"

„Bude to oslavovat. Pozve otce a přátele."

Jeho hořkost byla právě tak silná, jako ta současná. „Připadá vám ten sen známý?" zeptal jsem se.

Ta otázka ho polekala. Chvilku přemýšlel a pak váhavě pronesl: „Jako jestli se mi často opakuje? Ne, to asi ne. Jenom..." Zavrtěl hlavou. „Ne."

„Zabil jste se doopravdy?"

Zamračil se. Zase bylo ticho. Nakonec: „Nevím. Nevidím to. Ach bože! *Nevím, co mám dělat."*

Pamatoval si ten budoucí sen, když jsem ho vrátil do přítomnosti. „Znamená to, že ty staré pocity ponížení a zoufalství budu mít pořád dokola?"

„Vypadá to tak?"

„Zdá se, že se pořád budu chtít zabít. Nezáleží na tom, jak žiju, je to prostě nějaký model, který si vytvářím."

„Dokud nebudete připraven se poučit," podotkl jsem., Je to jako v řecké tragédii. Jestliže se v tomto životě zabijete, budete té situaci muset osudově čelit znovu a znovu. Vy jste si neuvědomil, že ten muž ve snu a muž v budoucnosti - ten s pistolí u hlavy - jste ve skutečnosti nebyl *vy,* ale jen vaše část, ta, která si hnusí sama sebe, ta sebevražedná část."

Otřásl se, jako by ho zamrazilo. „A když se vydám po té druhé cestě," zeptal se, „jaká bude?"

„Aha, to je správná otázka. Na ní se budete moct něco naučit."

Trvalo o něco déle, než se mi povedlo ho zhypnotizovat, možná proto, že se bál, že druhá cesta povede taky k zoufalství. Ale po dlouhé době se ocitl v blízké budoucnosti, kdy se nakonec rozhodl, že se přece jen nezabije.

„Udělal jsem bankrot," oznámil, „ale vyhrál jsem soudní při. Opravdu nebyly důvody mě žalovat."

„A Constance?"

„Je zcela na mé straně. I děti. I moji přátelé. Myslím, že si řekli, že všichni děláme chyby, a že mi odpustili. Vlastně si ani nemyslí, že potřebuju odpuštění. Byl jsem jim manželem, otcem a přítelem, ne dokonalým, nebyl jsem Bůh."

, Jak jste to finančně zvládl?"

„Prodali jsme dům a koupili si menší. Ty největší dluhy jsem dokázal splatit, nemluvě o účtech za doktora."

„A kluci?"

„Zůstali ve škole. Musejí být spolu v jednom pokoji, když přijedou domů, ale zdá se, že jim to nevadí."

„Jakou teď máte práci?"

Usmál se. „Vzácné mince. Vždycky to byl můj koníček, a teď se mi to hodí.

„Daří se vám dobře?"

„Výborně, děkuji. Zaměstnal jsem zase několik lidí z těch, které jsem musel propustit. Byli šťastní, že se můžou vrátit, někteří už měli jinou práci, ale nechali jí. Nejspíš si nemysleli, že jsem špatný šéf nebo břídil. Jeden z nich mi řekl, že vždycky obdivoval mou poctivost a soucítění. Jistě, se starožitnostmi jsem tenkrát taky začal dobře, takže kdoví, jak to dopadne."

Posunul jsem ho dál, blíž ke konci života. „Mám vnoučata," řekl. „Moje Constance zemřela už před mnoha lety, ale dokázal jsem jí i v posledních dnech poskytnout útěchu a milovali jsme se až do konce." Vzdychl. „Když to tak vezmu, byl to dobrý život."

To už jsem věděl, vzhledem ke změně jeho myšlení a cítění, že ten příští bude ještě lepší. Gary v něm byl vědcem, který prováděl nějaký výzkum v oboru rostlinné fyziologie - konkrét-

ně vytvářel biologické druhy, které byly nutričně kompletní, a tak se lidé mohli zdravě stát vegetariány místo pojídání zvířat s vyšším vědomím. Po podnikání nebylo už ani stopy, žádná nevěra, žádné zoufalství, ani záblesk pomyšlení na sebevraždu.

Když jsem ho vrátil do přítomnosti, nebylo potřeba se ptát, kterou cestu si vybere. Uvědomil si, že té první se vyhne, protože si bude moct moudře vybrat v přítomnosti. A skutečně, Garyho život se teď vyvíjí dál přesně podle toho, co viděl na životní cestě, kterou si zvolil. Jeho rodina ho nadále miluje a pomáhá mu. Vyhrál svůj soudní spor. Začal s novým podnikem, zřídil galerii moderního umění (žádná vize budoucnosti nevyjde přesně na sto procent) a nové léky zmírnily některé z Constanciných příznaků, ačkoli s její nemocí jsou oba smířeni. Před pár dny mi volal, co je nového: Jeden syn se rozhodl odejít z univerzity a pustit se na dráhu rockového hudebníka.

„Co vy na to?" zeptal jsem se.

„Nelíbí se mi to ani trochu."

„Co jste mu řekl?"

„Řekl jsem: ‚Hochu, ať se rozhodneš pro cokoli, určitě to někam dotáhneš.'"

Věřím, že ve všech našich životech existují rozcestí a že náhled do budoucnosti nám může pomoct v rozhodování, kterou cestou se dát. Stejně tak věřím, že rozcestí existují i v životě naší planety a že čím lépe je vidíme a rozumíme jim, tím větší máme šanci, že Zemi zachráníme před zničením.

Proto využívám svých seminářů jako prostředku k proroctví. Znovu říkám, že neexistuje způsob, jak ověřit to, co jsem zjistil, a že jsem si jistý, že včas rozvinu lepší metody, jak upřesnit to, o čem mi lidé, kteří se dostali do vzdálené budoucnosti, vyprávěli. Co však vím jistě, je to, že ze dvou tisíc lidí, kteří až dosud mé semináře absolvovali, se všichni na vizi budoucnosti shodli. A já jsem schopen nabídnout - i když jen váhavě, hypoteticky - široký náčrt scénáře, který budu dál prozkoumávat.

Jak jsem již uvedl, při svých skupinových progresích se snažím účastníky na jejich cestě do budoucnosti třikrát pozastavit:

po sto letech ode dneška, po pěti stech, po tisíci. Není to přesné. Lidé mají vždycky svobodu, aby mohli prozkoumat jakoukoli sféru v kterémkoli čase. A oni i já to jako vodítko považujeme za užitečné.

A co jsme zjistili?

- Za sto dvě stě let bude svět víceméně stejný jako dnes. Budou existovat přírodní katastrofy i pohromy způsobené člověkem, tragédie a neštěstí, ale ne na globální úrovni. Přibude toxinů, lidí bude víc, zvýší se znečištění planety, a také se planeta celkově oteplí. Ubude nakažlivých nemocí, zlepší se metody pěstování a sklízení plodin atd. Jak ale zpívá Stephen Sondheim: „Jsme ještě tady." Bude to pořád platit.

- Po tomto období - může to být za tři sta či za šest set let - začne druhé období temna. (Na našich sezeních lidé předvídají hrozivé věci spíš dříve než později. Je to možná proto, že budoucnost není pevně ohraničena a temnota se blíží rychleji působením negativních myšlenek a činů mnoha lidí, ačkoli je pořád ještě čas to všechno naším společným úsilím zvrátit. Toto střední období je nejtěžší přesně vymezit.) Nevím, co onu temnotu způsobí - proto ta potřeba upřesnění - ale vidíme mohutný pokles obyvatelstva. Vysvětlením může být pokles plodnosti kvůli znečištěnému životnímu prostředí; už teď existují vědecké důkazy, že se pohyblivost spermií snižuje. Ale můžou to způsobit i viry, jedy, asteroidy, meteory, války, mor či jakákoli zatím ještě nepředstavitelná další katastrofa.

  Někteří z nás se v té době nebudou inkarnovat. Naše vědomí se do té doby může dostatečně změnit, abychom to dokázali pozorovat odjinud, z jiné dimenze. Možná, že už tu vůbec nebudeme. Naše budoucnost coby jednotlivců může postupovat rychleji než budoucnost této planety; někteří z nás se můžou znovu zrodit v jiných dimenzích

nebo světech. Ve své knize *Messages from the Masters* (Poselství Mistrů) píšu o obavě, že svět spěje z „jednotřídky", kde je prvních dvanáct ročníků pohromadě, do dvou různých škol: základní pro první až pátý ročník a vyšší, která zahrnuje šestou až devátou třídu. Ale střední škola už neexistuje a nebude existovat do té doby, dokud nezastavíme proces znečišťování planety, destrukce a zabíjení. Někteří lidé jsou už teď určitě na střední, nebo dokonce na vysoké škole, ale zároveň jsou takoví i v jiných sférách a přicházejí ve stále větším počtu. Dosáhli bodu, kdy se už nemusejí inkarnovat tady na Zemi, a možná, že nám ti středoškoláci odněkud z dálky pomáhají. Ti, co jsou na vysoké, se soustředí na absolventský ročník, kdy splynou s Božskou jednotou a stanou se její součástí.

- A pak ta idylická, úrodná a poklidná země, kterou viděl Hugh ještě předtím, než jsem začal se skupinovými progresemi, a kterou mi od té doby popsalo už tolik dalších lidí. Jen pár frekventantů se ale zmínilo o mracích, kterými Hugh cestoval, než se dostal do „země jasu". Je to možná proto, že se v těch temných mracích nalézáme právě teď, a ti, kdo jsou jimi obklopeni, nedokázali rozpoznat jejich existenci, jako to dokázal Hugh. Ale všichni vidí ten jas, všichni cítí mír a všichni se vracejí přeměněni. Pokud je jejich hromadná vize dostatečně silná a ostatní se k nim při přípravě na nadcházející životy připojí - raději se budou milovat než nenávidět, vzájemně se zabíjet a otravovat si prostředí a duši - ideální sféra se projeví a my se dostaneme na nějaké místo na tomto světě jako na druhou stranu cesty, protože překlenutí pomyslným mostem bude snadné.

Protože jsem smrtelný i nesmrtelný, je mým současným zájmem přítomnost a těžké časy, které mají přijít. Nikdo nás sice do takové budoucnosti nenutí, i když naše chování jako by naše

možnosti volby omezovalo. Myslím, že za nějaký čas kolektivní nevědomí lidí, které touží po klidnějších a idylických časech, dosáhne svého cíle. Aby se tak stalo, každý z nás musí mít na paměti, že naším osudem je být nesmrtelní. Bohužel to mnozí z nás ještě nevědí anebo na to v každodenním shonu zapomínají.

Doufám, že vám to tato kniha bude připomínat.

Poděkování

Můj srdečný dík patří Richardu Markovi, jehož odborné znalosti a pomoc výrazně přispěly ke vzniku této knihy. Je to opravdový přítel.

Další díky náleží zaměstnancům nakladatelství Free Press; byli skvělí. Fred Hills mi od prvního dne u firmy Simon & Schuster prokazoval neocenitelné služby. Je to fantastický redaktor, jehož pomoc a rady mé knihy proslavily. Hluboký dík také vyslovuji Carise Haysové, Elizabeth Keenanové, Suzanne Donahueové, Kirse Reinové a všem dalším.

Převelice děkuji také své vynikající agentce Joni Evansové z agentury William Morris.

Děkuji své rodině, svým spřízněným duším na této životní cestě a v mnoha dalších životech, protože mou největší radostí je vědomí, že budeme vždycky, až do konce věků spolu.

Jedna duše, mnoho těl

Převratná práce dokazující, že člověk se v hypnóze může přenést do budoucnosti a vyřešit si tak mnohé problémy současnosti...

O tom, že reinkarnační regrese je návrat do minulých životů, slyšel snad v dnešní době už každý. Málokdo už ale ví, že může existovat také reinkarnační *progrese!* O co jde? O to, že autor téhle knížky a světoznámý praktik hypnoterapie prostřednictvím minulých životů, usoudil, že stejně jako „nazpět" by to mělo jí „dopředu". A ono to k všeobecnému ohromení také šlo! K údivu snad ještě většímu však Weissovi „cestovatelé časem" zjišťovali, že jejich budoucnost není pevně daná a neměnná, nýbrž představuje jen jakousi variantu, cestu, jíž by se mohli, ale někdy naopak neměli dát.

Tak se třeba divka s věčnými neúspěchy ve škole uviděla v minulosti jako řecký architekt a v budoucnosti jako slavná lékařka. Mladý muž, který byl ve středověku umučen jako kacíř, se dozvěděl, že teprve další život mu přinese vytoužený klid duše. Násilník, který si prožil život mongolského nájezdníka, středověkého hospodského a japonského homosexuála, se dokázal poučit, vyhnout se dalšímu infarktu, a ještě zahlédnout svou budoucí kariéru vlídného učitele.

Cesty „tam a zase zpátky", jak soudí Brian Weiss, tady totiž nejsou pro naši zábavu ale proto, aby nám ukázaly směr, poskytly poučení a vyléčily mnohé neduhy našich duší.

Poselství od Mistra

Kdesi v jiných dimenzích prý sídlí duchovni Mistři, jejichž hlas lásky, volající přes propast světů, můžeme někdy zaslechnout...

ZATÍMCO VE SVÝCH PŘEDEŠLÝCH KNIHÁCH SE DR. WEISS ZABÝVAL SPÍŠ VLIVEM MINULÝCH (A BUDOUCÍCH) ŽIVOTŮ NA SOUČASNÉ ŽIVOTY UDÍ, V TOMTO DÍLE SE ZAMĚŘIL NA NADČASOVÉ, BLAHODÁRNÉ A VPRAVDĚ BOŽSKÉ PŮSOBENÍ NETĚLESNÝCH BYTOSTÍ, JEŽ JSOU ZASVĚCENÝM ZNÁMÉ PODJMÉNEM MISTŘI. TITO MOUDŘÍ DUCHOVNÍ PRŮVODCI BDÍ NAD NAŠIMI OSUDY A JE JEN NA KAŽDÉM Z NÁS, ZDA SE ROZHODNE JEJICH VELKORYSÉ NABÍDKY VYUŽÍT. PRO KAŽDIČKÉHO ČLOVĚKA NA TÉTO PLANETĚ MÁ TOTIŽ DUCHOVNÍ SVĚT PŘICHYSTÁNO NEKONEČNÉ MNOŽSTVÍ VŠEMOCNÉ SÍLY, JÍŽ SE V TOMTO VESMÍRU NIC NEVYROVNÁ. TA SÍLA MÁ JMÉNO LÁSKA...

O TOM, ŽE SE NEJEDNÁ O ŽÁDNÉ NAIVNÍ POHÁDKY, SVĚDČÍ KROMĚ NESPORNÉ VĚDECKÉ PRESTIŽE AUTORA TAKÉ MNOŽSTVÍ AUTENTICKÝCH VÝPOVĚDÍ OSOB, KTERÉ SE PODROBILY HYPNOTERAPII A DOSTALY SE DO NEJHLUBŠÍCH ROVIN LIDSKÉ - ČI SPÍŠ BOŽSKÉ - MOUDROSTI, PŘÍMO K JEJÍMU ZDROJI.

KNIHA PROTO OBSAHUJE SKUTEČNÁ, PŘESNÁ A DOSLOVNÁ POSELSTVÍ DUCHOVNÍCH MISTRŮ, KTERÁ DR. WEISS PŘI SEZENÍCH SE SVÝMI KHENTY ZAZNAMENAL. DOPLŇUJÍ JI TEXTY MEDITAČNÍCH TECHNIK, KTERÉ ČTENÁŘ MŮŽE S ÚSPĚCHEM VYZKOUŠET SÁM NA SOBĚ A OTEVŘÍT SI TAK CESTU K PRAMENI NEKONEČNÉ JEDNOTY A SÍLY.

Jen láska je skutečná

Neuvěřitelné svědectví o tom, že naši milovaní nás nikdy neopustí...

Ve filmech, v románech, ale i v životě si lidé občas slibují lásku „dokud nás smrt nerozdělí". Jenže co když je smrt jen další branou, dveřmi otevřenými k novým zrozením a novým setkáním se svými milovanými? Dr. Weiss je nezvratně přesvědčen, že tomu tak opravdu je. Proč?

Do jeho ordinace, kde pomáhá lidem metodou regresní terapie, přišla mladá žena Elizabeth. Po matčině smrti trpěla nesmírným zármutkem, měla problémy i se vztahy k mužům. Dr. Weiss ji zavedl do minulých životů, aby se společně pokusili odhalit příčinu.

Ve stejné době se u něj léčil Pedro, sympatický Mexičan, který se také utápěl v žalu. Elizabeth s Pedrem se neznali, takže nikdo netušil, jak neuvěřitelné drama se začíná rozehrávat. Čím hlouběji se totiž nořili do minulosti, tím jasnější se zdálo, že se kdysi velice dobře znali, a co víc, že se milovali! Na lékaři teď bylo těžké rozhodnutí. Má bývalým milencům prozradit pravdu o jejich minulých životech? Má právo zasáhnout do toho současného?

Brian L. Weiss, M. D., vystudoval s výborným prospěchem Kolumbijskou univerzitu a lékařský diplom obdržel na lékařské fakultě Yaleovy univerzity, kde se později stal vedoucím katedry psychiatrie. Jako internista působil v nemocnici Bellevue při Newyorské univerzitě a jako primář psychiatrického oddělení nemocnice Mount Sinai v Miami.

Je autorem bestselleru ***Mnoho životů, mnoho Mistrů,*** který pojednává o jeho začátcích a ohromujících objevech na poli reinkarnační regrese. Kromě toho napsal několik dalších velmi úspěšných knih, z nichž přinejmenším najednu - ***Poselství od Mistrů*** - se ještě můžete těšit.

Když zrovna nepíše, pořádá dr. Weiss semináře, školení a kurzy po celém světě. Je šťastně ženatý a žije v Miami na Floridě.

Je živoucím důkazem toho, že klasická lékařská věda vůbec nemusí být v rozporu s takzvanými alternativními metodami, ale naopak se jimi může nechat inspirovat

Brian Weiss
je prvním terapeutem na světě, který kromě do minulých životů posílá své klienty také DO BUDOUCNOSTI!

Vyzval jsem ho, aby se vydal do vzdálenější budoucnosti. Šťastně se usmál, pořád v hluboké hypnóze. „Kam chcete, abych šel?“ zeptal se. „Můžu se přemístit kamkoli. Lidé už nepotřebují těla, i když si je můžou nechat, pokud chtějí. Je to dobré kvůli sportu a samozřejmě i na sex. Ale můžeme jít kamkoli a stát se kýmkoli pomocí vizualizace a myšlenky. Komunikujeme prostřednictvím vědomí, a taky světelné aury.“
Jeho radost mě potěšila. „Z toho, co říkáte, musí jít o velmi, velmi vzdálenou budoucnost,“ usoudil jsem, „za mnoho tisíc let.“
„Ne,“ odpověděl, „není to zas tak vzdálená budoucnost, jak si myslíte…“

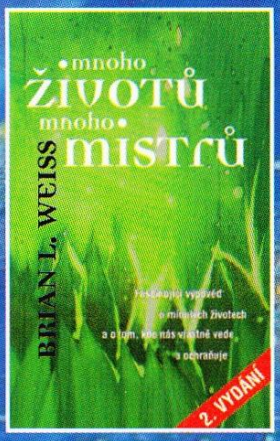

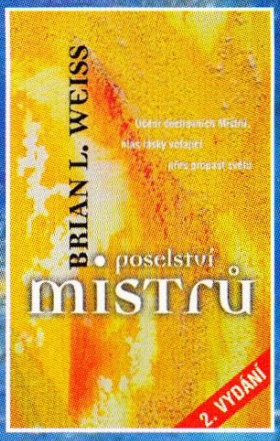

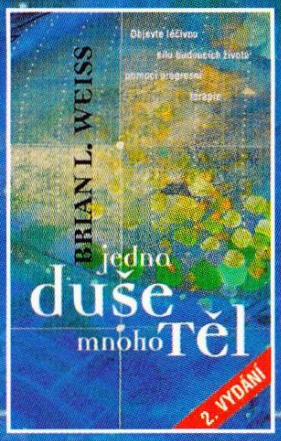

www.metafora.cz

ISBN 978-80-7359-234-9
9 788073 592349